

PC TOPLAMA KİTABI, 2 POSTER VE DVD HEDİYE!

PC
net

bilgisayar ve internet dergisi

Ekim 2010 • Yıl:14 • Sayı:157 • Fiyat: 7.00 TL www.PCnet.com.tr

ESKİYEN PC'NİZE

DOPİNG

AĞIRLAŞAN VE SORUN ÇIKARAN PC'NİZİ, BU DOSYADAKİ YÖNTEM VE İPUÇLARINI KULLANARAK İLK GÜNKÜNDEN BİLE HIZLI HÂLE GETİREBİLİRSİNİZ

- ✓ DİZÜSTÜ VE MASAÜSTÜ BİLGİSAYARINIZA TEMİZLİK
- ✓ DONANIM GÜNCELLEMESİ İÇİN İPUÇLARI
- ✓ İŞLETİM SİSTEMİNİ HIZLANDIRMA YÖNTEMLERİ

12 SAYFALIK DEV DOSYA

HACKER AV SAHALARI

Hacker'ların yeni taktiklerini ve saldırı alanlarını öğrenin

500 TL ALTINA OYUN GÜCÜ

Oyuncuların en çok tercih ettiği 20 grafik kartını inceledik

DİZÜSTÜ PİLİNE UZUN ÖMÜRLER

25 püf noktasıyla taşınabilir PC'nizin batarya ömrünü uzatın

İlginç arama motorları

İnternette gelen tehditler

3D TV teknolojisi

Kendi ürününü online tasarla

TEST MERKEZİ: PİYASADAKİ YÜKSEK KAPASİTELİ SABİT DİSKLERİ YARIŞTIRDIK

Sonbahardan çizgiler

İlkokuldaki iklimler panosunda Eylül-Ekim-Kasım yazsa da, sonbaharın Ekim'de başladığını düşünmüşümdür hep. Ekim doğumlu olmam, hayatımdaki en önemli değişimlerin de çoğunlukla bu aylara denk gelmesi, bende her sene “bakalım bu sonbaharda neler olacak” heyecanını uyandırıyor.

Bu sene sonbahardan çok umutluyum. Yeni güzellikler getirecek, biliyorum. Kışa hazırlık yapmak için de iyi bir dönem. Kırsal hayat sürenler yaz boyunca yetiştirdikleri her şeyi sonbaharda kışa hazırlıyor. Bizler de, sonbaharda siz değerli okuyucularımıza birtakım yenilikler sunmak istiyoruz. Dergimizin 14. yılını kutladığımız bu sayıda, değişimin ilk ışıklarını göreceksiniz. Öncelikle, 1.5 yıldır sürdürdüğümüz sert kapaklı kitap serimizi tamamladık. On binlerce evin kitaplığında, ücretsiz olarak sunduğumuz özel bir koleksiyon duruyor ve bundan büyük mutluluk duyuyoruz. Kasım sayımızda yepyeni bir seriyle karşınızda olacağız.

PCnet'in her sayısını yeni bir heyecanla hazırlıyoruz. Basılan ilk sayılar ofise ulaştığında, tüm ekip büyük bir heyecanla incelemeye başlıyoruz. Her ay bu heyecanı duyumsamak mutluluk verici. Bu sayımızda yine yeniliyoruz heyecanımızı. Umuyorum ki sizler de bu heyecanı, derginin kargoyla geldiğinde veya bayiden satın alma anında hissediyorsunuz.

Eylül ayının ortalarında, Amerika'nın San Francisco şehrinde düzenlenen Intel Geliştiriciler Forumu'na katıldım. Yaşam tarzlarımıza yön verecek teknolojileri yakından inceleme ve uzmanlarından dinleme şansı buldum. Bu sayımızdan itibaren bunları sizlere sayfalarımızda sunacağız. Forumun ilk günü, Intel CEO'su Paul Otellini, sunumunda teknoloji dünyasına dair çok önemli bilgiler verdi. 2010'da, dünyada her gün 1 milyon PC satıldığını açıkladı. Müthiş bir rakam değil mi? Peki bu satılan bilgisayarlar kaç yıl boyunca bizlere hizmet ediyor? İşte bu muamma. Eski PC'lerimizi kullanılır kılmak, onlara hayat vermek için elimizden bir şeyler gelebilir değil mi? Elbette! İşte bunları size en ince detaylarıyla anlattık. Serdar, Selim ve Pamir'in deneyimli ellerinden çıkan 12 sayfalık bu dosya, dergimizin ağır topu oldu. Yazılım, donanım, internet ve genel teknoloji kültürü konusunda bilgilendirecek diğer makalelerimizi de dikkatle incelemenizi tavsiye ediyorum. Ayrıca, deneyim ve önerilerinizi bizimle paylaşmanızı çok fazla önemseyeceğimizi tekrar vurgulamak isterim.

Kasım sayımızda görüşmek dileğiyle...

YAYINCI

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

İcra Kurulu Başkanı	Mehmet Y. YILMAZ
Yayın Direktörü	M. Rauf ATEŞ
Yayın Yönetmeni (Sorumlu)	Erdal KAPLANSEREN erdal@PCnet.com.tr
Editör	Selim ŞUMLU selim@PCnet.com.tr
Donanım Editörü	Pamir KIZILTUĞ pamir@PCnet.com.tr
İnternet Editörü	A. Kıvanç TANRIKULU kivanc@PCnet.com.tr
Sayfa Yapımcısı	Eylem AKSÜNGER eylem@PCnet.com.tr
Webmaster	Selim ŞUMLU selim@PCnet.com.tr
Katkıda Bulunanlar	Ayberk KİMSİZ, Serdar CEVHER, Eren KAPLANSEREN, Murat DELİGÖZ, Daron DEDEOĞLU, Yunus Emre ŞAHİN

Ankara Temsilcisi Erdal İPEKŞEN
0 (312) 207 00 71-207 00 95

Web: www.PCnet.com.tr
E-posta: PCnet@PCnet.com.tr

Yönetim Genel Yayın Koordinatörü Yeşim DENİZEL
Tüzel Kişi Temsilcisi Murat KÖKSAL
Satış Direktörü Orhan TAŞKIN
Finans Direktörü Didem KURUCU
Üretim Direktörü Servet KAVASOĞLU

Reklam Grup Başkanı Cem M.BAŞAR
Grup Başkan Yardımcısı Koray BİLİCİ
Reklam Satış Müdürleri Hatice TARHAN
Tel: 0 212 336 53 37
Şahika ŞAHİNKAYA
Tel : 0212 336 53 14
Nusret KIRIMLIOĞLU
Tel: 0 212 336 53 60 (3 hat)
Faks: 0 212 336 53 90
Maya Akar Center Kat:7
Büyükdere Cad.
No:100-102 34394
Esenyurt / İSTANBUL

Rezervasyon
Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 Faks: 0 212 336 53 92 - 93
Ankara Reklam Tel: 0 (312) 207 00 72-73
İzmir Reklam Tel: 0 232 463 78 30
Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70 Faks: 0 212 336 53 91

Yönetim Yeri
Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli /İSTANBUL
Tel: 0 212 410 35 74 Faks: 0 212 410 33 57

Baskı: Doğan Ofset Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Doğan Medya Tesisleri Hoşdere Yolu C Blok
34850 Esenyurt / İSTANBUL
0 212 622 19 00

Dağıtım: Yaysat A.Ş. 0 212 622 22 22
Yayın Türü: Yerel, süreli, aylık

© PCnet Dergisi Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. PCnet Dergisi'nin isim ve yayın hakkı, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Abone Hizmetleri Hattı
Tel: 0 212 478 0 300
Faks: 0 212 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
Pazar hariç her gün 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

DB Okur Hizmetleri Hattı
Tel: 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com
Dergimizle birlikte aldığınız DVD'lerdeki sorunlar için Okur Hizmetleri Hattı'mızla iletişime geçebilirsiniz.

EN GÜVENİLİR BİLGİSAYAR VE İNTERNET DERGİSİ

PCnet dergisi olarak, 14 yıldan bu yana yaptığımız testler ve incelemelerle, hazırladığımız kıyaslamalı listelerle okuyucumuzun ve sektörün güvenini kazanmış bir yayındır. Editöryal bağımsızlığımızı her şeyin üstünde tutarak okuyucumuza en doğru ve tarafsız içeriği sunuyoruz.

ESKİYEN PC'NİZE

DOPİNG

AĞIRLAŞAN VE SORUN ÇIKARAN PC'NİZİ, BU DOSYADAKİ YÖNTEM VE İPUÇLARINI KULLANARAK İLK GÜNKÜNDEN BİLE HIZLI HÂLE GETİREBİLİRSİNİZ

**12
SAYFALIK
DEV
DOSYA**

- ✓ DİZÜSTÜ VE MASAÜSTÜ BİLGİSAYARINIZA TEMİZLİK
- ✓ DONANIM GÜNCELLEMESİ İÇİN İPUÇLARI
- ✓ İŞLETİM SİSTEMİNİ HIZLANDIRMA YÖNTEMLERİ

50

20

74

82

90

İÇİNDEKİLER

Ekim 2010

YAZARLAR

- 3 **Erdal KAPLANSEREN**
Editörden
- 68 **Pamir KIZILTUĞ**
Apple iPhone 4 izlenimleri
- 114 **Daron DEDEOĞLU**
Güvenlik eksiklerimiz gözler önünde
- 122 **A. Kıvanç TANRIKULU**
Yatırımcı gözüyle Türkiye interneti
- 124 **Serdar CEVHER**
Eski güzeldir
- 130 **Selim ŞUMLU**
Sosyal ilişkilerin geleceği

GİRİŞ BÖLÜMLERİ

- 6 **DVD'de bu ay**
- 8 **Haber**

DONANIM

- 30 **Ürün inceleme**
- 70 **Ayın sistem önerileri**
- 72 **HHD dönemi başlıyor**
- 74 **Depolamaktan korkmayın**

DOSYA

- 20 **Yeni nesil tehditler**
- 24 **TV'de üçüncü boyut**
- 82 **Ekonomik 5.1 ses sistemler**
- 100 **Dizüstü bilgisayarınızın pil ömrünü uzatın**
- 104 **Hacker'ların en gözde av sahalrı**

LINUX

- 110 **Virüslü Windows sistemleri Linux ile temizleyin**
- 112 **3B efektlerle daha şık ve kullanışlı bir Linux**
- 113 **Panorama**

YAZILIM

- 116 **Ayın yazılımları**
- 120 **Windows Live Messenger 2011 beta**

İNTERNET

- 126 **Seç, tasarla, satın al!**
- 132 **Piri Reis'in Seyir Defteri**

PCNET ATÖLYE

- 138 **Sürücü derdini DriverMax'e bırakın**
- 140 **Dosyalarınızı online ortamda dönüştürün**
- 141 **Vikipedi'de kolayca kitap oluşturun**
- 142 **PC'niz bu oyunu çalıştırır mı?**
- 143 **Kablosuz ağlar mercek altında**

DVD'DE BU AY

A. Kıvanç TANRIKULU
kivanc@PCnet.com.tr

EN İYİ 55 ÜCRETSİZ YAZILIM

Herkesin ihtiyaç duyabileceği ücretsiz yazılımlar, Internet Explorer 9 Beta ve beklenen oyun demoları PCnet DVD'sinde.

BU ay dergiyle birlikte elinize ulaşan DVD'de hemen her bilgisayar kullanıcısının ilgisini çekecek yazılımlar içeren bir bölüm hazırladık. Tüm dünyada geniş kitlelerce kullanılan ve ücretsiz olmalarına rağmen işlerini çok iyi yapan yazılımları bir araya getirdik. Bu yazılımları DVD arayüzünde kısa açıklamalarıyla birlikte bulabilirsiniz. Sistem bakım araçlarından yazılım geliştirme uygulamalarına kadar geniş bir yelpazeyi içeren bu bölümün özellikle çeşitli konularda ücretsiz yazılım arayıp da hangi seçeneğe güvenebileceğini tam kestiremeyen okuyucularımızın çok işine yarayacağını tahmin ediyoruz.

IE9 yüzünü gösterdi

Windows'la birlikte gelmesi sebebiyle dünyanın en çok tercih edilen web tarayıcısı olan Internet Explorer'ın gelecek sürümünü de PCnet DVD'sine dahil ettik. Henüz beta aşamasında olan bu tarayıcı, Microsoft'un son yıllarda tarayıcısını yeterince hızlı geliştirmemesi yüzünden aldığı eleştirileri tarihe gömecek gibi görünüyor. Windows Internet Explorer 9'u denediğinizde,

kullanıcılara gerçekten yenilikçi bir sörf deneyimi sunduğunu siz de fark edeceksiniz.

3 boyutlu Testere geliyor

Gerilim filmlerine meraklı olanların en iyi filmler listesinde oldukça önemli yerlere sahip olan Testere (Saw) serisinin son filmi Saw 3D'nin fragmanını, birçok güncel fragmanla birlikte PCnet DVD'sinde bulabilirsiniz. Testere'nin yıllardır sinemaseverlerin kafasını meşgul eden öyküsü bu filmle son bulacak gibi görünüyor.

Ekran başında futbol sezonu açılıyor

Bilgisayarda futbol oyunları oynamayı seviyorsanız, çok kuvvetli iki ihtimal var: Ya Pro Evolution Soccer (PES) tutkunu olmalısınız ya da FIFA... Hangi seriyi daha çok sevdiğiniziz fark etmiyor, çünkü bu ay her iki oyunun da yeni versiyonlarının oynanabilir demoları PCnet DVD'sinde. Birkaç tıklamayla PES 2011 ve FIFA 11 demolarını oynamaya başlayabilirsiniz. Bu ay DVD'de yer alan bir diğer demo da macera tarzını sevenler için Lost Horizon.

EN İYİ 55 ÜCRETSİZ YAZILIM

Bilgisayarınıza yepyeni işlevler kazandıracak en iyi 55 ücretsiz yazılımı açıklamalarıyla birlikte DVD'mizde bulacaksınız.

- **İnternet**
- **Grafik işleme**
- **Çoklu ortam**
- **Araçlar**
- **Yazılım geliştirme**
- **Güvenlik**
- **Oyunlar**

WINDOWS INTERNET EXPLORER 9 BETA

HTML 5 ve pek çok yeni web standardına destek veren Internet Explorer 9'un ilk beta sürümü, yeni nesil web'in potansiyelini ortaya çıkarıyor.

EDİTÖRÜN SEÇİMİ YAZILIMLAR

- Disk Pulse
- Green Video Converter
- AppBooster
- Hitman Pro
- DriverMax
- Online Armor Free
- Duplicate Cleaner
- Power Data Recovery Free Edition
- Easy Image Modifier
- Tricky Truck
- Shutdown Timer
- Kirin

HD FRAGMANLAR

- Tangled
- The Tourist
- Like Dandelion Dust
- The Roommate
- Love & Other Drugs
- Never Let Me Go
- Due Date
- The Fighter
- Saw 3D
- Megamind

DEMOLAR

- PES 2011
- FIFA 11
- Lost Horizon

Erdal KAPLANSEREN
erdal@PCnet.com.tr
twitter.com/kaplanseren

INTEL, KİŞİYİ ÖĞRENEN AYGITLARIN MÜJDESİNİ VERİYOR

Amerika'nın San Francisco kentinde düzenlenen Intel Developer Forum'da, teknolojinin geleceği masaya yatırıldı. Intel'in uzman yöneticileri tarafından teknik sunumlarla anlatılan yeni teknoloji konseptleri, yakın geleceğe ışık tutuyor. Dünyanın dört bir yanından teknoloji yayınlarının katıldığı IDF'i, PCnet olarak biz de izledik.

Intel, sizi ve alışkanlıklarınızı öğrenerek kendini yönlendiren elektronik aygıtların o kadar da uzakta olmadığını müjdesini veriyor. Tüm dünyadan seçkin yayınlarla birlikte etkinlikleri izleyen Intel araştırmacıları, yakın gelecekte itibaren artık cebinizdeki aygıtlara bir şeyler öğretmenin gerekli olmayacağını, bunun yerine aygıtların sizi öğrenerek nasıl hissettiğinizi ve ne istediğinizi algılayacağı bir gerçekliğin mümkün olacağını bildiriyor. Distopya olarak adlandırılan ve "makinelere insanlara hükmettiği" bir geleceğin kurgusunu sunan bilimkurgu filmlerini izleyenler için bu durum ilk başta biraz ürpertici gözükabilir; ancak ilk bakışta endişelenecek bir şey yok gibi gözüküyor. Yani planlanan gelecekte aygıtlar halen bizim kontrolümüzde ve yalnızca hayatımızı kolaylaştırmak için çalışacaklar. En azından Intel

tarafından yapılan açıklamalar bu yönde. Intel Labs teknoloji ve geliştirme yöneticisi Justin Rattner, Eylül ayı ortasında düzenlenen yıllık Intel Geliştiriciler Forumu (IDF)'nda "Bilinçli Bilişim" in geleceği konusunda Intel'in neler yaptığı ve kullanıcıların kontrol edebilecekleri aletlerin hayatı nasıl kolaylaştıracağı hakkında yaptığı konuşmada konuyla ilgili birçok bilgi verdi.

Bilinçli Bilişim

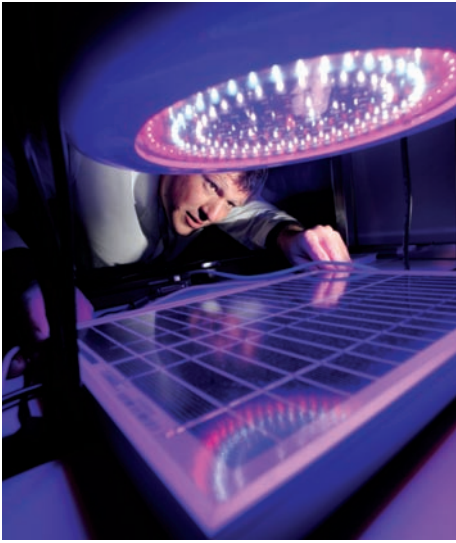
Bilinçli Bilişim (Context-aware Computing), insanların ihtiyaçlarını ya da isteklerini sezip onlara rehberlik yapan araçlar için Intel'in ortaya koyduğu yeni bir terim: Tasarlanan yapı, "hard sensors" (hareketi ve GPS tabanlı yer bilgilerini algılayan kameralar) ve "soft sensors" (bir cihazın içerisinde konumlandığınız veri parçaları ya da takvim bilgisi gibi) kombinasyonunun bir araya getirilmesinden oluşmakta.

Intel Labs, halen Bilinçli Bilişim'in en somut ve şu ana kadar geliştirilen en kullanıcı dostu örneklerinden biri olan Kişisel Tatil Yardımcısı üzerindeki çalışmalarını sürdürüyor. Henüz prototip aşamasında olan bu cihaz, büyük boy bir GPS'e benziyor ve gezginlerin seyahatleri boyunca ne yapacakları hakkında karar vermelerine yardımcı oluyor. Kişisel seyahat tercihleriniz (nerelerde kalmaktan, neler yapmaktan hoşlandığınızı) daha önce yapmış olduklarınızla birleştiriliyor; ardından bulunduğunuz konum ve takvim programınız bu araç aracılığıyla sıcaklığı, sıcaklığına görmeyi isteyebileceğiniz yerler, yemek yemeyi isteyebileceğiniz mekânlar ve daha birçok gerçekleştirilmesi olası etkinlik hakkında tavsiyeler almanızı sağlıyor. Hatta seyahatinizin sonunda fotoğraf ve videolarınızı içeren bir gezi blog'u da otomatik olarak oluşturulabiliyor. Intel ve Fodor's, cihazın kullanımını New York'daki birkaç düzine seyahatçi için teste tabii tuttu bile. Sahneye Rattner'in ardından çıkan Intel Labs Araştırmacısı Lama Nachman da, cihazlarda bulunan sensörlerin nasıl bir araya getirildiği ve geliştirildiği hakkında bir açıklama yaptı.

Kontrolsüz Öğrenme

Sensör yoluyla algılamanın, Bilinçli Bilişim cihazlarının çekirdeğini oluşturduğunu belirten Nachman, örnek olarak kim tarafından tutulduğunu sensörler yardımıyla

algılayabilen prototip bir televizyon kumandasını gösterdi. Kumanda bu yöntemle kullanıcının hareketlerini temel alarak o anda kimin televizyon izlediğini algılıyor. Uzaktan kumanda üzerindeki sensörün sürekli açık konumda olması ve arka plandaki öğrenme sürecinin devam etmesi anlamına gelen “kontrolsüz öğrenme” de bu sayede gerçekleşiyor. Televizyonu kimin izlediği tespit edildiğinde, izleme alışkanlıklarından yola çıkılarak kullanıcının o anda ne izlemek isteyebileceği hakkında kişiselleştirilmiş önerilerde bulunulabiliyor ve kullanıcı bu önerileri televizyon ekranında açılır bir pencere şeklinde görebiliyor. Pratik uygulamaların yanı sıra Intel, hard ve soft sensör verilerinin kullanıcıların kontrolü altında olan bir platformda yedeklenmesini de öngörüyor. Rattner bu verilerin Bilinçli Bilişim aygıtları için “sayısal telif hakları” anlamına geldiğini belirtiyor ve ekliyor: “Süreci yönetmek için bir kavramsal çerçeveye ihtiyacımız var. Böylece kullanıcılar hangi verilerin kiminle ve ne zamana kadar paylaşılacağını yönetebilecek”. Rattner, kaç cihazı bu şekilde görebileceğimiz konusunda cesur tahminler yapmıyor ama çok da uzak olmayan bir gelecekte birçok Intel ürününde bu özellikleri görmeyi beklememiz gerektiğini müjdeliyor.

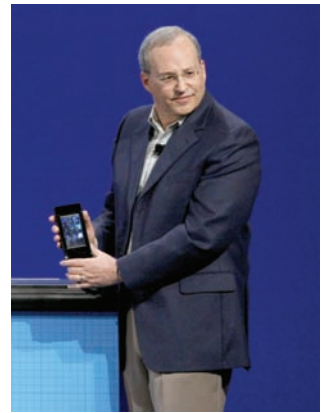
Gelecek böyle mi olacak?

Öyle görünüyor ki önümüzdeki yıllar, “sizi öğrenen” elektronik aygıtların zamanla tercihlerinize daha da fazla yardımcı olacağı (veya başka bir tabirle “karışacağı”) yıllar olacak. Intel’in ve benzeri çalışmalar yapmayı planlayan diğer şirketlerin öngördüğü gelecek bu yönde gibi. Ancak bu aygıtların hayatı eziyet haline getirmek yerine planladığı gibi kolaylaştırabilmesi için gerçekten çok iyi programlanmış olmaları gerektiği gibi, sensörlerden alacakları verilerin de bozulmaya uğramaması şart olacak. Örneğin iyi programlanmamış bir GPS cihazını kullanmak, yeni yolları bulmak yerine bildiğiniz yolu da karıştırmazsa neden olabilir. Bu gibi durumları yaşarken, elektronik aygıtların günlük yaşamımızdaki tercihlerimiz konusunda daha fazla pay sahibi olması hakkında acaba ne düşünmeliyiz? Diğer yandan, bu konuda teknik kısıtlamalar ve etik sıkıntılar da söz konusu. Tüm bu öğrenme, veri saklama ve işleme süreci önemli bir işlem gücüne ve depolama kapasitesine ihtiyaç duyuyor. Benzer şekilde, verilerin önemli bir kısmının bulut bilişim yoluyla internette saklanması ve bu nedenle

sürekli internete erişimin gerekli olması da söz konusu olabilir. Elbette bu teknoloji ve bu teknolojiyi kullanan aygıtlar henüz gelişim sürecinin başındalar. Ancak bu noktada dikkati çeken ve cevapsız kalan önemli bir teknik soru da, kontrolsüz öğrenme sürecinin başarıyla gerçekleşebilmesi için 7/24 çalışacak olan sensörlerin enerjisinin nasıl karşılanacağı. Sensörlerin yer alacağı taşınabilir aygıtların ihtiyaç duyduğu gücün oldukça düşük olması ve bu aygıtların istendiğinde çok kısa süre içinde şarj edilebilmesi gerekli olacaktır. Şu an için cep telefonlarındaki kablosuz internet ve hareket sensörlerinin enerji tüketimi dikkate alındığında bu konunun gerçekten önemli olduğunu söylemek gerekiyor.

Etik sorunlar

Kullanıcı alışkanlıklarıyla ilgili toplanan verilerin bulut bilişim yoluyla internette saklanması durumu, elbette kullanıcılar açısından bir güvenlik sıkıntısı da oluşturabilir: Kişisel tercihler hakkında hangi veriler toplanacak ve nerede saklanacak, kimlerle paylaşılacak? Bu sorunun yanıtı birçok kişi için önem teşkil edecektir. Ayrıca, sorulması gereken başka bir soru daha var: İnsanlar bu teknolojiyi

gerçekten istiyor mu? Birçok insan “sürekli olarak gözlenmek” konusunda farklı duygulara sahip. Örneğin yalnızca Facebook Places uygulamasının yarattığı tartışmayı bile düşünmeniz yeterli. Uygulamayı kullananların karşısında duran ruh, “herhangi bir an nerede olduğum yalnız beni ilgilendirir” düşüncesini dile getiriyor. Bu insanlar için kişisel tercihlerinin başkalarıyla paylaşılması ihtimali elbette rahatsız edici olacaktır. Sonuçta Bilinçli Bilişim ürünlerini görebilmemiz için önümüzde halen yaklaşık on yıllık bir süreç olduğu söylenebilir. Elbette teknolojik ürünlerde geliştirme sürecinin nasıl şekilleneceğini, ürünlerin nasıl bir hâl alacağını öngörmek çok zor. Ancak geliştiricilerin ürünlerin geliştirilme aşamasında tüm bu kaygıları da hesaba katacağını tahmin etmek zor olmasa gerek.

iPhone 4 Türkiye'de

Apple'ın devrim yaratan akıllı telefonu iPhone 4, duyurulduğu günden itibaren Türk tüketiciler tarafından da merakla bekleniyordu. Bazı mağazalar ve web siteleri kendi imkânlarıyla ithal edip erkenden ve oldukça yüksek fiyatlardan iPhone 4 satmaya başlamıştı, ama 24 Eylül'de nihayet iPhone 4 resmî olarak

Türkiye'deki kullanıcılarıyla buluştu. Yüksek çözünürlüklü Retina ekranı, hızlı A4 işlemcisi, 5 megapiksel kamerası ve HD video kayıt imkânıyla iPhone 4, becerikli bir akıllı telefon arayanların ilk tercihlerinden olmaya aday. 16 GB ve 32 GB'lık iki modeli olan iPhone 4, Türkiye'de Turkcell ve

Vodafone tarafından çeşitli kontratlı paketler hâlinde satışa sunuluyor. Ancak istenirse Turkcell'den veya Electro World mağazalarından kontratsız olarak da satın almak mümkün. iPhone 4 16 GB peşin olarak KDV dâhil 805 Euro, iPhone 4 32 GB ise 950 Euro karşılığında alınabilecek.

Media Markt'ta doğum günü kampanyası

Türkiye'deki 15 mağazasıyla dünya markalarını müşterilerine sunan elektronik ürün mağazaları zinciri Media Markt, tüm İstanbulluları, Media Markt Güneşli mağazasının doğum günü kutlamalarına davet ediyor. Üstelik birbirinden özel sürprizler Media Markt'tan hediye! 7-10 Ekim 2010 tarihleri arasında doğum gününü teknoloji severlerle kutlayacak Güneşli Media Markt mağazasında binlerce ürün, özel fiyatlarla satışa sunulacak. İstanbul 212 Alışveriş Merkezi'nde yer alan Güneşli Media Markt'ta çeşitli sürprizler,

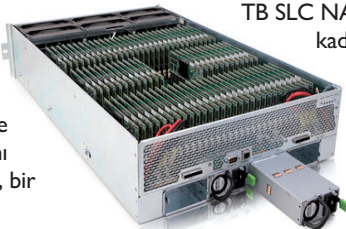
hediyeler, promosyonlar ve özel kampanya ile hafızalardan silinmeyecek kutlamalarda, dünya markası binlerce ürün, %50'ye varan indirimle İstanbulluların beğenisine sunulacak. Media Markt Güneşli mağazasında, televizyon ve görüntü sistemlerinden Hi-Fi ses sistemlerine, fotoğraf makineleri ve kameralardan DVD, CD, bilgisayar oyunları ve konsollara, bilgisayar ve cep telefonlarından beyaz eşya ve küçük ev aletlerine kadar 40.000 ürün çeşidinde uygun fiyatlarla ulaşmak mümkün.

Bilgi için: www.mediamarkt.com.tr

Violin 3200, WHQL sertifikalı ilk depolama dizini

Dünyanın en hızlı ve en ölçeklenebilir bellek dizinlerini (memory array) üreten Violin'in 3200 Serisi Bellek Dizinleri Microsoft'un WHQL sertifikasını elde etti. Ürünün Microsoft standartlarını karşıladığını ve Windows işletim sistemlerinde sorunsuz çalışacağını belirten bu sertifika, bir

flash bellek dizinine ilk defa veriliyor. Dinamik bilgi işlem merkezlerine yönelik Violin 3200 serisi bellek tabanlı depolama dizinleri, "redundant", modüler 3U bir "rack" şasi içinde 10 TB SLC NAND Flash kapasiteye kadar ölçeklenebilir bellek dizinleri olup, endüstrinin en iyi fiyat performans değerlerini sağlıyor. Bilgi için: www.gtiglobal.com.tr

AMD'den altı çekirdekli masaüstü işlemcileri geliyor

AMD, masaüstü bilgisayarlara yönelik işlemci serilerine yeni modeller ekleyerek AMD VISION teknolojisine sahip yeni bilgisayarların sunduğu görsel deneyimi yaşamak için bir neden daha yarattı. Bu yeni işlemciler, çarpıcı, yüksek çözünürlüklü videoları ve üç boyutlu görselleri çoğul göreve uygun performansla birleştiren yeni bilgisayarların kurulması için AMD 8 serisi yonga seti ve ATI Radeon HD 5000 serisi ekran kartlarının yanında yerini alıyor.

AMD Phenom II X6 1075 işlemci, amiral gemisi sayılan 1090T modelinin hemen altında yer alıyor ve Turbo CORE hızlandırma teknolojisini ve altı çekirdek performansı gibi üstün özellikleri 250 doların altında bir fiyatla sunuyor. AMD Phenom II X2 560 Black Edition işlemci ise, daha fazla performans veya daha düşük enerji tüketimi için işlemcilerini ayarlamak isteyen bilgisayar tutkunlarına ekonomik bir çözüm getiriyor.

VISION teknolojisine sahip bilgisayarların kullanışlılığı, tüketicilere video eğlencesi için interneti kullanmak, videolar ve fotoğraflarla kalıcı anılar hazırlamak, grafik açısından en ağır bilgisayar oyunlarını oynamak ve çoğul görev performansını arttırmak gibi pek çok imkân sunuyor.

Bilgi için: www.amd.com

Firefox Home ile eviniz cebinizde

Firefox tarayıcısının en sevilen özelliklerinden Şahane Çubuk şimdi iPhone'lara giriyor. Mozilla tarafından geliştirilen Firefox Home uygulamasının Türkçe sürümü Türkiye App Store'da yerini aldı. Firefox Home iPhone için geliştirilmiş bir tarayıcı değil, ama bilgisayarınızdaki Firefox deneyimini cep telefonunuza taşıyor.

Kısacası, Firefox Sync eklentisi sayesinde geçmişiniz, açık sekmeleriniz, yer imleriniz ve Şahane Çubuk verileriniz güvenli bir şekilde iPhone'unuza aktarılıyor. Böylece, örneğin evde açık bıraktığınız bir sekmeye iPhone'dan erişebiliyor ya da iş yerinizde dünden girdiğiniz bir adresi daha sonra Firefox Home'da bulabiliyorsunuz. Tarayıcı olarak iPhone'un kendi tarayıcısı Safari kullanılıyor. Firefox kullanan bir iPhone sahibiyse mutlaka denemenizi öneriyoruz. Bilgi için: www.mozilla.com/mobile/home

Foxit PDF çözümleri sonbahar indiriminde

Ücretsiz ve hafif PDF okuyucu yazılımı Foxit Reader ile büyük beğeni kazanan Foxit markası, profesyonel amaçla kullanılabilecek farklı PDF çözümlerine de sahip.

Foxit ürünlerinin Türkiye dağıtıcısı Fig Bilgi Teknolojileri, Foxit PDF çözümlerinde sonbahara özel bir indirim uygulayarak fiyatları orijinal ABD fiyatlarının bile aşağısına çekiyor. Sadece Türkiye'de geçerli olan %19 indirim, şirketlerin ve

kullanıcıların PDF çözüm ihtiyaçlarını karşılayan tüm ürünler için geçerli. Farklı kullanım alanlarına yönelik bazı Foxit çözümleri şunlar: Foxit Phantom PDF Suite 2.0, profesyonel PDF dokümanları yaratmanız ve kurumsal süreçleri kolaylaştırmanız için gereken her şeyi sağlayan, kurumsal kullanıma hazır bir PDF araç kit. Foxit PDF Creator, yazdırma kabiliyeti bulunan tüm uygulamaların rahat ve etkin bir şekilde yüksek kalitede PDF dokümanları üretmesini sağlayan sanal bir yazıcı. Foxit PDF Editor sadece notlar ve kısıtlı sayfa içeriğiyle çalışan ve "PDF düzenleyici" olarak bilinen yazılımların aksine, tüm PDF dokümanlarında tüm sayfa içeriklerini değiştirmenizi sağlayan bir PDF editörü. Foxit PDF Page Organizer Pro ile de PDF dokümanınızdaki sayfalarda sadece ayırma, birleştirme ve yeniden düzenleme yapmakla kalmayıp, aynı zamanda yer imleri yaratmak ve böylece okuyucuların dokümanda daha etkin bir şekilde gezinmesini sağlamak mümkün. Bilgi için: www.foxitturkiye.com

İş kullanıcılarının sosyal ağı XING yenileniyor

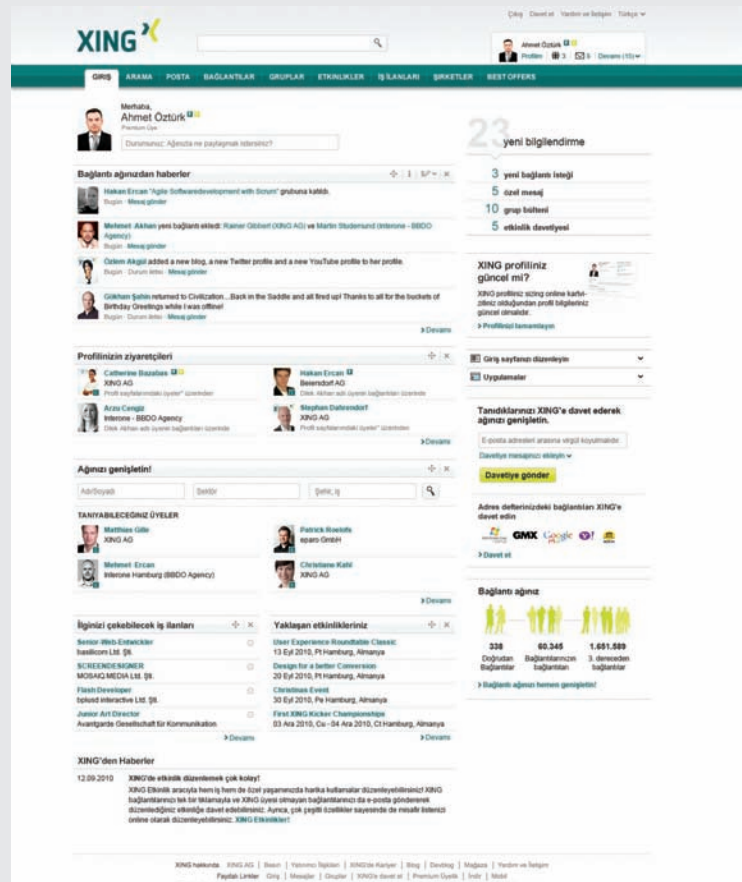
Kariyer ve iş dünyasında başarıya giden yol, iyi bağlantılara sahip olmaktan geçer. Dünya çapında etkin bir sosyal iş ağı olan ve yaklaşık 1 milyon Türk üyesi bulunan XING (www.xing.com), gerçekleştirmekte olduğu bir dizi yenilikle, yeni bir tasarıma, daha etkin bir kullanıcı deneyimine ve yenilikçi mobil uygulamalara sahip olacak.

XING, sonbahara yepyeni işlevler ve değişikliklerle giriyor. Yenilikler sonucunda platform yepyeni bir tasarıma kavuşurken, gelişmiş yapıda bir kullanıma da sahip olacak. XING üyeleri ayrıca inovatif "mobil el sıkışma" uygulamasıyla bağlantı ağlarını her an ve her yerden genişletebilecekler.

"Biçim, işlevsellğe değer katar" ilkesine bağlı olarak hazırlanan yeni tasarım, XING'in yeni görünümünün en önemli yapı taşlarından birini oluşturuyor. Kullanımı kolay tasarımla, kullanıcıların hedeflerine daha da hızlı bir şekilde ulaşmaları sağlanıyor. Yenilenen "Arama" fonksiyonu XING platformunu daha da etkili bir araştırma kaynağı haline getiriyor. XING üyeleri, spesifik bir terimi aradıklarında üyelere gruplara, etkinliklerden şirket profillerine ve iş ilanlarına kadar platform dahilindeki tüm sonuçlara ulaşabilecekler.

Bundan böyle XING üyeleri "mobil el sıkışma" fonksiyonu sayesinde sanal olarak el sıkışabilecekler. Aynı ortamda bulunan iki XING üyesi, akıllı telefonlarındaki sembolü aktif hâle getirir getirmez XING platformunda birbirleriyle bağlantılı hâle gelecek. Konum tabanlı olan bu servis HTML5 uyumlu tüm akıllı telefonlarda kullanılabilecek ve eylül sonundan itibaren XING'in iPhone uygulamasına da eklenecek.

Microsoft Outlook Sosyal İçerik Bağlayıcısı (Social Connector) için tasarlanan XING eklentisi ile Outlook e-posta istemcisi de XING üyelerinin etkileşim merkezlerinden biri haline gelecek. XING üyeleri Outlook'ta mesajını okudukları bir başka XING üyesinin özet profil bilgilerini, son durum güncellemelerini ve aktivitelerini mesajın altındaki kutuda görebilecek.

DYMO/Mimio, hem eğitimcilerin hem de öğrencilerin hayatını kolaylaştırıyor

Günümüzde, eski nesil kara ve beyaz tahtaların yerini akıllı tahtalar alıyor. Ancak akıllı tahtalar da kendi içlerinde birçok farklılığa ve yenilikçi teknolojilere sahip olabiliyor. DYMO/Mimio İnteraktif Eğitim Teknolojileri, geçtiğimiz ay

içinde yeni Mimio Classroom ürün grubunu tanıttı.

Yenilikçi ve zaman tasarrufu sağlayan yeni DYMO/ Mimio ürün grubu öğretmenlerin hayatını kolaylaştırıyor. Öğretmenlerle yüz yüze yapılan görüşmeler ve değerlendirmeler sonucu tasarlanan Mimio Classroom'un öncelikli hedefi öğretmenlere yapabileceklerinin en iyisini, kolayca yapabilme fırsatı vermek.

Yeni Mimio Classroom'un kolay kullanımlı, öğretmen dostu interaktif tahta donanımları, öğrenci değerlendirme sistemleri, doküman kameraları, aksesuar ve yazılımlarıyla hem ayrı ayrı kullanılabilen hem de birlikte işleyen bir sistem. Mimio Classroom öğretmenlerin tüm yaratıcılıklarını kullanarak, ders esnasında daha interaktif olmalarını sağlayacak. Mimio Classroom dâhilindeki MimioStudio 7 yazılımı, öğretmenler sınıf içerisinde işledikleri konuları resim, multimedya ve daha pek çok yaratıcı bileşenle tamamlayıp, derslerine entegre etmelerini sağlıyor.

Bilgi için: www.mimio.dymo.com

Microsoft, fareyi yeniden icat etti

Microsoft, henüz konsept tasarım aşamasındayken bile adından söz ettiren Arc Touch Mouse isimli faresini nihayet satışa sunuyor. Arc Touch Mouse, taşınabilirlikteki kolaylığı ve dokunmaya duyarlı tasarımıyla bilgisayar farelerine yeni bir soluk getiriyor.

Türkiye'de Kasım ayında satışa sunulması planlanan Arc Touch Mouse taşınırken düzleşerek kolaylık sağlıyor. Fare, kullanım sırasında ise kavislenerek avuca rahat oturacak bir şekil alıyor. Yeni farede tekerlek yok. Bunun yerine dokunmaya duyarlı sezgisel bir kaydırma bandı bulunuyor. Arc Touch Mouse'un tek bir dokunuşla düzleşen dizaynı sayesinde dizüstü PC kullanıcıları da dizüstü çantalarında farenin yarattığı tümsekten kurtulacak.

Kontrollü navigasyon için dokunmatik kaydırma bandı üzerinde parmağı yavaşça oynatmak gerekiyor. Hızlı taramaysa banda hafifçe vurularak yapılıyor. Ayrıca, BlueTrack izleme teknolojisini kullanan farenin ön panelinde üç adet dokunmatik programlanabilir düğme bulunuyor. Daha ziyade taşınabilir PC kullanıcılarını hedefleyen farenin en kalın noktası 15 mm'yi geçmiyor. Microsoft bu yeni ürünüyle fare kullanımının bitmediğini, dokunmatik ekran ve tablet kullanıcılarının çoğalmasına rağmen farenin hâlâ rahat kullanım ve daha güçlü kontrol için kullanıldığını kanıtlıyor.

Bilgi için: www.microsoft.com/hardware/arctouchmouse/

Bloxx ile şirketinizde içerik filtreleme daha kolay

Helyum Bilişim tarafından Türkiye'deki kurumlara sunulan Bloxx cihazı, yasaklamak istediğiniz sitelere ve içeriğe girişe kesinlikle izin vermiyor.

Bloxx Web Filtreleme, gerçek zamanlı bir web içerik filtresi. Koruma ve güvenliği çarpıcı şekilde geliştirmek üzere güncel analizle beraber, Web sayfalarının gerçek zamanlı sınıflandırmasını yapar.

Bloxx'un Tru-View teknolojisi, bir sayfa talep edildiği anda ve kullanıcıya teslim edilmeden önce o sayfadaki metnin desen ve içeriğini analiz etmek için ileri yazılım teknikleri kullanıyor. Kendi veritabanında bulunan, önceden tanımlanmış ve kategorize edilmiş filtreleme içerikleriyle kullanıcılara güvenli bir web erişimi sağlayan Bloxx, böylece kullanıcıların zaman kayıplarını, istenmeyen içeriklerin engellenmesini ve donanımların güvenliğini sağlıyor.

Tru-View Teknolojisi, web içeriğine erişir erişmez, hatta içerik daha önce hiç kimse tarafından görülmemiş olsa dahi, anında sınıflandırılmasını sağlamak için, akıllı kimlik tanıma ve analiz etme yöntemlerini kullanmakta. Bütünleşik önbellekle antivirüs, anti casus yazılım ve anti dolandırıcılık fonksiyonları da mevcut. Hem şirket çalışanlarınızın güvenliğini sağlamayan hem de istenmeyen içeriklere erişimi engelleyen Bloxx çözümü hakkında bilgi için:

www.helyum.com.tr

%82.9

**AYIN
RAKAMI**

Temmuz 2010'da dünya çapında gönderilen e-postaların spam yüzdesi.

Cisco'dan "Ne olacak bu internetin hâli?" sorusuna cevap

Veri ağları alanında dünya lideri olan Cisco, günümüzde 2 milyar kullanıcısıyla 3 trilyon dolarlık pazar büyüklüğüne sahip olan internetin 2025 yılında nasıl büyüyeceğini ortaya koyan "Gelişen İnternet" raporunu yayımladı. Araştırmada, tüm dünya nüfusunun internete bağlı olması durumunda küresel refahı, iş üretimini, eğitimi ve sosyal etkileşimi artırabileceğine dikkat çekiliyor. Disiplinler arası bir ekip tarafından yürütülen bu araştırma, internetin geleceğine damga vuracak şu beş ana

bulguya dikkat çekiyor:

- İnternete bağlı pazarlardaki en büyük büyüme günümüzün yüksek gelirli veya "gelişmiş" ekonomileri dışında gerçekleşecek.
 - İnternetin küresel yönetimi büyük oranda değişmeyecek.
 - "Dijital yerlilerin" internetle bağları önceki nesillere göre önemli ölçüde farklı şekillerde olacak.
 - Q klavye internetin ana arayüzü olmaktan çıkacak.
 - Tüketiciler internet bağlantısı için çok farklı ödeme yollarını seçebilecek. Sabit fiyatlı ödeme seçenekleri giderek azalacak.
- İnternetin geleceğini etkileyecek değişimlerin ne yönde olacağına yönelik birçok belirsizlik bulunmasına karşın rapor gelecekte şu dört farklı senaryonun yaşanabileceğini ortaya koyuyor:
- Değişken sınırlar: Gelecekte internetin daha yaygın ve dağınık biçimde olacağını öngören bu olumlu senaryoya göre teknoloji, internete bağlanmayı ve cihazları daha da düşük maliyetli hale getirecek ve dünya çapındaki talepler hızlı biçimde karşılanabilecek.
 - Güvensiz büyüme: Hükümet ve uluslararası kuruluşların önleyici yeteneklerine karşı gelmek için yapılan acımasız siber saldırılar ve kullanıcıların aşırı güvenlikten sıkıldığı bir internet ortamının geleceğinin öngörüldüğü bu senaryoda güvenli alternatiflerin ortaya çıkacağı, ancak çok pahalı olacağı belirtiliyor.
 - Yerine getirilmeyen vaatler: Ekonomik durgunluğun süregeldiği bir dünyada internetin yayılımının azalacağını düşünüldüğü bu senaryoda korumacı politikaların ağ teknolojilerinin gelişimini engelleyeceği ve bunun da ekonomik zayıflığı artıracığı kaydediliyor.
 - Yoğun ilgi: İnternetin kendi başarısının kurbanı olacağını öngörüldüğü bu senaryoda ise IP bazlı hizmetlere olan aşırı talebin darboğazlar yaratacağı ve beklentilerle gerçek internet kullanımı arasında büyük uçurumlar yaratacağına işaret ediliyor.

Arçelik, DivX Plus HD onaylı TV üretecek

En popüler video codec'lerinden birinin de geliştiricisi olan dijital medya şirketi DivX, Inc. ile Avrupa'nın lider TV üreticisi Arçelik A.Ş., DivX Plus HD onaylı dijital televizyonları (DTV'ler) Avrupa'da satışa sunmak üzere ortaklık kurdu. Arçelik'in yeni Arçelik, Beko ve Grundig markalı DivX Plus HD onaylı TV'leri bu sonbaharda Türkiye'deki 5000 mağaza ve dünya çapındaki 20 ülkede satılacak. Bahsi geçen DTV'ler, üzerindeki USB yuvalarından 1080p Full HD

çözünürlüğünde DivX formatındaki DivX Plus HD videoları oynatabilecek. DivX Plus HD onaylı yazılımlar, DivX videoların tüm önceki sürümlerini, .mkv uzantılı DivX Plus HD video dosyalarını ve AAC ses dosyalarını yürütebiliyor.

PCMETRE

SEVDİK

Yeni Twitter

Popüler mikro blog servisi Twitter'ın yeni tanıtılan tasarımı beğeniyle karşılandı. Yavaş yavaş kullanıcılara açılmaya başlanan yeni Twitter arabirimi çok daha ferah.

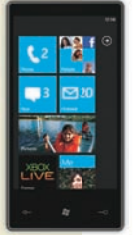
Mario

Sevilen oyun karakteri İtalyan tesisatçı Super Mario'yu konu alan ilk oyunun Nintendo Entertainment System'da çıkmasının üzerinden tam 25 yıl geçti!

Windows Phone 7

Microsoft'un mobil işletim sisteminin eski sürümleri bir türlü ilgi görmemişti, ancak önümüzdeki haftalarda ortaya çıkacak Windows Phone 7'li telefonlar bu durumu değiştirecek gibi.

SEVMEDİK

İthal iPhone 4 fiyatları

Turkcell ve Vodafone, ülkeye resmî olarak getirdikleri iPhone 4 için makul sayılabilecek fiyatlar açıklayınca, paralel ithalat yoluyla iPhone 4 satanların fahiş fiyatları eleştiri konusu oldu.

Diaspora

Facebook'un gizlilik sorunlarından bıkan bir grup üniversitenin başlattığı Diaspora adlı sosyal ağ yazılımı projesinin ilk geliştirici sürümü yayımlandı, ama bu sürüm hayal kırıklığı yarattı.

DIASPORA*

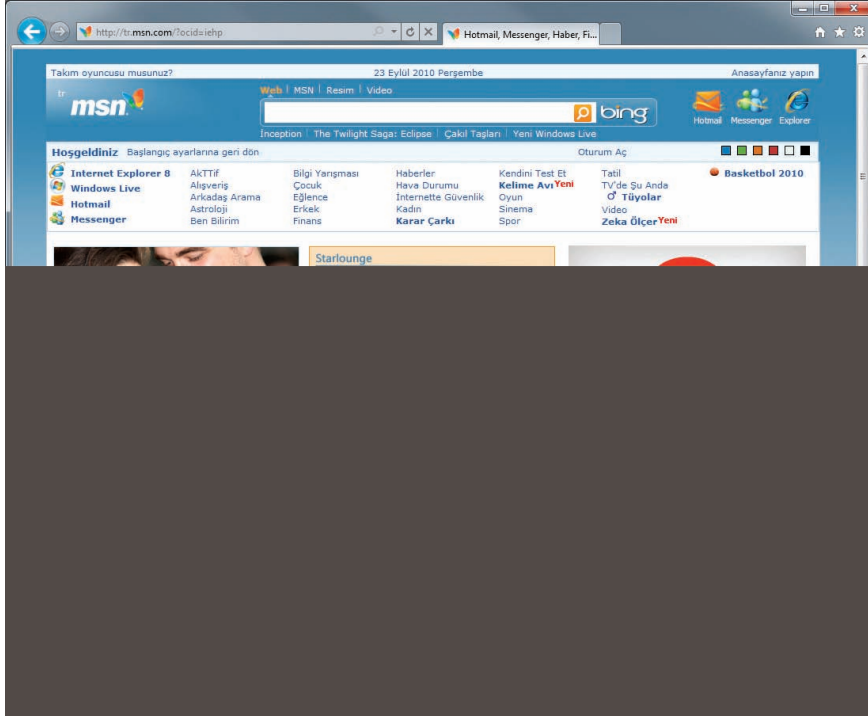
Facebook kesintisi

24 Eylül günü Facebook teknik bir sorun nedeniyle son yılların en büyük kesintisini yaşadı. Birkaç saat süren kesinti boyunca ekinlerini biçemeyen FarmVille'ciler isyan etti.

facebook

Web'in güzelliği Internet Explorer 9'la ortaya çıkıyor

Microsoft'un yeni nesil web tarayıcısı, radikal değişiklikler ve yeniliklerle geliyor.

Dünyanın en çok kullanılan web tarayıcısı hâlâ Internet Explorer olmasına rağmen, IE son yıllarda rakipleri karşısında kan kaybetmeye başlamıştı. Deneyimli kullanıcılar Internet Explorer'ın üç hatasından yakınıyordu: Arayüzü karmaşık, yeni nesil web standartlarını desteklemiyor ve hantal çalışıyordu. 15 yıldır Internet Explorer'ı geliştiren ve tarayıcı konusunda aslında çok deneyimli sayılan Microsoft, şimdi her şeyi değiştirmek niyetinde.

Internet Explorer'ın son sürümü olan Internet Explorer 9, 15 Eylül'de "web'in güzelliği" temalı etkinliklerle tüm dünyada tanıtıldı ve aynı gün beta sürümü kullanıma açıldı. Internet Explorer 9, hem bize hem de pek çok profesyonel kullanıcıya göre bir devrim niteliği taşıyor. Zira Internet Explorer 9 oldukça yenilikçi, hızlı, güvenli ve şık bir tarayıcı. Internet Explorer 9 arabirimi, "Asıl yıldız tarayıcı değil web sayfası olmalı" mantığıyla tasarlanmış. Internet Explorer 9'ın sadece ve olabildiğince az ekran alanı kaplayan arabirimi, siz sörf yaparken âdeta aradan çekiliyor ve sahneyi ziyaret ettiğiniz web sayfalarına bırakıyor. IE9'un üst kısmında

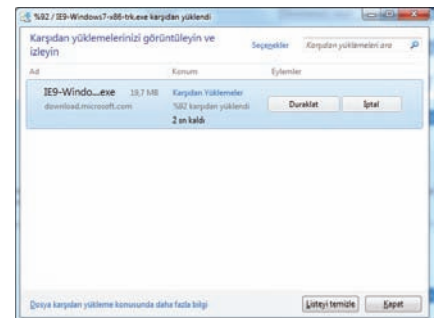
tek bir araç çubuğu var, alt kısmında ise hiçbir şey yok. Böylece web sayfaları çok daha ferah görüntülenebiliyor. HTML5 ve CSS3 başta olmak üzere birçok modern web standardına tam destek veren Internet Explorer 9, çok daha şık ve esnek web sayfası tasarımlarının yolunu açmış oluyor. IE8'e göre sayfa yorumlama/yükleme hızı yaklaşık 11 kat artan IE9, piyasadaki en hızlı web tarayıcılardan biri oluyor. Bunun yanında IE9'la birlikte gelen "donanımsal hızlandırma" özelliği, sayfaları görüntülerken ekran kartınızın da gücünden yararlanarak daha da hızlanıyor. IE9'un Windows 7 ile entegrasyon imkânları da dikkat çekici. Örneğin, belli siteleri görev çubuğuna sabitleyebiliyor, sitede bir değişiklik olduğunda (örneğin Facebook'ta bir mesaj aldığınızda) değişen simgeden bunu anında anlayabiliyorsunuz. Firefox'un Şahane Çubuk'una ve Chrome'un Omnibox'ına benzer şekilde çalışan One Box ile bir siteye gidebilir, site arayabilir, arama sağlayıcılar arasında geçiş yapabilir veya tarama geçmişini, sık kullanılanlar veya arama sağlayıcıların önerilerine erişebilirsiniz. Ancak, örneğin Chrome'da kapatılması imkânsız olan ve yazdığınız her

şeyi Google -veya başka bir arama motoru-sunucularına gönderen "arama önerileri" Internet Explorer 9'da opsiyonel; dilerseniz tek tıklamayla açılabilir.

Her şey kontrol altında

Internet Explorer 8'de zararlı, dolandırıcılık amaçlı sitelere girmenizi engelleyen SmartScreen filtresinin bir benzeri artık dosya indirmeleriniz için de mevcut. Yeni Yükleme Yöneticisi ile birlikte gelen "SmartScreen indirme itibarı" özelliği, indirmek istediğiniz dosyaların itibarını kontrol ediyor. Günümüzde bütün tarayıcılar her indirme sırasında "Bu dosya bilgisayarınıza zarar verebilir" gibi uyarılarda bulunduğu için bunlar artık hiç dikkate alınmıyor. Oysa IE9 Yükleme Yöneticisi, dosyanın güvenilir bir kaynaktan geldiğini tespit ederse aradan tamamen çekilirken, zararlı olduğu bilinen veya gerçekten şüpheli bir dosyayı indirmeye çalıştığınızda da sizi doğru şekilde uyarıyor.

"Eklenti Performans Danışmanı" da IE9 açılırken yüklenen eklentileri analiz ederek yavaş yüklenenler konusunda sizi uyarıyor, gerekirse tek tıklamayla onları devre dışı bırakmanıza izin veriyor. "Kilitlenme Kurtarması" ise Internet Explorer ya da sisteminiz herhangi bir sebeple kilitlenir ya da çökerse açıp olan tüm sekmelerinizi geri getirebiliyor. Özetle, Internet Explorer artık "bildiğiniz" Internet Explorer değil; radikal bir değişim söz konusu. Bizimle birlikte dünya çapındaki pek çok uzmanın da beğenisini kazanan Internet Explorer 9, web'e yeni bir soluk getirecek gibi görünüyor. Türkçe Internet Explorer 9 Beta'yı www.microsoft.com/turkiye adresinden ücretsiz indirebilir veya bu ayki PCnet DVD'sinden yükleyebilirsiniz.

Yeni nesil tehditler

İnternet dolandırıcılarının bilgisayarlarımızı ele geçirmek ve bilgilerimizi çalmak için kullandığı yöntemler sürekli geliyor. İşte karşınıza çıkabilecek en yeni sanal tehditler...

Selim ŞUMLU / selim@PCnet.com.tr

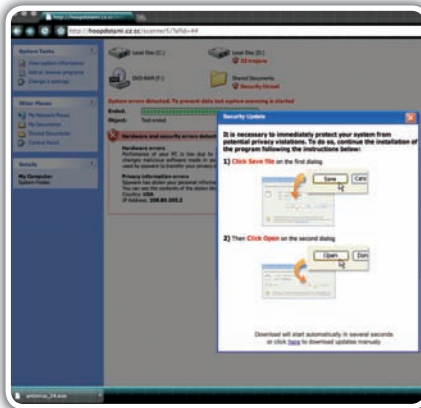
ARTIK internetle tanışmamış hemen hemen hiç kimsenin kalmadığından eminiz, ama aynı şey ne yazık ki bilinçli internet kullanımı için söz konusu değil. Hâlâ birçok kullanıcı internette nasıl davranılması gerektiğini, nelere güvenip nelerin yüzüne bile bakmaması gerektiğini tam olarak bilmiyor. Üstelik “eski nesil” tehditlere karşı bilinçli olsanız bile sanal dolandırıcılar sizi ağlarına düşürmek için sürekli yeni taktikler geliştiriyor. Bu yazımızda, geçmişte hiç de eski sayılmayan bazı internet tabanlı tehlikeleri tanıtıyor ve korunma yollarından bahsediyoruz.

Otomatik indirmeler

Nedir?: “Otomatik indirme” (drive-by download) terimi, ele geçirilmiş bir web sitesini ziyaret ettiğinizde bilgisayarınıza kötü amaçlı bir yazılım (malware) yüklenmeye çalışılmasını ifade ediyor. Bu web sitesi, herkesi etkilemek için sanal suçlular tarafından özellikle oluşturulmuş olabileceği gibi, sonradan hack'lenmiş normal bir site de olabilir. Elbette normal siteleri hack'lemek sanal suçlular için çok daha etkili bir yol, çünkü hâlihazırda bu siteleri ziyaret eden ve onlara güvenen pek çok insan var. Ancak suçlu, özel olarak bir site hazırladıysa oraya trafik çekmek zorunda. Bunun için de siteyi popüler arama terimleriyle dolduruyor ve arama motorlarından ziyaretçi gelmesini bekliyor. Böyle bir siteyi ziyaret ettiğinizde PC'niz enfeksiyon kapma riski

taşıyor. Genellikle malware'in arka planda siz farkında olmadan indirilmesi için herhangi bir yere tıklamanız bile gerekmiyor. Bu tip saldırı türleri ve yüklenen zararlılar değişkenlik gösterebiliyor: Örneğin, online bankacılığa giriş yaptığınızda bilgilerinizi çalan bir Truva atı (trojan) ya da yazdığınız her şeyi kaydederek hakkınızda bilgi toplayan bir tuş kaydedici (keylogger) olabilir. Bazen malware, sisteminize sadece bir “arka kapı” (backdoor) açar, böylece hacker istediği zaman sisteminize başka bir zararlı yükleyebilir. Bazı malware'ler de sisteminizi bir “bot”a dönüştürerek spam e-posta göndermede ya da sizin isteğiniz dışında malware yaymada kullanabilir.

Nasıl korunabilirsiniz?: Web'de gezinirken, tarayıcınızın en son sürümünü kullandığınızdan emin olun;

Örnekteki sayfa, otomatik indirilen dosyayı çalıştırdığınızdan emin olmak için yapmanız(!) gerekenleri resimlerle anlatıyor.

çünkü hacker'lar çoğunlukla eski sürümlerdeki açıklardan yararlanarak sisteminize sızmaya çalışır. Herhangi bir tarayıcıda önemli bir açık tespit edildiğinde, birkaç gün içinde kapatılarak tarayıcının yeni sürümü ya da güncellemesi yayımlanır. Modern tarayıcılar bu tarz saldırılara karşı özel filtrelerle sahiptir ve çoğu zaman, virüs bulaştıran bir siteye girmeye çalıştığınızda sizi uyarırlar. Ayrıca, arama motorlarını kullanırken de tıkladığınız sonuçlara dikkat edin. Örneğin Google'da “Bu site bilgisayarınıza zarar verebilir” notunu gördüğünüz sonuçlara asla tıklamayın. Ayrıca, bir internet güvenliği paketi kullanarak tarayıcı filtrelerinden daha güncel filtrelerle ve sayfalar üzerinde eş zamanlı tarama imkanına sahip olabilirsiniz.

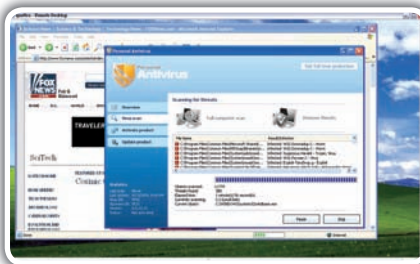
Korkutucu yazılımlar

Nedir?: Korkutucu yazılımlara (scareware) sahte antivirüs ya da rogueware de denir. Bu saldırı türü, PC'nize zararlı yazılım, virüs vb. bulaşmış gibi göstererek sizi korkutmayı ve sözde bu tehdidi temizleyecek bir yazılım satmayı amaçlar. Otomatik indirmelerde olduğu gibi, bu yöntem için de özel web siteleri hazırlanabilir ya da normal web

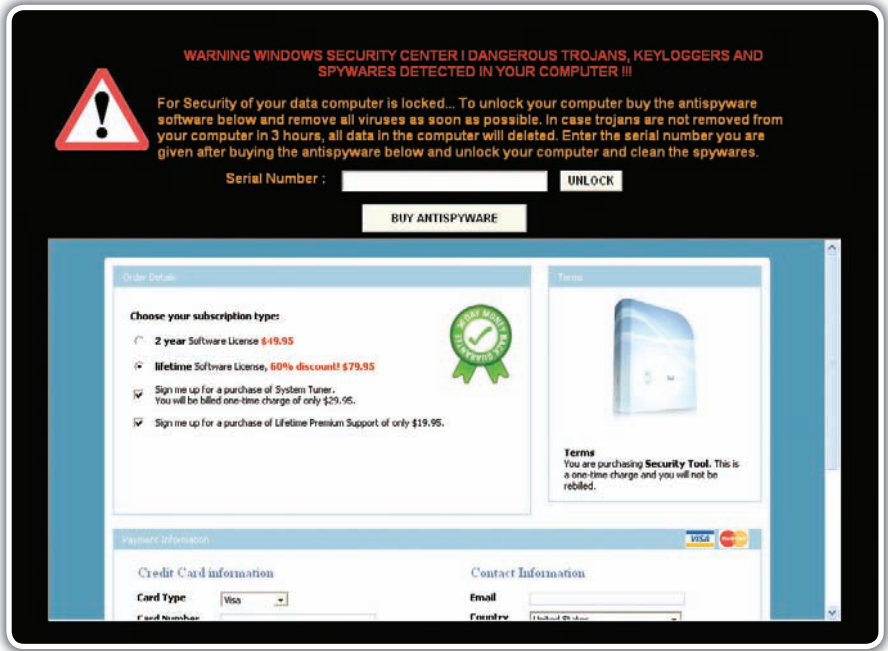

siteleri hack'lenerek bu yönteme dahil edilebilir. Sonuçta, böyle bir web sitesine girdiğinizde, bilgisayarınızda virüs tespit edildiğini bildiren bir pencere açılır. İşletim sisteminize ve dilinize göre uyarlanması da mümkün olan, hatta bilgisayarınızda kaç tane virüslü dosya bulunduğunu bile gösteren bu pencerelerin oldukça inandırıcı görünebildiğini itiraf etmeliyiz. Aynı pencerede, virüsleri temizleyeceğini iddia eden bir yazılımın reklamı bulunur ve yazılımı anında satın almanız(!) da imkânlar dahilindedir. Bu yöntemin arkasındaki dolandırıcılar yazılımın adını ve kodlarını sık sık değiştirirler ki gerçek güvenlik yazılımları tarafından tespit edilmeleri zorlaşsın. Dolandırıcılar yeni isimler türettikçe, sizin o isimle ilgili araştırma yapıp bilgi alma ihtimaliniz de azalır.

Nasıl korunabilirsiniz?: "Otomatik

Personal Antivirus adı verilmiş bu sahte antivirüsün arabirimi, popüler bir antivirüs yazılımına benzetilmiş.

indirmeler" başlığında tavsiye ettiğimiz korunma yöntemleri aynen geçerlidir. Güncel tarayıcılar, arama motoru uyarıları ve internet güvenliği yazılımları sizi bu tehditten koruyabilir. Bunlara rağmen bilgisayarınızda virüs olduğunu belirten ve gerçekçi görünen bir pencereyle karşılaşırsanız, pencereyi derhal kapatın ve bilgisayarınızda yüklü olan güvenlik yazılımıyla tam bilgisayar taraması yapın. Eğer yüklü bir güvenlik yazılımınız yoksa internetten, güvenilir bir markanın deneme sürümünü indirebilirsiniz. Her ne olursa olsun, asla size önerilen yazılımı satın almaya kalkışmayın. Gerçekte hiçbir işe yaramayan bir yazılıma para vermekle kalmayacak, kredi kartı bilgilerinizi de dolandırıcıların eline vermiş olacaksınız. Bu bilgiler banka hesabınızı boşaltmak için de kullanılabilir.

Fidyeci yazılımlar

Nedir?: "Fidyeci yazılım" (ransomware) adından da anlaşılacağı üzere, talep ettiği fidyeyi alana kadar PC'nizi rehin tutan zararlı yazılımlardır. Bu yazılımlar, siz istenen parayı ödeyene kadar bilgisayarınızı kullanılamaz hâle getirir. Genellikle de cüzi bir miktar talep edildiği için, pek çok kişi parayı ödeyerek zararlı yazılımdan kurtulma eğilimindedir. Ukrayna'yı hedeflemesine rağmen başka ülkelere de yayılan bir ransomware'i örnek verelim: Bu zararlı, Windows Kayıt Defteri'nde değişiklik yaparak dosyaları açmanızı

Resimdeki uygulama, 3 saat içinde bu antispymware uygulamasını satın alıp virüsleri temizlemezseniz tüm verilerinizin silineceğini iddia ediyor.

ve yazdırmanızı engelliyor, Internet Explorer'ın başlık çubuğuna Rusça bir metin ekliyor ve Windows'un görev çubuğunu gizliyor. Enfeksiyonu temizleyecek dosyayı almak içinse mobil ödeme yöntemiyle cep telefonunuzdan 30 hryvnia (yaklaşık 5.5 TL) göndermeniz gerekiyor.

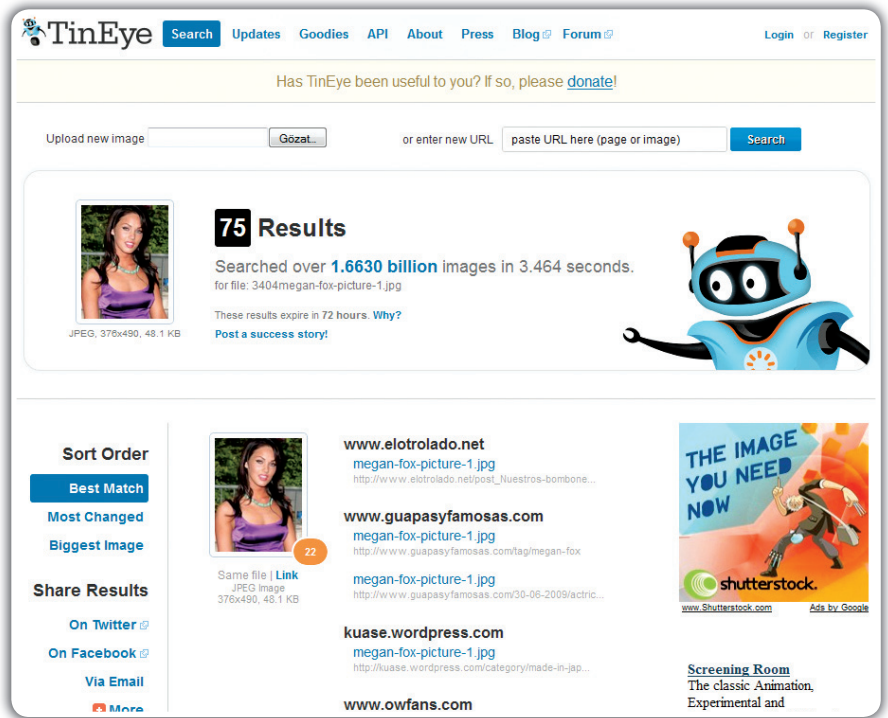
Nasıl korunabilirsiniz?: Fidyeci yazılımlar şimdilik çok yaygın değil çünkü dolandırıcılar bütün ülkelerden aynı anda ve kolayca para toplamının sağlıklı bir yolunu bulabilmiş değil. Ama işin kötüsü, örneğin Ukrayna'dan yayılan bir zararlı Türkiye'deki bir bilgisayara bulaşırsa, Ukrayna'ya SMS'le ödeme yapamayacağınız için "doğal yollarla" zararlıdan kurtulamazsınız. Bu tip tehditlerle hiç karşılaşmamak için yine web tarayıcınızın daima güncel olması, ayrıca Flash ve Silverlight gibi popüler tarayıcı eklentilerinin de güncel tutulması gerekiyor. Olur da sisteminiz ele geçirilirse sakın ola para ödemeye çalışmayın. İşe yaramama ihtimalinin yanı sıra kredi kartı bilgileriniz başkalarının eline de geçebilir. Mevcut güvenlik yazılımınızı kullanarak sisteminizde komple bir tarama yapın. Ancak, ne yazık ki bu tarz tehditler bazen güvenlik yazılımları tarafından bile temizlenemeyebiliyor ve son çare olarak Windows'u yeniden kurmanız

gerekebiliyor. Unutmayın ki fidyeyi ödeseniz ve sisteminiz temizlenmiş gibi görünse bile yazılım sisteminizde bir "arka kapı" bırakabilir ve sisteminizi tekrar kötü niyetli olarak kullanabilir. Bu nedenle temiz bir başlangıç en iyisidir.

Sosyal mühendislik

Nedir?: "Sosyal mühendislik"

(social engineering) terimi çok geniş "kandırma" yöntemlerini kapsamına rağmen, genel olarak "kendiniz ya da şirketiniz hakkında gizli bilgileri açıklamanız için sizi oyuna getirme" şeklinde tanımlanabilir. Bu yöntemde siber suçlular güveninizi kazanabilmek için tanıdığınız biri gibi davranırlar. Bu bir arkadaşınız ya da iş yaptığınız bir şirketin (örneğin bankanızın) elemanı olabilir. Bu tip saldırılar, arkadaşlarınızın size ulaşabileceği e-posta, anlık mesajlaşma (örn. Windows Live Messenger), telefon ya da sosyal ağlar (örn. Facebook) üzerinden gerçekleşir. Dolandırıcı, arkadaşınızın e-posta adresini ya da Facebook hesabını hack'lemiş olabilir ve inandırıcı görünen sebeplerle sizden para, kontör vb. isteyebilir. Bazı sosyal mühendislik dolandırıcılıkları ise daha sinsi bir şekilde yapılır. Örneğin, bankanızdan ya da kullandığınız bir ürünün teknik destek merkezinden aradığını söyleyen biri hesap bilgilerinizi ya da parolalarınızı isteyebilir. Güvenlik sebebiyle parolanızı doğrulamanız ya da değiştirmeniz gerektiğini söyleyebilirler. Bu şekilde, hesabınıza sızmak için gereken tüm bilgileri belki de sizi hiç şüphelendirmeden ele geçirebilirler. **Nasıl korunabilirsiniz?:** Tanımadığınız kişilerden gelen e-postalara karşı doğal olarak dikkatli davranırsınız, ama bu saldırılar tanıdığınız kişilerden geliyormuş gibi görüldüğünden daha da dikkatli olmanız gerekiyor. Bir arkadaşınız size internet üzerinden mesaj göndererek para ya da kontör ricasında bulunursa, arkadaşınızı telefonla arayarak durumu teyit edin. Bankanızın e-posta ya da telefonla hesap bilgilerinizi, parolanızı vb. sorması ise imkansızdır. Türkiye dışındaki bankalarda da durum böyledir. Dolayısıyla, ne kadar inandırıcı görünürse görünsün, bankanızdan geliyormuş gibi görünen hiçbir talebe inanmayın.

Sanal arkadaşınızın size gönderdiği fotoğrafları www.tineye.com'a yükleyerek aratın. Böylece fotoğrafı internetten kaydedip etmediğini anlayabilirsiniz.

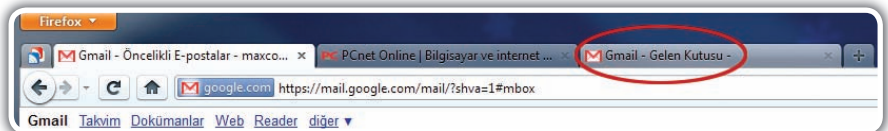
İlişki dolandırıcılıkları

Nedir?: İnternete artık her kesimden ve her ülkeden insanların kolaylıkla erişmesi mümkün. Dolayısıyla, internet üzerinden kurulan sanal arkadaşlık ve ilişkilerin sayısı da artıyor. Sosyolojik değerlendirmeyi bir kenara bırakarak, işin güvenlik yönüne değinelim. Sanal suçlular, internette bu tarz ilişkiler kurmak için haftalarını, hatta aylarını harcayabiliyor. Arkadaşlık siteleri üzerinden sizinle konuşuyor, fotoğraflarını(!) gönderiyor, gerçek olduklarına inanmanız için size çeşitli bilgiler veriyorlar. Belli bir zaman geçip güveninizi kazandıktan sonra da "annesinin ameliyatı" için yardım rica edebilir ya da yurt dışındalarsa Türkiye'ye sizi ziyarete gelmek için uçak bileti parası isteyebiliyorlar. **Nasıl korunabilirsiniz?:** Tahmin edebileceğiniz gibi, bu tarz bir dolandırıcılıktan sizi koruyacak bir yazılım ya da teknik bir yöntem söz konusu değil. Sağduyunuza güvenmeniz, internette tanıştığınız kişilerin her zaman anlattıkları

kişi olmayabileceğini aklınızdan çıkarmamanız gerekiyor.

Sekme kandırmacısı

Nedir?: Modern web tarayıcıların hepsi sekmeli tarama desteğine sahip ve hemen hemen herkes bu özelliği aktif biçimde kullanıyor. Sekme kandırmacısı (tabnapping) da çoğu kişinin birden fazla sekmeyle çalışması temeline dayanıyor. Çoğumuz Gmail, Hotmail ya da Google Reader gibi bir servise girdikten sonra o sekmeyi uzun süre açık bırakıyoruz. Bu sekmelerden birinde bir şekilde oturumunuz kapanırsa hiç düşünmeden yeniden oturum açardınız, değil mi? İşte siber suçluların istediği de bu. Popüler web servislerine benzeyen sahte sekmeler oluşturarak hesap bilgilerinizi çalmayı amaçlıyorlar. Ele geçirilmiş bir web sitesi, tarayıcınızda yeni sekmeler açabilir. Eğer bilgisayarınıza bir şekilde takip amaçlı bir zararlı yazılım yerleşmişse risk daha da artar çünkü bu yazılım hangi servisleri sık kullandığınızı izleyebilir, uzun süre bakmadığınız bir servisin

İkinci Gmail sekmesine dikkat edin: Gerçekten siz mi açtınız?

aynısı gibi görünen bir sekme yaratabilir ve siz de uzun süre bakmadığınız için oturumunuzun kapandığını düşünerek hesap bilgilerinizi suçlulara teslim edebilirsiniz.

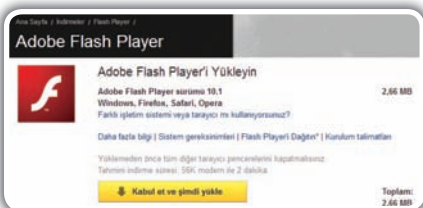
Bu yöntemle hesap bilgileriniz ele geçirildikten sonra e-posta adresiniz hack'lenebilir, sizin adınıza yazışmalar yapılabilir, e-posta yazışmalarınızdaki tüm özel bilgiler ele geçirilebilir ve hesabınız spam göndermek için kullanılabilir. Ayrıca, aynı parolayı başka servisler için (örneğin Facebook) de kullanıyorsanız o hesaplarınız da risk altına girer.

Nasıl korunabilirsiniz?: İnternet tabanlı çoğu tehditte olduğu gibi, tarayıcınızı güncel tutmanız ve yine güncel bir güvenlik yazılımı kullanmanız gerekiyor. Bunların yanı sıra, web'de sörf yaparken açtığınız sekmelere dikkat edin ve beklenmedik bir şekilde bir oturum açma sayfasıyla karşılaşırsanız sayfanın adresini, diğer açık sekmelerinizi kontrol ederek gerçek olduğundan emin olun. Emin olamıyorsanız sekmeyi kapatın ve ilgili servisin adresini elle yazarak tekrar girin.

Link yönlendirme

Nedir?: Link yönlendirme (clickjacking) tehdidinin ardındaki fikir, sizi bir web sayfasındaki "normal" bir linke ya da düğmeye tıkladığınıza inandırarak zararlı bir sayfaya yönlendirmek. Yönlendirildiğiniz sayfaya bilgisayarınızı bir zararlı yazılım yüklemek ya da kişisel bilgilerinizi toplamak için tasarlanmış olabilir. Hatta bazı sayfalar web kamerası ve mikrofونunuzu ele geçirerek üzerinizde casusluk yapabiliyor.

Nasıl korunabilirsiniz?: İnternet güvenliği paketleri genellikle sizi bu tarz aldatmacalardan korur. Ayrıca, elbette tarayıcınızın ve eklentilerinizin son sürümlerini kullanmanız gerekiyor. Mozilla Firefox ve Google Chrome

Son zamanlarda Flash Player'ı güncellemediyseniz www.adobe.com'a girip "Get Adobe Flash Player" düğmesine tıklayın.

Facebook'ta ilginç görünen linklerin yanı sıra, bedava bir şeyler kazanacağınızı iddia eden linkler de paylaşılabılır. Dikkatli olun!

gibi bazı tarayıcıların, eski eklentileri tespit ederek daha fazla güvenlik sağlayabildiğini hatırlatalım. Ayrıca sörf yaparken de dikkati elden bırakmamak gerekiyor. Tıklayacağınız linklerin nereye gittiğini kontrol etmeye çalışın. Bu yöntemde URL kısaltma servislerinin kullanılması da popüler. O nedenle, karakter sınırlaması sebebiyle sürekli kısaltılmış adreslerin kullanıldığı Twitter gibi yerlerdeki linklere tıklarken iki kat dikkatli olun.

"Beğen" kandırmacası

Nedir?: Günümüzün en popüler sosyal ağı Facebook olduğundan, Facebook'un "Beğen" düğmeleri artık birçok sitede kendini gösteriyor. Bu düğmeye tıkladığınızda, "beğendiğiniz" web sayfası, video vs. Facebook profilinize eklenerek arkadaşlarınızla paylaşılıyor. Ancak dolandırıcılar bu "beğen" linklerini özel olarak hazırladıkları web sitelerine gizleyebiliyor. Böyle bir web sayfasının herhangi bir yerine tıkladığınızda o siteyi beğendiğinize dair bir mesaj arkadaşlarınızla paylaşılıyor ve tüm arkadaşlarınızı o sayfayı ziyaret etmeye davet etmiş oluyorsunuz. Buna

"likejacking" deniyor.

Paylaşılan şey genellikle "süper" bir video ya da "inanılmaz" bir gerçeği açıklayan bir sayfa oluyor. Arkadaşlarınız da ilgilerini çeken bu linke tıkladıklarında sizinle aynı tuzağa düşüyor ve onlar da linki kendi arkadaşlarıyla paylaşıyor. Şimdilik bu yöntem çoğunlukla reklam amaçlı kullanılıyor. Örneğin "8 yıl boyunca her gün kendi fotoğrafını çeken adam" videosuna tıkladığınızda bir anda karşınıza bir anket çıkıyor. Anketi doldurduğunuzda da bilgileriniz o işten para kazanan birilerinin eline geçiyor. Ancak, tahmin edeceğimiz gibi, bu yöntemin zararlı yazılım yaymak için kullanılması da pekâlâ mümkün.

Nasıl korunabilirsiniz?: Facebook'un bu tarz "paylaşım"lara karşı ciddi önlemler aldığını söyleyemeyiz. Dolayısıyla dikkati elden bırakmamanız gerekiyor. Arkadaşınız tarafından paylaşılan bir linke tıkladığınızda tarif edilen içerikle karşılaşmazsanız hiçbir yere tıklamadan tarayıcınızı kapatın. Eğer yanlışlıkla bir yere tıklar ve Facebook profilinizde bir şeylerin paylaşıldığını fark ederseniz paylaşılan mesajları derhal silin. ❖

3D TV

Televizyonla üç boyutlu görüntü teknolojilerinin birleşimi sağlıklı bir şekilde tamamlandı. İşte bilmeniz gerekenler...

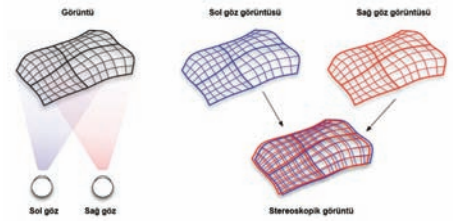
Ayberk KİMSESİZ
ayberk@pckoloji.com

SON birkaç sene içerisinde televizyonlarla olan ilişkimiz farklı bir boyuta doğru yol almaya başladı. Plazma, LCD, LED ve OLED gibi ekran teknolojilerinin yanında HD (yüksek tanımlı) içeriklerin ve yayınların eş zamanlı olarak yaygınlaşması, televizyona olan klasik ilgiyi birkaç adım ileriye taşıdı. Örneğin, günümüzdeki yeni teknolojiler sayesinde, televizyonlar üzerinden evimizdeki çoklu ortam kaynaklarına erişmemiz sadece birkaç saniye sürüyor. Televizyonun, kullanıcılarına bambaşka bir deneyim yaşatmaya hazır olduğunu ve geçmiş dönemlerdeki yavaş gelişim sürecini atlattığını kabullenmemizin vakti geldi. Bu yazımızda da 3D TV'leri ele almaya karar verdik. "3D" (3 dimensional / üç boyutlu) tanım olarak yeni bir kavram değil. Hatta birazdan tarihte küçük bir gezintiye de çıkacağız. Fakat bizim ilgamizi çeken, bu teknolojinin

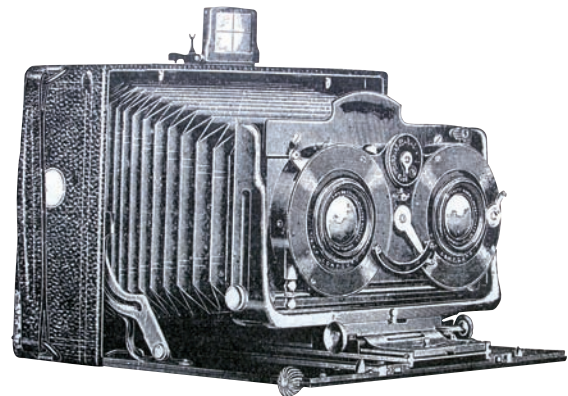
salonlarımıza kadar girmesi ve en önemlisi televizyon kanallarının da uygun içerikleri sunabilmeleri için gerekli hazırlıklara başlamaları oldu. Şimdi geriye doğru yol alalım ve 3D teknolojisi için hazırlanan zemini bir yoklayalım.

3D görüntü

İlk olarak "3D görüntü" başlığı altında biraz konuşalım. Ardından 3D TV ve içeriklerinden söz edeceğiz. "3D görüntü" oldukça köklü bir tarihe sahip. Yaklaşık 150 senelik bir geçmişinin olduğunu söyleyebiliriz. İşin biyolojik tarafı oldukça basit; gözlerimiz aynı hat üzerindeki iki farklı (benzer) görüntüyü kolaylıkla izleyebiliyor. Fakat iki gözümüz aynı yöne bakıyor ve aynı kompozisyonu görüyor olsa da, bu işlemi farklı açılardan gerçekleştiriyor. Aslında bunun optik bir hata olduğunu düşünebilirsiniz. Lakin bu geometrik fark ya da paralaks olarak adlandırılan hata, beynimiz tarafından

İki adet farklı (benzer) görüntü oluşturuluyor.
Görüntüler aynı hat üzerinde olsalar da açıları farklı.

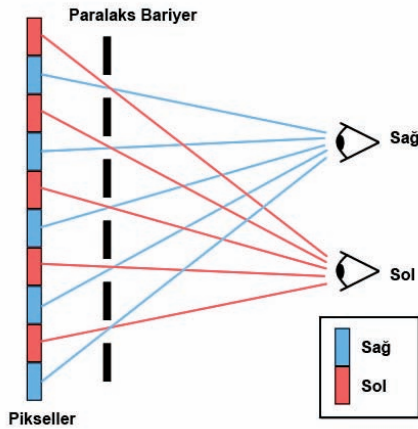
1914 üretimi Alman yapımı stereoskopik kamera.

derinlik olarak algılanıyor. Devamında da üçüncü boyut, bilincimizde oluşturuluyor. İki gözümüzün olmasını ve gözlerimizin arasındaki boşluğun nelere sebep olduğunu bu şekilde daha kolay anlayabilirsiniz. Bu düşünceyle yola çıkarak icat edilen stereoskopi (stereoscopy) cihazları sayesinde, 3 boyutlu fotoğrafların ortaya çıkması sağlanmıştı. Yani ilk adım stereoskopi cihazlarıyla atıldı.

3D teknolojileri

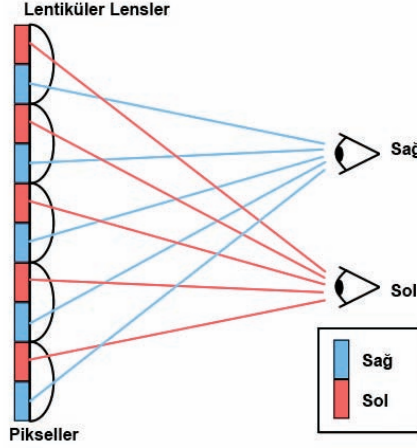
3D (üç boyutlu) görüntü türlerinden de bahsedebiliriz. Kendi içerisinde çeşitli teknolojileri barındıran bir kavramla karşı karşıyayız. Buradaki bilgiler 3D TV'leri algılama şeklinize de destek olacaktır. Şu sıralar satılan 3D TV'lerle beraber uyumlu gözlükler de kutu içeriğine dâhil ediliyor. Yakın zamanda son kullanıcıyla tanışacak olan modellerde ise böyle bir gözlüğe ihtiyacınız olmayacak.

Evet, biraz ilginç ve kafa karıştırıcı görünüyor. Bu teknoloji oto-stereoskopi (autostereoscopy) olarak adlandırılmış. Derinlik algılama ve işleme aşamaları ekran üzerinden gerçekleştiriliyor. Stereoskopide gözlük kullanmanız zorunluydu ve sağ-sol göz arasındaki perspektif farkıyla meydana gelen iki farklı (benzer) 2D görüntü birleştirilerek 3D görüntü meydana getiriliyordu. Oto-stereoskopide gözlük kullanmadan 3D oluşturulma işlemi iki farklı teknikle gerçekleştiriliyor. Bu tekniklerin ana hedefi beyninizi aldatmaktan ibaret. "Paralaks bariyer" ve "merceksi lens" olarak isimlendirilen bu farklı yöntemlerden, televizyon teknolojilerinin

Paralaks bariyer tekniğinde izlenen yolu görüyoruz. Gördüğünüz gibi ekrandaki pikseller dikey olarak –gerçekte ayırt edemediğimiz– iki farklı renge ayrılıyor. Böylece iki gözümüze farklı ışıklar gönderiliyor.

öncüsü olan Sharp'ın icadı "paralaks bariyer" tekniğini açıklayalım. Bu tekniği Sharp firması 2000'li senelerin ilk zamanlarında yalnızca cep telefonlarında kullanıyordu. Tek ekranda iki gözün oluşturduğu farklı bakış açılarından

Söz konusu tekniğin görsel eşliğindeki işleyişini inceleyebilirsiniz.

yararlanarak eş zamanlı benzer görüntülerin oluşturulmasına dayalı bir tekniktir. Paralaks'a neden olan ise ekranın önündeki boşluklu bariyerlerdir. Bu bariyerler, her gözün farklı piksel topluluklarından etkilenmesine neden oluyor. Yani sağ ve sol gözümüzde ayrı ayrı perspektifler meydana geliyor. Oto-stereoskopide kullanılan diğer teknik "merceksi lens" olarak adlandırılıyor. Burada da gözlük kullanma ihtiyacı ortadan kalkıyor. Tekrar hatırlatalım; tek gözümüzle iki görüntü arasındaki derinliği ve mesafeyi algılayabilmemiz mümkün değildi. Bu yöntemde yüksek kaliteli mercekler kullanılıyor. Yine sol ve sağ göze farklı görüntüler gönderiliyor. İnce katman üzerine yerleştirilen merceksi veya silindirik lensler, televizyon ekranına dâhil ediliyor. İzleyici ekrana bakarken, görüntü bu lensler tarafından büyütülüyor. Mercekli lenslerden baskı ortamlarında da yararlanılıyor. Baskının ardından oluşan görüntüye farklı açılardan bakıldığında bir hareket hissiyle beraber, derinlik göze çarpıyor. Bu tekniğin performansını ekranda kullanılan lens sayısı ile beraber, piksellerin yenilenme hızı da etkiliyor. Yani 3D TV'ler için "Hertz" kavramının önem kazandığını söyleyebiliriz.

Nasıl izleniyor?

Yukarıdaki satırlarda 3D görüntülemenin mantığını kavradığınızı düşünüyoruz. Özellikle gözlüksüz 3D üzerine biraz

daha konuştuk.

Şimdi harmanlayarak devam edeceğiz. 3D TV ürünlerinde daha çok gözlüklü modellerle karşılaşıyoruz. Bu TV'ler polarize yapıdaki gözlükler ya da anaglif yapıdaki gözlüklerle izlenebiliyorlar. Ayrıca "active shutter" olarak adlandırılan gözlükleri de unutmayalım. Anaglif tekniğine aslında yabancı değiliz. 1990'ların sonu, 2000'lerin başında kırmızı-mavi ve kırmızı-yeşil gözlükler oldukça yaygındı. Hatta gazetelerle birlikte hediye edilirdi. Yalnız o dönemlerde, uzun süre ekrana odaklandığınızda baş ağrısı devreye giriyor ve seyir zevki diye bir şey kalmıyordu.

Bu gözlükler bir dönem kitaplarda da yaygın bir şekilde kullanılıyordu. Tabii biraz sıkıntılı olduklarını kabul etmeliyiz. Çünkü çizimleri doğal renkleriyle göremiyordunuz. Anaglif gözlüklerin çalışma prensibinden biraz bahsedelim. Ardından polarize gözlükleri tanıyabiliriz. Anaglif gözlüklerin sol tarafında daima kırmızı filtre kullanılıyor. Sağ gözde ise genellikle mavi veya yeşil filtreler tercih ediliyor. Avrupada yaygın olarak kırmızı – yeşil kombinasyonu kullanılırken; Amerika'da kırmızı – mavi kombinasyonu tercih ediliyor. Renk zenginliği açısından kırmızı – mavi filtreli gözlükler öneriliyor. Bu renklerin amacı, iki farklı (benzer) görüntünün bağımsız olarak sol ve sağ gözümüzde gösterilmesidir. Yani sol gözümüzün algıladığını sağ gözümüz algılayamıyor. İzlenen görüntüler de buna uygun şekilde hazırlanırlar. Bu gözlüklerin olumsuz yanı görüntülerin renk ve berraklık kaybına uğramasıdır. Polarize gözlükler biraz daha modern zamanlara aittir. Görüntüler polarize

Polarize 3D gözlüklerin camları anaglif yapıda değiller. Işık geçirgenlikleri daha farklı.

Ekran kartı üreticisi NVIDIA'nın bir süre önce hazırladığı active shutter tipindeki 3D gözlüğü. Sony, Samsung ve Panasonic gibi üreticilerin de active shutter gözlükleri bulunuyor.

camlar tarafından filtre ediliyor. Sol taraf dikey ışık dalgalarına odaklanırken, sağ taraf sadece yatay ışık dalgalarına odaklanıyor. Bazı sinema salonlarında da (örneğin RealD 3D) tercih edilen 3D görüntüleme gözlükleri olarak aklınızda kalabilir. Rahatsız edici bir tarafları yok. Uzun süreli kullanımlar için idealler. Bununla beraber renklerdeki doygunluk ve kontrast performanslarının da başarılı olduğunu söylebiliriz.

Active shutter gözlüklerin sıvı kristal ve yardımcı polarizasyon filtrelerden yararlanan bir yapısı var, yani anaglif ve polarize gibi pasif değil. 3D gözlükler arasında popüler bir yer edinmeyi başardılar. Gözlükler pille çalışıyor. Tabii gözlüğü ağırlaştırıyorlar ama kısa sürede alışıyorsunuz. Yalnız düşük pil durumlarında gözlüğün çalışma performansı aksayabiliyor, aklınızda bulunsun. Genellikle radyo sinyali üzerinden iletişim kuruyorlar. Eğer düşük yenileme hızına sahip bir ekranı izliyorsanız, gözlük rahatsız edebilir. En az 120 Hertz bir TV öneriyoruz (3D'ye hazır TV'lerde "3D Ready TV" ibaresini görebilirsiniz). Böylece sol ve sağ gözünüze gönderilen iki ayrı görüntü 60 Hertz / 60 Hertz olarak ayrılacaktır. Zaten 3D TV'leri 200 ve

240 Hertz olarak bulabilmek mümkün hâle geldi. Active shutter gözlükler, görüş açısı tarafında da geniş bir kullanım alanı sunuyorlar. Bu sebeple sinema salonlarında da (Xpand 3D) kullanılıyorlar.

3D televizyon

3D televizyonlarda özellikle dikkat etmeniz ayrıntılar var. İlk aşamada "Hertz" değerini inceleyin. 3D içeriklerinin gösterimine hazır bir ekranın, pikselleri en az 120 Hertz hızında yenilemesi uygundur. Örneğin; evlerinizdeki LCD/LED monitörlerin ve televizyonların büyük bir bölümü 60 Hertz ile çalışıyor. Fakat 3D işleminde iki gözünüz de ayrı görüntülerden sorumlu olacakları için, o monitörün 120 Hertz olarak çalışması gerekiyor. Bundan active shutter bölümünde de bahsetmiştik. Size önerimiz, en az 200-240 Hertz hızında çalışan bir paneli tercih etmenizdir. Eğer her gözünüzde 120 Hertz hızında görüntü tazelenmesi gerçekleşirse, daha yumuşak bir seyir süreci yaşayacağınızdan emin olabilirsiniz. 3D TV'lerle beraber Blu-ray oynatıcısı kullanmanız da uygun olacaktır. "Blu-ray 3D" filmler ortaya çıkmaya başladılar. 2010 ve özellikle 2011 senesinde oldukça fazla sayıda 3D filmlerle karşılaşacağımızı tahmin ediyoruz. Ayrıca eski standartlardaki HDMI kablolarınızdan da kurtulun. 3D standartları çerçevesinde HDMI 1.4 sürüm kablolardan yararlanmalısınız. Bazı 3D TV'ler 2D görüntüleri yazılımsal olarak 3D'ye çevirebiliyor, fakat bu işlemin sonucunda doğal

Avatar'ı IMAX 3D veya RealD 3D deneyimi sunan bir salonda izlediyseniz polarize gözlük, Xpand 3D ile izlediyseniz active shutter gözlük kullandınız demektir.

3D içeriklerde karşılaştığınız kaliteyi beklememeniz doğru olacaktır. Ülkemizde henüz 3D yayın yapan bir TV kanalı yok. Fakat HD yayınlara geçişte yaşanan yavaşlık, HD üzerine 3D'nin eklenmesiyle beraber hızlanacaktır. Yabancı kanallarda bu yöndeki ilk adımlar atıldı. Dünyaca ünlü belgesel kanalı Discovery Channel, 3D yayınlara başladı. Spor yayıncılarından ESPN ve SKY Sports kanalları da aynı şekilde 3D yayınlara başladı. Brezilya, Güney Kore, Avustralya / Yeni Zelanda'da belirli zaman dilimlerinde 3D yayınlar yapılıyor. Türksat'ta test yayınına başlayan bir 3D kanalı da var ama anaglif tekniği kullanıldığı için tatminkâr bir sonuç vermiyor. (Anaglif yayınlar klasik televizyonlarda da izlenebilir.) İşin doğrusu, gerçek anlamda 3D kaydedilmiş çok fazla yerli yapım ortaya çıkmasını ve bunları yayımlayacak kanallar kurulmasını şimdilik pek beklemiyoruz. Ancak yabancı yapımları ülkemize getirecek kanallar çıkabilir. Bununla birlikte, Blu-ray 3D ortamında bulabileceğiniz 3 boyutlu filmlerin hızla artacağını tahmin ediyoruz. ❖

DONANIM

GoldMaster PF-770

Detaylardan hoşlananlara hitap ediyor.

TATİL dönüşü fotoğraflarınızı fotoğrafçıda bastırıp çerçeveletmek yerine daha teknolojik bir çözüme ne dersiniz? GoldMaster'ın PF-770 dijital fotoğraf çerçevesi sayesinde anılarınızı masanızın üzerine kolayca taşıyabilir, dilediğiniz zaman tek tuşla başka bir fotoğrafa geçiş yapabilirsiniz. 7 inç büyüklüğünde ve oldukça yüksek kalitede bir LCD ekrana sahip olan GoldMaster PF-770, 800 x 600 piksel çözünürlükte görüntü oluşturabiliyor. Görüntülenen fotoğraflardaki tüm detaylar rahatlıkla seçilebiliyor. Birçok video dosyasını da destekleyen ürün uzaktan kumandası yardımıyla eğlence merkezi olarak da kullanabilmeniz mümkün.

122 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: GoldMaster
Tel: (212) 411 58 58
Web: www.goldmaster.com.tr
Ekran: 7 inç
Çözünürlük: 800 x 600
Dahili hafıza: Yok

Bellek desteği: SD, MMC, Memory Stick
USB bağlantısı: Var
Desteklenen türler: MPEG1, MPEG2, MPEG4, JPEG, MP3
Batarya: Yok

199 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Logicom Türkiye
Tel: (212) 276 27 19
Web: www.logicom.com.tr

Çıkışlar: D-Sub, USB
Etki alanı: Multimedya için 3 metre, ofis kullanımı için 10 metre

Q-Waves Wireless USB AV Kit

Televizyonunuza kablosuz olarak görüntü aktarın.

SALON ya da ofisinizdeki toplantı odanızda televizyona kablosuz bir şekilde görüntü aktarabileceğiniz hiç aklınıza gelmiş miydi? Q-Waves'in kablosuz USB teknolojisini temel alan Wireless USB AV Kit'i ile kabloları tamamen tarihe karıştırabilmeniz mümkün. Kapalı alanda 10 metre içerisinde görevini başarıyla yerine getiren ürün televizyonunuza D-Sub ya da HDMI arabirimleri üzerinden görüntü aktarabiliyor. Bilgisayarınızdan veriler USB arabirimi üzerinden alınacağından herhangi bir görüntü çıkışının bulunması şart değil. Yüksek çözünürlükte veri aktarımı için 3 metrelik mesafe tavsiye edilirken ofis kullanımı için de 10 metreye kadar performans alınabildiği belirtiliyor.

Asus SBW-06C1S-U

Blu-ray yazıcınızı yanınızda taşıyın.

ASUS'un harici yapıdaki optik sürücüsü SBW-06C1S-U, Blu-ray medyaların okunmasının yanı sıra yazılabilmesini de sağlıyor. İnce yapısı ve tamamen siyah renkte tasarlanan gövdesi sayesinde dikkatleri çekmeyi başaran ürün "Product Design Award 2010" ödülüne de layık görülmüş. USB 2.0 arabirimi sayesinde sistemle bağlantı kuran Asus SBW-06C1S-U'da sadece Blu-ray değil, CD ve DVD formatları da okunup yazılabilir. Yatay kullanımın yanı sıra kutudan gelen bir aparat sayesinde ürünü masa üzerinde dikey konumlandırmak da mümkün. 157 x 142 x 21 gram boyutlarında ve 380 gram ağırlığında olan harici yapıdaki Blu-ray sürücüsünde 8 MB'lık önbellek yer alıyor.

Fiyatı henüz belli değil.

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Boğaziçi, Index
Tel: (212) 331 10 00, (212) 331 21 21
Web: www.bogazici.com.tr, www.index.com.tr
Arabirim: USB 2.0
Önbellek: 8 MB
DVD-R / DVD+R yazma: 8x / 8x
DVD-R DL / DVD+R DL yazma: 4x / 4x
DVD-RW / DVD+RW yazma: 6x / 8x

DVD-RAM yazma: 5x
CD-R / CD-RW yazma: 24x / 16x
Blu-ray / Blu-ray DL yazma: 6x / 4x
Blu-ray / Blu-ray DL okuma: 6x / 4x
DVD-R / DVD+R okuma: 8x / 8x
DVD-R DL / DVD+R DL okuma: 6x / 6x
DVD-RW / DVD+RW okuma: 8x / 8x
DVD-RAM okuma: 5x
CD-R / CD-RW okuma: 24x / 24x

Panasonic SDR-T50

78x yakınlaşmayla uzaklar yakına gelsin.

HD teknolojisinin henüz erken olduğunu düşünüyorsanız ya da video kamera seçiminde fiyatlar nedeniyle rahat davranamıyorsanız Panasonic'in DVD kalitesinde kayıt yapabilen SDR-T50 modelini incelemenizi öneririz. Hem 4 GB dahili hafızaya hem de yer verilen kart yuvasına takılabilecek bellek kartlarına kayıt yapabilen üründe SDXC standardındaki 64 GB'lık bir bellek kartının dahi kullanımı mümkün. 33 mm'lik geniş açılı bir lense sahip olan üründe aynı zamanda optik olarak 78x gibi üstün bir değerle yakınlaşma yapılabilir. Optik imaj sabitleme teknolojisi sayesinde titreşimleri kaydedilen görüntüye en az şekilde aktaran Panasonic SDR-T50, çektiklerinizi kolayca YouTube'a da gönderebiliyor.

699 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Panasonic
Tel: (212) 367 94 00
Web: www.panasonic.com.tr
Sensör: 800K
Video kalitesi: 720 x 576
Optik yakınlaştırma: 78x

Türkçe menü: Var
İmaj sabitleme: Donanımsal
Ön izleme ekranı: 2.7 inç
Bellek: 4 GB
Boyutlar: 55 x 64 x 107 mm
Ağırlık: 212 gr

GoldMaster DVC-508

Cep tipi video kamerayla tanışın.

ÜRÜN yelpazesinde birçok video kamera bulunduran GoldMaster, DVC-508 ile "taşınabilir" bir ürüne sahip olmak isteyenlere hitap ediyor. 5.1 MP çözünürlükte CMOS algılayıcının tercih edildiği üründe yazılım desteğiyle 12 MP çözünürlükte fotoğraf çekilebiliyor. Video kaydı ise en yüksek 640 x 480 piksel çözünürlükte ve saniyede 30 kare olarak yapılabilir. 16 MB'lık dâhili hafızaya daha uzun süre kayıt yapabilmek için 320 x 240 değeri de tercih edilebiliyor. Elbette SD bellek kartlarıyla hafızanın istediğiniz bir değere kadar artırılabilmesi mümkün. Ekonomi sınıfında bulunduğu için sadece 4x dijital yakınlaşma yapan GoldMaster DVC-508, yeterli kaliteyi sunabiliyor.

191 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: GoldMaster
Tel: (212) 411 58 58
Web: www.goldmaster.com.tr
Sensör: 5.1 MP
Video kalitesi: 640 x 480
Optik yakınlaştırma: Yok

Türkçe menü: Var
İmaj sabitleme: Yok
Ön izleme ekranı: 2.7 inç
Bellek: 16 MB
Boyutlar: 68 x 37 x 98 mm
Ağırlık: 135 gr

Samsung M5650 Lindy

Facebook artık sizinle beraber her yerde.

SAMSUNG'un gençleri hedef alarak tasarladığı M5650 Lindy, tasarımının dışında özellikleriyle de dikkat çekmeyi başarıyor. Ön tarafının büyük kısmı 2.8 inçlik bir dokunmatik ekrana ayrılmış olan telefonda arkadaki metalik mavi renk oldukça göz alıcı. Masaüstüne eklenebilecek kısayol simgeleri sayesinde birçok multimedya uygulamasını hızlı bir şekilde çalıştırabilen Samsung M5650 Lindy'de Facebook gibi popüler çevrimiçi ortamlara erişmek de son derece kolay. 3G ya da kablosuz ağ üzerinden çektiğiniz fotoğrafları veya videoları çok kolay bir şekilde arkadaşlarınızla paylaşabilirsiniz. Önemli detaylardan biri de ürünle birlikte istediğiniz bir kulaklığın kullanılabilmesi.

418 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Başarı, Telpa

Tel: (216) 578 37 00, (212) 371 11 00

Web: www.basari.com.tr, www.telpa.com.tr

Şebeke: GSM 850 / 900 / 1800 / 1900

Kamera: 3.2 MP

Ekran: 2.8 inç

Bellek: 50 MB dâhili + 4 GB Micro SD

Batarya: Li-ion 960 mAh

Jee People Talk Performa

DECT telefonu olmayan ev kalmasın.

YÜKSEK kalitedeki DECT telefonlarıyla dikkatleri üzerine toplayan Jee People, Talk Performa ile kullanıcılara hem uygun fiyatlı hem de çekici bir seçenek sunmayı başarıyor. Piyasadaki birçok uygun fiyatlı DECT telefona kıyasla piyano siyahıyla kaplı gövdesi ve oldukça şık olan stant ünitesiyle ayrılan Jee People Talk Performa güç ihtiyacını iki adet AAA pilden sağlıyor. Mavi aydınlatmalı bir ekrana sahip olan üründe piller tam olarak doldurulduğunda 100 saat bekleme ve 10 saat konuşma gibi uzun sayılabilecek değerlere erişebiliyor. Jee People Talk Performa eller serbest görüşme, arayan numarayı gösterme, saat ve alarm gibi daha birçok özellikle birlikte geliyor.

49 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Manga Technology

Telefon: (312) 446 88 63

Web: www.jeepeople.com

Rehber: 100 adet

Zil tipi: Polifonik

Bekleme süresi: 100 saat

Konuşma süresi: 10 saat

Logitech Gaming Keyboard G110

Oyuncu klavyelerine bir yenisi daha!

LOGITECH'in oyuncu klavyeleri arasına en son katılan Gaming Keyboard G110, özelliklerle bağlantılı şekilde fiyatı üst seviye olan modellere göre kırılmış bir ürün. Sol tarafta konumlandırılan üç adet M ve 12 adet G tuşuyla kullanıcılara toplamda 36 adet programlanabilir tuş sunan klavyede aydınlatma da belli ölçüde özelleştirilebiliyor. Bölgesel aydınlatmaları mavi ya da kırmızı olarak yapabileceğiniz gibi arzu ederseniz söz konusu iki rengin birleşimi olan moru da kullanabilmeniz olası. USB bağlantısı sayesinde dâhili bir ses kartı görevi de gören Logitech Gaming Keyboard G110'un hemen arkasında kulaklık çıkışı ve mikrofon girişi de yer almakta.

169 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Logosoft, Mersa Sistem, Penta
Tel: (216) 528 61 61, (216) 645 82 00,
(216) 528 00 00
Web: www.logosoft.com.tr,
www.mersasistem.com.tr, www.penta.com.tr

Bağlantı: USB 2.0
Tuş sayısı: 135
Bilek desteği: Var
Ekstra: Yok

136 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Firebal
Tel: (312) 418 53 46
Web: www.firebal.net
Algılayıcı: Optik

Çözünürlük: 1200 dpi
Bağlantı: USB
Tuş sayısı: 3

Razer Pro Click Mobile

Bluetooth bağlantılı profesyonel bir fare.

PİYASADA siyah, beyaz, kırmızı ve pembe renklerde bulunabilen Razer Pro Click Mobile bilgisayarla iletişimini Bluetooth 2.0 teknolojisi ile sağlıyor. Oldukça ergonomik olarak tasarlanan farede enerji ihtiyacıysa iki adet AA pille karşılanıyor. Kutudan herhangi bir Bluetooth algılayıcının gelmemesi ürünün asıl olarak Bluetooth desteğini bulunduran dizüstü bilgisayarların kullanıcılarına hitap ettiğini gösteriyor. Renkler ve malzeme kalitesi açısından fark yaratmayı başaran üründe optik algılayıcı tercih ediliyor ve tarama 1200 dpi çözünürlükte gerçekleştiriliyor. Her iki ele de uygun olan farede ileri-geri tuşları bulunmadığından toplam tuş sayısı üç.

A4 Tech XFar G7 G7-630

Hem sizi, hem de bütçenizi düşünüyor.

OYUNLAR konusunda yetenekli bir kablosuz fare arıyorsanız ve seçim yaparken bütçenizi de göz önünde bulundurmanız gerekiyorsa size A4 Tech'in XFar G7 ailesindeki G7-630 modelini tavsiye edebiliriz. Alışlagelmiş ürünlere kıyasla biraz daha küçük bir fare olan A4 Tech XFar G7 G7-630'da bilgisayar bağlantısı 2.4 GHz'lik radyo dalgalarıyla sağlanıyor.

Bağlantı üç farklı kanal üzerinden gerçekleştirilebildiğinden sinyallerin bilgisayara en iyi şekilde ulaşabilmesi sağlanıyor ve fare rakip birçok kablosuz modelden farklı olarak alıcısından 15 metre uzaklıkta dahi sorunsuzca çalışabiliyor. Nano alıcıyla birlikte gelen ürün fiyatına göre son derece başarılı.

25 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Mascom, Multimedia
Tel: (212) 312 50 00, (212) 479 46 46
Web: www.mascom.com.tr,
www.multimedia.com

Algılayıcı: Optik
Çözünürlük: 800 - 1000 - 1200 - 1600 dpi
Bağlantı: USB
Tuş sayısı: 3

Roccat Pyra

Dizüstü bilgisayarda oyun oynayanlar için.

OLDUKÇA ergonomik tasarlanmış olan Roccat Pyra, piyasada bulabileceğiniz kablosuz oyuncu fareleri arasında üst sıralarda yer alıyor. Bilgisayara 2.4 GHz kablosuz aktarım teknolojisini destekleyen bir nano alıcıyla bağlanan ürün, tek bir saniye içerisinde gerçekleştirilen 330 cm'lik hareketi aktarabiliyor. 1600 dpi tarama yapabilen yeni nesil mavi LED'li bir optik algılayıcıya sahip olan Roccat Pyra'da piller azaldığında, farenin önüne takılacak bir USB kabloyla aynı anda farenin kullanımına devam edilerek doldurulabiliyor. Simetrik yapısı sayesinde sağ ve sol elin kullanımına uygun olan farede EasyShift tuşu ile tuşlara ikinci kontroller de atanabiliyor.

159 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Aral
Tel: (212) 602 27 25
Web: www.aralgame.com
Algılayıcı: Optik

Çözünürlük: 1600 dpi
Bağlantı: 2.4 GHz RF
Tuş sayısı: 5

Inca Wireless Mouse IWM-500GL

15 metre mesafeden rahatlıkla çalışabiliyor.

DİZÜSTÜ bilgisayarınız için seçilebilecek başarılı fare seçenekleri arasında bulunan Inca Wireless Mouse IWM-500GL, 2.4 GHz iletişimi destekliyor ve bilgisayara bir nano alıcı yardımıyla bağlanıyor. Sağ elin kullanımına uygun olan üründe başparmak seviyesinin altında özellikle internet sayfalarında gezintiyi kolaylaştıran ileri ve geri tuşları bulunuyor. Kaydırma tekerleğinin altında konumlandırılan bir tuş sayesinde çözünürlük değerinin kolay bir şekilde 800 dpi ve 1600 dpi arasında değiştirilmesini imkân veren Inca IWM-500GL optik algılayıcıya sahip ve enerji ihtiyacını tek bir AA pille karşılıyor. Tek bir pille çalışma süresinin en az üç ay olduğu belirtiliyor.

20 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Pasifik Bilgisayar
Tel: (212) 212 88 65
Web: www.pasifikbilgisayar.com
Algılayıcı: Optik

Çözünürlük: 1600 dpi
Bağlantı: 2.4 GHz RF
Tuş sayısı: 6

Genius SP-M120

Temel düzeydeki ses ihtiyacını karşılayabiliyor.

MÜZİK, film ve oyun gibi yüksek performanslı bir ses sistemi sayesinde daha keyifli hale gelen uygulamalarla arası pek olmayanlar için geliştirilen Genius SP-M120, taşınabilir ya da ofis ortamında kullanılan -sesin fazla açılmayacağı- bilgisayarlar için ideal ürünlerin arasında. 2W güç çıkışı sunan ürün her ne kadar priz bağlantısı gerektirse de ihtiyaç duyulduğu zamanlarda tiz ve orta frekans sesler açısından beklentilere cevap vermeyi başarıyor. Ön yüzeydeki piyano siyahı malzeme sayesinde kulağın yanı sıra göze de hitap etmeyi başaran üründe kulaklık girişi, açma – kapama ve ses ayarı için birçok modelde olduğu gibi sağ uydur uygun görülmüş.

22 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Datagate, Mascom
Tel: (212) 331 27 27, (212) 312 50 00
Web: www.datagate.com.tr,
www.mascom.com.tr
Bağlantı: Analog
Toplam güç (RMS): 2W

Uydular: Plastik / 2 inç / 1W
Subwoofer: Yok
Kumanda: Yok
Ses kontrol: Uydur üzerinde
Bas kontrol: Yok
Duvara asılabilir: Yok

196 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Dijital Trend
Tel: (212) 266 87 70
Web: www.dijitaltrend.com
Toplam güç (RMS): 58W
Uydular: 0.75 inç + 3 inç / 7W, 0.75 inç +
2 x 3 inç / 12W (merkez)

Subwoofer: 6.5 inç / 14W
Kumanda: Yok
Ses kontrol: Sistem üzerinde
Bas kontrol: Sistem üzerinde
Duvara asılabilir: Yok

Edifier X750

Yüksek performanslı bir 5.1 ses sistemi.

EDIFIER'in performans olarak üst, fiyat olarak ise makul seviyede konumlandırmayı başardığı X750 ses sistemi uzun bir süre boyunca daha iyi bir modeli aratmayacak kalitede. Subwoofer'ına ek olarak uydur gövdesinde de MDF malzeme tercih edilen sistemde toplam 58W RMS ses gücü üretiliyor. Söz konusu gücün 14W'lık kısmı 6.5 inç büyüklüğündeki subwoofer sürücüsü tarafından üretiliyor. Edifier X750'nin uydularında orta frekans sürücülere ek olarak 0.75 inç büyüklüğünde tiz sürücüler bulunuyor. Ek olarak merkez hoparlörün daha baskın olabilmesi adına çift orta frekans sürücü bulunduğu gözlerden kaçmıyor. Çok şart olmasa da yine de bir kablolu uzaktan kumanda olmalıydı.

156 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: GoldMaster
Tel: (212) 411 58 58
Web: www.goldmaster.com.tr
Bağlantı: Analog
Toplam güç (RMS): 23W
Uydular: 2 inç / 4W

Subwoofer: 3.5 inç / 15W
Kumanda: Var
Ses kontrol: Kumanda, sistem üzerinde
Bas kontrol: Kumanda, sistem üzerinde
Duvara asılabilir: Yok

GoldMaster S-3 Panda

Ses sisteminizi bir de böyle hayal edin!

KIRMIZI ve beyaz renkte satışa sunulan GoldMaster S-3 Panda'nın ilk bakışta güçlü bir 2.1 ses sistemi olduğunu söylemek bir hayli zor. Fakat ürüne yaklaştığınızda karşınıza çıkan detaylar performans konusunda fikir vermeyi başarıyor. Toplamda 23W gibi birçok 2.1 ses sistemine taş çıkartmayı başaran bir güce sahip olan üründe ses bağlantısı 3.5 mm arabirimin yanı sıra bellek kartı okuyucu ya da USB üzerinden de yapılabilir. Bellek kartı ve USB üzerinden bağlantılarda yer verilen dokunmatik kontrolleri kullanma şansınız bulunuyor. Ses ayarı ise sağ ya da sol kulağın yanı sıra kablolu kumandanın da yapılabilir. Oldukça şık olan S-3 Panda, asla vazgeçemeyeceğiniz bir ürün olabilir!

Logitech Wireless Gaming Mouse G700

Sıkı oyuncular için 13 farklı programlanabilir tuşa sahip.

UZUN zamandır kablosuz bir oyuncu faresi üretmeyen Logitech suskunluğunu Wireless Gaming Mouse G700 ile bozuyor. 5600 dpi tarama yapabilen farenin en önemli özelliği tam 13 farklı programlanabilir tuşa sahip olması. Böylelikle özellikle fazla sayıda özel tuşa ihtiyaç duyulan MMOG türü oyunlarda avantajlı duruma geçiliyor. Üzerinde çözünürlük ayarı ve kaydırma tekerleğinin hissini ayarlayabileceğiniz tuşlar da bulunduran Wireless Gaming Mouse G700, tek bir AA pille enerji ihtiyacını karşılıyor. Çözünürlük ve batarya durum göstergesine sahip olan farenin, kutudan gelen kablo sayesinde kullanılırken aynı zamanda şarj olabilmesi de mümkün.

210 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Logosoft, Mersa Sistem, Penta
Tel: (216) 528 61 61, (216) 645 82 00,
(216) 528 00 00
Web: www.logosoft.com.tr,
www.mersasistem.com.tr, www.penta.com.tr

Algılayıcı: Lazer
Çözünürlük: 5600 dpi
Bağlantı: 2.4 GHz RF
Tuş sayısı: 13

Ozone Smog

Rakiplerinizin şansını iyice azaltıyor.

TOPLAMDA 11 adet düşmenin yer aldığı Ozone Smog, oyunculara özel olarak tasarlanmış. 12.000 FPS'lik Avago 9500 lazer algılayıcısının bulunduğu üründe yer alan çözünürlük düğmesi sayesinde tarama hassasiyeti 450 dpi, 900 dpi, 1800 dpi ve 3600 dpi olmak üzere dört farklı şekilde değiştirilebiliyor. Ayrıca yazılım desteği sayesinde tarama çözünürlüğü 5040 dpi'a kadar çekilebiliyor. 150 inç/saniye takip hızına sahip olan farede yer alan tekerlek dört yönlü kaydırma sağlıyor. Ürünün kutu içeriğinden gelen bir aparatla sağ tarafındaki plastik yapı değiştirilebiliyor ve ergonomi artıyor. Farenin altında kullanılan seramik malzeme de ürünü zeminde rahatça hareket ettirmek için ideal.

94 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Denge Bilgisayar
Tel: (212) 602 27 25
Web: www.denge.com.tr
Algılayıcı: Lazer

Çözünürlük: 5040 dpi
Bağlantı: USB
Tuş sayısı: 11

TP-Link TL-WN722N

Kablosuz ağda konfor ve hız.

BİLGİSAYARINIZDA yeni nesil 802.11n kablosuz ağ teknolojisinin menzil ve hız avantajını tam olarak yaşamak istiyorsanız TP-Link'in TL-WN722N ürününü tercih edebilirsiniz. 802.11g teknolojisini destekleyen eski nesil ürünlere göre üç kata kadar daha yüksek veri transfer hızı sağlayan TP-Link TL-WN722N, aynı zamanda sahip olduğu 4 dBi gücündeki harici antenle erişim noktasından daha uzak bölgelerde kesintisiz çalışmaya fırsat veriyor. Kurulumu ve kullanımı oldukça kolay olan ürün elbette harici anten bağlantısı yapmadan da kullanabilmeniz mümkün. Öte yandan bağlantı noktası sayesinde daha güçlü antenlerin kullanılabilmesi de söz konusu.

34 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Datastar, Koyuncu, Nova Elektronik
Tel: (216) 544 12 00, (216) 528 88 88,
(216) 645 99 00
Web: www.datastar.com.tr, www.koyuncu.

com.tr, www.novaelektronik.com.tr
Yayın: 802.11n
Hız: 150 Mbps
Boyutlar: 93 x 26 x 11 mm

401 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Mascom
Tel: (212) 312 50 00
Web: www.mascom.com.tr
Bağlantı: Ethernet

Yayın: 802.11b/g/n
Hız: 300 Mbps
Güvenlik: WPA / WPA2

Edimax WP-S1100

Projektörünüze kablosuz erişin.

EDIMAX'ın WP-S1100 modeli daha çok toplantı salonları, okullar ya da sunum amaçlı kullanılan bölgeler için önem taşıyor. Ürünün temel görevi bilgisayardan gönderilen sunum verilerini slayt ya da video içeriği fark etmeksizin kablosuz olarak projektörünüze göndermek. Projektörünüze D-Sub ya da HDMI arabirimleri üzerinden bağlanan Edimax WP-S1100, ağ iletişimini de 802.11n standardı kapsamında 300 Mbps hızla sağlıyor. Kızılötesi bir kumandayla birlikte gelen ürünün monitör ya da televizyon gibi diğer görüntüleme cihazlarıyla da kullanılabildiğini belirtmekte fayda var. Edimax WP-1100'ü ek olarak ortamda mevcut olan internet bağlantısı paylaşmak için de kullanabilirsiniz.

GIGABYTE X58A-UD3R

Uygun fiyatlı X58 seçenekleri arasında ön planda.

USB 3.0 ve SATA 6.0 Gbps desteğini sunan en uygun fiyatlı GIGABYTE seçeneği olan X58A-UD3R, üst seviye modellerden geride kalmayan özellikleri ile takdir toplamayı başarıyor. Altı çekirdekli işlemcilere kusursuz bir uyum sağlayan anakartta GIGABYTE'a özgü çift BIOS, gücü üç katına çıkartılmış USB arabirimleri, altı kademeli enerji tasarruf yönetimi ve soğutma performansını artıran Ultra Durable 3 teknolojileri ön plana çıkıyor. Yüksek performanslı ve kararlı bir sisteme sahip olmak isteyenler için başarılı bir temel olan anakartta Japon üretimi katı kapasitörler ve voltaj kontrol devresiyle overclock sonrası olabilecek sorunlar en aza indirgeniyor.

392 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Arena, Kont Bilişim, Endeks Bilişim
Tel: (212) 364 64 64, (216) 581 55 00, (216) 523 35 70
Web: www.arena.com.tr, www.kont.com.tr, www.endeksibilisim.com
Destek: Intel LGA 1366
Yonga seti: Intel X58
Bellek: 6 x DDR3 2200 MHz (O.C.) (Maks. 24 GB)

Ağ: Realtek 8111E (10/100/1000 Mbps)
Ses: Realtek ALC889
Arka panel: 2 x PS/2, 2 x eSATA, 2 x FireWire, 6 x USB 2.0, 2 x USB 3.0, ses (analog, S/PDIF ve optik)
Kart yuvaları: 4 x PCI Express x16 (x16), 2 x PCI Express x1, 1 x 32 bit PCI
Yapı: ATX

219 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Datagate, Mascom
Tel: (212) 332 27 27, (212) 332 15 00
Web: www.arena.com.tr, www.kont.com.tr, www.endeksibilisim.com
Destek: Intel LGA 1156
Yonga seti: Intel P55
Bellek: 4 x DDR3 2133 MHz (O.C.) (Maks. 16 GB)

Ağ: Realtek 8111DL (10/100/1000 Mbps)
Ses: Realtek ALC882
Arka panel: 1 x PS/2, 8 x USB 2.0, 2 x USB 3.0, ses (analog ve optik)
Kart yuvaları: 4 x PCI Express x16 (x16), 2 x PCI Express x1, 1 x 32 bit PCI
Yapı: ATX

MSI P55A-G55

Intel P55 yonga seti için daha fazla düşünmeyin.

INTEL'in LGA 1156 soket yapısına uygun işlemcilere yönelik tasarlanan MSI P55A-G55'te şimdiden geçerlilik kazanmaya başlayan USB 3.0 ve SATA 6.0 Gbps gibi yeni teknolojileri cömertçe sunuluyor. Yüksek kararlılık ve üstün overclock potansiyeli için askeri standartlarda bileşenlerin tercih edildiği anakartta güç tasarrufu için geliştirilmiş "Active Phase Switching" ve kolay overclock için sunulan "OC GENIE" ile "Easy OC Switch" anahtarları dikkat çeken detaylar arasında. Sınıfında piyasadaki en uygun fiyatlı ATX anakartlardan biri olmayı başaran MSI P55A-G55, ATI'nın çift grafik kartıyla kurulacak CrossFire grafik sistemleri için de başarılı bir temel olacak kapasitede.

436 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Boğazici, Çizgi, Mersa Sistem
Tel: (212) 331 10 00, (212) 356 70 70, (216) 645 82 00
Web: www.bogazici.com.tr, www.cizgi.com.tr, www.mersasistem.com.tr
Destek: Intel LGA 1366
Yonga seti: Intel X58
Bellek: 6 x DDR3 1866 MHz (O.C.) (Maks. 24 GB)

Ağ: Realtek 8110SC (10/100/1000 Mbps)
Ses: Realtek ALC892
Arka panel: 1 x PS/2, 2 x eSATA, 1 x FireWire, 6 x USB 2.0, 2 x USB 3.0, ses (analog ve optik)
Kart yuvaları: 3 x PCI Express x16 (x16), 2 x PCI Express x1, 1 x 32 bit PCI
Yapı: ATX

Asus T.U.F. Sabertooth X58

Dayanıklılıktan ve güvenilirlikten taviz vermeyin.

ASUS'un yoğun yük ve zor koşullar altında performansını korumayı başaran The Ultimate Force serisine yeni kazandırdığı Sabertooth X58, LGA 1366 yapısındaki Intel Core i7 işlemciler için SATA 6.0 Gbps ve USB 3.0 destekleriyle yenilikçi bir alternatif olmayı başarıyor. Yüksek sıcaklığın ve yoğun nemin üstesinden en iyi şekilde gelen anakartta soğutma görevini CeraM!X olarak adlandırılan özel bir malzeme üstleniyor. En zorlayıcı koşullarda test edilen anakartta diğer birçok Intel X58 yonga setli seçenekte olduğu gibi ATI CrossFireX ve NVIDIA SLI kurulumlarının yapılabilmesi mümkün. Bellek desteğinin 1866 MHz'e yükseltilmiş olması da performanstan hoşlananlar için önemli bir detay.

Asus GeForce ENGTS 450 DirectCU

Orta seviye için vazgeçilmez bir grafik kartı.

NVIDIA'nın geçtiğimiz ay içerisinde üreticilere sunduğu GeForce GTS 450 grafik işlemcisi hem fiyatıyla hem de dengeli performansı ile orta seviyeli sistemler için biçilmiş kaftan. Referans dışı bir soğutma sistemi kullanarak kartın üstün overclock potansiyelini başarılı bir şekilde açığa çıkaran Asus GeForce ENGTS 450 Direct CU piyasadaki en iddialı seçenekler arasında yer alıyor. Kartın referans olarak belirlenenlerden daha yüksek hızlara sahip olması oyunlarda kayda değer bir performans farkı sağlıyor. Özellikle güç tüketiminin 100W seviyesinin biraz üzerinde olması birçok sistem için daha güçlü bir güç kaynağı endişesini de ortadan kaldırıyor.

347 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Boğaziçi, Çizgi, Mersa Sistem
Tel: (212) 331 10 00, (212) 356 70 70, (216) 645 82 00
Web: www.bogazici.com.tr, www.cizgi.com.tr, www.mersasistem.com.tr
Grafik işlemci: 925 MHz
Bellek miktarı: 1024 MB
Üretim tekniği: 40 nm
ROPs: 16

DirectX sürümü: 11
Bellek arabirimi: 128 bit
Bellek hızı ve tipi: 4000 MHz GDDR5
Baskı devre: 19 cm
Yapı: Çift yuva
Güç bağlantısı: 1 x 6 pin
Bağlantılar: 1 x D-Sub, 1 x DVI, 1 x HDMI
SLI desteği: Var
Soğutma: Aktif

Galaxy GeForce GTX 470

Sıra dışı soğutma sistemiyle bir ilki başarıyor.

NVIDIA tarafında uygun fiyatları ve sıra dışı tasarımları ile pazara hareket katmayı başaran Galaxy, üst seviyeye hitap eden GeForce GTX 470 modelinde de dikkatleri üzerine toplamayı biliyor. Üzerinde çeşitli bilgilerin yer aldığı bir kaplama bulunduran kartta soğutma görevini referans tasarımdaki türbin yapı yerine 80 mm'lik standart bir fan üstleniyor. Fan çerçevesinin menteşeli şekilde kaplamaya tutturulması özellikle ilerleyen aylarda zorunluluk haline gelen temizlik işlemlerini dertsiz bir şekilde halletmek isteyenler için ideal. Fabrikadan overclock'lu olarak çıkan Galaxy GeForce GTX 470, referans tasarımlı modellerle karşı çok daha avantajlı durumda.

693 TL

Puan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Firma: Arena
Tel: (212) 364 64 64
Web: www.arena.com.tr
Grafik işlemci: 625 MHz
Bellek miktarı: 1280 MB
Üretim tekniği: 40 nm
ROPs: 40
DirectX sürümü: 11

Bellek arabirimi: 320 bit
Bellek hızı ve tipi: 3348 MHz GDDR5
Baskı devre: 23 cm
Yapı: Çift yuva
Güç bağlantısı: 2 x 6 pin
Bağlantılar: 2 x DVI, 1 x Mini HDMI
SLI desteği: Var
Soğutma: Aktif

ESKİYEN PC'NİZE

DOPING

Bilgisayarınız yavaşlamaya ve sorun çıkarmaya başladıysa eskimeye yüz tutmuş demektir, ama eski hızını geri kazanmak elinizde!

Serdar CEVHER
serdar@PCnet.com.tr

Pamir KIZILTUĞ
pamir@PCnet.com.tr

Selim ŞUMLU
selim@PCnet.com.tr

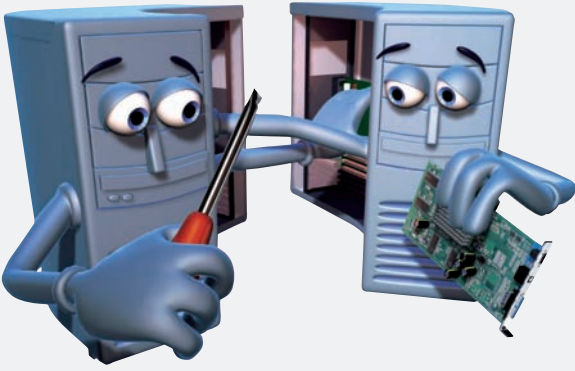
BİLGİSAYARINIZI satın almanızın üzerinden birkaç yıl, hatta birkaç ay bile geçmiş olsa sisteminizin giderek yavaşlamaya başladığını hissedersiniz. İlk günkü gibi hızlı çalışmak bir yana, zaman zaman çeşitli problemler de ortaya çıkmaya başlar. Eskimekte olan bilgisayarınızın ilk günkü performansını geri kazanmak için cebinizden çıkarmanız

gereken para miktarıysa sıfır ya da sadece birkaç lira! Bilgisayarınızın fiziksel temizliğini ve bakımını yapmak, donanımsal performansını büyük ölçüde geri getirecektir. Her yerde bulabileceğiniz basit araç ve temizlik malzemeleriyle hazırladığımız ipuçları hem masaüstü hem de dizüstü bilgisayarlar için uygun. İlk günkü performansın daha da üzerine

çıkarak isterseniz yeni bir bilgisayar almak yerine belli parçaları düşük maliyetlerle güncellemeniz mümkün. Son olarak, işletim sisteminizde de kapsamlı bir bakım yaparak yavaşlayan ve problem çıkaran sisteminizi hayata döndürebilirsiniz. Tüm bunlar için ihtiyacınız olan bilgiler ve püf noktaları ilerleyen sayfalarda...

BİLGİSAYARINIZI TEMİZLEYİN

Yoğun olarak kullanılan bir bilgisayarın eskimemesi için yapmanız gereken en önemli şey periyodik temizliktir. Yılların biriktirdiği toz ve kirin etkisiyle performansı düşen ve fazlaca ses çıkarmaya başlayan bilgisayarınızı iyi bir temizlikle neredeyse ilk günkü hâline döndürebilirsiniz.

BİLGİSAYARINIZI ve bilgisayarınızın bulunduğu çalışma ortamınızı ne kadar temiz tutmak isterseniz de, eğer gerçekten titiz bir insan değilseniz zamanın etkileri bilgisayarınızda gözle görülür izler bırakır. Örneğin bilgisayar kasasını sıklıkla temizleme alışkanlığına sahip değilseniz, kasa kapağını açıp fanlara baktığınızda karşılaşacağınız manzara hiç de iç açıcı olmayacaktır. Ancak böyle bir tabloyla karşılaşsanız bile paniklemeniz için bir neden yok: Donanımınız kalıcı hasar görmediyse (ki büyük olasılıkla görmemiştir) hiçbir şey için geç kalmış sayılmazsınız. İyi bir temizlikle bilgisayarınızı neredeyse ilk günkü hâline geri döndürmeniz işten bile değil.

Halen masaüstü bilgisayarların dizüstü bilgisayarlara göre sunduğu en önemli avantajlardan biri, “ince iş” yapmaksızın rahatlıkla temizlenebilmeleridir. Bir masaüstü bilgisayarı temizlemek için genellikle yüksek el becerisine gereksinim duyulmaz. Diğer yandan, masaüstü bilgisayarlar kadar kolay olmasa da kirlenmiş bir dizüstü bilgisayarın da ev ortamında önemli ölçüde temizlenebileceğini söyleyebiliriz.

Bilgisayar hangi sıklıkla temizlenmeli?

Kullandığınız bilgisayarın hangi sıklıkla temizlenmesi gerektiğini belirleyen faktörler değişkendir. Bilgisayarınızı nerede kullanıyorsunuz? Eğer sürekli tozdan arındırılan temiz bir çalışma ortamındaysa, temizleme sıklığını düşürebilirsiniz (11-12 ayda bir yapacağınız bir temizlik yeterli olacaktır). Ancak bu şekilde temizlenmeyen bir ortamda, özellikle de açık havada kullanılan bilgisayarlar daha sık temizlenmelidir.

Bilgisayarın yakınında sigara içilmesi, dizüstü bilgisayarın sürekli yerde veya yumuşak bir yüzeyde kullanılması, bilgisayar yakınında yemek yenmesi temizleme sıklığının artırılmasını gerektirir. Küçük çocuklar ve/veya birden fazla kişi tarafından kullanılan bilgisayarlar da daha kısa sürede kirlenmeye yatkındırlar.

Düzenli aralıklarla temizlenmeyen bir bilgisayar siz onu temizleyene kadar kendi cumhuriyetini ilan etmiş olabilir!

Genel temizlik önerileri

Bilgisayar bileşenlerinin temizliğine geçmeden önce, aşağıda bulunan genel önerileri mutlaka okuyun ve temizlik boyunca aklınızdan çıkarmamaya özen gösterin.

1. Asla herhangi bir bileşenin üzerine sıvı dökmeyin veya püskürtmeyin. Eğer bir sprey müdahalesi gerekliyse, sıvıyı pamuklu bir beze püskürtün ve bileşeni temizlemek için bu bezi kullanın.
2. Bilgisayar kasasının dışında bulunabilecek kırıntı, tozu veya saç tellerini temizlemek için elektrikli süpürge kullanabilirsiniz. Ancak bilgisayarınızın içini temizlemek için elektrikli süpürge kullanmayın: Bu durumda oluşabilecek statik elektrik bilgisayarın iç bileşenlerine kalıcı zarar verebilir. Eğer bilgisayarın içini temizlemek için elektrikli süpürgeye ihtiyaç duyarsanız, pille çalışan ve bu iş için tasarlanmış olan el süpürgelerini kullanabilirsiniz.
3. Bilgisayarı veya herhangi bir bileşenini temizlemeden önce tüm elektrik bağlantısını kesin. Bir dizüstü bilgisayarı temizleyecekseniz pilini çıkarmayı da unutmayın.
4. Bilgisayarın içine veya herhangi bir devre kartına asla ıslak veya nemli ellerle dokunmayın.
5. Temizlik amaçlı herhangi bir solüsyon kullanırken dikkatli olun. Bu tip solüsyonlarda bulunan kimyasal maddelere alerjiniz olabilir. Bunun yanında, bazı solüsyonlar kasaya bile zarar verebilecek kadar güçlüdür. Bu nedenle yalnızca su veya epeyce sulandırılmış solüsyonlar kullanmaya çalışın.
6. Tekrar ayarlamak için gerekli bilginiz yoksa, temizlik esnasında donanımsal ayarları (örneğin kasa ve anakart bağlantıları) bozacak bir aksaklık yaşanmamasına dikkat edin.
7. Fan temizliği yaparken, özellikle de dizüstü bilgisayarların ufak fanlarını temizlerken pervanelerin dönmesini

engelleyin. Aksi halde basınçlı hava spreyini fana sıkıldığınızda pervaneler zarar görebilir.

8. Temizlik esnasında asla bilgisayarın yakınında yemek yemeyin, sıvı tüketmeyin ve sigara içmeyin.

Temizlik araçları

Bilgisayarınızın ve çevre bileşenlerinin daha rahat temizlenebilmesi için birçok firma tarafından üretilen özel ürünler bulunmasına karşın, temizliğin önemli bir kısmını evde bulunan basit materyallerle de halledebilirsiniz. Tabii bilgisayarınızda bulunan bazı parçaların yalnızca kendileri için özel olarak üretilmiş solüsyonlarla temizlenebileceğini belirtmemizde fayda var. Böyle bir durum söz konusu olduğunda ilgili parçanın yanında bilgi belirtilecektir.

Basınçlı hava spreyi, bilgisayar temizlerken işinizi kolaylaştırabilecek araçlardan biri.

• **Pamuklu bez:** Birçok bilgisayar donanımını tozdan arındırmak için kâğıt havlu kullanabilirsiniz, ancak bir donanımı temizlemenin en iyi yollarından biri pamuklu bez kullanmaktır. Dikkat: Bezle yapacağınız temizliği sadece kasanın dışı, harici sürücüler, fare, klavye vb. için tavsiye ediyoruz. RAM veya anakart gibi herhangi bir elektronik devreyi bezle temizlememelisiniz; bu gibi bir durumda kalıcı hasara neden olabilecek elektrostatik boşalma oluşabilir.

• **Su veya tuvalet ispiertosu:** Temizlik amacıyla kullanacağınız bezi nemlendirmek için su veya tuvalet ispiertosundan faydalanabilirsiniz. Diğer çözücü maddeler plastik parçalarda deformasyona neden olabilir.

• **Şarjlı el süpürgesi:** Bir bilgisayar temizlemenin en önemli aşamalarından

biri, içinde biriken kiri, tozu, kılları, sigara partiküllerini ve diğer yabancı maddeleri bir el süpürgesi tarafından emilmesidir. Zaman içinde bu parçacıklar kasa içindeki hava akımını engelleyerek devrelerin zarar görmesine neden olabilir. Ancak elektrostatik boşalmanın önüne geçmek için standart bir elektrikli süpürge kullanmaktan kaçınmalısınız.

• **Kulak temizleme çubuğu:** Suyla veya tuvalet ispiertosuyla nemlendirilmiş kulak temizleme çubukları, klavyenizde, farenizde veya diğer dış aksamalarda zor erişilen bölgelerin temizlenebilmesi için büyük avantaj sağlar.

• **Basınçlı hava spreyi:** Görünüşte pas çözücü spreylere benzeyen basınçlı hava spreyleri, aslında içlerinde havadan başka bir şey barındırmıyor. Ancak özellikle fanların temizlenmesini oldukça kolaylaştıran bu spreyleri birçok bilgisayar mağazasından kolaylıkla temin edebilirsiniz.

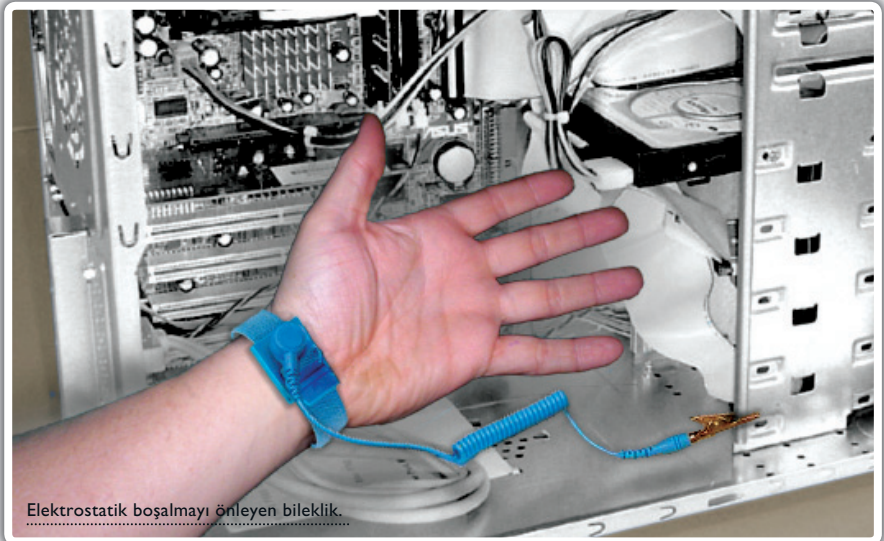
Elektrostatik boşalma riski

Elektrostatik boşalma, bilgisayarını temizlerken donanıma zarar vermenize neden olabileceği için mutlaka göz önünde bulundurulması gereken bir risktir. Ayağınızı halıya sürerken metal bir nesneye dokunduğunuzda hissedeceğiniz ufak şok, elektrostatik boşalmanın somut göstergelerinden biridir. Buna benzer şekilde, bilgisayar bileşenleriyle etkileşimde bulunduğunuz anlarda oluşabilecek elektrostatik boşalmalar bilgisayarın kısmen veya tamamen bozulmasına neden olabilir. Bu durumun

oluşması için mutlaka örnekteki gibi ufak bir şok hissetmeniz de gerekmez; yani gerekli önlemleri almazsanız herhangi bir şey hissetmeseniz dahi donanımlarınız zarar görebilir.

Elektrostatik boşalmayı önlemenin en iyi yolu, bu amaçla geliştirilmiş özel bir bileklik ve/veya antistatik mat kullanmaktır. Ancak birçok kullanıcı için bu eşyaların temin edilmesi mümkün olmayabilir. Bu nedenle, bilgisayarla uğraşırken elektrostatik boşalma riskini hatırı sayılır derecede düşürmek için şu adımları uygulayabilirsiniz:

- Üzerinizdeki akımı boşaltın. Bilgisayarla uğraşırken sürekli olarak boyalı olmayan bir metal alana dokununuz.
- Ayakta durunuz. Bilgisayarınızla ilgilenirken ayakta olmanız uygun olacaktır. Sandalye veya koltukta oturmak statik elektriğin artmasına neden olabilir.
- Kabloları çıkarın. Bilgisayarı sökmeden önce güç kablosunun, farenin, klavyenin ve tüm diğer kabloların bilgisayarla bağlantısını kesin.
- Kıyafetlerinize dikkat edin. Statik elektrik oluşumuna katkıda bulunan kıyafetler, özellikle yün kazak veya süveterler giymeyin. Üzerinizde bunlar varsa bilgisayara yaklaşmadan önce çıkarın ve ardından metal bir yüzeye dokununuz.
- Hava durumunu gözleyin. Gök gürültüsü duyduğunuzda çok gerekli olmadıkça bilgisayarın içini açmaktan kaçınınız.
- Fırtınalı havalarda elektrostatik boşalma riski artar.
- Takılarınızı çıkarın. Künye ve benzeri takılar takıyorsanız, riski azaltmak için bunları da çıkarmalısınız.

Elektrostatik boşalmayı önleyen bileklik.

MASAÜSTÜ BİLGİSAYAR TEMİZLİĞİ

Ön hazırlıkları tamamladıysanız ve gerekli malzemeleriniz hazırsa, bilgisayarınızı temizlemeye başlayabilirsiniz.

Kasa: Kasasının temiz olması, bilgisayarın daha yeni ve alımlı durmasını sağlar. Aynı zamanda, kasa üzerinde bulunan havalandırma bölümlerinin temizlenmesi de hava akımının daha sağlıklı olmasını, bu sayede iç bileşenlerin daha serin ve verimli çalışmasını beraberinde getirir.

PC bileşenlerini içinde barındıran kasa, suyla hafifçe nemlendirilmiş yumuşak bir bezle temizlenebilir. İnatçı lekeler için beze çok az deterjan damlatabilirsiniz. Plastik yüzeylerde asla çözücü madde kullanmanızı tavsiye ederiz. Nemli bezle dikkatlice sildiğiniz deliklerde ve havalandırma bölgelerinde hiçbir şekilde kıl, tüy veya toz kalmadığından emin olun. Havalandırma bölgelerini el süpürgesiyle temizlemek de işinizi kolaylaştıracaktır. Bilgisayarın dışını temizlerken standart bir elektrikli süpürge kullanmanızda sakınca yok; ancak bilgisayarın içini temizlerken süpürgeye ihtiyaç duyarsanız elektrostatik boşalmayı önlemek için pille çalışan küçük el süpürgelerini tercih etmelisiniz.

Anakart: Zaman içinde biriken tozlar ve sigara dumanı partikülleri birleşerek yumaklar oluşturabilir ve oluşan bu kir bilgisayarda kilitlenmelere dahi sebebiyet verebilir. Bu nedenle sistemin en temel bileşeni olan anakart da kirden ko-

runmalı, düzenli olarak temizlenmelidir. Anakart temizliğinde kullanılabilecek birincil araç basınçlı hava spreyidir. Bu spreyler kartın üzerindeki toz, kir ve saç kıllarını temizlemek konusunda oldukça başarılılar. Ancak hava spreyini kullanırken şışeyi dik tutmaya özen göstermelisiniz; aksi takdirde dipteki kimyasallar spreyden sızarak anakarta veya diğer bileşenlere hasar verebilir. Aynı zamanda, havayı püskürtürken tozları her zaman kartın uzağına, mümkünse kasanın da dışına doğru attığınızdan emin olmalısınız.

Eğer elinizde basınçlı hava spreyi yoksa, anakartı tozdan, kirden ve saç kıllarından arındırmanın alternatif bir yolu da şarjlı el süpürgesi kullanmaktır. Ancak daha önce de belirttiğimiz gibi, kasa içini temizlerken bilgisayarınıza zarar verebilecek elektrostatik boşalma olasılığından ötürü doğrudan elektrige bağlı bir süpürge kullanmamalısınız. Şarjlı el süpürgesi kullanırken, olası teması ve istenmeyen nesnelerin çekilmesini önlemek adına anakarttan ve diğer bileşenlerden en az 5-6 cm uzakta tutmalısınız.

İşlemci ve ekran kartı fanları: İşlemci, bilgisayarınızın en çok ısınan ve dolayısıyla soğutulmaya en çok ihtiyaç duyan bileşenlerinden biridir. Bu nedenle

zaman içinde işlemci fanında biriken tozlar büyük yumaklar oluşturarak fan performansını düşürebilir ve bu da işlemcinizin daha fazla ısınmasına neden olabilir. Bu durumda eğer sıcaklık kritik değerlere çıkarsa otomatik olarak işlemci hızı düşürülecek, daha da kötü durumlarda işlemcinin yanmasını engellemek için bilgisayar kitlenecek veya devreye giren koruma bilgisayarı kapatacaktır.

İşlemci fanını ve pasif soğutucuyu işlemciden sökerek temizlemek isterseniz, bu parçaları tekrar monte etmeden önce işlemcinin ve soğutucunun altındaki termal macun katmanını yenilemeniz gerekecektir. Bu işlem oldukça dikkatli olmanızı ve evde bir adet termal macun barındırmanızı lüzumlu kılacağı için, mümkünse bu parçaları demonte etmeden temizleme yolunu seçmelisiniz. Eski bir diş fırçasını kullanarak işlemci fanı üzerinde bulunan toz yumaklarını temizleyebilirsiniz. Eğer daha fazlasına ihtiyacınız varsa, basınçlı hava spreyi kullanabilirsiniz. Ancak bu durumda işlemci fanını parmağınızla veya bir kalem yardımıyla sabitlemelisiniz; aksi takdirde fan zarar görebilir veya daha da kötüsü, oluşabilecek ters akım neticesinde devrelerde kalıcı hasar oluşabilir.

Ekran kartınız için de termal macun haricinde yaklaşık olarak aynı adımları uygulamalısınız. Kartı anakarttan çıkardıktan sonra kartın yerleştiği slotu da basınçlı havayla temizleyebilirsiniz. Kartı geri takarken de yerine tam olarak oturduğundan emin olmalısınız. Eğer bilgisayarınızda anakartla bütünleşik bir ekran kartı bulunuyorsa, bu adımı es geçebilirsiniz.

Güç kaynağı ve kasa fanları: Güç kaynağına basınçlı hava püskürtmeden önce bir kurşun kalemin sapını kullanarak fanın sabitlenmesini sağlayın. Basınçlı hava sayesinde güç kaynağınızda biriken

tozların önemli bir kısmı bulundukları yerden çıkacaktır. Kasa fanları için de aynı prosedürü uygulayabilirsiniz.

RAM ve genişleme slotları: RAM'lerin, PCI veya AGP kartların takıldığı slotlarda biriken tozlar da sistemi kararsız hâle getirebilecek bir tehlike oluşturur. Bu nedenle bu slotları temizlemek amacıyla basınçlı hava spreyini kullanabilirsiniz. Bu bölgelerde dış fırçası veya benzeri bir materyal kullanmaktan kaçınmalısınız. Benzer şekilde, anakartın USB, P/S2 gibi portlarını da basınçlı hava spreyiyle temizleyerek dış bileşenlerle olan bağlantıların sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesini sağlayabilirsiniz.

Optik sürücü: Kirli veya tozlu optik sürücüler okuma ve yazma hatalarına neden olarak canınızı sıkabilirler. Bu nedenle, optik sürücünüzün periyodik aralıklarla özel CD/DVD temizleyici kitleri yardımıyla temizlenmesini öneriyoruz. Bu tip kitleri herhangi bir bilgisayar mağazasından veya internetten kolaylıkla temin edebilirsiniz.

Evdeki malzemeyle yapabileceğiniz yegane temizlik, optik sürücünün açılarak dışarı çıkan kapağını çok hafif nemli bir bez yardımıyla silmek olacaktır. Ancak bu durumda sürücü kapağını yeniden kapatmadan önce mutlaka tamamen kurumasını beklemelisiniz.

DIŞ BİLEŞENLER

Klavye: Çoğu kişi bilgisayarla etkileşim kurmak için en çok kullandıkları parça olan klavyenin temizliğine o kadar da fazla önem vermez. Oysa düzenli aralıklarla temizlenmeyen bir bilgisayar klavyesi, evinizdeki klozetten bile daha fazla bakteri içeriyor olabilir. Klavye temizliği bu bakterilerin ortadan kaldırılmasıyla sağlığınızın korunması açısından önem teşkil ettiği gibi, basmayan ve basılı kalan tuşlar gibi sıkıntıları da giderecektir.

Klavyenizi temizlemeye başlamadan önce bilgisayarınızı kapatın ve klavyenin kablosunu çıkarın. Eğer USB klavye kullanıyorsanız, bilgisayarınızı kapatmak yerine yalnızca klavyenin kablosunu çıkarmak yeterli olacaktır. Birçok kişi klavyesini ters çevirerek sallamak veya nemli bir bezle üstünlük silmek gibi yöntemleri tercih eder. Ancak basınçlı hava spreyi kullanmak çok daha verimli bir yoldur. Spreyin ucunu tuşların arasına doğrultarak yapacağınız temizlik, aralarda biriken toz, kir ve saç kıllarını büyük ölçüde ortadan kaldıracaktır. Bu işlem için elektrikli süpürge de kullanılabilir, ancak klavyenin süpürge tarafından kolaylıklar yerinden sökülerek yutulabilecek tuşlara sahip olmadığından emin olmalısınız. Eğer klavyenizi gerçekten "ilk günkü haline" döndürmek istiyorsanız, temizlik esnasında tuşları yerinden çıkarmayı da

Klavye temizliği için bu yöntemi tavsiye etmiyoruz!

düşünebilirsiniz. Ancak tuşları yerlerine tekrar eskisi gibi takabileceğinizden kesinlikle emin değilseniz bu adımı tavsiye etmiyoruz. Tuşların arasındaki tozu ve kiri hallettikten sonra, yumuşak bir beze bir dezenfektan sıkın ve klavyedeki tüm tuşları bu bezle iyice silin (klavyenin içine sıvı kaçmamasına dikkat edin). Daha önce de belirtildiği gibi, asla klavyeye doğrudan sıvı püskürtmeyin.

Fare: Artık toplu fareler kullanılmadığından fare temizliği eskisine nazaran çok daha sade bir işlem. Yalnızca optik fare-nizin altını nemli bir bezle silerek harekete engel olan yabancı mad-

deleri ayıklamanız ve farenin elinizle temas eden kısmını dezenfekte etmeniz yeterli. Eğer bir fare altlığı (mousepad) kullanıyorsanız bunu da temizlemeyi ihmal etmemelisiniz.

LCD ekran: LCD ekran üzerinde biriken kir, toz ve parmak izleri zamanla ekranın daha zor okunur olmasına neden olabilir. Bu nedenle monitörünüzün de düzenli olarak temizlenmesi gereklidir. LCD ekran temizliği esnasında aklınıza getirmeniz gereken en önemli kural, ekrana asla doğrudan herhangi bir sıvının püskürtülmemesi gerekliliğidir. Temizlik esnasında ekrana fazla baskı yapılmamalı, ayrıca çiziklerin oluşmasını engellemek için kâğıt havlu veya mendil gibi materyaller kullanılmamalıdır. Temizlik amacıyla bir mikrofiber temizlik bezi veya yumuşak pamuklu kumaş kullanabilirsiniz. Eğer

kuru bez ekranı temizlemek için yeterli olmazsa, bezi çok az su veya ispiroyla nemlendirebilirsiniz.

LCD monitörünüzün verimli bir şekilde soğutulabilmesi için şarjlı el süpürgesi yardımıyla monitörün arkasındaki havalandırma deliklerinin tozunu çekmek de faydalı olacaktır.

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR TEMİZLİĞİ

Masaüstü bilgisayarların aksine, dizüstü bilgisayarların temizlenmesi son kullanıcılar için genellikle ancak kısmi olarak mümkündür. Dizüstü bilgisayarların kasalarının donanımına herhangi bir zarar verilmeksizin açılması; anakarta, işlemciye ve diğer bileşenlerin birçoğuna ulaşılması el becerisi ve teknik bilgi gerektirir. Ancak dizüstü bilgisayarınızı hiç sökmeden de ısınmayı azaltarak performansını artıracak önlemler alabilir, bilgisayarın görüntüsünün de satın aldığınız zamana yaklaşmasını sağlayabilirsiniz. Dizüstü bilgisayar temizliğine girişmeden önce bilgisayarı kapatın ve güç kablosunu çıkarın. Bilgisayarın üzerindeki pil de bir güç kaynağı olduğu için pili de çıkarmanız gerektiğini hatırlatalım.

Kasa: Dizüstü bilgisayarın kasasını temizlemek, hem görüntü hem de sağlığınız açısından önemlidir. Bilgisayarın dış yüzeyi suyla hafif nemlendirilmiş yumuşak bir bezle temizlenebilir. Dış yüzeyi temizlerken ev temizliği amacıyla kullanılan solüsyonları kullanmanızı tavsiye etmiyoruz. Ancak kasa üzerinde suyun yetmediği lekeler varsa ispirtoyla nemlendirilmiş bir bez kullanabilirsiniz.

Havalandırma delikleri: Çok ufak bir alana sıkıştırılmış olan PC bileşenlerinin

verimli çalışabilmesi için mutlaka çok iyi bir şekilde havalandırılmaları gerekir. Zamanla biriken toz ve kir, havalandırmanın verimini düşürecek, bilgisayarınızın kısa süre içinde yüksek sıcaklıklara çıkmasına neden olacak ve bu durum da bilgisayarın sık sık kilitletmesini beraberinde getirecektir.

Öncelikle bilgisayarın içerideki sıcak havayı dışarı attığı ve dışarıdaki serin havayı çektiği delikleri bulun. Bu delikler, bilgisayarın altında, arkasında, işlemcinin konumlanışına göre sol veya sağ tarafında bulunabilir. Bazı modellerde havalandırma delikleri ekranın kasaya bağlandığı kısmın hemen altındadır. Deliklerin girişinde birikmiş olan toz ve kir, kulak temizleme çubukları yardımıyla temizlenebilir. İçeride birikmiş toz yumaklarını bulundukları yerden çıkarmak içinse basınçlı hava spreyi kullanılabilir. Dikkat: Fanları temizlemek için kullandığınız basınçlı hava, hassas pervanelerin zarar görmesine veya ters akım oluşturarak donanıma zarar vermesine neden olabilir. Bu nedenle eğer bu yöntemi kullanacaksanız kürdan veya benzeri bir araçla pervaneleri sabitleyerek dönmelerini engelleyin.

Klavye: Diğer tüm bileşenleri gibi, dizüstü bilgisayar klavyesi de masaüstü

bilgisayarlarda kullanılanlardan farklıdır. Birçok dizüstü klavyesinde tuşları tamamen çıkarmak mümkün değildir. Bu nedenle, dizüstü bilgisayarınızın klavyesini temizlerken de kasasını temizlemek için kullandığınız nemli yumuşak bezi kullanmanızı tavsiye ediyoruz. İlave olarak, tuşlar arasındaki tozu, kiri ve kılları temizlemek için basınçlı hava spreyi de kullanabilirsiniz.

Touchpad: Zamanla kirlenen dokunmatik touchpad'ler duyarsızlaşmaya başlayabilir. Touchpad'i hafif nemli bir bezle silmeniz çalışma verimliliğinizi artıracaktır.

LCD ekran: Bu adımda masaüstü bilgisayarların LCD ekranları için uygulanan prosedürün aynısını uygulayabilirsiniz.

Kasa içi bileşenleri: Bir dizüstü bilgisayarın iç kısmını temizlemek son kullanıcılar için oldukça meşakkatli bir iştir. Ancak işlemci soğutucusuna yapışan ve dışarıdan müdahaleyle ortadan kaldıramayan kir ve toz nedeniyle bilgisayarınız yüksek ısıdan ötürü çalışmaz hâle geldiğinde, bu işlem kaçınılmaz olabilir. Bu gibi durumlarda bilgisayarınızın içini açmanız, yanlış bir müdahale sonucunda geri dönülmez hasarlar bırakabileceği için bilgisayarınızı doğrudan yetkili servise teslim etmenizi tavsiye ediyoruz.

Çoğu durumda havalandırma deliklerinin dışarıdan temizlenmesiyle yüksek ısı probleminin büyük ölçüde aşılabileceğini de belirtelim.

DONANIM GÜNCELLEMESİ İLE HIZINIZA HIZ KATIN

Eskiyen bilgisayarınızı değiştirmeyi düşünmeden önce güncellenebilirliğini mutlaka araştırın.

Bilgisayarını uzun bir süre işletim sistemini yenilemeden kullanan kişiler her zaman "ilk günleri" özleyip durur. Yazımızın geride kalan kısımlarında bahsettiğimiz gibi zamana bağlı olarak gerçekleşen ağırlaşmalara, başta işletim sistemi olmak üzere diğer yazılımların şişmesi ve ayrıca donanımların yeni nesil yazılımların ihtiyaçlarına yeterli gelmemesi neden oluyor. Söylediklerimiz masaüstü ve taşınabilir bilgisayarların tümünü kapsıyor. Taşınabilir bilgisayarlar güncellenebilirlik açısından çok fazla esnek olmadıklarından çoğu zaman çare yeni bir model seçmek oluyor. Masaüstü bilgisayarlardaysa genelde sizi

bir süre daha idare edebilecek güncellemeler yapılabilir. Elbette güncellemelerin de belirli mantık çerçevelerinde gerçekleştirilmesi gerekiyor ki atılan taş ürkütülen kurbağaya değsin. Demek istediğimiz "biraz daha idare etmesi" amacıyla donanım yatırımı planlıyorsanız belki de komple bir anakart-işlemci-bellek yeniliği çok daha uygun fiyata çıkabilir. İyi bir araştırma yapmak ve uzmana danışmak şart. Tornavidasına ve bileğine güvenen tüm kullanıcılar garantisi bitmiş (aksi belirtilmedikçe yasal olarak bu süre iki yıldır) olan masaüstü ve taşınabilir bilgisayarına müdahale gerçekleştirebilir. Masaüstü bilgisayarlar

çok daha esnek güncelleme imkânları sunarken, taşınabilir bilgisayarlarda son kullanıcıların değiştirebileceği yegâne bileşenler sistem belleği ve sabit diskler. Bir ölçüde taşınabilir bilgisayarınızın kasa tasarımına göre kart yuvasına da donanım takma şansınız olabilir. Bazı modellerdeyse en basitinden bir bellek güncellemesi için bile servis yolu gözükebilir; çünkü bazı kasaların içine ulaşmak gerçekten çok zor olabiliyor!

Masaüstü bilgisayarlarda güncelleme

"Güncelleme" kelimesini kendi içinde iç ve dış olarak ikiye ayırabiliriz. Dış güncellemeler daha çok duylara hitap eden iyileştirmeleri kapsadığı için konumuza biraz uzak kalıyor. İç güncellemelerse tamamen bilgisayar kasanızın içinde gerçekleşiyor. Biraz önce de belirttiğimiz gibi eğer garanti süresi sona ermiş ya da garanti süresinin son birkaç ayından vazgeçebileceğiniz bir masaüstü bilgisayara sahipseniz bellek artırımı, sabit disk değişimi ya da kart terfisi gibi birkaç güncellemeyi son derece kolay bir şekilde gerçekleştirebilirsiniz. Eğer güncellenecek parçaya sahipseniz tornavidadan başka hiçbir şeye ihtiyacınız olmayacağını hatırlatalım. Bellek güncellemesi için öncelikle bilgisayarınızın kullandığı bellek tipini tespit etmelisiniz. Bunun için sistem analiz programlarından yararlanabilirsiniz ve size Türkçe dil desteği de sunan Everest'i tavsiye ediyoruz. Programın kısıtlı sürümünü www.lavalys.com adresinden indirip kurduktan sonra "Anakart > SPD > Bellek Türü" seçeneklerini izleyerek anakartınızın

desteklediği bellek türünü öğrenebilirsiniz. Şayet anakartınızın marka ve model bilgisine sahipseniz üreticinin web sitesini ziyaret etmek daha kısa bir yol olabilir. Kasanızın sol yan kapağını iki ya da üç vida gevşeterek açtıktan sonra artık bellek güncellemesinin büyük çoğunluğunu gerçekleştirmişsiniz demektir. Geriye pek bir şey kalmıyor. Yuva başına desteklenen en yüksek frekans ve kapasite bilgileri için yine üretici web sitesinden ya da anakartın kitapçığından faydalanabilirsiniz. Söz konusu değerlerin kullandığınız BIOS sürümüne ve işlemciye göre değişiklik göstereceğini unutmayın. En ideal uyum için işleme başlamadan önce BIOS'unuzu güncellemekte fayda var. BIOS güncellemesi için anakartla birlikte gelen CD ya da DVD'deki yardımcı yazılımlardan faydalanabilirsiniz. Şayet sahip değilseniz yine çareyi üretici web sitesinde arayın. Sabit disk güncellemesi için kasanızın diğer kapağını da açmanız gerekli. Sabit diskinizi tek bir taraftan vidalamayı düşünüyorsanız bunun olası titreşimlere neden olabileceğini unutmayın. İki taraftan da vidalamak ve hatta silikon yalıtım malzemeleri kullanmak gücünü de yok edecektir. SATA standardı yaklaşık olarak 8 yılı aşkın zamandır hayatımızda. Daha eski bir bilgisayara sahipseniz yine ilk olarak BIOS'u güncelleyin. SATA destekli anakartlarda ise BIOS sürümü çok önemli olmamakla birlikte tüm modelleri rahatlıkla kullanabilirsiniz. Yine en net bilgiler üretici web sitesinde ya da anakartın kitapçığında bulunur. Ana diskin yanına ikinci bir disk takacaksanız işletim sistemi içerisinde diski aktifleştirmek dışında ek bir ayar yapmanıza gerek olmayacaktır. Bunun için gerekli tüm bağlantıları sağladıktan sonra Windows 7 veya Vista'da "Denetim Masası > Sistem ve Güvenlik > Sait disk bölümleri oluşturma ve biçimlendirme" yolunu izleyin. Yönergelerin sonrasında diskinizi biçimlendirilip kullanıma hazır hâle gelecektir. Size önerimiz, şansınız varsa arşiv amaçlı kullanacağınız disk ayrı bir disk olsun; yani işletim sisteminden bağımsız tutun ve istediğiniz zaman kolayca taşıyabilin. Hatta çok önemli değilse harici olarak kullanın. Hem bu kadar zahmetle de uğraşmamış olursunuz. İşletim sisteminizin ve kurulu düzeninizin bulunduğu diski aynen yenisine geçirme düşünceniz varsa ücretsiz Clonezilla (www.clonezilla.org) yazılımını ya da alternatif

clonezilla.org) yazılımını ya da alternatif imaj alma yazılımlarını kullanabilirsiniz. Masaüstü bilgisayarlar için son seçenek kart terfisi. Eğer yeni nesil oyunlara biraz daha yakın olabilmek istiyorsanız grafik kartı değişimi ilk sırada olmalı. Ancak dikkat edilmesi gereken iki nokta var: İlki anakartınızın sahip olduğu grafik kartı arabirimi, ikincisi ise güç kaynağınızın yeni grafik kartınız için yeterli gücü sağlayabilmesi. Bir miktar daha üzerine ekleyip daha iyi bir grafik kartı almayı düşünebilirsiniz ancak bu hamlenin ek bir güç kaynağı masrafı gerektirebileceğini de unutmayın. Yine Everest ya da benzeri bir program kullanarak grafik kartı arabirimini öğrenin. Anakartınızın kitapçığı ya da web sitesinde de bu bilgiler mutlaka yer alır. Tercihinizi bu doğrultuda yapın. Grafik kartı tercihi orta seviye modellerde bile sıkı bir bütçe gerektirir. Yeni nesil oyunlar için yeni grafik kartınızla beraber en azından 500W'lık bir güç kaynağının da hesaplarını yapın. Şayet ekran kartı yuvarız AGP ise dâhili grafik kartlı yeni bir sistem kurmak geleceğe yönelik yapılan daha doğru bir davranış olacaktır. Hangi tip olursa olsun ama özellikle grafik kartlarında satın alacağınız ürünün kasaya sığıp sığmayacağına da bakmalısınız. Yeni nesil kasalar artık söz konusu durum planlanarak üretiliyor ancak birkaç yıl öncesine gidecek olursak, günümüzün grafik kartları için zorlanabileceğinizi söyleyebiliriz. Almak istediğiniz kartın model kodunu Google'a yanında "cm" ibaresiyle yazdığınızda sonuçlara ulaşabilirsiniz. Kasa içini de bir cetvelle ölçmeden alışveriş yapmayın. Televizyon kartı, kablosuz ağ kartı, ses kartı ya da diğer kartlar için anakartınızda boş bir yuva olduğu sürece endişe etmeyin. Tabii bunu kontrol etmenin en garanti yolu kasanızın içini açarak bakmak. Bazı yeni nesil ürünlerde arabirim farklılıkları olabiliyor ancak piyasanın yüzde 90'ının geleneksel PCI arabirimini destekleyen ürünlerle kaplı olduğunu unutmayın. Montaj aşaması da yine birkaç dakikayı geçmeyecek ve tornavidadan başka bir alete ihtiyacınız olmayacaktır. Grafik kartı dışındakiler için güç kaynağını düşünmenize de gerek yok.

Taşınabilir bilgisayarlarda güncelleme

Taşınabilir bilgisayarlarda bellek ve

sabit disk güncellemelerinin kolay bir şekilde gerçekleştiğini biraz önce söylemiştik. Ek olarak bilgisayarınız izin verdiğince ek kart takviyesi de yapabilirsiniz. Örneğin; bilgisayarınızın anakartında bir yuva varsa ve -genelde biraz zor olmakla beraber- kartı piyasadan edinebilirseniz bazı destekleri sonradan kazandırabilirsiniz. Bazı yeni nesil taşınabilir bilgisayarlarda 3G modem için de benzer bir yuva kullanılabiliyor. Standart donanımında 3G modem içermeyen modellere sonradan 3G desteği kazandırılabilir. Eski model bilgisayarlarda kablosuz ağ ve Bluetooth gibi destekler için de aynı şeyi söyleyebiliriz. Taşınabilir bilgisayarınızın garanti süresi sona erdiyse ve alt tarafta küçük kapaklar bulunuyorsa güncelleme işlemini kendi başınıza kolayca halledebilirsiniz. Masaüstü bilgisayarlara kıyasla biraz daha ince uçlu bir yıldız tornavidaya ihtiyacınız olacak. Belleklerin takılması masaüstü bilgisayarlara benzer şekilde yuvaya oturtulma ve klipslerle sabitlenmeyi temel alıyor. Benzer şekilde sabit disk yuvasına da kolaylıkla erişebilirsiniz. Garanti süresi sona ermemiş bir bilgisayar için bunu yapmayın. Her ne kadar arıza riski düşük olsa da olası bir sorunda "kullanıcı hatası" sözcükleri karşınızda belirebilir. Zaten bileşenlerin fiziksel uyumu da söz konusu olduğundan isteseydiniz bile hatalı montaj şansınız yok; özellikle taşınabilir bilgisayarlar için. Ürünlerin standart bir kasa tipi olmadığından her ürüne kolay şekilde erişilemeyebilir. Dolayısıyla bazı ürünler için servise gitmenin zorunluluk olacağını unutmayın ve şansınızı fazla zorlamayın.

Adım adım pratik güncellemeler

BELLEK

1 Kasanızı açtığınızda belleklerin takılacağı yuvalar karşınızda olacak. Tüm üreticiler farklı renkler kullanmayı tercih ediyorlar. Anakartınıza uygun bellek tipini analiz yazılımlarıyla, üreticinin web sitesinden ya da anakartla birlikte gelen kitapçıktan öğrenebilirsiniz.

2 Doğru bellek, anakartınıza ancak tek bir yönde takılabilir. Bunun için yuvalardaki tırnağa dikkat etmelisiniz. Uyumsuz bir bellek anakartınıza asla takılmayacaktır. Aynı adımlar masaüstü bilgisayarlarda olduğu gibi taşınabilir bilgisayarlarda da geçerli. Önce doğru belleği seçin.

3 Bellek yuvaya oturup iki taraftaki klipslerle sabitlendikten sonra kullanıma hazırdır. Şayet klipslerden tek bir tanesi kapanabiliyorsa o hâlde bellek yuvasına hatalı yerleştirilmiş ya da anakartınızla tamamen uyumsuz demektir. Yuva seçimi için de kitapçığa bakın.

SABİT DİSK

4 Masaüstü bilgisayarlarda kullanılan sabit disklerin tümü 3.5 inç, taşınabilir bilgisayarlardakilerin tümü de 2.5 inçtir. Güncelleme öncesinde öncelikle kasanızda yeni bir disk için boş yer olup olmadığını kontrol edin. Boş yer yoksa optik sürücü montaj yuvalarını inceleyin.

5 Sırada anakartın kontrolü var. Şayet SATA arabirimli bir disk kullanacaksanız anakartınız için de endişe etmeyin çünkü SATA destekli ilk modellerde bile mutlaka iki tane çıkış oluyor. Uzun bir süredir anakart üreticileri dört taneden daha az arabirim sunmayı tercih etmiyor.

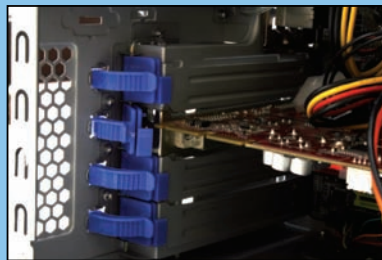

6 Sabit diskinizin kapasitesine göre fiziksel yapısı değişmeyecektir. Fotoğrafta SATA arabirimine ait güç ve veri kabloları görülüyor. Eski nesil IDE arabirimi için gerekli olan güç ve veri kablolarını büyük yapıları sayesinde daha kolay ayırt edebilirsiniz. Olmuşken SATA olmalı.

GRAFİK KARTI

7 Bilgisayarınıza bir grafik kartı ya da başka bir kart takmadan önce kasayı açarak uygun arabirimin varlığını kontrol edin. Grafik kartı takmayı planlayanlar için diğer bir kontrol de güç kaynağı. Sisteminizdeki güç kaynağının kaldırabileceği bir grafik kartı edinmeye çalışın.

8 Kasanızdaki ilgili kart yuvasını tornavida (ya da klipsle) açın ve kartı yuvasına oturttukça yerinde sağlamlaştırın. Taktığınız kart grafik kartıysa anakarta ayrıca sabitlendiğini de kontrol edin. Diğer kartlar kısa ve hafif olduğundan sabitlenmeye ihtiyaçları fazla olmuyor.

9 Grafik kartınız ihtiyaç duyuyorsa güç bağlantılarını yapın. Eğer güç kaynağında uygun soket yoksa grafik kartınızın kutusundan gelen çeviricileri kullanın. Monitörünüz için de ayrı bir tane kullanmanız gerekebilir. Oyunlarda bir sorun yoksa güncellenmeniz tamamlanmış demektir.

SİSTEMİNİZİ ARINDIRIN

Yalnızca fiziksel temizlik ve donanım terfisi yetmez; bilgisayarınızı canlandırmak için işletim sisteminizin de düzenli temizliğe ihtiyacı vardır.

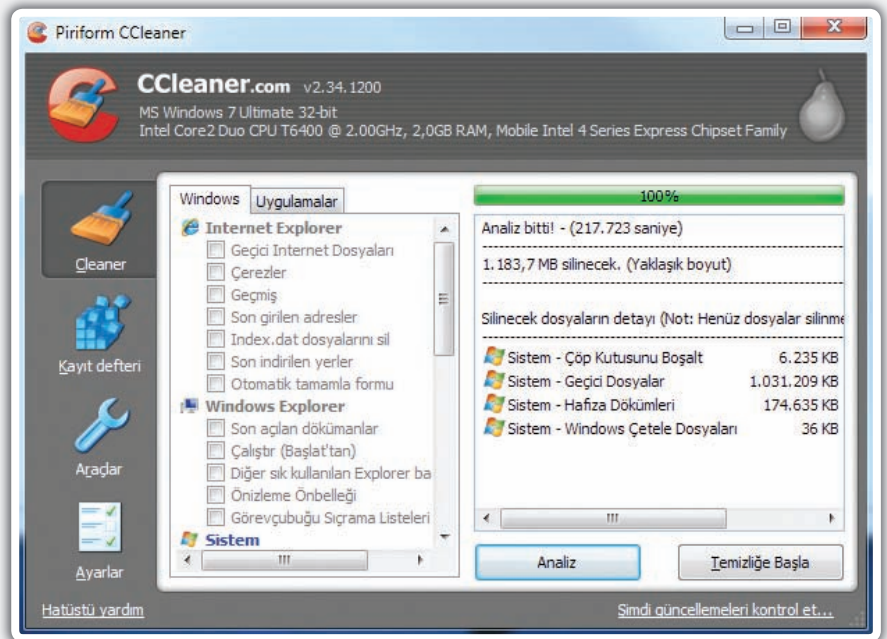
Kapak konumuzun bu kısmına kadar, bilgisayarınızı canlandırmak için yapabileceğiniz fiziksel değişikliklerden bahsettik. Oysa bilgisayarınız donanımsal olarak ne kadar güçlü olursa olsun, uzun süre ve sıklıkla kullanılırsa yavaşlamaya ve çökme sinyalleri vermeye başlar. Kullanmadığınız programları kaldırma, sabit diskinizi temizleme ve kayıt defterini optimize etme gibi işlemleri rutin olarak yerine getirmezseniz bilgisayarınızın giderek yavaşlaması kaçınılmazdır. Hele işletim sisteminizi de yeniden kurmadan, yıllarca bu şekilde devam ettiyseniz bu kısımdaki ipuçlarımızı uygulayarak, hiçbir donanım maliyetine katlanmadan bile bilgisayarınızı bir miktar hızlandırabileceğinizi söyleyebiliriz.

Gereksiz programları kaldırın

Yazılımsal temizlik sırasında yapılacak ilk iş, belki bir şeyi denemek için kurduğunuz ya da çok uzun süredir kullanmadığınız programları sisteminizden kaldırmaktır. Windows'un Denetim Masası'nda bulacağınız "Program kaldır" seçeneği bu iş için yeterli. İhtiyaç duymadığınız programları kaldırarak sabit disk alanı kazanabileceğiniz gibi, bu programlar Windows açılışında otomatik başlamaya programlanmışsa artık Windows'unuz daha hızlı açılacak ve daha az RAM tüketecektir.

CCleaner ile sisteminizi temizleyin

www.ccleaner.com adresinden indirebileceğiniz CCleaner, komple sistem temizliğini basitleştiren bedava ve Türkçe

destekli bir yazılım. CCleaner, Windows XP ve sonrasındaki tüm Windows sürümleriyle tüm popüler tarayıcıları ve uygulamaları destekliyor. Programı çalıştırdıktan sonra, varsayılan ayarları olduğu gibi bırakabilir ya da Windows ve Uygulamalar sekmelerinden temizlemek istediğiniz seçenekleri seçebilirsiniz. Hiçbir seçenek sisteminize zarar vermeyeceğinden içiniz rahat olsun. Ancak Internet Explorer, Firefox, Chrome gibi tarayıcıların verilerini temizlemeyi seçerseniz kayıtlı şifreleriniz, tarayıcı geçmişleriniz vs. kaybolacaktır; bunları seçmek zorunda değilsiniz. Analiz düğmesine tıklayarak ne kadar alan kazanacağınızı görebilir, Temizliğe Başla düğmesiyle işlemi başlatabilirsiniz. Temizlik işlemi

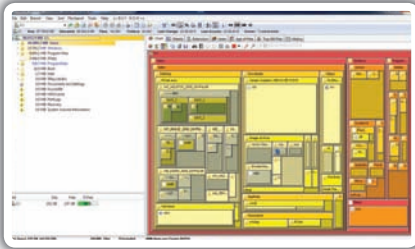
birkaç dakika sürer.

CCleaner'la sabit diskiniz dışında Windows kayıt defterini (registry) de temizleyebilirsiniz. Bunun için "Kayıt defteri" sekmesine tıklayıp "Sorunlar için Tara!" ve ardından "Seçili Sorunları Çöz" düğmelerine tıklamanız yeterli. Kayıt defteri temizliğinin normal temizlik kadar sorunsuz olmayabileceğini unutmayın. Bu yüzden, size sorulduğunda kayıt defterinizin yedeğini alın. Büyük ihtimalle problem yaşamayacaksınız ama küçük bir yedekten zarar gelmez.

Büyük dosyaları silin

Sabit diskinizdeki çok büyük dosyalar (örneğin CD imajları, videolar vs.) sisteminizin yavaşlamasına dolaylı olarak

sebeplendir, çünkü diskinizde ne kadar az yer kalırsa Windows o kadar zorlanır. Diskinizde bolca yer varsa endişelenmenize gerek yok, ama diskiniz dolmak üzereyse TreeSize Personal (www.jam-software.com/treesize_personal) adlı yazılımı kullanarak en çok yer işgal eden dosya ve klasörleri, hatta çift dosyaları tespit edebilirsiniz. Yazılım ücretli ama 30 günlük deneme sürümü işinizi görecektir. Büyük dosyaların yerini tespit ettikten sonra, artık işinize yaramayacak olanları silmek ya da harici bir diske taşımak size kalmış.

Windows 7 bileşenlerini kaldırın

Windows 7 önceki Windows'lara göre daha hafif olsa da hâlâ kaldırabileceğiniz bazı bileşenleri mevcut. "Denetim Masası > Programlar > Windows özelliklerini aç ve kapat" yolunu izleyerek ihtiyaç duymadığınız Windows özelliklerini kaldırabilirsiniz. En basitinden, tablet PC kullanmıyorsanız "Tablet PC Bileşenleri" ve PC'nizi salon bilgisayarı olarak kullanmıyorsanız "Windows Media Center" kaldırılabilir. Ancak ne işe yaradığını bilmediğiniz özellikleri araştırmadan kaldırmayın.

Windows açılışını hızlandırın

www.soluto.com adresinden indirebileceğiniz ufak bir yazılım olan Solutu, PC'nizin açılışını hızlandırmak için geleneksel yöntemlerin dışına çıkıyor. Solutu'yu kullanmak için internete bağlı olmalısınız, çünkü program, Windows açılışınızda çalışan her şeyi analiz ettikten sonra bunların ne işe yaradıklarını, diğer kullanıcıların ne yaptıklarını kendi sunucularından kontrol ediyor. Sonuç

YENİ PC'LER DE HIZLANABİLİR

Özellikle marka bir PC satın aldığınızda, Windows'la birlikte bir sürü yazılım yüklü olarak gelir ve bunlar sisteminizi şişirir ve yavaşlatır. Çoğu deneme sürümü ya da işe yaramaz olan bu yazılımları temizleyerek standart bir Windows kurulumuna kavuşabilir, daha sonra istediğiniz programları kendiniz yükleyebilirsiniz. PC Decrapifier (www.pcdecrapifier.com) adlı ücretsiz yazılım; Windows 7, Vista ve XP ile gelen onlarca çöp yazılımı otomatik olarak kaldırabiliyor. (Bu yazılımı eski PC'lerde çalıştırmamanızı önermiyoruz.)

olarak, her program için "bu programın açılışta başlaması gereksiz" ya da "gecikmeli başlayabilir" gibi önerilerde bulunuyor. Size düşense önerileri onaylamak ya da istediğiniz değişiklikleri yaptıktan ibaret. Solutu'nun her açılışta sisteminizi kontrol etmesini istemiyorsanız temizlikten birkaç gün sonra tamamen kaldırabilirsiniz.

Tarayıcınızı arındırın

Modern web tarayıcılarının tamamı eklenti desteği sunuyor, ama tarayıcınıza bilerek ya da bilmeyerek yüklediğiniz eklentiler arttıkça tarayıcının açılma hızı ve sörf yapma hızınız düşüyor. Bu nedenle, yükleyip kullanmadığınız eklentiler ya da sizin isteğiniz dışında tarayıcınıza eklenen araç çubukları vs. varsa onları kaldırın. Bunun için Internet Explorer'da Araçlar > Eklentileri yönet, Firefox'ta Araçlar > Eklentiler, Chrome'da Anahtar > Araçlar > Uzantılar menülerini kullanabilirsiniz.

Popüler XP sorunlarını çözün

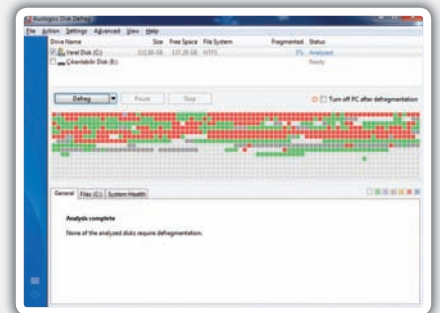
Yalnızca 0.5 MB boyutundaki XP Quick Fix (git.pcnet.com.tr/393), en çok karşılaşılan 40 adet Windows XP problemini

tek tıklamayla giderebiliyor. CD sürücünün kaybolması, Bilgisayarım özelliklerine erişilememesi, komut isteminin çalışmaması, sağ tıklama hataları gibi pek çok sorun bu program tarafından çözülebiliyor. Tek dezavantajı İngilizce olması. Windows 7 kullanıcıları için programın 7 Quick Fix (git.pcnet.com.tr/394) adlı bir sürümü de var.

Sabit diskinizi birleştirin

Sabit diskinizdeki büyük dosyalar, bazı sebeplerden dolayı "parçalanarak" diskin farklı noktalarına yazılabilirler. Bu dosyaları okumak istediğinizde disk kafası daha çok hareket edeceği için hem sabit diskinizin ömrü azalır hem de dosyalara erişim süresi düşer. İşte bu dosyaların bir araya getirilerek diskin en hızlı okunan kısımlarına yazılmasına "disk birleştirme" (defrag) denir. Windows'un kendi disk birleştirme aracı bulunduğu gibi Windows 7 ve Vista belli aralıklarla diskinizi otomatik olarak da birleştiriyor. Ancak Windows'un kendi aracı çok verimli değil. www.auslogics.com/en/software/disk-defrag/ adresinden ücretsiz indirebileceğiniz Auslogics Disk Defrag, Windows'un birleştiremediği sistem dosyaları ve ön bellek gibi dosyaları da birleştirerek sistem performansınızda ufak da olsa bir artış sağlayabiliyor. Sabit diskinize sık sık yeni dosyalar yazıyor, yeni programlar kuruyorsanız en az ayda bir diskinizi birleştirmeniz faydalı olacaktır.

Kayıt defterini birleştirin

Windows'un, hem Windows bileşenleri hem de yüklediğiniz programlarla ilgili binlerce ayarı barındıran "kayıt defteri" de sabit diskiniz gibi zaman için parçalanarak yavaşlayabilir. Ücretsiz ve Türkçe Quicksys RegDefrag (www.regdefrag.com) kayıt defterinizi analiz ettikten sonra ne kadar alan kazanabileceğinizi gösterebilir ve kayıt defterinizi birleştirebilir. Aslında kazanacağınız alan çok önemli değil çünkü kayıt defteri zaten ufak dosyalardan oluşuyor, ama

birleştirme hiç alan kazandırmaya bile performansı artırabilir.

Zararlı yazılım taraması yapın

Siz farkında olmadan sisteminize yerleşen ya da farkında olmanıza rağmen müdahale etmeye üşendiğiniz casus yazılım (spyware), reklam ajanı (adware), virüs gibi zararlılar hem bilgisayarınızı hem de internet erişiminizi yavaşlatabilir. Malwarebytes' Anti-Malware (www.malwarebytes.org) adlı ücretsiz yazılım bu tür zararlılara karşı savaşta son derece başarılı. Arka planda çalışmadığı için sistem kaynaklarınızı da tüketmeyen Malwarebytes' Anti-Malware ile zaman zaman komple sistem taraması yapmakta fayda var.

Eski yazılımlarınızı güncelleyin

Muhtemelen bilgisayarınıza zaman içinde kurduğunuz, kullandığınız, ama güncellemeyi aklınıza getirmedığınız birkaç yazılım vardır. Kullandığınız yazılımların otomatik güncelleme özelliği yoksa, ara sıra yazılımın resmi web sitesini kontrol ederek yeni sürümleri takip etmeniz gerekebilir. Yazılımların yeni sürümleri, genellikle yeni özelliklerin ve hata düzeltmele-

rinin yanı sıra performans iyileştirmelerini de yanında getirir. Tüm yazılımlarınızın yeni sürümlerini sizin için otomatik olarak tarayıp haber verecek bir araç arıyorsanız FileHippo.com Update Checker tam size. www.filehippo.com/updatechecker/ adresinden ücretsiz indirebileceğiniz yazılım, sisteminizde yüklü programları taniyor ve yeni sürümü çıkanları bir çırpıda indirmenize imkân veriyor.

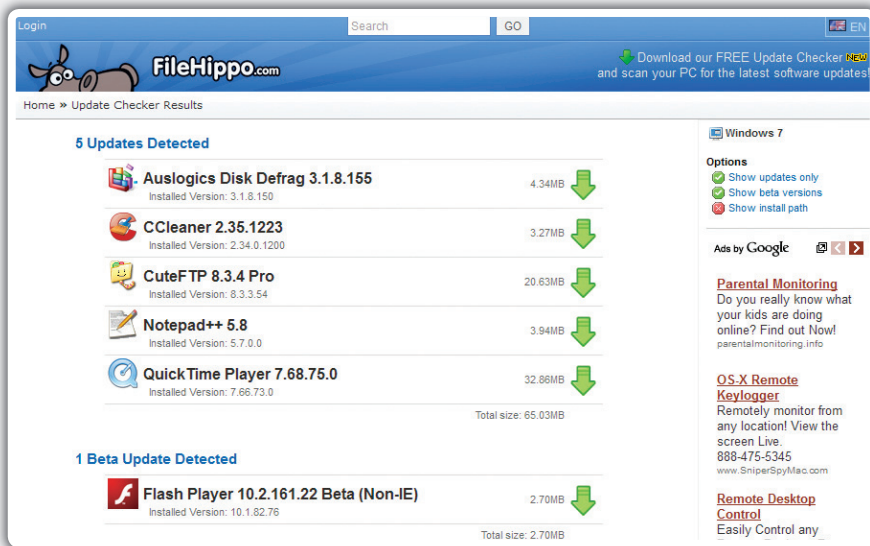
Yazılımlarınızı değiştirin

Bir önceki maddenin aksine, bazı yazılımlar da geliştikçe daha fazla özellik sebebiyle daha fazla sistem kaynağı tüketmeye başlayabilir. Sisteminiz oldukça eskiyse Adobe Reader ve Internet Explorer gibi bazı yazılımların son sürümlerinin gereğin-

den yavaş çalıştığını fark edebilirsiniz. Bu durumda alternatif yazılımlara geçmenizi öneriyoruz. Örneğin Adobe Reader'ı çok daha hafif, ücretsiz ve Türkçe destekli bir PDF okuyucu olan Foxit Reader (www.foxitsoftware.com) ile değiştirebilirsiniz. Internet Explorer yerine de Google Chrome (www.google.com.tr/chrome) ya da Firefox (www.firefox.com) kullanılabilir.

Sürücülerinizi güncelleyin

Donanım sürücülerini de sistem kararlılığı ve performansı için son derece önemlidir. Bilgisayarınız eskiyse, bilgisayarlara beraber gelen CD'lerdeki sürücüler de eskimiştir; artık onları kullanmayın. Sürücülerinizi güncelleme en garantili yolu, her donanımınızın üreticisinin sitesine girerek size uygun güncel sürücüyü bizzat indirmektir. Ancak sahip olduğunuz donanımların marka ve modellerini tam olarak bilmiyorsanız ya da kestirmeden gitmek istiyorsanız DriverMax'i (www.drivemax.com) deneyebilirsiniz. Sisteminizi tarayarak tüm sürücü güncellemelerini tespit edebilen DriverMax'in ücretsiz sürümünde bazı kısıtlamalar söz konusu. Kullanımını bu sayımızın "Atölye" sayfalarından öğrenebilirsiniz. DriverMax fazla karmaşık geldiyse ya da tamamen ücretsiz bir çözüm arıyorsanız, daha basit bir yazılım olan Device Doctor'ı da kullanabilirsiniz (www.devicedoctor.com/device-doctor-builds.php sayfasından Bare Install sürümünü indirin). ❖

Apple iPhone 4 izlenimleri

En çok konuşulan telefonlardan biri olan Apple iPhone 4'ün hem kendisi hem de ülkemizdeki satış fiyatları son derece başarılı.

Pamir KIZILTUĞ
pamir@PCnet.com.tr

MERAKLA takip edenler ilk nesil Apple iPhone'un ülkemizde satılmadığını anımsayacaktır. Ülkemizde satılan modeller ilk etapta 3G teknolojisine geçmemizle birlikte Apple iPhone 3G ve yaklaşık bir yıl kadar sonrasında Apple iPhone 3GS oldu. Mobil iletişim operatörlerinden Turkcell ve Vodafone cihazları satma kararı aldı ancak sözleşmesiz satış seçeneğinin sunulmaması, yani cihazı kendi başına satın alamamak biraz can sıkıcı oldu. Şöyle ki; 2500 TL'yi aşan fiyatları bile gördük. Gün içinde çok fazla telefon görüşmesi yapıyorsanız bir ya da iki yıl arasında sözleşme imzalayıp yeni bir telefona -hatta iPhone'a- kavuşmak mantıklı olabilir. Ancak telefonu sadece kısa süreli iletişim kurma amaçlı kullananlardansanız o zamanlar işiniz mevcut tarifelerle oldukça zordu. Dolayısıyla gri market ürünleri bu dönem zarfında mecburen etkili oldu. İletişim ücretleri gün geçtikçe azalırken uzun süreli sözleşmeleri içeren tarifeleri kabul etmek doğru olmazdı, değil mi?

Baltayı taş vurdum

Kendimce Apple'ın yeni bombası iPhone 4 için de aynı şeyleri düşünüyordum ancak bu kez baltayı taş vurma deyimini bizzat yaşamış oldum. Neyse ki fazla zararım yok. İnternet ortamındaki bir açık artırma sitesinden henüz jelatini bile açılmamış 16 GB'lık bir iPhone 4'ü 1400 TL'ye edindim. Garanti uluslar arası fakat ülkemizde geçerli değil muhtemelen. Öte

yandan Bilişim Teknolojileri ve İletişim Kurumu gereğince IMEI numarasının ülkemize bir ay içinde giriş yapmış bir pasaporta birlikte kaydedilmesi gerekiyor. Neyse ki bu işi üstlenecek dostlarımız da var. :) Ancak bir süre boyunca

ca telefonların kaydedilmesine dair bir sıkıntı varmış ve çözülmesi bekleniyormuş. Yani henüz ülkemiz için resmi bir telefona sahip değilim. Tabii bir de SIM kilidi mevzuu var. Haklı olarak açık artırma sitelerinde en uygun fiyata sahip olan modeller SIM kilitli oluyor. Yani satıldığı ülkenin hatları dışında başka bir hatla kullanılamıyor. Neyse ki yazılım dünyasında bunun da çözümleri var, fakat onun için de biraz zaman geçmeli gelen haberlere göre. Yaklaşık bir ay kadar önce Micro SIM bulmak için 7-8 tane bayi gezmek gerekti (iPhone 4 yalnızca micro

SIM kartla çalışıyor). Sonunda buldum. Micro SIM büyümek için yurt dışından sipariş ettiğim adaptör de geçen ay sonuna kadar elime ulaşmadı ve hattım bir süre kapalı kaldı. Her şey üst üste... Elbette sözleşmesiz ürün satılacağını bilseydim, hatta fiyatların 16 GB modeller için 1600 TL altında olacağını öngörebilseydim tüm bunlarla karşılaşmazdım. Açıkçası emeği geçen herkesi Türk tüketicisini bu kez yolunacak kaz olarak görmeden başarılı bir fiyat sundukları için tebrik etmek istiyorum. Tarifeleri değerlendirmek ise kullanım sıklığınıza göre size kalmış. Çok konuşanlar için süper paketler var. Ben o kadar çok konuşmuyorum. Yine de pek zarar etmiş sayılmam ve belki de siz bu satırları okurken beni arayanlar "Aradığınız kişiye aceleciliği yüzünden ulaşamıyor." mesajını duymaz. Ne yapalım; teknolojik dertlerle uğraşmak işimin bir parçası. :)

Genel izlenimler

Her ne kadar şu anda mobil iletişim operatörüyle bağlantı sağlayamasam da söz konusu durum cihaz hakkında detaylı bilgi sahibi olmamı engellemiyor. Uygulamaların kolay şekilde indirilebildiği App Store her zamanki gibi saatlerinizi farkına varmadan geçirebileceğiniz bir yer. Kablosuz ağ olduğu sürece bir sıkıntı yok. 802.11n teknolojisini destekleyen kablosuz ağ bağdaştırıcı, kul-

lanılan işlemcinin de etkisiyle artık web sayfası açma ve veri indirme görevlerini daha hızlı bir şekilde yerine getiriyor. Birkaç yüz MB büyüklüğündeki oyunların indirilme hızı gerçekten muazzam.

Uygulamaların açılış ve kullanım hızı şu ana dek üretilmiş olan diğer modellerin çok çok üstünde. Özellikle ilk nesil iPhone'dan sonra bu çok daha iyi anlaşıyor. Daha önceden cihazı en çok kasan ve ısıtan üç boyutlu uygulamalarsa Apple iPhone 4'te uzun süreli oyunlarda bile takılma olmadan ve son derece akıcı bir şekilde çalışıyor. Sanıyoruz henüz Apple iPhone 4'ü kastrabilececek bir oyun yok. Taşınabilir bir oyun konsolu almayı düşünen okuyucularımız için de iPhone 4'ü şiddetle öneriyoruz.

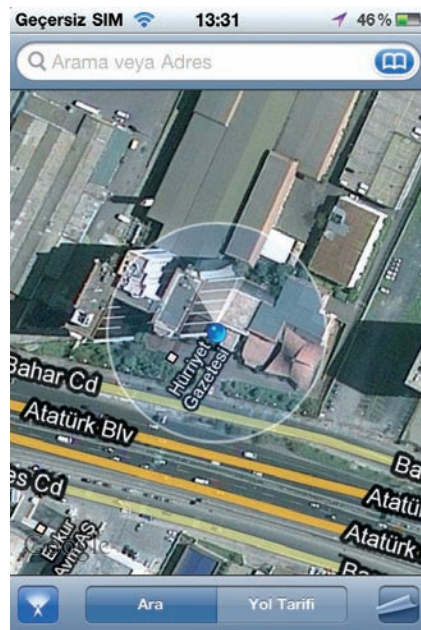
Artık çizilmesinden korkacağınız bir tasarım yok. Cihazın tasarımı gayet sağlam. Yere ön ya da arka yüzüyle doğrudan kapaklanmadığı sürece bir sıkıntı yok. Son haberlere göre kazara düşürüp kırmayı başaranlar olmuş, ancak yine yere düşme durumlarında çelik çerçeveyi zedeleme şansınız kesin. Ekranın kırılma olasılığı önceki sürümlere göre daha az. Arka yüzey pırl pırl parlamasına rağmen parmak izine karşı daha fazla dirençli. Çizilmesi, daha doğrusu can sıkıcı olan zamana bağlı çizilmelerden matlaşma problemi şimdilik pek mümkün gözüküyor.

iPhone 4 mükemmel bir multimedya cihazı. Ses konusunda zaten cihazın iPod yazılımı imdada yetişiyor. Kamera ise bu kez gerçekten olmuş. Yer verdiğimiz fotoğraf tam 5.0 MP (2592 x 1936) ve dergimizde basmak için bile fazlasıyla kaliteli. Elbette gün ışığında çok daha etkili sonuçlar elde edilebilir ancak düşük ışık koşullarında güçlü bir flaş devreye girebiliyor. Video ise MOV formatında 720p çözünürlükte kaydediliyor. Kaliteli videoların taşınması için başarılı bir biçim olan MOV ile 1.5 dakikalık bir video yaklaşık 130 MB yer kapladı. Sanıyoruz 16 GB'lık bir ürüne sahip olan kullanıcıların zamana bağlı canını en çok sıkacak olan nokta bu. 10 dakikalık bir video,

hafızanın yüzde 10'unu götürecek; ama gerçekten elde edilen sonuçlar 1080p'yi bile aratmıyor. İnternetteki videolara pek aldanmayın. Video paylaşım siteleri tüm videoları sıkıştırarak yayımlıyorlar. Ham olanını görmemiz gerek.

Konum belirleme için yapılan iyileştirmeler cihazı bir adım daha ileriye taşımış. Pusula desteğiyle birlikte jiroskobun dikey konumda da etki göstermesi cihazın çok daha rahat bir şekilde kullanılması sağlıyor. Özellikle Google Maps'te haritanın gerçek zamanlı olarak dönebilmesi gayet başarılı. Gezmeyi sevenlerin oldukça hoşuna gidecek. Pencereye yakın olduğunuz sürece kapalı ortamda GPS iletişimiz sürüyor. Asıl

farklılık GPS yongasının çok kısa bir zamanda devreye girerek konum belirleyebilmesi.

iPhone 4'te yeni nesil A4 mikro işlemci bulunuyor. İşlemcinin boyutu küçültülürken söz konusu yer avantajı bataryayla değerlendirilmiş. Şarj süresi oldukça uzun ve telefonu az kullananlar uygulamalar konusunda uslu durabilirlerse dört günü görebilir.

Veee... Retina ekran!

640 x 960 piksel çözünürlükteki ekran hemen her görüntüyü daha önce hiç görmediğiniz bir berraklıkla karşınıza getiriyor. Karşıtlık, siyahların oluşumu konusunda başarılı ve böylelikle video izlenirken alınan keyif artıyor. Çektiğiniz fotoğrafları Retina ekran sayesinde en ince ayrıntısına kadar görebilirsiniz. Mikrofon ve hoparlörler çok çok üstün bir performansa sahip.

Dört dörtlük mü?

iPhone 4 elbette dört dörtlük değil. İlginc şekilde, sıkıntılardan biri kuşkusuz aksesuar uyumsuzluğu. Öncesinde kullanmakta olduğum TV çıkış kablosu ne yazık ki yeni nesil iPhone 4'le çalışmıyor. Benzer şekilde başucumda duran müzik seti/stant işlevli bir ürün de kullanım ömrünü doldurmuş gibi gözüküyor. Tabii bahsi geçen uyumsuzluklar her ürün için geçerli olamaz. Şayet yeni bir ürün alacaksanız kutunun üzerinde iPhone 4 destekleyip desteklemediğine dair logo bulunmasına dikkat edin.

Kuşkusuz en çok cevap vermek istediğim ama veremediğim soru sinyal sorunu. Henüz hattım kullanılamadığından dolayı buna cevap veremem ancak kalabalık yerleşim merkezlerinde pek fazla sıkıntı olacağını düşünmüyorum. Tavsiyeler telefonun sol alt köşesine dokunmamak yönünde. Kılıf alıp kurtulmayı da düşünebilirsiniz. Şimdilik bir şey demek zor. Micro SIM derdi de cabası. Şayet şarjınız bitse ve başka telefona geçmeniz gerekse ya da mobil modem kullanmanız gerekse işiniz zor. ❖

Ayın sistem önerileri

Yeni bir bilgisayar almayı düşünenlerin ilk başvurduğu yer olan “Ayın Sistem Önerileri” birbiri ile en uyumlu çalışan parçaları seçerek güncel koşulların en iyi sistemlerini bir araya getiriyor.

Pamir KIZILTUĞ / pamir@PCnet.com.tr

YAZ aylarını geride bırakır bırakmaz bilişim sektöründeki devlerin sahne alması fazla uzun sürmedi. İlk güzel haber NVIDIA'dan: Fanatik kullanıcılar artık orta seviyede konumlandırılan GeForce GTS 450 modelini oldukça uygun fiyata temin edebiliyor. Dergimizde yer alan “500 TL altı oyun canavarları” konumuzda piyasadaki birçok modeli daha detaylı inceleyebilirsiniz.

Fazla güç harcamayan GeForce GTS 450'lerle hazırladığımız “Ekonomik Sistem”leri ilerleyen zamanlarda birer oyun bilgisayarına çevirmek için ideal. Orta seviyede AMD Radeon HD5830 ve NVIDIA GeForce GTX 460 çarpışması tüm hızıyla sürüyor. NVIDIA tarafında en üst tarafta konumlanan modeller belli; ancak tercihiniz AMD cephesinden bir grafik kartı olacaksa

Radeon HD6000 serisi için az biraz daha beklemenizde fayda var. DirectX 11 konusundaki tecrübeleriyle şimdi daha da iyi işler çıkarmayı planlayan AMD, NVIDIA'nın koz olarak güvendiği tüm kartlar karşısında daha başarılı seçenekler sunma planları yapıyor. İşlemci ve anakart tarafında fazla bir yenilik yok ancak yeni yılda Intel'in yeni Sandy Bridge işlemcileri satılıyor olacak.

AMD PLATFORMU			INTEL PLATFORMU		
	EKONOMİST	Fiyat (TL)		EKONOMİST	Fiyat (TL)
İşlemci	AMD Phenom II X2 550	158	Intel Core i3 530		219
Anakart	ECS A785GM-M5	95	Foxconn H55MXV		134
Bellek	2 GB Kingston KVR800D2N6/2G 800 MHz	81	G.Skill Value DDR3-1333 MHz		80
Ekran kartı	Tümleşik	-	Tümleşik		-
Sabit disk	500 GB Samsung SpinPoint HD502HJ	73	500 GB Samsung SpinPoint HD502HJ		73
Monitor	BenQ G2220HDA	255	BenQ G2220HDA		255
Kasa	BOOST VK-223	45	BOOST VK-223		45
Güç kaynağı	300 Watt (Kasa içinde)	-	300 Watt (Kasa içinde)		-
Optik sürücü	Samsung SH-223C	29	Samsung SH-223C		29
Ses kartı	Tümleşik	-	Tümleşik		-
Ağ kartı	Tümleşik	-	Tümleşik		-
Hoparlör	Genius SP-110	11	Genius SP-110		11
Fare / Klavye	Bross KB-03 + Everest SM-307P	11	Bross KB-03 + Everest SM-307P		11
TOPLAM		758			857
FİYAT / PERFORMANS CANAVARI			FİYAT / PERFORMANS CANAVARI		
İşlemci	AMD Phenom II X4 925	242	Intel Core i5 750		369
Anakart	BIOSTAR TA890GX	205	GIGABYTE P55-US3L		184
Bellek	2 x 2 GB Mach Xtreme Cooper MXD3C13334GK	197	2 x 2 GB GEIL Evo One GE34GB2200C9DC		336
Ekran kartı	Sapphire Radeon HD5830	451	Palit GeForce GTX 460		369
Sabit disk	2 x 500 GB Seagate Barracuda ST3500418AS	151	2 x 500 GB Seagate Barracuda ST3500418AS		151
Monitor	Inca IL-1023DVI	341	Inca IL-1023DVI		341
Kasa	Akasa ZEN	227	Akasa ZEN		227
Güç kaynağı	600W (Kasa içinde)	-	600W (Kasa içinde)		-
Optik sürücü	Asus DRW-24B1ST	42	Asus DRW-24B1ST		42
Ses kartı	Tümleşik	-	Tümleşik		-
Ağ kartı	Tümleşik	-	Tümleşik		-
Hoparlör	Creative Sound Blaster SBS-A500	94	Creative Sound Blaster SBS-A500		94
Fare / Klavye	Microsoft Wired Desktop 400	29	Microsoft Wired Desktop 400		29
TOPLAM		1979			2142
PERFORMANS AVCISI			PERFORMANS AVCISI		
İşlemci	AMD Phenom II X6 1055T	364	Intel Core i7 930		543
Anakart	GIGABYTE 890FXA-UD7	525	Asus P6T Deluxe V2		560
Bellek	2 x 2 GB ADATA Xtreme Series AX3U2000XB2G9-2X	310	3 x 2 GB Corsair Dominator GT TR3X6G2000C8GTF 2000 MHz		954
Ekran kartı	Galaxy GeForce GTX 470	682	PowerColor Radeon HD5870 PCS+		779
Sabit disk	600 GB Western Digital VelociRaptor + 2 TB Western Digital Black Series WD10EARS	698	600 GB Western Digital VelociRaptor + 2 TB Western Digital Black Series WD10EARS		698
Monitor	Asus MT276H	1064	Asus MT276H		1064
Kasa	Lian Li Lancool Advance PC-K60W	343	Lian Li Lancool Advance PC-K60W		343
Güç kaynağı	Xilence XP700 Gaming Edition 700W (Kasa içinde)	-	Xilence XP700 Gaming Edition 700W (Kasa içinde)		-
Optik sürücü	Samsung SH-B083L (Blu-ray)	211	Samsung SH-B083L (Blu-ray)		211
Ses kartı	Tümleşik	-	Tümleşik		-
Ağ kartı	Tümleşik	-	Tümleşik		-
Hoparlör	Microlab X23	284	Microlab X23		284
Fare / Klavye	Logitech G110 + Logitech G9x	278	Logitech G110 + Logitech G9x		278
TOPLAM		4759			5714

Bu sistemler tavsiye niteliği taşımaktadır. Sistemlerle birlikte verilen fiyatlar piyasa ortalamaları olup bu bileşenleri belirten fiyattan bulabilmek için her birini farklı bir şirketten satın almanız gerekebilir. Belirtilen bileşenlerin özellikleri üretici web sitesinden incelenerek uyumlulukları kontrol edilmiştir. Bu nedenle seçilen anakart, işlemci, bellek ve ekran kartları birbirini desteklemektedir. PCnet'te yayınlanan tüm donanım fiyatlarının KDV dahil olduğunu, tüketici kanununa göre KDV dahil fiyat verilmesi gerektiğini unutmayın.

HHD dönemi başlıyor

Hybrid Hard Drive (HHD) yani melez sabit diskler şimdiden gelecek vadediyor.

Pamir KIZILTUĞ / pamir@PCnet.com.tr

BİRÇOK kişi için öncelik kapasite olduğundan sabit diskler halen rakipsiz. Gelecekte mekanik sabit disklerin tarihi karışacağı herkes tarafından bilinse de SSD'lerin yüksek kapasiteli modellerinin hâlâ cep yakması hayatımıza tam anlamıyla giremediklerini gösteriyor. SSD'lerin rakipsiz olduğu nokta kuşkusuz düşük enerji tüketimleri, dayanıklılıkları ve hızları. Eğer SSD'lerin sahip olduğu avantajlar sizin için daha çok önem taşıyorsa makul fiyatlı bir SSD edinebilirsiniz ancak 120 GB bir kapasite için bile yüksek fiyatların karşınıza çıkacağı kaçınılmaz. İşte bu yüzden Hybrid Hard Drive (HHD) yani melez sabit disk sürücüler geliştirildi. Biz de ülkemizdeki ilk ve dünyadaki kayda değer en başarılı örneklerden biri olan Seagate Momentus XT modelini test merkezimizde ağırladık.

Neden "melez" sabit disk?

SSD'ler geliştirilmeden önce en yüksek performansı elde etmenin yolu sabit disklerde motor devrini yükseltmek ve önbelleği arttırmaktı. Seagate, Western Digital, Samsung ve Maxtor gibi devler sürekli olarak depolama kapasitesini arttırıyorlardı ama bilgisayarlarda darboğazı oluşturan ana unsur sabit disklerdi. Mekanik yapıları sabit disklerin okuma ve yazma anındaki erişim süreleri belirli değerler altına inmiyor. Dolayısıyla tüm sabit disklerin belirli miktar (MB) önbelleği bulunmakta. 2007 yılında iki dev üretici Seagate ve Samsung el ele verip ilk melez sabit diskleri tanıttı. Amaç önbellek kapasitesini arttırıp diskin

erişim süresini düşürmekti. O zamanlar sadece dizüstü bilgisayarlar için 2.5 inç gövdeli HHD'ler geliştirildi. Microsoft'un da desteğini alan bu ilk modeller beklenen ilgiyi görmedi ve ortadan kalktı. Derken her ne kadar pahalı olsa da sadece NAND yongalarla depolama yapan SSD'ler gündemi işgal etmeye başladı. Bilindiği üzere sabit disklerin depolama alanı büyük ve GB başına maliyet oldukça düşük. SSD'ler ise çok daha pahalı ve kapasiteleri düşük ama çok fazla avantajları var. Günümüzde çoğu kullanıcı SSD almış olsa da sadece fiyat nedeniyle yanına bir de depolama amaçlı sabit disk ekliyor. Masaüstü sistemlerde sorun yok ama taşınabilir bilgisayarlarda tek bir 2.5 inç disk alanı var ve kimse harici bir disk taşımak istemiyor. İşte bu tür durumlarda günümüz şartlarında en ideal çözüm

2.5 inç melez sabit diskler olacak gibi görünüyor. Çünkü melez diskler en basit biçimde 2.5 inç SSD ile 2.5 inç sabit diski bir potada harmanlayıp iyi yönleri birleştirmeye odaklanıyor. 2007'den sonra geçen üç seneye birlikte Seagate dersine iyi biçimde çalıştı ve son olarak Momentus XT adlı melez sabit diskini tanıttı.

NAND 4 GB kapasitede

İlk nesil melez sabit disklerdeki 256 MB NAND bellek artık Momentus XT ile birlikte 4 GB olarak karşımıza çıkıyor ve çalışma sistemi geliştirilmiş durumda. "Adaptive Memory" adı verilen teknoloji sayesinde kurulan işletim sistemi, sürücüler ve yazılımların en sık kullanılan kısımlarına en hızlı erişim sağlanıyor. Hangi tip bilgisayar olursa olsun 4 GB NAND bellekten en yüksek verim alınabiliyor. Normalde dinlenme modunda olan motor sayesinde güç tüketimi ve ısı azaltılıyor. Diske yazılacak veriler önce NAND bellekte toplanıyor ve sonra dolduğu an disk plakalarına yazılıyor. Okuma sırasında da plakadaki veri hızla NAND belleğe gönderiliyor ve motor duruyor. Bu mantıkla ısı, ses ve güç tüketimi azalıyor. Hatta disk ömrü artıyor ve performans iyileşiyor. Seagate Momentus XT'de yer alan 4 GB NAND bellek SLC tipinde ve sadece okuma için kullanılıyor. Diskin motoruysa 7200 devir. 4 GB NAND bellek içine alınacak veriler, kullanıcı ve sistemin en sık eriştiği verilerden seçiliyor olsa gerek. "Adaptive Memory"nin görevi zaten bu. NAND bellek içinde yer alan bilgiler elektrik kesintisinden etkilenmiyor. Aniden elektrik giderse ya da sistem yeniden başlatılırsa veriler aynen kalıyor ve bu sayede açılış süresi kısalıyor. Sadece format atınca ya da disk birleştirme yapınca NAND içindeki veriler değişiyor. Büyük oranda sabit disk olduğundan zaman zaman disk birleştirme yapmak gerekiyor ama bu durumda diskin

DEPOLAMAKTAN KORKMAYIN

Veri saklama ihtiyacınızı kökten çözecek olan sabit diskler karşınızda!

Pamir KIZILTUĞ / pamir@PCnet.com.tr

HER ne kadar son yıllarda SSD'ler yükselen bir popülarite grafiği çizse de sabit disklerle vedalaşmak için henüz çok erken. SSD'lerin serin çalışma, düşük enerji tüketimi, dayanıklılık ve sessizlik gibi özellikleri en büyük avantajları; ancak söz konusu GB başına depolama maliyeti olduğunda sabit disklerin ezici üstünlüğü ortaya çıkıyor. Birkaç ay önce dergimizde gerçekleştirdiğimiz SSD testine baktığımızda GB başına depolama maliyetinin performansa da bağlı olarak 5.9 TL ile 11.5 TL arasında değiştiğini gördük. Günümüzün standart bir sabit diskinde ise aynı değer ortalama olarak 0.13 - 0.16 TL arasında değişiklik gösteriyor. 100 kata yaklaşan bir farkın da birkaç senede kapanacağını beklemek pek doğru değil.

Üreticiler farklılaşma yolunda

Geride bıraktığımız ay içerisinde test merkezimizin konukları piyasanın en çok rağbet gören ve seçkin sabit disk modelleri oldu. Ağırladığımız dokuz model içerisinde sabit disk sektörünün yenilikçi teknolojilerinden olan SATA 6.0 Gbps'i destekleyen birkaç modele ek olarak 10 bin devir avantajıyla öne çıkan başka bir model de yer aldı. Özellikle

yüksek kapasitelerde karşımıza çıkan fazla önbellek ve durumun maliyete olan etkisini de ilerleyen sayfalarda yer alan tablolar yardımıyla kolaylıkla görebilirsiniz. Elbette yukarıda bahsettiklerimizin arasında bir de üreticilerin 5900 rpm'lik motor teknolojisini eklememiz gerekiyor. 5400 rpm ve 7200 rpm'lik disklerin arasında bir performans sergileyen ürünlerde asıl düşünce daha düşük enerji tüketimi, daha düşük sıcaklıklarda çalışma ve sessizlik. Geliştirilme esnasında zorlayıcı depolama ortamları hesaba katıldığından gerçekten oldukça mantıklı bir yaklaşım ve devir düşürülmesiyle aynı zamanda ürünlerin daha uzun bir ömre sahip olacağı söylenebilir. 5900 devir ürünler tahmin edilebileceği gibi yüksek kapasitelerde göze çarpıyor.

İhtiyaçları belirleyin

Eğer ciddi şekilde arşiv faaliyetleri içerisinde değilseniz günümüzde 500 GB'lık model bile sizin için fazlasıyla yeterli olacaktır. Ancak fotoğraflarınız, videolarınız ve sevdiğiniz müzikler de işin içine girecek olursa en azından 1 TB kapasitede bir model bakmalısınız. Bu doğrultuda piyasadaki 1 TB model seçenekleri oldukça fazla. 2 TB

modellerse fiyat olarak 1 TB modellere göre büyük avantaj sağlamasa da aynı hacimde iki kat daha fazla depolama yapmak isteyenler için birebir. Ancak tüm verilerin tek bir diskte tutulmasını önermiyoruz çünkü olası bir kazada geri getirmekte zorlanabilirsiniz. Fazla maliyet farkı da yokken 1 TB ile yola başlayıp sonrasında yanına ikinci bir 1 TB'yi katmak çok daha yerinde olacaktır. Multimedya dosyalarını ve uygulamalarını arşiv yapmayı düşünmeyenler içinse biraz önce de söylediğimiz gibi 500 GB oldukça yeterli bir değer.

İnce noktalar

Sabit disk üreticileri artık 500 GB kapasiteyi tek bir plakada sunabiliyorlar. 640 GB ve 750 GB gibi modellerde ikinci plaka kullanımı zorunlu olduğundan maliyet artıyor ve yeni nesil 1 TB modeller de çift plakalı olduğundan daha cazip gelmeye başlıyor. Benzer şekilde 500 GB'den düşük kapasitedeki modeller de tek plaka içerdiğinden arşiv düşünmeyenler için 500 GB almak en mantıklısı. 1 TB ve daha büyük kapasiteli modellerde de fiyatlandırmanın plaka sayısı ile mantıklı bir şekilde arttığını kolaylıkla görebilirsiniz.

Western Digital WD7501AALS

TESTİMİZİN en uygun fiyatlı sabit disk olan Western Digital WD7501AALS, 750 GB depolama alanına sahip. SATA II arabirimini kullanan diskte 32 MB önbelleğe yer verilmesi önemli bir avantaj. Özellikle 500 GB seviyesinden 750 GB'ye çıktığında önbellek fazlalığıyla birlikte performans artışı da kendisini gösteriyor. Gerçekleştirdiğimiz testlere göre Western Digital WD7501AALS tatminkâr sonuçlar elde etmeyi başarıyor. Diğer birçok rakibinde olduğu gibi 7200 rpm motor dönüş hızına sahip olan disk, GB başına maliyet açısından değerlendirildiğinde 1 TB kapasiteye sahip olan modeller karşısında avantajını yitiriyor. Yaklaşık 10 TL daha fazla ödeyerek 250 GB kapasite artışı sağlayabilmek, her ne kadar yüksek performanslı da olsa bahsi geçen modelin işini zora sokuyor.

Seagate Barracuda 7200.12 ST31000528AS

SEAGATE Barracuda 7200.12 ST31000528AS, testimizde yer alan en ekonomik 1 TB kapasiteli sabit disk olmayı başarıyor. Saniyede 300 MB aktarımı destekleyen SATA II arabirimine sahip olan diskte 32 MB büyüklüğünde önbellek bulunuyor ve 7200 rpm motorun etkisiyle yüksek performans elde ediliyor. Beklemede 6.4W ve kullanım sırasında 7.4W gibi oldukça çevreci tüketim sonuçlarına imza atan disk, performans olarak sınıfının en iyi sonuçlarını ortaya koymaktan da geri kalmıyor. GB başına 0.131 TL seviyesinde olan maliyet 1 TB kapasiteli diskler arasındaki en iyi değer olduğu gibi test genelinde de öne çıkıyor. Seagate Barracuda 7200.12 ST31000528AS, sahip olduğu özellikleri ve yüksek performansı ile testimizin "En İyi Fiyat/Performans" ödülünü almayı başarıyor.

Samsung SpinPoint HD103SJ

1 TB kapasitedeki iddialı modeller arasında yer alan Samsung SpinPoint HD103SJ, testimizde Samsung markalı olan tek ürün. Fiyatına göre sunduklarıyla oldukça başarılı bir noktada konumlanmayı başaran üründe testteki diğer tüm 1 TB modeller gibi 7200 rpm devre sahip bir motor bulunuyor. Testin gerçekleştirildiği zaman aralığında Seagate Barracuda 7200.12 ST31000528AS'e göre sadece 1 TL daha yüksek fiyatlı olan ürün, teknoloji mağazalarının gerçekleştireceği muhtemel kampanyalarla birlikte daha avantajlı olarak kullanıcıların karşısına çıkabilir. Performans olarak da beklentileri karşılayan Samsung SpinPoint HD103SJ, SATA II arabirimi üzerinden sisteme bağlanıyor ve 32 MB kapasitede önbellek bulunduruyor. Disk özellikle sessiz çalışmasıyla dikkat çekiyor.

Seagate SV35.5 ST31000525SV

SEAGATE'in yeni sabit disk serilerinden olan SV35.5'te 16 MB önbellekli 500 GB ve 32 MB önbellekli 1 TB olmak üzere iki ürün bulunuyor. Testimize konuk olan SV35.5 ST31000525SV ise en performanslı modeli olduğu gibi çalışmamıza katılan ürünler arasında da varlığını kolay bir şekilde belli ediyor. 7 gün 24 saat boyunca kararlı bir şekilde çalışabilmesi göz önünde bulundurularak üretilen disk, ev kullanıcılarından daha ziyade güvenlik sistemlerine, internetten dosya indirebilen ve sürekli açık kalabilen HD medya oynatıcılara ek olarak küçük çaplı sunucu sistemlerine de uygun. Kardeşi Seagate Barracuda 7200.12 ST31000528AS'ye oldukça benzer sonuçlara imza atan üründe kesintisiz veri akışı için geliştirilmiş ek teknolojilere yer veriliyor.

Western Digital WD1001FALS

WESTERN Digital testimizde oldukça fazla sayıda ürünle boy gösteriyor ve 1 TB sınıfında firmanın iki farklı ürünü yarışıyor. WD1001FALS olarak adlandırılan üründe bilgisayarla iletişim SATA II arabirimi üzerinden kuruluyor ve geride bırakılan rakip modellerde olduğu gibi 32 MB kapasitede önbellek kullanılıyor. Disk aynı zamanda performans odaklı olarak üretildiğinden dakikada 7200 devir dönen bir motora sahip. Düşük güç tüketimi ve ses seviyesiyle fark yaratmayı başaran ürün, test sonuçlarına bakıldığında 1 TB seviyesi için iddialı bir model olduğunu ispatlıyor. Bütçe konusunda biraz daha açılabilme şansınız varsa firmanın testimizdeki SATA 6.0 Gbps destekli ve 64 MB önbellek içeren diğer modeli olan WD1002FAEX'i de incelemenizi öneririz.

Western Digital WD1002FAEX

SANİYEDE 600 MB'ye kadar aktarım destekleyen yenilikçi SATA 6.0 Gbps teknolojisini barındıran Western Digital WD1002FAEX, sunduğu performans açısından testimizdeki birçok 1 TB kapasitedeki sabit diskin önünde konumlanmayı başarıyor. Yeni nesil SATA 6.0 Gbps arabiriminin her ne kadar RAID kurulumu bulundurmuyacak sistemlere ciddi bir katkısı olmasa da performans farkını oluşturan asıl detay, önbelleğin birçok modelin aksine 32 MB'den 64 MB seviyesine alınması. İçerdiği yeni teknolojiler nedeniyle Western Digital WD1002FAEX, testimizdeki en yüksek fiyatlı 1 TB kapasiteli sabit disk. Ancak küçük boyutlu dosyalarla yoğun şekilde uğraşan kullanıcılar ya da arşivciler için diskin okuma ve yazma sırasında avantajlı olacağını belirtmeliyiz.

Seagate

Barracuda LP ST32000542AS

TESTİMİZDE "Editörün Seçimi" ödülünü Seagate'in 2 TB kapasiteye sahip olan Barracuda LP ST32000542AS modeli alıyor. Çalışmamızdaki en uygun fiyatlı 2 TB disk olan üründe enerji tüketimi rakip modellerle kıyaslandığında daha başarılı gözüküyor ve bunun asıl nedeni diskte tercih edilmiş olan motor. Geleneksel birçok sabit diskin aksine Seagate Barracuda LP ST32000542AS'de 7200 rpm yerine 5900 rpm'lik bir motor bulunuyor. Her ne kadar biraz performans kaybı oluşsa da kullanıcıya sunulan sessizlik, düşük enerji tüketimi, serin çalışma ve uzun çalışma ömrü uzun vadede daha önemli. Firma, kullanıcıların depolama ve arşiv amacıyla bu tür bir ürün seçeceğinin farkında olduğu için yeni teknolojilerle ürününü daha başarılı hâle getirmiş gözüküyor.

Western Digital

RE4 WD2003FYYS

WESTERN Digital'in birçok özel teknolojiyle donattığı ve 2 TB kapasitedeki RE4 WD2003FYYS modeli ev kullanıcılarından daha çok, yüksek performansa ihtiyaç duyan kurumlara yönelik bir ürün. Üretim aşamasında özel sıcaklık testlerinden geçirilen üründe yüksek performans sunulması adına 64 MB önbelleğe yer veriliyor. Arabirim tercihleri ihtiyaca göre SATA II ya da SATA 6.0 Gbps olarak yapılabiliyor. Testlerimize göre tüm koşullarda 100 MB seviyesinin üzerinde okuma ve yazma gerçekleştiren üründe dakikada 7200 rpm dönebilen bir motor bulunuyor. Çift işlemcisiyle kafa konumlarını daha iyi belirleyerek sınıfındaki diğer disklerle göre üstünlük sağlamayı başaran üründe eksi olan tek yön ev kullanıcıları için oldukça yüksek kalan fiyat etiketi.

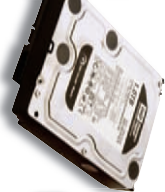
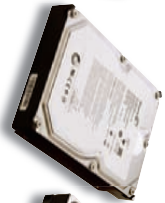
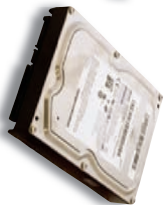

Western Digital

VelociRaptor WD6000HLHX

YILLAR geçtikçe daha da güçlü bir hâle gelen VelociRaptor şu anda piyasanın en hızlı mekanik sabit diski. 600 GB kapasiteye sahip olan VelociRaptor WD6000HLHX'in piyasada 450 GB'lık başka bir modeli daha bulunuyor ve her iki modelde de yeni nesil SATA II ya da SATA 6.0 Gbps arabirim seçeneği sunuluyor. Yaygınlaşma aşamasında olan SSD (Solid State Disk) modellerine yakın bir performans sunan ürünün olduğunu söylemek gerekiyor. Diskin üstün performansında kuşkusuz 10,000 devir motorun etkisi son derece fazla. Western Digital VelociRaptor WD6000HLHX aslında 2.5 inç yapısında olsa da IcePack adındaki özel soğutucusuyla birlikte geleneksel 3.5 inç yapıya uygun hâle geliyor.

Firma	Asbis, Index, Logosoft	Arena, Asbis, Datagate, Penta	Kont, Koyuncu, Mersa Sistem	Arena, Asbis, Datagate, Penta	Asbis, Index, Logosoft	Asbis, Index, Logosoft	Arena, Asbis, Datagate, Penta	Asbis, Index, Logosoft	Asbis, Index, Logosoft
Western Digital WD7501AALS		Seagate Barracuda 7200.12 ST31000528AS	Samsung SpinPoint HD103SJ	Seagate SV35.5 ST31000525SV	Western Digital WD1001FALS	Western Digital WD1002FAEX	Seagate Barracuda LP ST32000542AS	Western Digital RE4 WD2003FYYS	Western Digital Velociraptor WD6000HLHX
Telefon	(216) 470 74 40, (212) 331 21 21, (216) 528 61 61	(212) 364 64 64, (216) 470 74 40, (212) 331 27 27, (216) 528 00 00	(216) 581 55 00, (216) 528 88 88, (216) 645 82 00	(212) 364 64 64, (216) 470 74 40, (212) 331 27 27, (216) 528 00 00	(216) 470 74 40, (212) 331 21 21, (216) 528 61 61	(216) 470 74 40, (212) 331 21 21, (216) 528 61 61	(212) 364 64 64, (216) 470 74 40, (212) 331 27 27, (216) 528 00 00	(216) 470 74 40, (212) 331 21 21, (216) 528 61 61	(216) 470 74 40, (212) 331 21 21, (216) 528 61 61
Web	www.asbis.com.tr, www.index.com.tr, www.logosoft.com.tr	www.arena.com.tr, www.asbis.com.tr, www.datagate.com.tr, www.penta.com.tr	www.koyuncu.com.tr, www.mersasistem.com.tr	www.arena.com.tr, www.asbis.com.tr, www.datagate.com.tr, www.penta.com.tr	www.asbis.com.tr, www.index.com.tr, www.logosoft.com.tr	www.asbis.com.tr, www.index.com.tr, www.logosoft.com.tr	www.asbis.com.tr, www.index.com.tr, www.logosoft.com.tr, www.penta.com.tr	www.asbis.com.tr, www.index.com.tr, www.logosoft.com.tr, www.penta.com.tr	www.asbis.com.tr, www.index.com.tr, www.logosoft.com.tr
Fiyat	114 TL	122 TL	123 TL	152 TL	153 TL	185 TL	229 TL	536 TL	622 TL
TEKNİK DETAYLAR									
Begimlendirilmiş kapasite	698 GB	931 GB	931 GB	931 GB	931 GB	931 GB	1767 GB	1767 GB	558 GB
GB başına maliyet	0.163 TL	0.131 TL	0.132 TL	0.163 TL	0.164 TL	0.198 TL	0.129 TL	0.303 TL	1.18 TL
Dönme hızı	7200 rpm	7200 rpm	7200 rpm	7200 rpm	7200 rpm	7200 rpm	5900 rpm	7200 rpm	10,000 rpm
Arabirim	SATA II	SATA II	SATA II	SATA II	SATA II	SATA 6.0 Gbps	SATA II	SATA II	SATA 6.0 Gbps
Arabellekten bilgiyara veri hızı	300 MB/sn	300 MB/sn	300 MB/sn	300 MB/sn	300 MB/sn	500 MB/sn	300 MB/sn	300 MB/sn	500 MB/sn
Önbellek boyutu	32 MB	32 MB	32 MB	32 MB	32 MB	64 MB	32 MB	64 MB	32 MB
Güç tüketimi (bekleme / erişim)	1W / 8.4W	6.4W / 7.4W	2W / 9.4W	6.4W / 7.4W	1W / 8.4W	0.7W / 6.8W	4.85W / 6.9W	1.5W / 10.7W	0.7W / 6.2W
TEST SONUÇLARI									
HDTach RV3.0.1.0									
Average Read	97.3 MB/sn	122.8 MB/sn	108.3 MB/sn	123.6 MB/sn	95.2 MB/sn	103.9 MB/sn	98.8 MB/sn	115.3 MB/sn	132.6 MB/sn
Average Write	58.7 MB/sn	81.4 MB/sn	75.8 MB/sn	81.2 MB/sn	61.2 MB/sn	63.3 MB/sn	87.7 MB/sn	101.5 MB/sn	115.9 MB/sn
Burst Speed	222.9 MB/sn	225.7 MB/sn	215.9 MB/sn	229.1 MB/sn	222.3 MB/sn	358.9 MB/sn	221.8 MB/sn	230.9 MB/sn	340.2 MB/sn
Random Access	12.5 ms	14.0 ms	13.8 ms	13.8 ms	11.9 ms	12.0 ms	14.6 ms	11.7 ms	6.9 ms
HD Tune Pro 4.50									
Minimum (Read / Write)	54.6 MB / 36.2 MB	77.8 MB / 30.9 MB	63.6 MB / 62.7 MB	78.6 MB / 30.7 MB	56.2 MB / 56.0 MB	59.1 MB / 58.2 MB	59.8 MB / 56.3 MB	68.7 MB / 68.4 MB	92.8 MB / 90.6 MB
Maximum (Read / Write)	119.7 MB / 118.2 MB	144.2 MB / 140.5 MB	129.2 MB / 131.0 MB	144.4 MB / 141.2 MB	110.7 MB / 110.2 MB	132.5 MB / 131.1 MB	121.8 MB / 119.8 MB	139.6 MB / 138.7 MB	149.4 MB / 145.3 MB
Average (Read / Write)	92.9 MB / 90.3 MB	116.7 MB / 112.8 MB	103.1 MB / 102.2 MB	117.7 MB / 113.2 MB	91.2 MB / 90.6 MB	98.8 MB / 98.0 MB	94.4 MB / 91.8 MB	110.0 MB / 109.2 MB	126.6 MB / 121.1 MB
Access Time (Read / Write)	12.7 ms / 14.0 ms	13.9 ms / 13.8 ms	13.8 ms / 14.0 ms	13.9 ms / 13.8 ms	12.3 ms / 12.2 ms	12.1 ms / 12.0 ms	14.1 ms / 15.0 ms	11.6 ms / 11.7 ms	7.1 ms / 7.1 ms
Atto Disk Benchmark v2.46									
320 MB/sn	119.093 KB/sn - 121.122 KB/sn	144.462 KB/sn - 142.409 KB/sn	132.314 KB/sn - 128.469 KB/sn	144.423 KB/sn - 142.517 KB/sn	111.254 KB/sn - 113.425 KB/sn	129.726 KB/sn - 131.657 KB/sn	121.714 KB/sn - 121.417 KB/sn	137.593 KB/sn - 137.927 KB/sn	145.861 KB/sn - 144.809 KB/sn
640 MB/sn	118.697 KB/sn - 121.136 KB/sn	145.158 KB/sn - 142.077 KB/sn	131.331 KB/sn - 129.094 KB/sn	145.161 KB/sn - 142.465 KB/sn	111.521 KB/sn - 115.109 KB/sn	129.409 KB/sn - 135.372 KB/sn	121.414 KB/sn - 122.253 KB/sn	137.850 KB/sn - 146.571 KB/sn	144.116 KB/sn - 146.571 KB/sn
1280 MB/sn	119.499 KB/sn - 122.535 KB/sn	142.722 KB/sn - 141.813 KB/sn	132.888 KB/sn - 128.159 KB/sn	142.704 KB/sn - 141.722 KB/sn	111.936 KB/sn - 115.594 KB/sn	131.331 KB/sn - 137.154 KB/sn	122.253 KB/sn - 123.104 KB/sn	137.154 KB/sn - 146.878 KB/sn	144.576 KB/sn - 145.839 KB/sn
256.0 MB/sn	119.499 KB/sn - 122.253 KB/sn	143.707 KB/sn - 141.669 KB/sn	132.888 KB/sn - 127.543 KB/sn	143.886 KB/sn - 141.721 KB/sn	111.936 KB/sn - 112.647 KB/sn	131.331 KB/sn - 136.350 KB/sn	122.253 KB/sn - 123.104 KB/sn	138.717 KB/sn - 146.608 KB/sn	146.072 KB/sn - 150.473 KB/sn
5120 MB/sn	118.776 KB/sn - 122.294 KB/sn	142.280 KB/sn - 139.326 KB/sn	132.888 KB/sn - 127.220 KB/sn	142.295 KB/sn - 139.411 KB/sn	110.240 KB/sn - 115.704 KB/sn	131.586 KB/sn - 135.345 KB/sn	122.573 KB/sn - 123.135 KB/sn	138.368 KB/sn - 146.419 KB/sn	144.839 KB/sn - 147.762 KB/sn
SiSoftware Sandra Professional Home 2010.SP2									
Read Performance	94.57 MB/sn	118.0 MB/sn	103.51 MB/sn	118.8 MB/sn	91.34 MB/sn	100.51 MB/sn	94.9 MB/sn	110.11 MB/sn	127.32 MB/sn
Write Performance	90.58 MB/sn	111.0 MB/sn	99.84 MB/sn	109.7 MB/sn	88.47 MB/sn	96.0 MB/sn	90.17 MB/sn	107.2 MB/sn	120.56 MB/sn
DEĞERLENDİRME									
Performans	80	85	80	85	85	85	90	90	95
Özellikler	75	85	85	85	85	90	90	90	95
TEST ORTALAMASI	79	85	81	85	85	86	90	90	95

Ekonomik 5.1 ses sistemleri

Bütçenizi zorlamadan terfi edebileceğiniz ve bilgisayar odanızı şenlendirecek tam 15 ses sistemi karşınızda!

Y. Emre ŞAHİN / yunus@pckoloji.com

YAZ aylarının gelmesiyle beraber birçok kişi kendini evden dışarı atsa da, sıcakta evinde oturup tatili ya da boş zamanlarını farklı şekilde değerlendirenler de var. Sıcaklar bastırıldığında evinizde vakit geçirmeyi tercih ediyorsanız, en çok kullandığınız şeylerden biri de kuşkusuz bilgisayar olur. Durum böyle olunca bilgisayarla beraber kullanılan ürünler de ön plana çıkıyor. Bu ürünler arasında ses sistemleri de bulunuyor. Gerek müzik dinleyip film izlemeyi sevenler gerekse oyunlarda yüksek ses performansı elde edip heyecanı artırmak isteyenler 2.0 hoparlörlerle yetinmiyor ve mutlaka çok kanal ses teknolojisinin nimetlerini kullanmak istiyor. Her ne kadar 2.1 ses sistemleri birçok kişinin ihtiyacını karşılayacak olsa da, 5.1 sistemlerin apayrı bir yeri var. Özellikle oyunlarda etkisini gösteren 5.1 ses sistemleri farklı birçok hoparlörden gelen sesler sayesinde sizi oyuna kilitleyip, keyifli dakikalar geçirmenizi sağlıyor. 5.1 ses sistemi satın almaya karar verdiğinizde piyasada 70 TL'den başlayarak 1000 TL'ye kadar uzanan fiyatlarla geniş bir ürün yelpazesi arasından seçim yapılabilir. Bu rehberimizde sizler için 15 adet 5.1 ses sistemini topladık ve fiyat aralığını 100 - 200 TL olarak belirledik.

Watt her şey mi?

Her kim olursa olsun satın alacağı ses sisteminde öncelikle RMS denilen çıkış gücüne bakar. Ancak ne yazık ki toplam RMS gücü ses sistemleri satın alınırken dikkat edilecek tek detay değildir. Evet, RMS çıkış değeri ses sisteminin ne kadar yüksek ses çıkarabileceğini belirler. Ancak Subwoofer'ın ve uyduların ürettiği çıkış güçleri de önemli. Özellikle yüksek bas seslerden hoşlanıyorsanız, satın alacağınız ses sistemindeki subwoofer'ın tek başına sunduğu çıkış gücü çok önemli. Ancak bunun yanında subwoofer ve uyduların sürücülerinin kaç inçlik olduğu, tiz sürücüye yer verilip verilmediği ve hem subwoofer, hem de uyduların manyetik korumasının olup olmadığını da önemli detaylar arasında.

Ek özelliklere dikkat edilmeli

5.1 ses sistemlerinde bazı ürünlerde kablolu ya da kablosuz kumanda bulunuyor. Her ne kadar kablolu kumandalar da kablosuzla aynı işlevi görse de, uzaktan erişim sizin için önemliyse mutlaka kablosuz uzaktan kumandalı bir ses sistemi satın alın. Ancak kablolu kumandalı ürünlerin de kendine has bir özellikleri var; 3.5 mm

kulaklık girişi. Böylece ses sisteminizin bağlantısını bilgisayarınızdan çıkarmadan ürüne kulaklık bağlayabiliyorsunuz. 5.1 ses sisteminde toplamda 6 adet hoparlör olduğundan dolayı evinizde bu hoparlörleri konumlandıracağınız bölümler ön plana çıkıyor. Eğer evinizde hoparlörleri yerleştirebileceğiniz bir yer yoksa ya da hoparlörlerin yer kaplamasını istemiyorsanız, duvara asılabilen uyduların bulunduğu ses sistemleri arasından aklınıza yatanı tercih edebilirsiniz. Bunun yanı sıra ses şiddetinin ayarlanabilmesi adına kumandanın yanında aynı zamanda bu işlevi subwoofer ya da merkez uydu üzerinden gerçekleştiren ürünlerle de karşılaşabilirsiniz. Haliyle seçim yaparken bunu da göz önünde bulundurmanız gerekiyor. 5.1 ses sistemlerinde hem subwoofer, hem de uydular genellikle siyah renkte dizayn ediliyor. Ancak bazı ürünlerde gümüş ve beyaz renkler de yer alıyor. Renk seçenekleri size kalmış; ses sisteminizi yerleştireceğiniz odaya uygun bir renk hâliyle daha hoş olacaktır. Son olarak ses sistemine ayırdığınız bütçe ön plana çıkıyor. Rehberimizdeki tüm ürünlerin bilgisayar dışında diğer elektronik ürünlerle de kullanılabileceğini unutmayın.

Avec AV-308

YÜKSEK seste müzik dinleyip film izlemeyi sevenler için tasarlanmış olan Avec AV-308 şık tasarımının yanı sıra performansı sayesinde de kendisini ön plana çıkarmayı başarıyor. 2.5 inç ve 2 Watt çıkış gücüne sahip uyduların yer aldığı ürünün subwoofer ise 4 inçlik. Kumanda sayesinde uzaktan erişim imkanı tanıyan ürünün subwoofer'ın ön kısmında LED göstergesi bulunuyor. Subwoofer 145 x 225 x 195 mm ve uydular ise 78 x 118 x 75 mm boyutlarında. Ses sistemi boyutlarından da anlaşıldığı gibi çok fazla yer kaplamıyor. Subwoofer'ın asi ve sert görünümünün yanında uydulardaki yumuşak hatlar birbirini tamamlıyor. Subwoofer'ın yanındaki üç düğme sayesinde de birtakım ayarlar kumandaya gerek duyulmaksızın basit bir şekilde yapılabilir. Fiyat açısından da alınabilir seviyede yer alan Avec AV-308 başarılı 5.1 seçenekleri arasında.

112 TL

Creative Inspire T6160

AHŞAP malzemeden tasarlanan subwoofer sayesinde net ve tok seslerin oluşumuna katkı sağlayan üründe yer alan IFP teknolojisi ile yüksek sesteki bozulmalar en aza indirgeniyor. 6 Watt'lık beş adet uydular hoparlöre ek olarak bir de 20 Watt çıkış sunan subwoofer'a yer veriliyor. Böylece toplamda 50 Watt ses çıkışına ulaşıyor. Üründeki uydular masada kullanılabildiği gibi, arka tarafta yer alan yuvalar sayesinde duvara da asılabilir. Ses sisteminde yer alan kablolu kumanda yardımıyla ses şiddeti basit bir şekilde değiştirilebiliyor. Öte yandan kumanda üzerinde bulunan kulaklık çıkışı ve mikrofon girişi de büyük fayda sağlıyor. Gerek müzik ve film, gerekse oyunlarda üstün performans sunan ses sistemi tamamen siyah renkte. Upmix düğmesi sayesinde stereo sesler bile 5.1 olarak dinlenebiliyor. Creative Inspire T6160 yüksek performansı ucuza duymak isteyenlere hitap ediyor.

124 TL

Creative SBS A500

TOPLAMDA 47 Watt RMS ses çıkışı sunan Creative SBS A500 bilgisayarın yanı sıra müzik çalar, cep telefonu, oyun konsolları ve DVD oynatıcılara da bağlanabilir. Ses sistemindeki 5.25 inç boyutundaki subwoofer sayesinde oldukça net sesler çıkarabiliyor. Uygun fiyatına oranla üstün performans sergileyen üründe kablolu bir kumanda bulunuyor. LED aydınlatmalı olarak tasarlanan bu kumanda sayesinde ses şiddeti basit bir şekilde azaltılıp artırılabilir. Ayrıca subwoofer'ın arkasında bulunan düğme sayesinde de bas seslerin şiddeti ayarlanabilir. 5.25 inç boyutunda olan bu sürücü sadece kendi başına 17 Watt RMS gücüne sahip. Uydular ise 6 Watt'lık. Böylece oda içerisine uyduları ve subwoofer'ı uygun yerlere konumlandığında yüksek ses performansı elde edilebilir. Zarif ve ufak yapıda tasarlanan ürün buna nazaran üstün başarı sağlıyor.

95 TL

Diana KA-540R

UZAKTAN kumandası sayesinde erişimin ve kullanılabilirliğin kolaylaştığı Diana KA-540R'de hem uydular hem de subwoofer oldukça yüksek ses çıkışı sunuyor. Siyah renkte tasarlanan ürünün manyetik koruması var. Böylece herhangi bir monitör ya da bilgisayara getirildiğinde manyetik alan yüzünden cihazlarda bir takım problemler yaşanmıyor. 5.25 inçlik 40 Watt gücünde çıkış sunan subwoofer'ın yanında aynı zamanda 3 inç boyutunda 15 Watt'lık beş tane de uydular hoparlöre yer veriliyor. Düz ve sade olarak tasarlanan ürünün subwoofer'ının ön panelinde bir ekran ve sese hakimiyetiniz altına alabileceğiniz düğme bulunuyor. Üründe yer alan AUX girişi sayesinde de bilgisayar haricinde ses sistemine cep telefonu, müzik çalar gibi bir takım cihazlar bağlanabiliyor. Siyah renkteki subwoofer'ın orta kısmında gümüş renk de kullanılıyor. Uydular ise firma ismi dışında tamamen siyah.

Edifier M1550

TAMAMEN manyetik korumalı olarak tasarlanan Edifier M1550 subwoofer 10 Watt, uydular 3 Watt ve merkez uydusu ise 4 Watt çıkış sunuyor. Böylece toplamda 26 Watt ses çıkışı sunuluyor. Subwoofer üzerinden bas seslerin kontrolünün de yapılabildiği üründe ana ses kontrolü kablolu kumanda üzerinde yapılıyor. Ayrıca kumanda üzerinde bulunan 3.5 mm'lik kulaklık girişi sayesinde, ürünün bağlantısını ses kartından çıkartmadan ses sistemine kulaklık bağlanabiliyor. Tabii yüksek seste müzik dinlerken sesi bir anda kesmek isterseniz yine kumandadaki sessiz düğmesine basmalısınız. İnce yapıda tasarlanan dört adet uydunun yanında ayrıca bir de merkez uydusu bulunuyor. İşte bu merkez uydusu LCD monitörlerin alt kısmına girecek şekilde tasarlanmış. Böylece ürünü bilgisayarınızla beraber kullandığınızda tam karşınızda bir hoparlör oluyor.

Edifier M3500

MDF'den tasarlanan özel kabin içerisine konulan subwoofer sayesinde bas seslerde üstün performans sağlayan Edifier M3500'deki subwoofer ve uydular manyetik korumalı. Subwoofer üzerinde bulunan düğmenin yanı sıra kumanda üzerinden de ses şiddeti kolayca ayarlanabiliyor. Yalnızca subwoofer kendi başına 30 Watt RMS çıkış gücü sunuyor. Uydular hoparlörler 6 Watt'lık, merkez uydusu ise 10 Watt'lık. Böylece toplamda 64 Watt RMS çıkış gücüne ulaşıyor. Siyah renkte tasarlanan ürün performansın yanında tasarım anlamında da kendisini gösteriyor. Subwoofer'ın sağ tarafında sürücüyü koruyan bölüm yer alıyor. Ayrıca subwoofer'ın ön kısmında bir hava deliği bulunuyor. Hava deliğinin çevresi gümüş renkte tasarlanarak tasarıma artı bir puan kazandırılmış. Üründeki kablolu uzaktan kumanda da tüm ayarlara erişip değişiklik yapmanızı sağlıyor.

Frisby FS-5800

BİLGİSAYAR, müzik çalar, cep telefonu, TV ya da DVD oynatıcı sayesinde rahatça kullanılabilen Frisby FS-5800'de bulunan subwoofer en fazla 20 Watt RMS güç çıkışı sunabiliyor. 3 inçlik uydu hoparlörün maksimum RMS çıkışı gücü ise 5 Watt. Subwoofer'ın alt kısmında hava deliği bulunuyor. 75 dB sinyal gürültü oranına sahip ses sistemi uzaktan kumanda sayesinde kontrol altına alınabiliyor. Subwoofer'ın siyah renkte tasarlandığı ses sisteminde uyduların ön kısımlarına ise beyaz renk hakim. Toplamda 45 Watt ses çıkışı sunan Frisby FS-5800'ün tasarımı da oldukça sade ve şık. Yüksek seslerde tam performans sağlayan ürünün frekans tepkisi 18 Hz ile 200 Hz arasında değişiyor. Fiyatına göre sunduğu üstün ses başarısı sayesinde kendisini ön plana çıkarmayı başaran ses sisteminin subwoofer'ının üst kısmında bir de göstergesi yer veriliyor.

Genius SW-5.1 3000

TOPLAMDA 75 Watt gibi yüksek bir ses çıkış gücü sunmayı başaran Genius SW-5.1 3000'de gerek uydularda, gerekse subwoofer'da daha çok siyah renk tercih ediliyor. Ancak yer yer gümüş renk de bulunuyor ve bu genel görünüme artı puan kazandırıyor. Subwoofer'ın 35 Watt'lık gücünün yanında, uydulardaki güç çıkışı 8 Watt seviyesinde. Ses sistemindeki subwoofer'ın sağ tarafında sürücüyü koruyan bir filtre yer alıyor. Sinyal gürültü oranının 80 dB seviyesinde olduğu sistemde ses şiddeti sunulan kablolu kumanda sayesinde değiştirilebiliyor. Ayrıca kumanda üzerinde bulunan tek bir düğme ile de ses anında kapatılıp, açılabilir. Öte yandan kablolu kumandada bir de 3.5 mm'lik kulaklık girişi bulunuyor. Böylece sisteme kulaklık bağlamak için ses sistemi bağlantılarını sökmenize gerek kalmıyor.

JWIN S-5300

UZAKTAN kumandası sayesinde özgürlük sunan ses sistemleri arasında yer alan JWIN S-5300 manyetik koruma desteği sayesinde, kullanım sırasında çevredeki elektronik cihazlara zarar vermiyor. Subwoofer 20 Watt güç çıkışı sunarken, bu değer uydularda 8 Watt seviyesine iniyor; böylece toplamda 60 Watt gibi bir değere ulaşılıyor. Ses sistemi, bilgisayar haricinde DVD oynatıcı, müzik çalar ve TV gibi birçok farklı cihazda kullanılabiliyor. 40 Hz ile 20 KHz arasında değişen bir frekans aralığına sahip olan ürün uygun fiyatlı seçeneklere yönelen kişilere hitap ediyor. Tamamen siyah renkte tasarlanan subwoofer ve uydulardan oluşan ses sistemi sade tasarıma sahip. Subwoofer üzerinde bulunan düğmeler sayesinde birçok işlev basit bir şekilde gerçekleşiyor olsa da, kutu içeriğinde bir de kablosuz kumanda yer alıyor. Beyaz renkteki bu kumanda sayesinde sesle ilgili tüm ayarlamalar rahatça yapılabilir.

Mikado MD-555

DİKDÖRTGEN şekilde ve uzunlamasına tasarlanan 5.25 inçlik subwoofer'ın bulunduğu Mikado MD-555'te bu sayede bas sesler oldukça güçlü ve dinamik bir şekilde duyulabiliyor. Bilgisayarın yanı sıra aynı zamanda farklı cihazlarda da kullanılabilen ürün manyetik plakayla donatıldığından dolayı, ses sistemi diğer elektronik ürünlerin yanında sorunsuzca kullanılabilir.

Subwoofer ve uydu sürücülerinin toplamda 90 Watt gibi oldukça yüksek bir ses çıkışı sunduğu Mikado MD-555'te sunulan kumanda sayesinde sesle ilgili tüm işlemler uzaktan, basit bir şekilde halledilebiliyor.

Siyah ve gümüş rengin karışık olarak kullanıldığı ses sisteminin görünümü de oldukça şık. Subwoofer'ın ön panelinde bulunan düğmeler birçok işlevin gerçekleşmesini sağlıyor. Ayrıca üründe kulaklık çıkışı ve mikrofon girişi de atlanmayan detaylar arasında. Mikado MD-555, fiyat açısından da rakipleriyle aynı seviyede.

112 TL

Microlab FC-730

6.5 inç boyutunda subwoofer'ın bulunduğu Microlab FC-730'da uydular 2.5 inç büyüklüğünde. Firmanın geliştirdiği X-Bass teknolojisi sayesinde net ve oldukça tok seslerin oluşturulabildiği subwoofer'daki güç 24 Watt'a ulaşıyor. Bu da bas sesler için oldukça yeterli seviyede. Uydularda ise 12 Watt RMS çıkış gücü sunuluyor. İkili SrMagnet sisteminden oluşan subwoofer ünitesi 259 x 241 x 112 mm boyutlarında. Uyduların ön panelinde sürücüyü gizleyen ve korunmasını sağlayan siyah bez bulunuyor. Bunun haricinde uydular tamamen kahverengi ve tasarım oldukça şık. Yüksek seslerde dahi performanstan ödün vermeyen üründe uzaktan kumanda da bulunuyor. Microlab FC-730 rakiplerine oranla biraz daha yüksek fiyatlı olmasına karşın, fiyatının karşılığını tam karşılığını veriyor.

208 TL

Microlab M860

MANYETİK korumalı 5.25 inçlik subwoofer'ın bulunduğu ses sistemindeki bas sesleri oluşturan bu subwoofer en fazla 22 Watt RMS gücüne ulaşabiliyor. Üründe yer alan 2.5 inçlik uydularsa 8 Watt'lık. Böylece toplam RMS gücü 62 Watt seviyesine ulaşıyor. Parlak siyah renkte tasarlanan kompakt boyuttaki sürücüler ürüne artı puan kazandırıyor. Ön tarafında gümüş renkte bir düğme bulunan subwoofer'daki bu tuş sayesinde ses şiddeti değiştirilebiliyor. Ayrıca subwoofer'ın solunda bir hava deliği bulunuyor. Tabii subwoofer'ın sağ tarafındaki sürücü, her türlü zarara karşı bezle kapatılarak korunuyor. Sade ve şık bir tasarıma sahip ses sisteminde uzaktan erişim için bir de kablosuz kumanda var, böylece kablosuz olarak tüm ses ayarlarına hâkimiyet arttırılabilir. Yüksek seste müzik dinleyip film izlemek ve oyunlarda da tatminkâr seviyede sesler duymak isteyenlere hitap eden Microlab M860'ın fiyatı da uygun.

176 TL

Mikado MD-558

HER kanal için ayrı ayrı ses kontrol imkânı sunan Mikado MD-558 hem oyunlarda, hem de müzik ve filmlerde gerçek sesleri elde etmek isteyenlere hitap ediyor. Dikdörtgen şeklinde tasarlanan subwoofer ve uyduların bulunduğu ses sistemindeki subwoofer 25 Watt RMS çıkış değeri sunabiliyor. Bu da bas seslerin yüksek olduğunun açıkça bir göstergesi. Dâhili olarak FM radyo desteğinin de sunulduğu ürünün manyetik korumalı sürücü ünitesi 3 inç boyutunda. Öte yandan bunun haricinde subwoofer'daki sürücünün boyutu ise 5.25 inç. 120 Hz ile 20 KHz arasında değişen frekans tepkisine sahip olan uydular oldukça yüksek performanslı. Subwoofer üzerinde bulunan ekran sayesinde gerek kumanda, gerekse subwoofer üzerindeki düğmelerle yapılan işlemler görülebiliyor. Ön paneli tamamen siyah olarak tasarlanan subwoofer ve uyduların geri kalan bölümlerine ise gümüş renk hakim.

122 TL

Logitech X-540

TOPLAMDA 140 Watt (Peak) gibi eşsiz bir RMS çıkış gücü sunan üründe 133 mm çapında subwoofer sürücüsü bulunuyor. Uydulardaki sürücüye 50 mm çapında. 25 Watt RMS çıkış sunan subwoofer'ın yer aldığı Logitech X-540'ta uydularda ise RMS değeri 7.4 Watt seviyesinde. Üründeki en önemli özelliklerden biri uydularda iki adet sürücüye yer verilmiş olması. Ayrıca uydular hem masa üzerinde hem de duvara asılarak kullanılabilir. Üründeki dört adet uydular hoparlörü dikey konumda. Ancak bir tanesi yatay olarak tasarlanarak, LCD monitörün alt kısmına sığabilecek şekilde hazırlanmış. Subwoofer'ın alt kısmında bulunan sürücü yüksek seste bas seslerin oluşmasını sağlıyor. Üründeki kablolu kumanda sayesinde bas ve normal seslerin şiddeti artırılıp azaltılabilir. Bunun yanı sıra ses sistemi de kumanda üzerinden tek tuşla açılıp kapatılabilir.

190 TL

SonicGear Enzo 4000

UYGUN fiyatlı 5.1 ses sistemleri arasında yer alan SonicGear Enzo 4000 ses konusunda oldukça tatminkâr performans sunuyor. Gerek oyunlarda, gerekse film ve müziklerde yüksek kalitede seslerin elde edilebildiği üründeki toplam RMS çıkış gücü 60 Watt seviyesinde. Bunun 25 Watt'lık kısmı subwoofer'a ait. Geri kalan 35 Watt'lık RMS çıkış gücü ise beş uydular arasında paylaşıyor. Üründe subwoofer ve uydular kare olarak tasarlanmış ve birer sürücü barındırıyorlar. Ancak merkez uyduda iki adet sürücüye yer veriliyor ve bu uydular haliyle diğerlerine oranla daha geniş bir yapıda. Mikrofon ve kulaklık girişinin yer almadığı ses sisteminde bas, tiz ve ses şiddeti ayrı ayrı ayarlanabiliyor. DVD oynatıcı, müzik çalar ve bilgisayarlarla kullanılabilen SonicGear Enzo 4000'in öne çıktığı en büyük nokta kuşkusuz fiyatı.

155 TL

MSI Radeon R5830 Twin Frozr II

AMD'nin son dönemlerde oldukça popülerleşen Eyefinity teknolojisini destekleyen MSI Radeon R5830 Twin Frozr II, 256 bit bellek arabirimine sahip. 1 GB'lık belleğin 4000 MHz hızında çalıştığı üründe çekirdek hızı ise 800 MHz. Çift fanlı soğutma sistemi sayesinde oldukça performanslı olarak serinletilen ekran kartında siyah renkte bir baskı devre tercih edilmiş. Görüntü çıkışı olarak DVI ve HDMI'nin yanında bir de DisplayPort bulunuyor. 40 nm üretim mimarisinin izlerini taşıyan MSI Radeon R5830 Twin Frozr II, DirectX 11 ve OpenGL 3.2 teknolojilerine destek sunuyor. Ekran kartı çift yuva kaplayan bir tasarıma sahip ve 257 x 106 x 36 mm boyutlarında. Ayrıca kartın CrossFireX desteği de var.

PowerColor Radeon HD5830

AMD'nin 500 TL altında satılan en güçlü grafik kartlarından olan PowerColor Radeon HD5830 birçok kişinin ihtiyacını karşılayacak şekilde yüksek performans verebiliyor. 256 bit bellek arabirimi desteğine sahip olan ekran kartında 1 GB kapasitedeki bellek 4000 MHz'de ve görüntü dönüşümü sağlayan RAMDAC 400 MHz'de çalışıyor. Ayrıca ürünün çekirdek hızı 800 MHz. Kırmızı renkte bir baskı devrenin kullanıldığı PowerColor Radeon HD5830'da adaptör sayesinde VGA ile 2048 x 1536 piksel, DVI ile 2560 x 1600 piksel, DisplayPort ile 2560 x 1600 ve son olarak da HDMI arabirimi ile 1920 x 1080 piksel çözünürlükte görüntüler oluşturabiliyor. CrossFireX teknolojisi de destekleniyor.

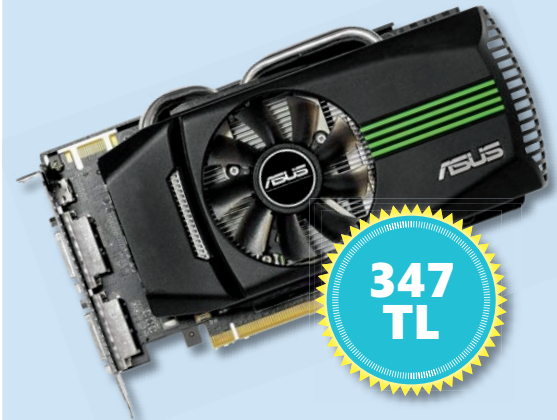
Sapphire Radeon HD5830

800 MHz'de çalışan bir işlemciyi bünyesinde barındıran Sapphire HD 5830 tüm HD 5830 grafik kartları gibi çift yuva kaplayan bir tasarıma sahip. 4000 MHz'de görev yapan 1 GB'lık GDDR5 tipinde belleğin yer aldığı ekran kartı 256 bit bellek veriyolu desteğini sunuyor. DirectX 11 teknolojisinin de nimetlerinden yararlanmanızı sağlayan ekran kartı bununla kalmıyor, OpenGL 3.2 desteğini de kusursuz olarak sunuyor. Sapphire HD 5830'da HDMI sayesinde bir monitöre görüntü verilebiliyor. Ayrıca DVI sayesinde iki monitör ve DisplayPort'la da bir monitörün ekran kartına bağlantısı sağlanabiliyor. Soğutma sisteminde kullanılan tek bir fan aktif olarak görev yapıyor.

Asus GeForce ENGTS 450 DirectCU

DOĞRUDAN grafik işlemciye temas eden 8 mm'lik ısı borularının görev yaptığı Asus GeForce ENGTS 450 DirectCU'da referans tasarıma oranla yüzde 20 daha yüksek soğutma performansı sağlanıyor. Başarılı soğutma sistemiyle ses sorunları da ciddi şekilde aşıyor. Grafik kartında yer alan Voltage Tweak teknolojisiyle ürün referans tasarımlı modellere göre yüzde 50'ye kadar overclock potansiyeline sahip. 1 GB'lık GDDR5 tipinde belleğin 4000 MHz'de çalıştığı grafik kartındaki işlemcinin hızıysa 925 MHz gibi yüksek bir değerde. DVI sayesinde en fazla 2560 x 1600 piksel çözünürlükte görüntülerin oluşturulabildiği Asus GeForce ENGTS 450 DirectCU, 128 bit bellek arabirimine sahip.

500 TL altı oyun canavarları

Tüm oyunları yüksek kalitede oynamanızı sağlayan üstün yetenekli grafik kartlarına yakından bakıyoruz.

Y. Emre ŞAHİN / yunus@pckoloji.com

GEÇTİĞİMİZ ay içerisinde grafik kartı pazarı hareketli geçmedi desek haksızlık etmiş oluruz. Kuşkusuz en büyük gelişmelerden biri artık "ATI" ismi yerine "AMD" isminin kullanılacak olması. Bu ay içinde tanıtılması beklenen Radeon 6000 serisi grafik kartlarıyla birlikte artık ATI markasını tarihe gömmüş oluyoruz ve ezeli ATI - NVIDIA rekabeti artık AMD - NVIDIA rekabetine dönüşüyor. AMD'nin tüm üretim kollarını tek bir marka altında toplama düşüncesi böylelikle gerçekleşmiş oluyor.

Asıl konumuza dönecek olursak bildiğiniz gibi ATI, yani AMD, uzun bir süredir DirectX 11 destekli Radeon HD5000 serisiyle piyasada egemendi. Çift Radeon HD5850 grafik işlemcili olarak tasarlanan Radeon HD5970 gövde gösterisi yapmayı başarırken en üst seviyede daha çok Radeon HD5870 ve Radeon HD5850 konuşuldu. Bütçeyi de hesaba katan oyuncuların en çok ilgisini çeken kart ise kuşkusuz Radeon HD5830 seçenekleri oldu ve piyasaya bakıldığında hemen hemen tüm markalarda Radeon HD5830 modelleri sunulduğunu görmekteyiz. Konumuz 500 TL altındaki ürünleri kapsadığı için Radeon HD5850 etiketli ürünler bu çalış-

mada yer alamıyor ancak yüksek olasılıkla önümüzdeki ay içerisinde -yapılacak olası kampanyalarla- 500 TL altında fiyatlarla karşılaşabilirsiniz. AMD tarafında 500 TL seviyesinin altında kalan lider ürün şimdilik Radeon HD5830 ve onu hemen Radeon HD5770 ve Radeon HD5750 takip ediyor. DirectX 11 desteklememesine rağmen performans konusunda bir önceki serinin lideri olan Radeon HD4890 modelleri de halen popülerliğini koruyor.

NVIDIA yüz güldürüyor

DirectX 11'e büyük yeniliklerle merhaba diyeceğini aylar öncesinden duyuran NVIDIA, ilk etapta piyasaya sürdüğü amiral gemisi GeForce GTX 480 ve takipçisi GeForce GTX 470 ile cebini düşünen oyuncu kesimini memnun etmeyi başaramadı. Bugün GeForce GTX 470'in bile 500 TL seviyesine yakın olduğunu söyleyebilmek son derece zor ki en azından üç dört ay kadar süre geçmesi gerektiğini düşünüyoruz. Neyse ki piyasanın gözde ürünlerinden olan ve henüz iki aydır piyasayı hareketlendirmiş olan GeForce GTX 460 imdada yetiyor. Hemen hemen tüm NVIDIA üreticilerinden GeForce GTX 460 seçenekleri

geldi ve hatta özel tasarımı ya da fabrika çıkışlı olarak overclock'lu seçenekler dahi piyasadaki konumunu almış durumda. NVIDIA'nın geçtiğimiz ay piyasaya sunduğu GeForce GTS 450 sürprizini de elbette göz ardı etmemek gerekiyor.

Orta seviye için son derece başarılı

Yazımızı yayına hazırladığımız sırada piyasada GeForce GTS 450 seçenekleri boy göstermeye başlamış ve birçok büyük üreticiden modeller gelmişti. GeForce GTS 450'ler ekonomik bir oyuncu sistemi kurmak isteyenlerin mutlaka hoşuna gidecek bir kart. Öncelikle güç tüketiminin fazla yüksek olmaması ve AMD tarafında Radeon HD5750 ve Radeon HD5770 arasında bir performansa sahip olması dikkat çeken detaylardan. Dahası kartın üstün bir overlock potansiyeli var ve kolaylıkla Radeon HD5770 performansına erişilebiliyor. Uygun fiyatlı GeForce GTS 450 modelleri 250 TL'ye yakın ve biraz geliştirilmiş olanlar 330 TL'ye ulaşabiliyor. AMD Radeon HD5770'e göre PhysX ve CUDA gibi baş avantajların olduğu unutulmamalı.

Sapphire Radeon HD4890 Vapor-X

AMD'nin DirectX 10.1 destekli RV790XT adını verdiği grafik işlemcisini bünyesinde barındıran Sapphire Radeon HD 4890 Vapor-X 55 nm üretim mimarisi ile geliştirilmiş. Birden fazla ekran kartı çalıştırma teknolojisi olan CrossFireX'e destek veren üründe 1 GB kapasitede GDDR5 bellek yer alıyor. 870 MHz'deki çekirdek hızı kartın performansında oldukça büyük bir rol oynuyor. Soğutmada kullanılan bakır ısı borularının yanı sıra çift yuva kaplayan Vapor-X isimli sistem sayesinde hem etkili hem de sessiz soğutma sağlanıyor. D-Sub, DisplayPort, HDMI ve DVI gibi birçok farklı görüntü çıkışına sahip Sapphire Radeon HD4890 Vapor-X özellikle başarılı soğutma sistemi sayesinde rakiplerinden ayrılıyor.

VTX Radeon HD4890

AMD'nin önemli iş ortaklarından biri olan VTX, Radeon HD4890 modelinde kullandığı üst seviye bileşenler sayesinde kartın genel performansına büyük ölçüde katkı sağlıyor. Çekirdek hızının 850 MHz'de olduğu grafik kartının bellek hızı en 3600 MHz olarak belirlenmiş. 256 bit bellek arabiriminin yer aldığı üründe DirectX 10.1 teknolojisi destekleniyor. 1 GB kapasitede belleğin bulunduğu VTX Radeon HD4890'da AMD'nin çoklu ekran kartı çalıştırma teknolojisi CrossFireX'e de destek veriliyor. Çift DVI görüntü çıkışının yanı sıra üründe aynı zamanda S-Video da yer alıyor. Paralel işlemcisinin 800 MHz'de görev yaptığı kart çalışmak için 8 + 6 pin güç bağlantısına ihtiyaç duyuyor.

Asus Radeon EAH5830 DirectCU

40 nm üretim mimarisinin izlerini taşıyan ve Cypress LE grafik işlemcinin yer verildiği Asus Radeon EAH5830 DirectCU'da 4000 MHz'de çalışan 1 GB'lık GDDR5 tipinde bellek bulunuyor. 800 MHz çekirdek hızına sahip ekran kartında DVI, HDMI ve DisplayPort görüntü çıkışlarına yer veriliyor. Siyah renkte baskı devrenin tercih edildiği Asus Radeon HD5830 DirectCU'da kullanılan özel soğutma sistemi sayesinde kart sessiz bir şekilde soğutuluyor. OpenGL 3.2 ve DirectX 11 teknolojilerine tam destek veren grafik kartının RAMDAC hızı 400 MHz. Grafik kartıyla üç monitöre aynı anda 2560 x 1600 piksel çözünürlükte görüntü verilebiliyor.

HIS Radeon HD5830 iCooler V

SOĞUTMANIN özel tasarlanan iCooler V sistemiyle gerçekleştiği HIS Radeon HD5830 iCooler V'de 1 GB'lık GDDR5 bellek yer alıyor. Yüksek bellek gerektiren uygulamalarda ve oyunlarda yüksek performans veren ekran kartında bellekler 4000 MHz'de görev yapıyor. Çekirdek hızının 800 MHz olduğu HIS Radeon HD5830 iCooler V, 256 bit bellek arabirimine sahip. En fazla 2560 x 1600 piksel çözünürlükte görüntüler oluşturabilen grafik işlemci 40 nm üretim teknolojisine uygun yapıda. DirectX 11, Open GL 3.2, CrossFireX gibi teknolojileri destekleyen HIS Radeon HD5830 iCooler V'de iki adet DVI, HDMI ve yeni yeni alışmaya başladığımız DisplayPort görüntü çıkışları bulunuyor.

Galaxy GeForce GTS 450 Super OC

888 MHz çekirdek hızına sahip olan ve 1 GB'lık GDDR5 tipindeki belleğin 4000 MHz'de çalıştığı Galaxy GeForce GTS 450 Super OC çift yuva kaplayan bir tasarıma sahip. Üründe görüntü çıkışı olarak D-Sub, DVI ve HDMI'in üçüne birden yer veriliyor. Taban temaslı ısı borularının kullanıldığı ekran kartında soğutma işlevinin aktif olarak gerçekleşmesini sağlayan sessiz bir fan bulunuyor. Asi görünümlü grafik kartında bulunan fan basit bir şekilde çıkarılabilir ve kolay temizlenebilir. Paralel işlemci hızının 1776 MHz olduğu ve referans tasarımlı modellere oranla yüksek performans sağlayan Galaxy GTS 450 Super OC'nin kutu içeriğinde yazılım CD'si haricinde ekstra güç kablosu da bulunuyor.

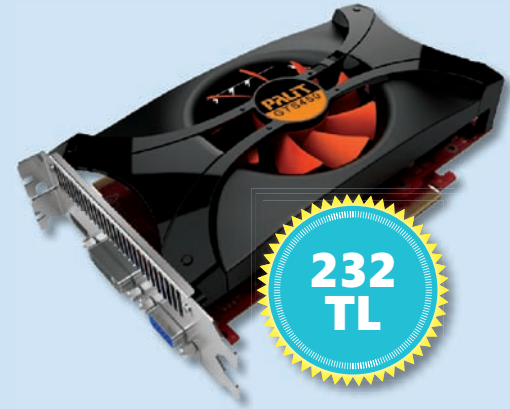
GIGABYTE GeForce GTS 450

1 GB kapasitede GDDR5 tipinde belleği bünyesinde barındıran GIGABYTE GeForce GTS 450 modelindeki grafik işlemci 810 MHz'de çalışıyor. Bellek hızının 3608 MHz'de olduğu ürünün kutu içeriğinde sürücü CD'si, ek güç için kablo ve kitapçık haricinde HDMI adaptörü de geliyor. GIGABYTE'ın alışılmış mavi baskı devresinin kullanıldığı grafik kartının soğutma sisteminde alüminyum kanatların üzerinde bir de fan bulunuyor ve böylece kartın soğutma işlevi aktif olarak gerçekleştiriliyor. Görüntü çıkışı olarak kartta iki adet DVI ve bir de mini HDMI yer alıyor. Ekran kartı gerek oyunlarda, gerekse yüksek bellek gerektiren diğer uygulamalarda başarılı sonuçlar veriyor.

Palit GeForce GTS 450

KIRMIZI renkte bir baskı devre ve kart yüzeyini tamamen kaplayan fanı sayesinde başarılı bir tasarıma sahip olan Palit GeForce GTS 450, GDDR5 tipinde 1 GB'lık belleği bünyesinde barındırıyor. NVIDIA'nın 3D Vision, PhysX, CUDA gibi teknolojilerini destekleyen grafik kartında elbette DirectX 11 teknolojisinin nimetlerinden de yararlanılabilir. Kartta görüntü çıkışı olarak D-Sub, DVI ve HDMI gibi birçok seçenek sunuluyor. Soğutmanın sessiz olarak gerçekleştiği Palit GeForce GTS 450'de NVIDIA tarafından sunulan çoklu ekran kartı çalıştırma teknolojisi SLI'a da destek veriliyor. Böylece aynı anda birden fazla grafik kartı çalıştırılıp performans üst noktalara taşınabilir.

Zotac GeForce GTS 450 AMP!

GRAFİK işlemcinin 875 MHz'de çalıştığı Zotac GeForce GTS 450 AMP! modelindeki paralel frekansı 1750 MHz'e alınmış durumda. Ürünün kutu içeriğinden yazılım CD'si ve kitapçık haricinde güç bağlantısı için kablo ve D-Sub dönüştürücü geliyor. Zotac'ın şık görünümlü grafik kartında soğutma işlemi tek bir fan yardımıyla sağlanıyor. Görüntü çıkışı olarak iki DVI'ın yanı sıra bir HDMI ve bir de DisplayPort'un bulunduğu kart, tahmin edilebileceği gibi çift yuva kaplayan bir tasarıma sahip. Siyah renkte bir baskı devrenin tercih edildiği Zotac GeForce GTS450 AMP!'de 1 GB kapasitede bellek bulunuyor. Kart OpenGL, CUDA, PhysX ve DirectX 11 gibi teknolojilerinin tamamını destekliyor.

Asus GeForce ENGTX 460 DirectCU

FABRİKA çıkışlı olarak overclock'lu gelen Asus GeForce ENGTX 460 DirectCU referans tasarımlı modellere oranla DirectCU adı verilen özel bir soğutma sistemi sayesinde daha sessiz ve etkin bir şekilde serinletiliyor. 336 adet paralel işlem birimini bünyesinde barındıran grafik kartı 256 bit bellek veri yolu desteğine sahip. Grafik işlemcinin 700 MHz'de çalıştığı yüksek performanslı ekran kartındaki paralel işlemcilerse 1400 MHz'de görev yapıyor. 1 GB'lık GDDR5 tipinde belleğin yer verildiği Asus GeForce ENGTX 460 DirectCU, NVIDIA'nın SLI, 3D Vision ve PhysX teknolojilerini destekliyor. Görüntü çıkışı olarak üründe iki adet DVI'a ek olarak bir de mini HDMI yuvası bulunuyor.

Axle GeForce GTX 460

768 MB'lık belleğin yer aldığı Axle GeForce GTX 460 modeli 192 bit bellek arabirimine sahip. Çekirdek hızının 675 MHz olduğu grafik kartındaki GDDR5 tipindeki bellek 3600 MHz'de görev yapıyor. İki adet DVI ve bir de HDMI görüntü çıkışının bulunduğu ekran kartında soğutma işlevini 11 kanatlı siyah bir fan yerine getiriyor. NVIDIA'nın GT104 grafik işlemcisinin yer verildiği ekran kartının kutu içeriğine herhangi bir oyun ya da ek bir aparat dâhil edilmemiş. Siyah bir baskı devrenin tercih edildiği Axle GeForce GTX 460'ın arka kısmında kartın ihtiyaç duyduğu ekstra güç girişleri bulunuyor. Yüksek performans isteyenler için dizayn edilen NVIDIA tabanlı grafik kartı, 3D Vision Surround teknolojisine de destek veriyor.

GIGABYTE GeForce GTX 460

NVIDIA'nın GeForce GTX 460 grafik yongasını bünyesinde barındıran ekran kartı DirectX 11 teknolojisinin yanı sıra OpenGL 4.0 desteğini de sunuyor. 768 MB'lık GDDR5 tipindeki belleğin 3600 MHz'de çalıştığı grafik kartındaki çekirdek hızı 675 MHz. En yüksek 2560 x 1600 piksel çözünürlükte görüntüler oluşturabilen GIGABYTE GeForce GTX 460, 192 bit bellek veri yolu desteğine sahip. Görüntü çıkışı olarak DVI'ın yanında HDMI'a da yer verilmiş. GIGABYTE'in alışılmış mavi baskı devresinin kullanıldığı ekran kartında soğutma çift fanla sağlanıyor. Çoklu ekran kartı çalıştırma teknolojisine de destek veren GIGABYTE GeForce GTX 460, NVIDIA'nın üst seviye grafik kartlarından biri.

GIGABYTE GeForce GTX 460 OC

MICROSOFT'un DirectX 11 ve OpenGL 4.0 teknolojilerini destekleyen GIGABYTE GeForce GTX 460 OC'nin çekirdek hızı standart GTX 460'lara göre 40 MHz daha yüksek hızda, yani 715 MHz seviyesinde. 1 GB'lık kapasitede GDDR5 belleğin bulunduğu ekran kartındaki bellek saat hızı 3600 MHz. Ekran kartında çift DVI'ın yanında bir de HDMI yuvasına yer veriliyor. En fazla 2560 x 1600 piksel çözünürlükte görüntüler oluşturabilen grafik kartı 256 bit bellek arabirimine sahip. Ürünün paralel işlemci hızı ise 1430 MHz. Standart modellere daha yüksek saat hızlarına sahip olan ve dolayısıyla yüksek performans sunan ekran kartında soğutma işlemi çift fan yardımıyla gerçekleşiyor.

Leadtek GeForce GTX 460

FABRİKA çıkışlı overclock'lu modeller arasında boy gösteren Leadtek GeForce GTX 460'ın çekirdek hızı standart modellere oranla biraz daha yüksek. Standart olarak 675 MHz olan çekirdek hızı kartta 715 MHz'e alınmış durumda. Belleklerin 3600 MHz'de çalıştığı üründe paralel işlemci hızı da 1450 MHz gibi oldukça yüksek bir seviyeye çıkarılmış. Yüksek performans sağlanması adına yapılan bu hamleler kartın performansını olumlu etkiliyor. Soğutma adına tek fanın yeterli görüldüğü grafik kartı 256 bit bellek arabirimine sahip. 1 GB'lık GDDR5 tipinde belleği bünyesinde barındıran Leadtek GeForce GTX 460'ta iki adet DVI'nın yanı sıra bir tane de HDMI arabirimi bulunuyor.

MSI GeForce N460GTX Cyclone 1GD5

CYCLONE adı verilen soğutma sistemi sayesinde diğer GeForce GTX 460 grafik kartlarından farklılaşmayı başaran MSI GeForce N460GTX Cyclone 1GD5 oldukça serin çalışıyor. Çekirdek hızının 725 MHz olduğu ekran kartındaki bellek kapasitesi rakip birçok modelden farklı olarak 1 GB ve hız ise 3600 MHz. Görüntü çıkışı olarak MSI GeForce N460GTX Cyclone 1GD5'te iki adet DVI'nın yanında bir de mini HDMI'a yer veriliyor. NVIDIA'nın çoklu ekran kartı teknolojisi SLI'ı da destekleyen kart en fazla 2560 x 1600 piksel çözünürlükte görüntülerin oluşumuna imkân tanıyor. Oyunlarda ve yüksek grafik kartı gücü isteyen uygulamalarda son derece başarılı olan grafik kartı 200 x 110 x 38 mm boyutlarında.

Palit GeForce GTX 460 Sonic

FABRİKA çıkışlı overclock'lu olarak gelen Palit GeForce GTX 460 Sonic, 1 GB'lık ve 3650 MHz'de çalışan GDDR5 belleği bünyesinde barındırıyor. Standart GeForce GTX 460 grafik kartlarına oranla yüzde 17.5'e varan oranda daha yüksek performans sağlayan üründe çekirdek hızı 725 MHz. Ekran kartında NVIDIA 3D Vision, PhysX ve CUDA gibi popüler NVIDIA teknolojileri destekleniyor. Analog çıkış sağlayan D-Sub'ın yanı sıra iki adet DVI ve bir de HDMI görüntü çıkışının yer verildiği Palit GeForce GTX 460 Sonic'in kutu içeriğinde diğer kartlara oranla artı sayılabilecek herhangi bir şey çıkmıyor. Kırmızı renkte baskı devreye uygun olarak tasarlanan fan da dikkat çekmeyi başarıyor.

MSI GeForce N465GTX

NVIDIA ekran kartlarıyla sektörde önemli bir konumda olan MSI, GeForce N465GTX modeliyle de oldukça iddialı. 1024 MB kapasiteye sahip olan belleklerin 3206 MHz frekansında görev yaptığı grafik kartında çekirdek hızı 607 MHz olarak tanımlanmış. Referansa uygun bir soğutma sistemine sahip olan MSI GeForce N465GTX'in paralel işlemci hızı 1215 MHz. En fazla 2560 x 1600 piksel çözünürlükte görüntüler oluşturabilen ürün DirectX 11 ve OpenGL 3.2 desteğini sunuyor. Kartta iki adet DVI çıkışının yanı sıra bir de HDMI'a yer veriliyor. MSI GeForce N465GTX'te voltaj ve frekans artırımı gibi ince ayarlarla toplam performansın yüzde 15 kadar yukarıya çekilebilmesi mümkün.

Dizüstü bilgisayarınızın pil ömrünü uzatmanın 25 yolu

Dizüstü bilgisayarınızı sıklıkla pilde kullanıyor ve daha fazla çalışma süresine ihtiyaç duyuyorsanız, donanımsal ve yazılımsal önlemlerle pil ömrünüzü iki katına kadar çıkarabilirsiniz.

Serdar CEVHER / serdar@PCnet.com.tr

SON yıllarda donanımsal açıdan giderek daha da güçlenen dizüstü bilgisayarlar son kullanıcılar için masaüstü bilgisayarların yerini aldı diyebiliriz. Bu nedenle masaüstü bilgisayar yerine dizüstü satın alan birçok kullanıcı çoğunlukla bilgisayarını masasından bile kaldırmıyor. Öte yandan, dizüstü bilgisayarları halen mobil kullanım ihtiyacı doğrultusunda tercih edenlerin sayısı da yadsınamayacak kadar fazla. Bu noktada verimli bir çalışma ortamının sağlanabilmesi için en önemli etmenlerden birinin yeterince uzun süre dayanan bir pil olduğu da aşîkâr. Üreticiler her geçen gün daha uzun süre dayanan piller üretiyor olsa da, halen birçok güncel bilgisayarın "gerçek" pil ömrü çoğunlukla 2-3 saati geçemiyor. Şüphesiz ki bu durumun oluşmasında hem donanımsal hem de yazılımsal sorunların ve tercihlerin rolü büyük. İşte bu nedenle bilgisayarınızın ihtiyaçlarınızı tam olarak karşılayabilmesi için pili neyin tükettiğini tespit etmeniz ve çeşitli önlemler almanız gerekiyor.

Neler yapılmalı?

1) Düzenli olarak diskinizi birleştirin

Düzenli olarak disk birleştirme (defrag) yazılımlarıyla düzenlenen sabit diskler, verilere erişilmek istendiğinde daha az çalışır ve böylelikle daha az enerji tüketirler. Verilerin sabit diske parçalanmış şekilde kaydedilmesiyle oluşan tablo, zaman içinde sabit diskin gereğinden fazla çalışmasına yol açarak hem sistem performansını, hem de pil ömrünü azaltacaktır.

2) Sabit disk yerine SSD tercih edin

Hareketli parça içermeyen yeni nesil SSD (Solid State Disk) teknolojisi, dizüstü bilgisayarların pil ömrünü önemli ölçüde artırıyor. Eğer dizüstü bilgisayarınızın sabit diskinde fazlaca veri depolamıyorsanız, bilgisayarınızdaki sabit diskin yerine 40

veya 64 GB büyüklüğünde uygun fiyatlı bir SSD tercih ederek pil ömrünü artırmayı düşünebilirsiniz.

3) Arka planda çalışan uygulamalardan kurtulun

Göz önünde çalışır durumda olmasa da arka planda çalışmayı sürdüren programlar enerji sarfiyatını artırır. Bu nedenle bu uygulamalardan ihtiyaç duymadıklarınızı kapatmanız pil ömrüne katkıda bulunacaktır. Ctrl-Alt-Del tuşlarına aynı anda basarak erişeceğiniz Windows Görev Yöneticisi'nde çalışmakta olan uygulamaları kaynak tüketimine göre sıralayın ve gerekli olmayanları kapatın. Örneğin internet erişiminiz yoksa güvenlik duvarını devre dışı bırakabilirsiniz. Sistem başlangıcında açılan gereksiz yazılımları kalıcı olarak devre dışı bırakmak için Başlat menüsünden Çalıştır'a tıklayın ve msconfig yazdıktan sonra Enter'a basın; açılan Sistem Yapılandırma Aracı'nın Başlangıç bölümünden bu programları etkisizleştirin.

Windows Görev Yöneticisi			
Dosya	Seçenekler	Görünüm	Bilgisayarı Kapat Yardım
Uygulamalar	İşlemler	Performans	Ağ İletişimi Kullanıcılar
Yansıma Adı	Kullanıcı Adı	CPU	Bellek Kullanımı
svchost.exe	SYSTEM	00	51,748 K
firefox.exe	Xpe	00	37,580 K
explorer.exe	Xpe	00	25,316 K
nod32krn.exe	SYSTEM	00	20,488 K
svchost.exe	LOCAL SERVICE	00	6,972 K
dllhost.exe	SYSTEM	00	6,432 K
svchost.exe	SYSTEM	00	5,504 K
svchost.exe	LOCAL SERVICE	00	5,388 K
svchost.exe	NETWORK SERVICE	00	5,356 K
spoolsv.exe	SYSTEM	00	5,256 K
csrss.exe	SYSTEM	00	5,064 K
svchost.exe	SYSTEM	00	5,048 K
services.exe	SYSTEM	00	4,968 K
taskmgr.exe	Xpe	01	4,424 K
alg.exe	LOCAL SERVICE	00	4,372 K
svchost.exe	NETWORK SERVICE	00	4,012 K
nsvsvc32.exe	SYSTEM	00	3,876 K
sdhlp.exe	SYSTEM	00	3,804 K
mcrdsvc.exe	LOCAL SERVICE	00	3,700 K
svchost.exe	SYSTEM	00	3,696 K
RichVideo.exe	SYSTEM	00	3,084 K
ehSched.exe	SYSTEM	00	2,800 K
wdfmgr.exe	LOCAL SERVICE	00	2,104 K
lsass.exe	SYSTEM	00	1,208 K
nod32kui.exe	Xpe	00	1,144 K
winlogon.exe	SYSTEM	00	624 K
smss.exe	SYSTEM	00	396 K
System	SYSTEM	00	264 K
Sistem Bosta İşlemi	SYSTEM	99	28 K

4) Zamanlanmış görevleri duraklatın

Belirli aralıklarla virüs taraması veya disk birleştirme gibi işlemlerin otomatik olarak gerçekleşmesini sağlıyorsanız ve bu işlemler siz pilde çalışırken başlıyorsa, bunları adaptörle çalışacağınız zamanlara erteleyin.

5) USB aygıtları çıkarın

USB aygıtlar bir dizüstü bilgisayarın pilini en çok tüketen unsurlardandır. Bu nedenle pil ömrünü

artırmak istiyorsanız kullanmadığınız zamanlarda USB fare, flash bellek, 3G modem, MP3 çalar gibi aygıtların bilgisayarınızla bağlantısını kesin.

6) Kullanmadığını özellikleri kapatın

Kablosuz internet (Wi-Fi) bağlantısı dizüstü pilinin dayanma süresini azaltan bir diğer etkidir. Bu nedenle internet erişimine ihtiyacınız yoksa (örneğin bir Word belgesi üzerinde çalışıyorsanız) kablosuz interneti devre dışı bırakın. Benzer şekilde, Bluetooth'u kapatmak da pil ömrünü artıracaktır.

7) CD/DVD sürücüsünü boşaltın

Daha önce ihtiyacınız olmuş bir CD veya DVD'yi bilgisayarın optik sürücüsünde unutmuş olabilirsiniz. İşletim sistemi optik sürücüde duran disklerle zaman zaman erişmek isteyebileceği için, sürücüde CD veya DVD bırakmamak pil ömrünün azalmasını engelleyecektir.

8) Dosyaları

yerel diske kopyalayarak çalışın

Bazen bir USB bellek veya optik diskte bulunan verilerden faydalanarak çalışmanız gerekebilir. Bu gibi durumlarda verileri önce sabit diskinize kopyalar, belleği veya diski çıkardıktan sonra çalışmaya devam ederseniz enerji sarfiyatınızı azaltmış olursunuz. Eğer optik diske komple ihtiyaç duyuyorsanız Pismo File Mount gibi sanal sürücü yazılımlarından faydalanabilirsiniz.

9) Ekran parlaklığını azaltın

LCD ekran, dizüstü bilgisayarın pil

tüketimini tartışmasız en çok etkileyen bileşendir.

Klavyenizdeki fonksiyon tuşlarını kullanarak ekranı rahat edebileceğiniz en düşük parlaklığa ayarlamanız pil ömrünü artıracaktır. Eğer yeni bir dizüstü satın alıyorsanız LED ekranlı bir model tercih etmeniz de size daha fazla pil ömrü olarak geri dönecektir.

10) Sesleri kapatın

Pilde çalışırken -gerekli değilse- bilgisayarınızın sesini tamamen kapatın ve çoklu ortam odaklı yazılımları kullanmamaya çalışın. Windows veya Linux'un ses temalarını kapatmak da pil sarfiyatını düşürmek konusunda etkili olacaktır.

11) Ekran koruyucudan kurtulun

Bazı bilgisayarlarda kullanıcı etkileşimi kısa bir süre bile duraklarsa ekran koruyucu devreye girer. LCD ekranlar için gereksiz bir görsel şölen sunan ekran koruyucuyu kapatarak grafik işlemcinin daha az enerji harcamasını sağlayabilirsiniz.

12) Güç seçeneklerini ayarlayın

Denetim masasındaki "Güç Seçenekleri" bölümüyle daha fazla samimi olun. Windows XP, Vista ve 7, pil ömrünü uzatmak için monitör veya sabit disk gibi belirli bileşenleri tanımlanmış zaman aralıklarının ardından kapatmak üzere kullanılabilecek güç seçenekleriyle birlikte gelir. Güç temaları içinden mobil çalışma için en uygun olanı seçmek enerji tüketimini azaltmaya yardımcı olacaktır.

13) Görsel efektleri kapatın

Windows Vista ve Windows 7, bilgisayar kaynaklarını daha fazla tüketen 3B efektler sunan Aero Glass temasıyla birlikte gelir. Ancak bu özelliği devre dışı bırakarak Windows'u klasik görünümde kullanmak grafik işlemcinin daha

az enerji tüketmesini sağlayacaktır. Bunun için Başlat > Denetim Masası > Görünüm ve Kişiselleştirme > Kişiselleştirme > Tema'ya tıklayarak Tema Ayarları'nı açın. Tema'nın altındaki açılır listeden Windows Klasik temasını seçin ve Tamam'a tıklayın. Böylelikle Aero devre dışı bırakılmış olacaktır.

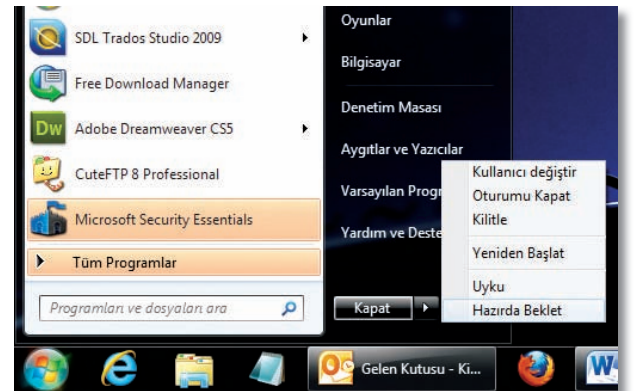
14) Uyku modu yerine

Hazırda Beklet'i tercih edin

Uyku (Sleep) modundaki bilgisayarlar, açık olan uygulamaları bellekte tutar ve uygulamaların silinmemesi için enerji tüketimi devam eder. Ancak Hazırda Beklet (Hibernate) seçeneği kullanıldığında bellekteki uygulamaların tamamı sabit diske kaydedilir ve bilgisayar elektrik tüketimini keser. İkinci seçenekte bilgisayarın tekrar açılması daha uzun sürmesine karşın uzun süreli molalarda enerji tüketimini azaltmak isteyen kullanıcılar bu seçeneği tercih etmelidir.

15) İşlemciye fazla yüklenmeyin

Aynı anda çok fazla programın açık olması işlemcinin yükünü artırarak enerji sarfiyatını kötü yönde etkiler. Bu nedenle kullanmadığınız uygulamaları

sağlayabilmek adına daha fazla çalışan fanlar pilin daha hızlı tükenmesine neden olacaktır. Bu nedenle bilgisayarınızın havalandırma deliklerini düzenli aralıklarla temizlemeli, her şeye rağmen sürekli fan sesi duyuyorsanız yetkili servise başvurarak bilgisayarınızın fanlarını temizletmelisiniz.

18) Bilgisayarınızın fazla ısınmasını engelleyin

Sıcaklık pil ömrünü uzun vadede kısaltan bir etmendir. Normal şartlarda üç yıl boyunca görevini yerine getirebilecek bir dizüstü pili, sürekli çok yüksek sıcaklığa maruz kaldığı için bir yıl sonunda işe yaramaz hâle gelebilir. Bu nedenle bilgisayarınızı sert ve düz yüzeylerde kullanmaya, doğrudan güneş ışığına maruz bırakmamaya ve sıcak ortamlarda (örneğin otomobillerde) uzun süre bulundurmamaya dikkat etmelisiniz. Eğer bilgisayarınız bu gibi bir nedenle fazla ısındıysa, açmadan önce oda sıcaklığına dönmesini beklemelisiniz.

19) Donanım sürücülerini güncelleyin

Daha yeni donanım sürücülerini, genellikle kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlar. Örneğin kablosuz ağ kartınızın sürücüsünü güncelleyerek güç tüketimini düşürebilirsiniz.

20) Pilin temas noktalarını temizleyin

Pil ve dizüstü bilgisayarınız arasındaki aktarımı daha verimli kılmak için 3-4 ayda bir bilgisayarınızın pilini çıkararak temas noktalarındaki metal bölgeleri alkolle hafif nemlendirilmiş bir bez yardımıyla temizleyebilirsiniz.

21) Pilin tembellişmesini önleyin

Eğer bilgisayarınızı sıklıkla evde kullanıyorsanız, pil zamanla kapasitesini yitirebilir. Bu durumu engellemek için en az iki haftada bir bilgisayarınızı pilde kullanın ve pilin %50 seviyesine kadar kullanılmasını sağlayın.

22) Şarj durumuna dikkat edin

Eski Nikel pillerin tekrar şarj edilmeden önce tam olarak boşalması gerekiyordu,

ancak bu süreç Lityum piller için tam tersi şekilde işliyor. Bu nedenle eğer yeterince yeni (2001-2002 ve daha sonraki yıllarda alınmış) bir dizüstü sahibiyse, pilinizin asla (kalibrasyon işlemi haricinde; 24. maddeye bakınız) tam olarak boşalmamasına dikkat etmeniz gerekiyor.

23) Saklama koşullarına dikkat edin

Eğer bilgisayarınızı veya pilinizi uzun süre kullanmayacaksanız, pili bilgisayardan sökmeden önce %40-50 civarına getirin. Pili doğrudan güneş görmeyen ve yeterince serin bir yerde saklayın. Ancak Apple MacBook gibi bazı modellerin pilsiz çalıştırıldığında işlemci hızını otomatik olarak düşürdüğünü de aklınızda tutun.

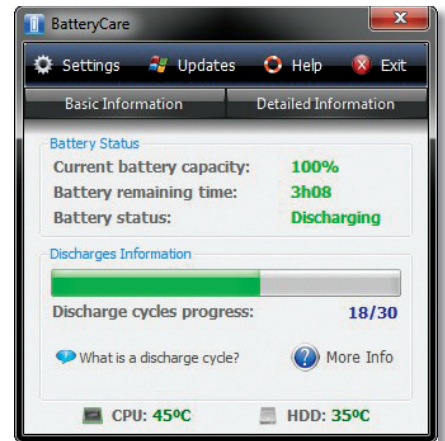
24) Özel yazılımlardan faydalanın

Windows kullanan bilgisayarların pil ömrünü daha kolay bir şekilde uzatmak için tasarlanmış birçok yazılım bulunuyor. Bunlar içinden <http://batterycares.bkspot.com> adresinden indirebileceğiniz BatteryCare yazılımı, işinizi önemli ölçüde kolaylaştırabilir. BatteryCare, özellikle –pilin ayarlanabilmesi için yalnızca her 30 tam şarj ardından– pilin tamamen boşaltılmasıyla sağlanan kalibrasyon işlemi için size yardımcı olacaktır.

25) Soğutuculu

dizüstü sehpa kullanın

Sürekli yüksek işlem gücü gerektiren uygulamaların kullanılması, bilgisayarın fazlaca ısınmasına neden olur. Kasadaki ısı, ister istemez pile de etki eder. Bu nedenle bilgisayar sıcaklığını sürekli olarak düşük tutmak için soğutuculu bir notebook sehpa kullanabilirsiniz. ❖

kapatmanız gereklidir. Öte yandan, grafik işlemciyi kullanan uygulamalar pil tüketimi konusunda çok daha cömerttir. Örneğin üç boyutlu bir oyun oynamak veya DVD seyretmek, bir hesap tablosu veya Word belgesiyle çalışmaktan çok daha fazla pil tüketir. Pil ömrünü uzun tutmak için aynı anda 2-3 programdan fazlasını açmamaya ve grafiksel işlem gücü gerektiren uygulamalardan uzak durmaya çalışın.

16) Bilgisayarınıza daha fazla RAM ekleyin

Yeterince fiziksel belleğe sahip olmayan bilgisayarlar sıklıkla sabit diskteki sanal bellek dosyasını kullanır ve bu durum, sabit diskin daha fazla çalışmasına ve enerji tüketiminin artmasına neden olur. Her ilave bellek parçası ilave güç tüketimi getirmesine rağmen, bilgisayardaki toplam RAM miktarının artırılması genel pil tüketimi tablosuna olumlu etki edecektir.

17) Bilgisayarınızı temiz tutun

Havalandırma delikleri toz, kir ve saç kıllarıyla dolmuş bir dizüstünün iç bileşenleri (özellikle de işlemcisi) daha fazla ısınacak, bu durumda gerekli soğutmayı

Hacker'ların en gözde av sahaları

Sanal âlemin en korkulan tayfası hedef ve yöntemlerini hızlı bir şekilde güncelliyor. Şimdilerde av sahalarını da değiştirdiler. İşte yeni nesil av alanları!

Daron DEDEOĞLU / daron@PCnet.com.tr

BİLGİSAYAR dünyasının karanlık yüzü sadece virüs, malware, trojan ya da rootkit gibi zararlılardan oluşmuyor. Bu tarz zararlı yazılımları üreten beyinler artık iyiden iyiye para keselerini doldurmaya endekslenmiş durumdadır. Bunun için de günümüzün gelişen teknolojilerine hızlı bir şekilde ayak uydurarak yeni yeni yöntemler geliştiriyorlar. Bu yöntemler, tahmin edebileceğiniz gibi, yeni nesil av sahaları oluşmasına neden oluyor. Bir başka deyişle hacker'lar artık evlerinde gizli kapaklı olarak çalışmıyor; dışarıya çıkarak insan içine karışıyorlar. Yani artık, yolda yürürken, alışveriş yaparken, plajda güneşlenirken ya da havaalanında uçağınızı beklerken soyulma ihtimaliniz var. Çünkü tüm bu alanlarda ve mekanlarda bir hacker pusuda av(lar)ını bekliyor olabilir.

Hedefler farklı, yöntemler farklı, amaç aynı!
Hacker'ların yeni yöntemlerine ve av alanlarına girmeden önce, onların avlarını tanımlamakta yarar var diye düşünüyoruz. Çünkü internetin evrimleşmesiyle internetteki değerler de bir hayli değişti. Bu değişim hacker'ın hedeflerine de yansıdı ve sonuç olarak "av" diye nitelendirdiğimiz kullanıcı profili değişti. Fark ettiyseniz "kullanıcı" profili dedik. Bu en önemli nokta, zira hacker ve hack konulu filmlere ya da yaşanmış olaylara bakacak olursanız, hedefin hep bir kurum, kuruluş ya da e-ticaret ortamı olduğunu görürsünüz. Çünkü ikinci nesil hack saldırıları hep para ya da paraya çevrilebilecek bilgi amaçlı yapıyordu. İlk nesil saldırılardaki

Birçok firma etraftaki kablosuz ağları gösterebilen cihazlar üretiyor. Aynı zamanda bu ağlara bağlanmak için kullanabileceğiniz adaptör görevi de gören bu cihazlar hacker'ların yeni oyuncaklarından.

gibi ün, şan, şöhret peşinde koşmak ve bunun için mümkün olan en çok sayıda bilgisayarı çökertmek artık zararlı beyinlerin umurunda bile değil. Dolayısıyla Web 2.0 evrimiyle beraber internetin çehresi ve hacker'ların hedefleri de değişti ama amaçları hep aynı kaldı. Yani yine para ya da paraya çevrilebilecek değerli bilgi peşindeler.

Bu amaçlardan para, kolayca tahmin edebileceğiniz gibi e-ticaret ortamlarından ya da phishing yöntemleriyle banka müşterilerinden sağlanmaya çalışılıyor. Tabii av bazen kurum ya da kuruluş, bazen de müşterinin kendisi oluveriyor. Burada hemen belirtmekte fayda var ki, av kurum ya da kuruluş olduğunda hacker kısa zamanda açığa çıkabiliyor veya kullandığı arka kapı rutin kontroller sırasında fark edilip kapatılabilir. Dolayısıyla hacker için kurumu "avlamak" oldukça riskli bir hamle olacağından, müşterileri "avlamak" tercih ediliyor. Bu aşamada yine phishing ya da sahte alışveriş siteleri kullanılıyor. Genellikle ilaç ya da cinsel sağlık ürünleri satan sahte e-ticaret siteleri oluşturulup, kullanıcıların kredi kartları sömürülüyor. Elbette ki, avın şüphelenmesi için en azından ürünün teslim süresi olan 3 ya da 4 iş gününün geçmesi veya soyulduğunu anlamak için ekstresinin eline geçmesi gerekiyor. Vurkaç olarak tanımlanan bu tarz sahte e-ticaret sitelerinin yasal işlemler sonucu kapatılmasına kadar hatırı sayılır miktarlar zararlı beyinlerin hesaplarına geçmiş oluyor. Ancak inanın bu tarz saldırılarda yasal yolların devreye girmesini beklemeyeceklerdir. O nedenle alışveriş sitelerinin yayın sürelerini ve diğer sitelerde bu siteler hakkında neler yazılıp çizildiğini, en önemlisi de müşteri yorumlarını takip etmeyi

ihmal etmeyin.

Phishing yöntemlerinin hedefleri de genellikle banka müşterileri oluyor. Ancak son zamanlarda hemen her kullanıcı öğrendi ki, bankalar kullanıcılarından şifre veya kullanıcı adı talep etmiyor ve online bankacılık işlemleri gerçekleştirmek için sadece kullanıcı adınız/müşteri numaranız ya da şifreniz yeterli gelmiyor. Bunu teyit etmek için bir de cep telefonunuzu ele geçirmek zorundalar. Ancak hacker'lar bunun için de durmadan yöntemler geliştiriyorlar. Sizi bankadan arıyormuşçasına telefon üzerinden kandırmaya çalışabiliyorlar. Bunun için de genellikle diksiyonu çok güzel olan ve sayısız kere gerçek banka görevlileriyle görüşmeler yaptığı için profesyonelleşmiş bayanlar kullanabiliyorlar. Siz de hiç şüphelenmeden işlem yapıyormuşçasına hacker'ın avı olabiliyorsunuz. O nedenle telefon bankacılığında bile yetkililerin sizden şifrenizi doğrudan istemeyeceğini aklınızdan çıkartmayın.

İşin doğrudan para çalmayı amaçlayan yöntemleri elbette ki kullanıcıları çok daha kolay şüphelendirebiliyor. Ancak bilgi çalmak amaçlandığında işler biraz daha karışıyor. Çünkü artık yeni nesil internet kullanıcısı profili hemen tüm özel yaşamını ve kişisel (özellikle de ailevi) bilgileri sosyal içerikli paylaşım sitelerinde sergilemekten oluşuyor. Bu tarz siteler sayesinde sosyal mühendislik alanında uzman olan hacker'lar sizin özel ve ailevi bilgilerinizi kolayca ele geçirebiliyor, hatta sizi uzun yıllar görüşmediğiniz bir arkadaşınız gibi kandırabilmelerini sağlayabiliyor. Çünkü mesleki, eğitim, özel yaşam, hatta şu an nerede olup ne yaptığınıza kadar pek çok şeyi kolayca öğrenebiliyorlar. Bu noktada hemen meslek grubunuza göre ayrıştırılıp, arkadaş çevreniz araştırılarak sizden ne kadarlık ya da nasıl bir "bilgi" koparabileceklerini araştırmaya başlıyorlar. Bu durum sonucunda biraz durup düşündüğünüzde ailenizde ya da yakın çevrenizde önemli mevkilerde bulunan birileri

Facebook, hacker için muazzam bir sosyal mühendislik kaynağı oldu.

Halka açık ortamlarda sunulan ücretsiz ve korumasız kablosuz ağlar hacker için pusuya yatılacak alanların başında geliyor.

var mı yok mu diye düşünebilirsiniz. Ya da sanayi alanında casusluk yapmayı hedeflemiş bir hacker sizi paravan olarak kullanabilir mi acaba? Sizin ağınızdan birileriyle konuşabilir mi diye düşünmeniz gerekiyor. Peki, bu nasıl olabilir? Yani sizi sadece internetten araştırmış ve asıl hedefi olan kişinin arkadaşı olduğunuzu görmüş birisi, o kişiyi kendisinin aslında siz olduğuna nasıl inandırabilir? Cevap çok basit; sosyal ağ ve paylaşım siteleri. Örneğin Facebook'a koyduğunuz bir fotoğrafın altına, o gün ya da geceyle alakalı ne kadar yorum geliyor dersiniz? Bu yorumlar ve yorumlara verilen cevaplar sonucu konuyla hiç alakası olmayan birisi o gün ve yaşanan olay hakkında ne kadar bilgiye sahip olabilir dersiniz? Eğer o kişi bir hacker'sa sosyal mühendislik becerilerini kullanarak kolayca bu tarz ipuçlarından nemalanabilir. Bu kadar paranoya yeterli diye düşünüyoruz. Şimdi de hacker'ların avlarını bekledikleri yeni av sahalarına bir bakalım.

Hacker zaafı sever

Hacker'lar her zaman küçük kapanlar kullanmayı severler. Örneğin açıkta bırakılmış bir kablosuz ağ, çok pahalı bir yazılım için seri numarası üretici ya da popüler bir filmin indirme adresi gibi kapanlar kurulduktan sonra avın tuzağı düşmesini beklemeye başlarlar. Genellikle kablosuz ağ tuzakları her zaman işe yarar bir yoldur ve birçok av aynı

anda bu kapana yakalanabilir.

Bildiğiniz gibi hemen herkes boşta ya da korumasız bir kablosuz ağ bulduğunda hiç tereddüt etmeden bağlanmayı dener. Ancak bu tarz ağlarda kendilerini nelerin beklediğini bilemezler. Kablosuz ağa bağlanmak demek, en basit haliyle bir ağa dâhil olmak demektir ve IP adresi aldığınız bu ağda bulunan diğer bilgisayarlar sizi ağ komşuları içerisinde görüntüleyebilir. Eğer sisteminiz bir parola ile korunmuyorsa kolayca o ağda bulunan diğer bilgisayarlar C: sürücünüze ya da paylaşıma açtığınız diğer klasörlere erişebilir. Bunu bir kenara bırakın, ağdaki paket trafiğini "sniff" ederek sizin internet üzerinden yaptığınız şifreli/şifresiz tüm işlemleri izleyebilir. Bu sayede e-posta, Messenger, Facebook, Twitter ya da bankacılık işlemleri gibi birçok özel uygulamadaki gizli bilgilerinize erişebilirler. Sonuçta hacker için paraya çevrilebilecek bilgilerin yanı sıra direkt para olarak kullanılacak banka hesap bilgileri de açığa çıkmış olur. Hacker bu tarz kapanlar kurmak için bazen daha farklı ve az maliyetli yollar seçebilir. Mesela hazır ağları kullanabilir. Alışveriş merkezleri, restoranlar, havaalanları gibi halka açık bir kablosuz internet ağının bulunduğu hemen her yerde bu tarz kapanlar kurulabilir. Hacker'ın tek yapması gereken ağa dâhil olup, bir IP numarası aldıktan sonra yine sniffer yazılımları kullanarak ağdaki trafiği kaydetmek olacak. Akşam eve döndüğünde ise elinde paraya dönüştürebileceği en az bir düzine kullanıcı bilgisiyle müşterilerini aramaya başlayacak.

Paylaşım ağlarına dikkat!

Hacker'ların pusuda yattıkları bir diğer ortamsa sanal âlemin belki de en tehlikeli yerlerinden birisi olan paylaşım ağları diyebiliriz. Bu tarz ağlarda pahada ağır birçok yazılım, film, albüm ya da e-kitap bulmak mümkündür. Elbette ki, bunların yüzde yüz güvenli olduklarını, içlerinde zararlı bir yazılım barındırmadıklarını söyleyemeyiz. Genellikle spyware ya da malware gibi yazılımlar aracılığıyla sisteminize sızıp işe yarar bilgileri toplamayı hedefleyen hacker, bu tür zararlıları görüntü ya da ses dosyalarının içerisine de saklayabilir. Bu tarz paylaşım ağlarından elde ettiğiniz her dosyayı mutlaka tarayın ve bu işlem tamamlanmadan çalıştırmayın, ön izleme yapmayın.

Sahte sitelere dikkat edin

Hacker'lar sadece iyi birer programcı değildir, aynı zamanda çok iyi birer web tasarımcıdır. Birçok alanda kusursuzmuş gibi görünen siteler yapabilecekleri gibi, popüler sitelerin birebir kopyalarını da kolayca hazırlayabilirler. Bunun örneklerini banka dolandırıcılıklarında görüyoruz. Ancak kredi kartıyla tahsilat yapan ya da mail order yöntemi kullanan birçok sahte site (paravan site de diyebiliriz bunlara) hazırlayarak sizlerin kredi kartı bilgilerinizi kendi elinizle vermenizi beklemeye başlarlar. Genellikle çok ucuz hosting veren siteler, yine ucuz fiyatlara web site temaları satan siteler, porno içerikli siteler ve popüler ürünlerde inanılması güç fiyat etiketleriyle satış yapan siteler hacker'ların tuzak olarak hazırladıkları kapanlardan sadece birkaçı. Bu tarz sitelerde kredi kartı bilgilerinizi vermeden önce siteler ya da firmalar hakkında araştırma yapmayı ihmal etmeyin. Özellikle satılan ürünlerin gerçek fiyatlarını mutlaka göz önünde bulundurun.

Popülerleşmiş alışveriş sitelerinin sahteleri de hacker'lar tarafından bir hayli gerçekçi şekilde hazırlanabiliyor. Genellikle toplu e-posta gönderimleri yoluyla sanki çok büyük oranlarda indirim varmış gibi düzenlenmiş kampanya bültenlerini yollayarak kullanıcıları e-posta üzerinden sahte sitelere çekip kredi kartı bilgilerini çalmayı hedefliyorlar. Bu tarz durumlarda siz normal bir şekilde ödemenizi yaptıktan sonra sanki banka tarafında bir sorun varmış gibi hata mesajı döndürüp, daha sonra tekrar denemeniz söyleniyor. Siz yoğunluk ya da bağlantı problemi gibi sorunlar olabileceğini düşünürken hacker çoktan kredi kartı bilgilerinizi almış oluyor.

Cinsel sağlık ürünleri gibi satın almaya çekinilen türden ürünler satan sitelerin de sahteleri hacker'lar tarafından kullanılan tuzaklar arasında yerlerini alıyor. Bu sayede siz ürün satın aldığınızı düşünürken dolandırılmış oluyorsunuz ama bunu anlamanız en iyimser tahminle bir diğer alışverişinizi bulabiliyor. Çünkü hacker kredi kartınızı boşalttığından, yetersiz bakiye mesajıyla karşılaşıyorsunuz.

Vazgeçilmez yöntem: Sosyal mühendislik

Hacker'lar bir bilgiye ulaşmak için bazen çok çetrefilli yollara başvurabilirler. Bunlar arasında kimlik değiştirmek, bir şirkete ya da kuruma çalışan olarak girmek, hedefteki kurumdan çalışanlarla arkadaşlık kurmak ve yakınlaşmak gibi birçok ilginç hamle sayılabilir. Bu tarz hamleler yapabilmek için de sosyal mühendislik yöntemlerini kullanırlar. Bir başka deyişle, e-ticaret ya da alışveriş sitelerini kullanarak kredi kartı bilgilerini çalmak yerine, doğrudan bir restoranda garson ya da bir markette kasiyer olmayı tercih edebilirler. Bu sayede rahatça küçük, ucuz ve temin etmesi kolay bir kredi kartı kopyalama cihazıyla günde onlarca kredi kartını ele geçirebilirler. Sonuçta kopyalanan bu kredi kartları limitleri tüketilerek boşaltılıyor ve hacker'ın hesabını doldurmaya yarıyor.

Ne gibi önlemler alınmalı?

Hacker'ların yeni nesil yöntemlerine karşı alınabilecek önlemlerin temeli, babadan kalma yöntemlere dayanıyor desek yanlış olmaz. Öncelikle zararlı yazılımlar kullanılarak yapılabilecek saldırılara karşı tam teşekküllü bir internet güvenlik paketi kullanmanız gerekiyor. Bu paketi hemen her gün güncellenmeniz şart ve sisteminizi her aklınıza geldiğinde tam olarak taramanız, gözünüzden kaçması olası zararlıları erkenden tespit etmenizi sağlayabilir. Eğer ücretsiz olarak dağıtılan antivirüs yazılımlarından birisini kullanmayı tercih ediyorsanız, mutlaka casus yazılımları engelleyecek ve malware gibi zararlıları tespit edebilecek bir yazılımı da elinizin altında güncel bir şekilde tutmanızda fayda var. Hacker'ların bağlandığınız bir ağ üzerinden sisteminize giriş yapmasını engellemek içinse bir güvenlik duvarı (firewall) uygulamasına ihtiyacınız olacak. Bu tarz uygulamalar bilgisayarınıza yapılan olası giriş denemelerinin yanı sıra bilgisayarınızdan internete doğru yapılan çıkış isteklerini de size bildireceğinden güvenlik yazılımlarınızın gözünden kaçan zararlıları internete çıkmak isterken enseleyebilirsiniz. Ancak güvenlik duvarı gibi uygulamaların ayarlarını yaparken dikkat etmeniz gerekiyor. Yapacağınız bir hata sizin de internet faaliyetlerinizi engelleyebilir.

Uсталıkla hazırlanan sahte alışveriş sitelerine dikkat edin. Bu siteler çok cazip fiyat politikalarıyla kredi kartı bilgilerinizi almayı hedeflerler.

Alışveriş sitelerinin gerçek olup olmadıklarını kontrol ederken, üzerlerinde bir telefon numarası olup olmadığını kontrol edin. Varsa emin olmak için arayıp yetkililerle görüşmeyi deneyin. Bu hamle bir nebze de olsa karşınızda gerçek bir kurum olup olmadığını gösterir. Ayrıca inandırıcı olmayan fiyat politikalarına kuşkucu yaklaşmayı ihmal etmeyin. Ürünlerin gerçek satış fiyatları, bu konuda size ipucu verecektir. Ayrıca, her koşulda gerçek kredi kartınız yerine sanal kredi kartı kullanmaya özen gösterin. Sanal kartların bilgileri çalınsa bile sadece belirlediğiniz limit tutarı kadar zarar edersiniz. Bankaların hiçbir koşul ve şart altında sizden kredi kartı şifrenizi istemeyeceğini aklınızdan çıkartmayın. Aksi bir durumda kredi kartınızın üzerinde yer alan banka numaralarını çevirip, uygulama hakkında bilgi isteyin. Cep telefonunuza gelen çağrılar yanıtlanmadan önce arayan numaranın en başındaki ülke koduna bakmayı ihmal etmeyin. Numarayı ve kodu tanıımıyorsanız yanıtlamayın. İmkânınız varsa numarayı not edip, internette aramayı deneyin. Bakalım numara hakkında birileri yorum yapmış mı? Genellikle dolandırıcı numaralar web siteleri üzerinden paylaşılır. Bu size oldukça fayda sağlayacaktır.

Gittiğiniz yerlerde kredi kartıyla ödeme yapmak istiyorsanız garsondan kablosuz bir POS cihazı isteyin ve kartınızı gözünüzün önünde makineden geçirmesini sağlayın. Eğer bu tarz bir imkân yoksa hesabı isteyin ve ödemeyi kasada yapın ki kartınızın kopyalanmadığından emin olun. İnternet temelli alışverişlerinizde sanal kart kullanmaya özen gösterin ve kartınızın limitini alışveriş tutarı kadar yapmayı ihmal etmeyin.

Sosyal paylaşım ağlarında her türlü özelinizi paylaşmaktan ve kendiniz hakkında derinlemesine bilgi vermekten kaçının. Bu sayede hakkınızda daha az şey bilecek ve sosyal mühendislik tarafında oldukça zaman kaybedecekler.

Editör diyor ki

Hack konuları her ne kadar kullanıcıları paranoyaya itse de, güvende olmak için biraz da paranoyakça düşünmeye ve önlem almaya gerek var diyebiliriz. Unutmayın, siz bilgisayarınızda önemli bir şeyler olmadığını düşünebilirsiniz ancak sisteminizin zararlı yazılımları yaymak için kuluçka sunucusu olarak kullanılması bile milyonlarca kullanıcı için büyük bir tehlike. Önlem alın ve çevrenizdekilere de önlem aldırın ki hacker'lar bu kadar rahat kapanlar hazırlayamasın. ❖

Virüs girmiş Windows sistemleri Linux ile temizleyin

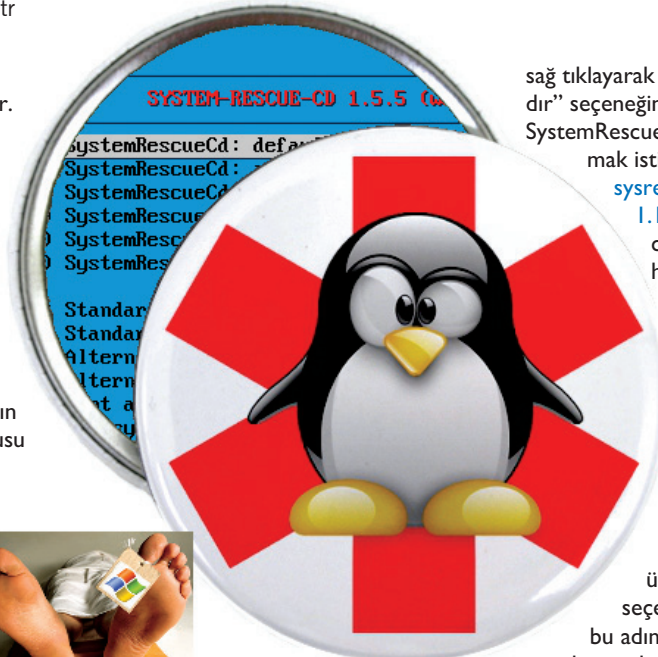
Kullanılamaz hâle gelen veya antivirüs yazılımlarının kurulumuna izin vermeyen Windows sistemleri bir Linux CD'si kullanarak kolayca tamir edebilirsiniz.

Serdar CEVHER / serdar@PCnet.com.tr

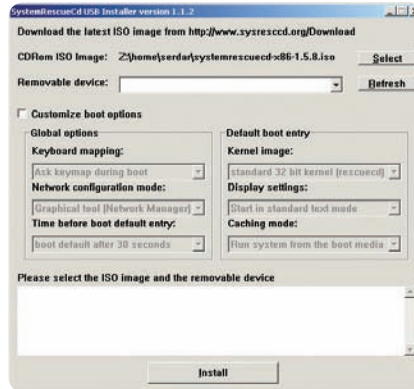
Arkadaş çevrenizde “bilgisayardan anlayan kişi” olarak bilinmek zor bir şeydir. Sizi bu sıfatla tanıyanların sayısı arttıkça, etrafınızda “benim bilgisayara da bir bakarmısın?” diyenlerin sayısı da her geçen gün artmaya başlar. Sizi bu sebeple arayan kişiler genellikle yavaşlayan veya virüslerden ötürü kullanılamaz hâle gelen bilgisayarlarından şikayet ederler. Yavaşlayan bilgisayarları Windows içinden onarmak mümkündür, ancak bilgisayarı kullanılamaz kılan (sürekli donmalara veya hata mesajlarının çıkmasına sebep olan) virüsler söz konusu olduğunda ilave bir destek gereklidir. Birçok yaygın virüs, bulaşmış olduğu işletim sistemi çalışmaktayken bu sistemden kolay kolay silinemez; çünkü Windows o anda kullanılmakta olan dosyaların (virüslü olmalarına rağmen) silinmesine izin vermez. Bu dosyalar da Kayıt Defteri'nin düzenlenmesine rağmen çoğunlukla her sistem açılışında yeniden çalışmanın bir yolunu bulurlar. Bu gibi bir durumda birçok Windows kullanıcısı çözümü virüsün bulunduğu sürücüye format atmak ve yeni bir Windows kurulumu yapmakta bulur. Ancak bu yöntem hem zahmetlidir hem de yedekleme süreci söz konusu olamazsa veri kayıplarını beraberinde getirir. Neyse ki virüslerden etkilenmemekle kalmayan Linux dağıtımları, virüs girmiş Windows sistemlerin tamir edilmesinde de kullanılabiliyor.

Gerekli ortamın hazırlanması

Geçtiğimiz aylarda Panorama bölümünden yeni sürümlerini duyurduğumuz SystemRescueCd, bu alanda kullanılabilen oldukça başarılı bir dağıtım. Yazımızda anlatılan adımları uygulayabilmek için öncelikle yaklaşık 260 MB boyutundaki ISO dosyasını www.sysresccd.org adresinden indirmeli ve bir CD'ye yazmalısınız (Alternatif olarak, ISO dosyasını kullanarak boot edilebilir bir USB disk de yaratabilirsiniz).

ISO dosyasını CD'ye yazmak için Nero Burning ROM veya benzeri bir CD yazma programından faydalanabilirsiniz. Unutmayın ki ISO dosyasını CD'ye taşımak yerine, kalıp dosyasının açılarak CD'ye yazılması işlemini gerçekleştirmeniz gereklidir. Bu işlem için Windows 7'de ISO dosyasına

USB oluşturma yazılımı sayesinde SystemRescueCd'yi USB belleğe kolayca yazabilirsiniz.

sağ tıklayarak “Disk yansımaları yazdır” seçeneğini de kullanabilirsiniz. Eğer SystemRescueCd dağıtımını USB diske yazmak istiyorsanız, <http://download.sysresccd.org/sysresccd-installer-1.1.2.exe> adresinden indirebileceğiniz araç bu işlemi kolayca halletmenizi sağlayacaktır.

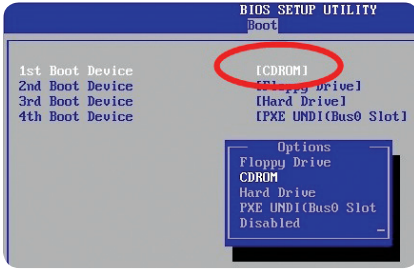
Bilgisayarın CD veya USB'den başlatılması

SystemRescueCd dağıtımını bir CD'ye veya USB belleğe yazdıktan sonraki adım, bilgisayarınızı bu CD veya USB bellekle başlatmak olacaktır. Her anakart üreticisi ürünlerde farklı seçeneklere yer verebildiğinden bu adımda kesin yönergeler sunabilmek mümkün değil, ancak genel olarak yapmanız gerekenler şöyle:

- 1) Bilgisayarınızı yeniden başlatın, açılış ekranında en altta belirtilen yönergeye göre Del veya F2 tuşlarından birine basarak BIOS'a girin.
- 2) Boot Options, Boot veya Boot Order isminde bir menü seçeneği görmelisiniz. Bu seçenek ana sayfa yerine Advanced Options veya Advanced BIOS Features gibi menü seçeneklerinin altında da bulunabilir. İlgili seçeneği bulun ve açın.
- 3) Yine ekran beliren yönergeler göre, + ve - veya F5 ve F6 tuşlarını kullanarak CD/DVD veya USB'yi Boot listesinde en üst sıraya taşıyın.
- 4) Ekranda belirtilen “Save & Exit” seçeneğini tercih edin (Genellikle F10). Her şey yolunda gittiyse bilgisayar yeniden başladıktan sonra seçiminize göre CD/DVD veya USB'den açılacaktır.

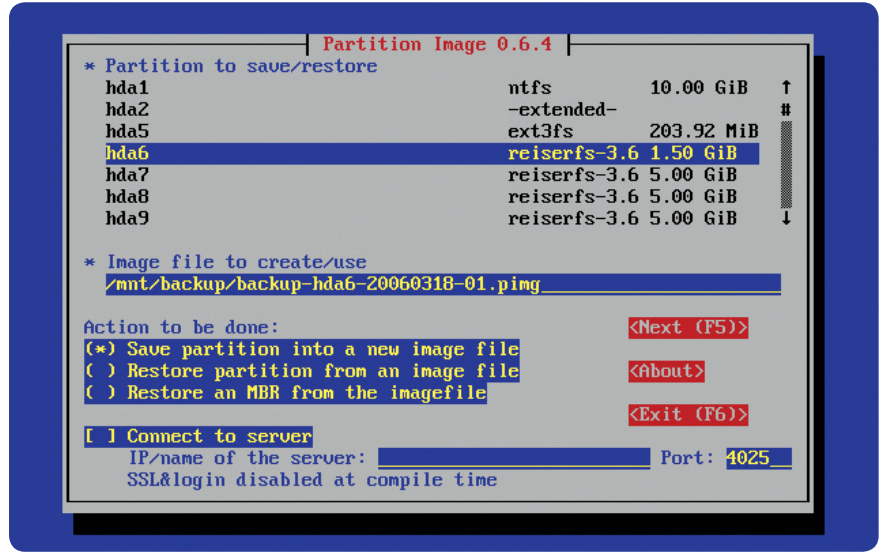
Temizleme işlemine başlarken

Bilgisayarı SystemRescueCd ile boot ettik-

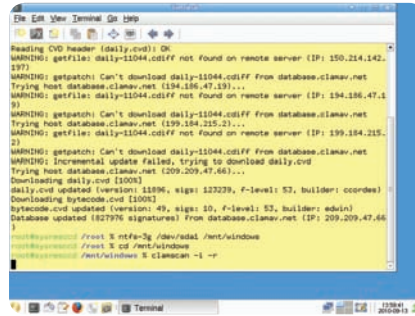
CD'den başlatma için ayarlanmış bir BIOS.

ten sonra temizleme işlemine başlayabiliriz. Yapacağımız temel işlem, Windows'un yer aldığı NTFS biçimli disk bölümünü öncelikle Linux'a bağlamak (tanıtmak) ve ClamAV isimindeki ücretsiz antivirüs yazılımını kullanarak sürücüde bulunan zararlı yazılımları tespit etmek olarak özetlenebilir. Sistem açılışında ön tanımlı seçeneği kabul edin ve birkaç dakika içinde siyah ekrana eriştiğinizde "wizard" (tırnaklar hariç) yazarak Enter'a basın (klavye İngilizce olacağı için "i" yerine "ı" harfine basmanız gerekebilir). İlk sıradaki "Xorg-run" seçeneğini değiştirmeden Enter'layın; böylelikle ekran kartınız otomatik olarak tanınacak ve görsel arabirim açılacaktır. Masaüstüne eriştiğinizde yapmanız gereken ilk şey, terminalden clamd komutunu vererek antivirüs yazılımını başlatmak olacaktır. Bu komutu vermeniz ardından bir süre içinde komut satırı eski hâline dönecek. Bu aşamada freshclam komutuyla virüs veritabanını güncellemeniz (bu adımda herhangi bir sorun yaşamamak için temizlemekte olduğunuz bilgisayarın kablolu bir internet bağlantısına sahip olması büyük avantaj sağlayacaktır). Bir sonraki adım sorunlu NTFS bölümünü Linux'a bağlamak olacaktır. Ancak bu adımdan önce Linux'un bu sürücüyü

SystemRescueCd ile disk bölümü yedekleme ve geri yükleme işlemleri de gerçekleştirilebiliyor.

nasıl adlandırdığını öğrenmelisiniz. Bunun için ekranın sol altındaki CD simgesine tıkladığınızda açılan menüden System'a girin ve GParted'i çalıştırın. Program çalıştıktan sonra sabit diskin bölüm tablosu grafiksel olarak gösterilecektir. Temizlemek istediğiniz bölümün adını (örneğin sda1, sda2 vb.) bir kenara not edin.

Sürücü ismini öğrendikten sonra, komut satırına şu komutu girerek Windows bölümünü Linux'a bağlayın (sda1 kısmını not ettiğiniz isimle değiştirin): ntfs-3g /dev/sda1 /mnt/windows

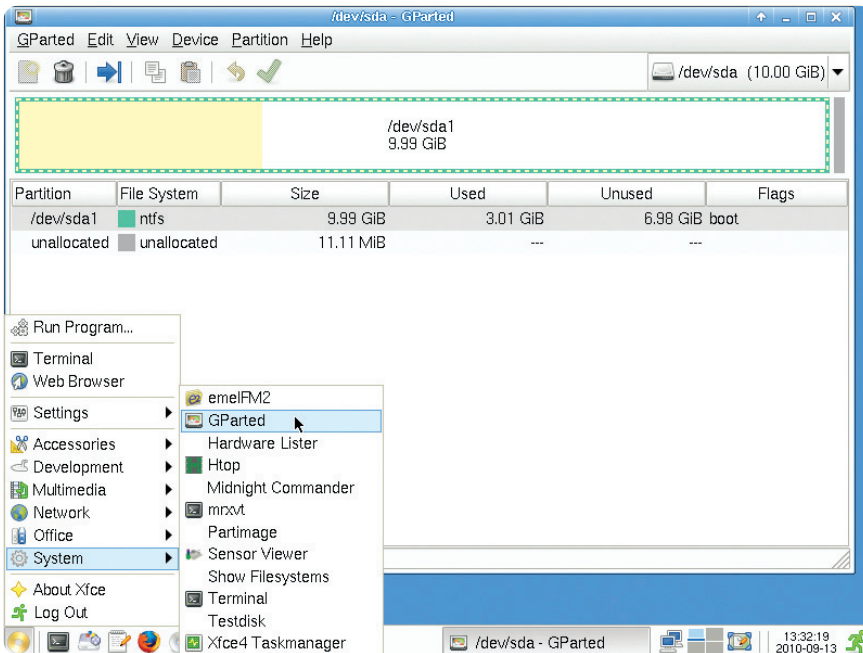
Ardından "cd /mnt/windows" (tırnaklar hariç) komutunu vererek Windows bölümüne girin.

Virüs taraması ve zararlı dosyaların taşınması

Windows bölümüne eriştikten sonra, komut satırından vereceğiniz "clamscan -i -r" (yine tırnaklar hariç) komutuyla virüs taramasını başlatın. Tarama başladıktan sonra virüs bulaşmış dosyalar listelenecektir. Dosya ayrıştırma işlemiyle vakit kaybetmek istemiyorsanız, uygulayabileceğiniz en kısa yöntem listelenen dosyaları işlevsiz bir klasöre taşımak olacaktır (Dikkat: Sistem dosyalarını silmemeye özen göstermelisiniz). Taşıma veya silme işlemleri için emelfm veya Midnight Commander dosya yöneticilerini kullanabilirsiniz.

Sistemin düzgün çalışmasına engel olan dosyaları temizlediğinizde sistemi yeniden başlatın, kullandığınız CD'yi veya USB belleği çıkarın ve böylelikle bilgisayarın sabit diskten açılmasını sağlayın. Her şey yolunda gittişeye büyük olasılıkla Windows sorunsuz bir şekilde başlayacaktır.

Oldukça yetenekli bir sistem kurtarma CD'si sunan SystemRescueCd ile yapabilecekleriniz bu işlemle sınırlı değil. Disk bölüm tablosunu düzenlemek, bir sabit disk veya USB bellekten kazara silinen verileri kurtarmak, kararsız çalışan bir bilgisayarda donanım sorunu olup olmadığını test etmek gibi birçok farklı amaç doğrultusunda bu dağıtımı kullanabilirsiniz. Bu nedenle, Linux tutkunu olsun olmasın, tüm okurlarımıza alet çantalarında bir SystemRescueCd bulundurmalarını tavsiye ediyoruz. ♦

3B efektlerle daha şık ve kullanışlı bir Linux

Ubuntu ve Debian gibi popüler dağıtımlarda ön tanımlı olarak gelen Compiz efekt yöneticisini istediğiniz gibi ayarlayarak daha şık ve kullanışlı bir masaüstü elde edebilirsiniz.

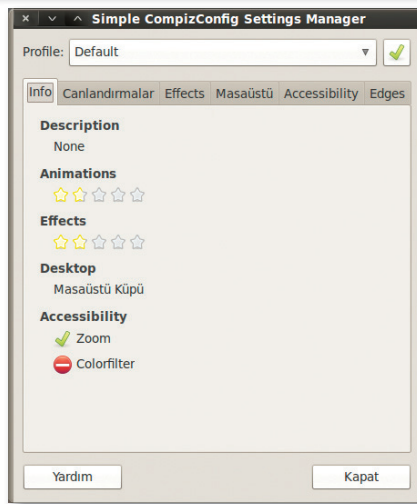
Serdar CEVHER / serdar@PCnet.com.tr

Masaüstü ortamı olarak GNOME ve KDE, birçok bilgisayar kullanıcısının en fazla on dakika kullandıktan sonra alışabileceği derecede standart birer ortam sunuyorlar. Ancak bu masaüstü ortamlarının sunduğu sadelikle yetinmek istemeyenler için geliştirilmiş olan Compiz efekt yöneticisi, görünen kısmın arkasında keşfedilmeyi bekleyen birçok farklı özellik barındırıyor. 3B efektler yalnızca şık bir masaüstü sunmakla kalmıyor; çalışma ortamınızdan daha verimli bir şekilde yararlanabilmenize olanak tanıyor. Söz gelimi, belirli klavye ve fare kombinasyonlarının kullanılması sayesinde ekrandaki nesnelerin yakınlaştırılması veya pencerelerin küçültülerek ve yan yana dizilerek listelenmesi gibi özellikler, çalışma veriminizi artırabiliyor. Ancak tüm özelliklerden faydalanabilmek için kombinasyonlara hâkim olmanız ve kısayolları gerektiğinde kendi ihtiyaçlarınıza göre düzenlemeniz gerekiyor.

Compiz'in ayarlanması

Compiz efekt yöneticisinin ihtiyaçlara göre düzenlenebilmesini sağlayan iki ayrı araç var: Bunlardan ilki Simple Compiz Config Manager (Simple-Ccsm, Temel CompizConfig Ayarları Yöneticisi) ve ikincisi de Compiz Config Manager (Ccsm, Compiz Ayar Yöneticisi). İlk araç, detaylara fazla takılmaksızın temel fonksiyonları kullanmak ve gerekli kısayolları ayarlamak isteyenler için ideal. İkinci araç ise, Compiz'e tamamiyle hâkim olmak ve

ince ayar yapmak isteyenlere hitap ediyor. İki araca da Ubuntu'da Yazılım Merkezi'nden veya Debian'da Synaptic'ten ccsm paketini kurduktan sonra simple-ccsm ve ccsm komutlarıyla erişebilirsiniz. Temel CompizConfig Ayarları Yöneticisi, pencere açılış/kapanışında ve masaüstü geçişlerinde uygulanacak temel efektlerin seçimini mümkün kılmakla birlikte, en popüler fonksiyonlardan biri olan ekran yakınlaştırmasının hangi tuş kombinasyonlarıyla gerçekleştirileceğine karar vermenize olanak tanıyor. Ayrıca efektlerle teker teker uğraşmak yerine az, orta veya çok efektli bir masaüstü profili

seçerek doğrudan Compiz'in tadını çıkarmaya başlayabiliyorsunuz.

Daha gelişmiş bir araç olan CompizConfig Ayar Yöneticisi ise tüm efektlerin ayrıntılı bir şekilde ayarlanmasını, her birine ayrı tuş kombinasyonlarının ayarlanmasını mümkün kılıyor. Araç, birbiriyle çakışan efektler olduğunda problemlerin ortaya çıkmasını önlemek için yapılması gereken hamleleri de otomatikleştiriyor. Listelenen efektlerden istediğinizi etkinleştirdikten sonra tek yapmanız gereken ön tanımlı tuş kombinasyonunu öğrenmek veya isteğinize göre değiştirmek. Bu arada "Super" olarak anılan tuşun klavyenizdeki Windows tuşuna tekabül ettiğini de hatırlatalım.

En çok kullanılan kısayollar

Ön tanımlı ayarlarla hemen deneyimleyebileceğiniz en popüler Compiz efektleriye şu şekilde:

- **Windows tuşu + Fare tekerleği:** Görüntüyü büyütür/küçültür.
- **Ctrl + Alt + Fare tıklaması:** Masaüstü küpünü fareyle serbestçe çevirmenizi sağlar (fareyi sol tuşunu basılı tutarak hareket ettirin).
- **Ctrl + Alt + Yön tuşları:** Masaüstü küpünü çevirir.
- **Ctrl + Alt + Shift + Sağ veya sol yön tuşu:** Etkin pencereyi yandaki masaüstüne taşır.
- **Alt + Fare tekerleği:** Etkin pencerenin saydamlığını artırır/azaltır.
- **Ctrl + Alt + D:** Masaüstünü gösterir / pencereleri geri yükler.
- **Windows tuşu + W:** Mevcut pencereleri yan yana dizer.

Masaüstünüzde su, kar ve ateş efektleri çıkarmak, renkleri filtrelemek ve çok daha fazlası için ilave olarak "compiz-fusion-plugins-extra" paketini yüklemeniz ve CompizConfig Yöneticisi'ni kurcunuz yeterli. ♦

GMAIL'DEN LINUX SİSTEMLERE GÖRÜNTÜLÜ VE SESLİ SOHBET İMKÂNI

Gmail platformunda Windows kullanıcıları için sunulmasının üzerinden yıllar geçmesine rağmen Linux kullanıcılarından esirgenmiş olan sesli ve görüntülü görüşmeler, sonunda bu platformda da desteklenmeye başlandı. Geçtiğimiz ay Ubuntu ve Debian gibi .deb paketlerini kullanan dağıtımlar için yayımlanan tarayıcı eklentisi sayesinde artık web tarayıcısı üzerinden sesli ve görüntülü görüşmeler gerçekleştirmek mümkün. İlgili kullanıcıların www.google.com/chat/video adresinden indirebilecekleri eklentiyi kurmadan önce açık durumdaki tüm web tarayıcılarını kapatmaları gerekiyor. Bu arada artık aynı servis sayesinde ABD ve Kanada'daki sabit telefonlar da aranabiliyor (bu telefon servisinin sene sonuna kadar ücretsiz olacağı belirtiliyor).

KÖTÜ NİYETLİ YAZILIMLARIN %99.4'Ü WINDOWS KULLANICILARINI HEDEFLİYOR

Alman güvenlik yazılımı şirketi G Data'nın yaptığı araştırmaya göre, bilgisayar kullanıcılarına yönelik tehditlerin %99.4'ünün Windows kullanıcılarını hedef aldığı belirlendi. Araştırmada 2010 yılının ilk yarısı geçildiğinde tespit edilen yeni kötü niyetli yazılım sayısının bir milyon gibi rekor bir düzeye ulaştığı bildiriliyor. Bu rakam, geçen yılın ilk yarısına göre yaklaşık %50 oranında bir artışa denk geliyor. Tespit edilen kötü niyetli yazılımların %42.6'sı Trojan iken, %20.3'ü "downloader" olarak anılan istenmeyen yazılım indiricilerden oluşuyor. Öte yandan, bilgisayarın kontrolünü kötü niyetli kişilere teslim edebilen "backdoor" yazılımları %12'lik bir orana sahip. Rakamlar doğrultusunda her bir dakikada dört yeni virüsün ortaya çıktığı tespit edilmiş.

BROADCOM WI-FI SÜRÜCÜLERİNİN KAYNAK KODUNU AÇTI

Dünyanın en büyük kablosuz internet aygıtı üreticilerinden olan Broadcom, aygıtları için sunduğu Linux sürücülerinin kaynak kodunu açtı. Dizüstü bilgisayarında Linux kullanan milyonlarca kullanıcı için büyük ve güzel bir sürpriz olan bu karar, Linux kullanıcılarının sayısının artmasında da önemli bir gelişme olabilir, çünkü artık kablosuz aygıt sürücülerini Linux dağıtımlarıyla birlikte gelecek ve yasal bir şekilde otomatik olarak yüklenilecek. Daha önceleri kullanıcılar bazı durumlarda aygıtları çalıştırabilmek için kaynak koddan derleme yapmak veya özel araçlarla Windows sürücülerini kullanmak durumunda kalıyordu.

İSTEDİĞİNİZ PAKETLERİ İSTEDİĞİNİZ DAĞITIMLARA KURUN

Bazı zamanlarda aradığınız bir yazılımın veya sürücünün yalnızca belirli bir Linux dağıtımı için sunulmuş olduğunu görmek canınızı sıkabilir. Örneğin nispeten eski bir yazıcıyı Debian sisteminize tanıtmak istersiniz ancak sunulan sürücü yalnızca RPM biçimindedir ve kaynak kodunu bulmak da mümkün değildir. İşte böyle zamanlarda yardımınıza koşan Alien sayesinde, bir dağıtım için oluşturulmuş olan bir paketi başka bir dağıtımda kullanmak mümkün oluyor. Slackware, Debian-Ubuntu ve RPM tabanlı dağıtımlarla uyumlu olarak çalışan Alien'i <http://kitenet.net/~joey/code/alien/> adresinden indirebilirsiniz. Elbette yazılım dönüştürülen paketler için %100 çalışma garantisi vermiyor ancak genel başarımları son derece yüksek.

PARDUS KURUMSAL 2 GELİYOR

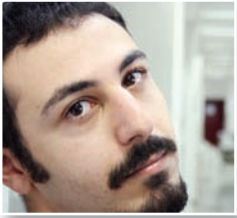

Ağustos ayının sonunda Pardus 2011'in Alfa sürümünün duyurulmasının ardından, geçtiğimiz ay Pardus Kurumsal 2'nin de önizleme sürümü sunucularındaki yerini aldı. Pardus geliştiricilerinden Serdar Dalgıç'ın duyuru listesine gönderdiği e-postayla duyurulan Pardus Kurumsal 2'nin "Önizleme Sürümü" adlı 32 bit ve 64 bit mimarilerine uygun kurulum kalıplarına, Pardus'un FTP sunucularından ulaşılabilir. Hibrit (melez) görüntü desteği de olan kurulum kalıplarını DVD'ye yazabileceğiniz gibi, USB flaş bellek gibi sabit disk benzeri aygıtlar üzerine de yazabilirsiniz. Pardus geliştiricileri, kararlı sürüm çıkana kadar her hafta Pardus Kurumsal 2'nin yeni bir önizleme sürümünü çıkarmayı planlıyor.

Ağustos ayının sonunda Pardus 2011'in Alfa sürümünün duyurulmasının ardından, geçtiğimiz ay Pardus Kurumsal 2'nin de önizleme sürümü sunucularındaki yerini aldı. Pardus geliştiricilerinden Serdar Dalgıç'ın duyuru listesine gönderdiği e-postayla duyurulan Pardus Kurumsal 2'nin "Önizleme Sürümü" adlı 32 bit ve 64 bit mimarilerine uygun kurulum kalıplarına, Pardus'un FTP sunucularından ulaşılabilir. Hibrit (melez) görüntü desteği de olan kurulum kalıplarını DVD'ye yazabileceğiniz gibi, USB flaş bellek gibi sabit disk benzeri aygıtlar üzerine de yazabilirsiniz. Pardus geliştiricileri, kararlı sürüm çıkana kadar her hafta Pardus Kurumsal 2'nin yeni bir önizleme sürümünü çıkarmayı planlıyor.

Güvenlik eksiklerimiz gözler önünde

Güvenliğe verdiğimiz önem her geçen gün azalıyor. Sosyal ağlar üzerinde tüm özelimizi gözler önüne sermemiz hacker'ların kesesini dolduruyor.

Daron DEDEOĞLU
daron@PCnet.com.tr

EN çok önem verdiğimiz konu güvenlik olması gerekirken son zamanlarda en çok boşladığımız konu hâlini alıverdi. Bunun temel nedeni, hacker'ların artık eski usulleri bir kenara bırakıp, yeni nesil av alanları seçmesinden ileri geliyor. Geçtiğimiz yıllarda bilgisayarlara sızmak için kullanılan virüsler, trojan'lar, malware ve rootkit'ler yazılımların içerilerine saklanıp, e-postalar yoluyla phishing saldırıları yapılmaya çalışılırken, şimdilerde bunların yerini çok daha etkili olan, anlık mesajlaşma yazılımları üzerinden yapılan saldırılar ve tuzak kablosuz ağlar alıverdi. Bizler de zaafılarımıza yenilerek, bu yeni nesil tuzakların içerisine kolayca düşebiliyoruz. Örneğin bulunduğumuz yerde şifresiz bir kablosuz ağ varsa hemen ve tereddüt etmeden bağlanmayı tercih ediyoruz. O ağ üzerinde bizi ne gibi tehlikelerin beklediğini düşünmeden, IP alır almaz kendimizi Facebook, Twitter ya da anlık mesajlaşma yazılımlarımızın üzerine atıyoruz. Eğer bu ağda bir hacker dinleme yapıyorsa tüm bu özelimize ait kullanıcı adı ve şifreler çalınmış oluyor. Tabii bankacılık işlemleri gibi direkt para esaslı uygulamalar yapmadığınızı varsayıyorum. Eğer bu tarz bir hata yaptıysanız zaten çok zararlı çıkacağınız kesin. Ancak işin diğer acı yönü de bu gibi kapanlara düşmek üzerey-

ken mevcut güvenlik yazılımlarınızın pek işe yaramadığını görmemiz olacaktır. Neden dersenez, standart internet güvenlik paketleri ya da en çok tercih edilen ücretsiz güvenlik yazılımları genellikle "zararlı yazılımları" arar ve etkisiz hâle getirmeyi amaçlarlar. Oysaki bağlandığınız ağda pusuya yatmış olarak bekleyen bir hacker, sniffer yazılımları kullanacağı için güvenlik yazılımlarınızı alarma geçirmeyecektir. Sniffer tarzı yazılımlar, ağda yapılan paket alışverişlerini kopyalamaya yaradığından direkt olarak yaptığınız işlemlerin deşifre edilmesine olanak verirler. Bu deşifre sonucunda da hacker sizin internette yaptığınız her şeyden haberdar olur ve kullandığınız şifrelere kolayca sahip olur. Bunu engellemenin en kolay yolu bilmediğiniz ve korumasız olan kablosuz (ya da kablolu) ağlara bağlanmamanız, bağlansanız bile bu tarz işlemler yapmamanız olacaktır.

Alışveriş merkezleri ve restoranlara dikkat!

Bu tarz güvenliksiz ağlar genellikle halka açık ortamlarda daha çok bulunur ve en çok tehlike içereni de bu tarz ağlardır. Alışveriş merkezleri ya da restoran gibi kişi sayısının haddinden fazla olduğu ortamlarda bulunan kablosuz ağlarda, sniffer yazılımlarını devreye sokarak pusuya yatmış hacker'lara rastlayabilirsiniz. Benzer şekilde bağlandığınız bu ağdaki diğer bilgisayarlar sizin paylaşıma açık dizinlerinizi kolayca görüntüleyebilirler. Bunların önüne geçmek için firewall kullanmayı denemeli ve korumasız ağlardan uzak durmalısınız.

Ayrıca Facebook gibi ortamlarda tüm özel hayatınızı gözler önüne sermeniz "sosyal mühendislerin" ekmeğine yağ süren bir adım olduğundan dikkati elden bırakmamanızda fayda var. Örneğin arkadaşlarınızla yaşadığınız bir olaya ait fotoğrafları paylaşarak, bu fotoğrafların altında o olayla alakalı yorumlar ve sohbetler gerçekleştirdiğinizde kolayca bunu okuyan üçüncü kişilerin de o olay hakkında bilgisi olabileceğini aklınızdan çıkartmayın. Üstelik Facebook gibi ortamlarda kendisini arkadaşlık arayan bayan olarak tanıtan birçok hacker olabileceğini de aklınızdan çıkartmayın. Bu nedenle tanımadığınız

kişileri sırf “çekici bayanlar” oldukları için listenize eklemeyin. Bu yolla listelere sızan hacker’lar siz ve listenizdeki diğer arkadaşlarınız hakkında had-dinden fazla veri toparlayabiliyorlar. Sonuçta sahte kredi kartları, birbiri adına talep edilen telefon kontörleri ya da borç paralar. Düşünsenize, arkadaşlarınıza kendisini sizmiş gibi tanıtan bir hacker sizin ağzınızdan borç para toparlasa ve kayıplara karışsa ne yapardınız? Zor bir durum ama Avrupa ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri’nde sıkça yaşanan sanal suçlar arasında başı çekiyor bu taktik. Güvenliğinizi önemsiyorsanız ilerleyen sayfalardaki güvenlik dosyamı mutlaka okuyun. Zira hacker’lar için artık her bilgi kırıntısının maddi değeri var desek yanlış olmaz. O nedenle sakın kendinizi hedef olamayacakmışınız gibi nitelendirmeyin.

Anlık mesajlaşma yazılımlarına dikkat!

Güvenlik konusunda bahsetmek istediğim bir başka önemli konu da en çok zaman geçirdiğimiz anlık mesajlaşma yazılımlarıyla alakalı. Bu yazılımların kullandığı protokoller üzerinden hızla yayılan yeni ve tehlikeli bir virüs ailesi saptandı. Birçok dili konuşabilen bir sohbet botu şeklinde tasarlanmış bu yeni zararlının hedefinde tabii ki bilgileriniz ve arkadaş listeniz yer alıyor.

Bu yeni solucanlar girdikleri bilgisayarın IM kişi listesine yerleşiyor ve kendisini diğer kullanıcı adreslerine yolluyor. Kullanıcılar, karşılırlarına çıkan ilginç bir resmin linkine tıkladıklarında, zararlı bir dosyaya yönlendiriliyorlar ve böylece bilgisayara virüs bulaşıyor. Söz konusu link kullanıcılara virüsün bulaşmış olduğu başka bir bilgisayardan gönderiliyor. Yani av olup, virüsün kurbanlarından birisi hâline geldiğinizde aynı zamanda bir avcı haline dönüşüp, kendi arkadaş listenize saldırmaya başlıyorsunuz. Tabii bunu bilinçsizce yapıyorsunuz. Solucan tespit edildiği için güvenlik yazılımınızı güncellenmeniz sizin için yeterli bir koruma sağlayacaktır ancak yine de tedbiri elden bırakmamak gerek.

Tablet savaşları kızışıyor

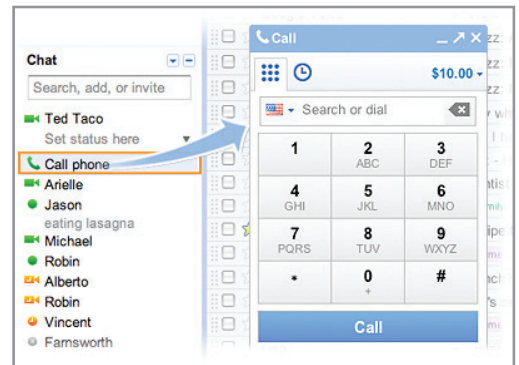
Bildiğiniz gibi Apple inovasyon dolu cihazlar üretmeye iPad ile devam etmişti. Bu ürünün yoğun ilgi ve talep görmesi birçok firmayı bu ürün segmentine yöneltti. Samsung da bu firmalardan birisi ve önceleri iPhone’a rakip olarak çıkarttığı Galaxy serisine bir tablet modeli ekleyerek, iPad’e de rakip olmayı başardı. Boyut ve özellik olarak Apple iPad’den daha ufak ve gelişmiş olan Galaxy Tab Amerika’da piyasaya girdi girecek. Elbette ki, beni ilgilendiren bu yeni nesil oyuncuların gelecekte nasıl bir konumda olacağından ziyade üzerlerinde barındırdıkları

işletim sistemleri ve bu sistemlerle yapılabilecekler diyebilirim. Çünkü şimdilik multi-touch ekranların sunduğu kullanım kolaylığıyla bilim kurgu filmlerini aratmayan bu cihazlar üzerinde geliştirme yapan birilerini göremedim. Bahsettiğim direkt olarak cihazın kendi üzerinde kod yazıp çalıştırmak. Eğer bu durum aşılsa gerçekten geçtiğimiz ay bahsettiğim gibi klavye ve fare ikilisine veda edebileceğiz, çünkü işlemci ve bellek konusunda bu tabletler dizüstülerimizi aratmıyor.

Samsung’un Android kullanması iOS kullanan iPad’den bir adım öne geçmesine neden oluyor diyebilirim. Çünkü şu sıralar Android üzerinde Java, C ve Python gibi birçok farklı geliştirme dilini kullanmak mümkün. Flash desteği de cabası. Merak ettiğimse Samsung’un Android’e yatırım yaparken kendi işletim sistemi bada’yı kullanan bir başka tablet piyasaya sürüp sürmeyeceği. Zira Android ve iOS karması diye nitelendirdiğim bu yeni sistem de yabana atılır cinsten değil. Elbette ki bunun yanıtını yakın zamanda Samsung’un hâl ve tavırlarından anlayacağız ama Google’ın ve Apple’ın artık ortaya koydukları bu sistemler için güvenlik politikaları düşünmeye başlamaları da fena olmayacak. Şimdiden birçok zararlı beyin bu iki platformu kendilerine hedef tayin etti bile.

Google ve telefon

Söz Google’a gelmişken ilgimi çeken bir hamleden bahsetmek istiyorum. Geçtiğimiz günlerde Google, şimdilik sadece Amerika ve Kanada’da kullanılan bir servisi hizmete soktu. Servis Gmail üzerinden (Google Talk modülünden) telefon araması yapabilmeyi sağlıyor. Bunun için de Google’ın bir süre önce satın aldığı Global IP Solutions adlı telekomünikasyon şirketi tarafından hazırlanan bir altyapı kullanılmış. Yakın bir zamanda bu servis ülkemizde de hizmete sokulur mu bilmem ama Kanada ve Amerika’da hizmete girdiği ilk 24 saat içerisinde 1 milyonun üzerinde arama yapıldığı göz önüne alınırsa, ülkemizde bu Google hizmetinin de “ban” yeme ihtimali olduğunu düşünmeden edemiyorum. Bu adım aynı zamanda Google’ın iletişim servislerini bir bir Gmail üzerine taşıma planını gerçekleştirmekte kararlı olduğunu da gösteriyor. Bakalım yakın zamanda bu hizmetlere başka neler eklenecek? Gelecek ay görüşmek üzere. ❖

Ayın yazılımları

Boyundan büyük işler başaran, bilgisayarınızı yeni işlevlerle donatacak uygulamaları bu bölümde topladık.

Daron DEDEOĞLU / daron@PCnet.com.tr

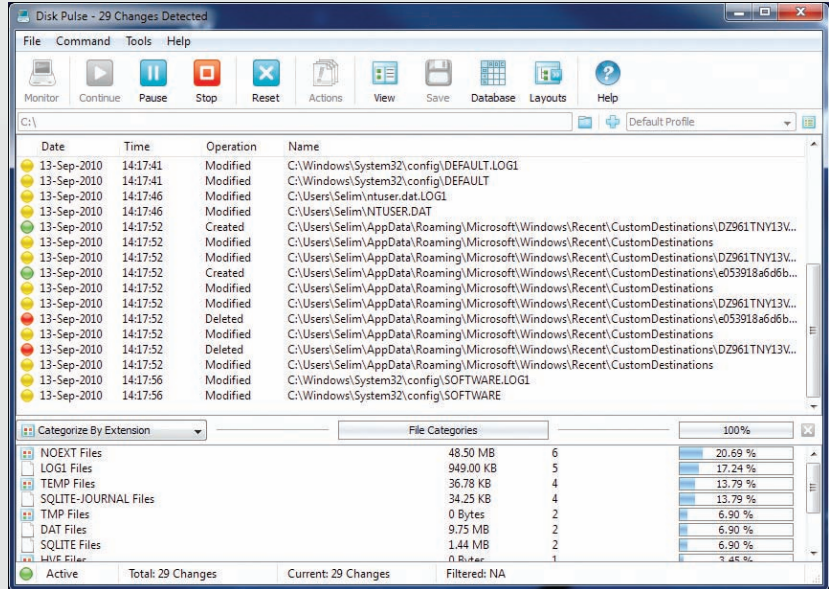
TAMAMI DVD'DE
Burada sizlere tanıttığımız yazılımların tamamını Ekim DVD'mizde bulabilir ve sisteminize kurabilirsiniz.

Disk Pulse

www.diskpulse.com

Sabit diskinizde olup bitenleri anbean takip edin.

Disk Pulse, sabit diskinizde yaşanan tüm etkinlikleri bir bakışta görmenizi sağlıyor. PC'niz garip davranıyorsa ya da sisteminize casus yazılım bulaştığından şüpheleniyorsanız, veya sadece sisteminizde olup bitenleri merak ediyorsanız bu yazılım hoşunuza gidecektir. Bir sürücüyü ya da klasörü takip altına aldığınızda; değiştirilen, silinen, oluşturulan tüm dosyalar listeleniyor. Daha sonra bunları uzantı, kullanıcı adı ya da boyut gibi özelliklere göre filtreleyebilirsiniz. Programın ücretsiz sürümü oldukça yeterli ama daha fazla özellik içeren ücretli sürümleri de bulunuyor.

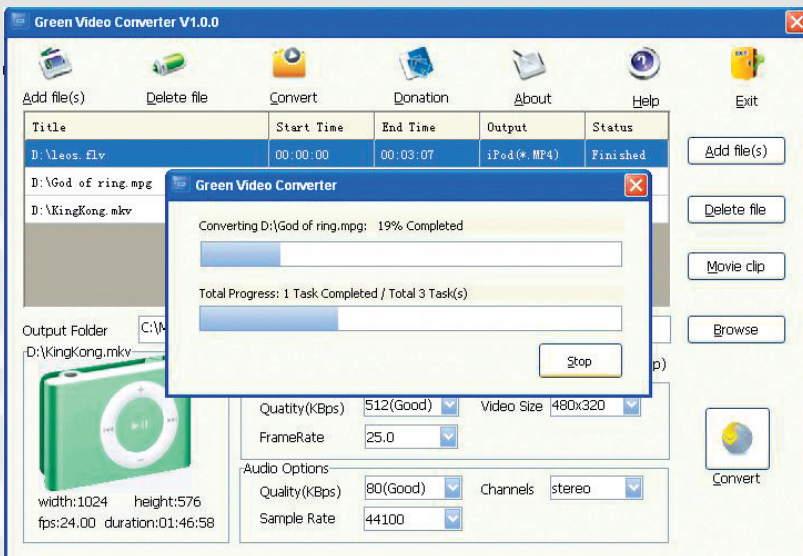

Green Video Converter

www.tonglu365.com/GreenAVConverter/

Her türlü video formatını birbiri arasında dönüştürebileceğiniz ve taşınabilir aygıtlara aktarabileceğiniz hoş bir yazılım.

Ev kullanıcılarının en büyük zevklerinden birisi de ev yapımı video dosyaları üzerinde oynamak ve yeni nesil taşınabilir çoklu ortam oynatıcılarında video dosyalarını

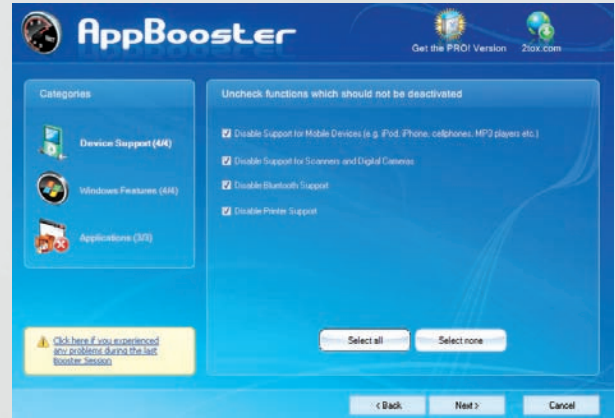
taşımak. Bunun için elbette sağlam bir dönüştürücü ve tekrar ölçeklendirici bir yazılıma ihtiyacınız var. Green Video Converter de tam bu noktada devreye giriyor. Neredeyse tüm video formatları arasında dönüştürme yapabilen yazılım, iPod ve benzeri taşınabilir cihazların çözünürlüklerine uygun formatta videolar hazırlamanızı da sağlıyor. Kurulum gerektirmeyen bu ücretsiz yazılımı elinizin altında bulundurmanızda fayda var.

DriverMax

www.drivemax.com

Format öncesi bilgisayarınız için gerekli olan sürücülerinizin CD'lerini nereye koyduğunuzu hatırlamıyor musunuz?

Format sonrası donanımlarınızın sürücülerini tekrar tekrar arayıp bulmaktan sıkıldıysanız ve her defasında evin altını üstüne getirip sürücü CD'leri arıyorsanız sizi bu dertten kurtaracak bir çözümümüz var: DriverMax. Ücretsiz olarak dağıtılan bu küçük yazılım sayesinde bilgisayarınızda bulunan tüm sürücü dosyalarını tek tıklamayla yedekleyebilirsiniz. Ardından yeni bir Windows kurulumu yaptığınızda yine bu küçük yazılım sayesinde yedeklediğiniz sürücülerinizi tekrar kurabilirsiniz. Kolay kurulumu ve kullanıcı dostu arayüzleriyle benzerlerinden ayrılan DriverMax'i elinizin altında bulundurmanızı öneriyoruz.

AppBooster

www.appbooster.net

Sisteminizi oyunlar için hızlandırmanın en maliyetsiz ve kolay yolu.

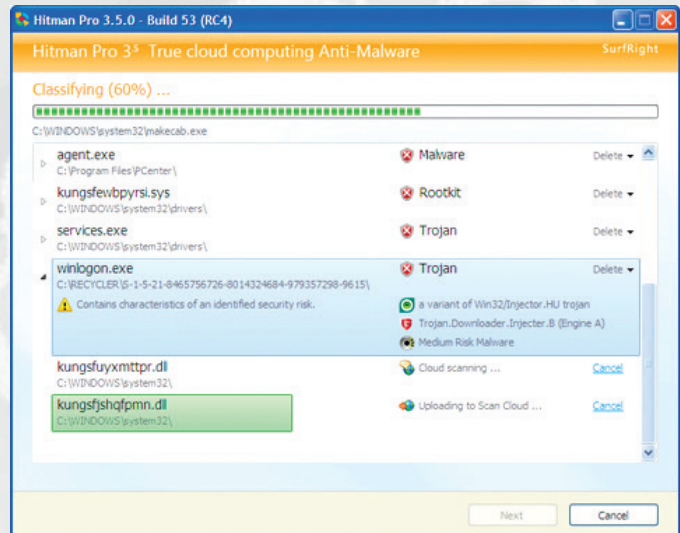
Ücretsiz olarak dağıtılan bu küçük yazılım sayesinde sisteminizin kalbi olan işlemci ve bellek optimizasyonunu oyunlarınız için en iyi konuma getirip, oldukça hızlı ve performanslı bir oyun keyfi yaşayabilirsiniz. Hiç derinlemesine sistem bilgisine sahip olmasanız bile bu yazılımı çalıştırdığınızda her ayar otomatik olarak yapılıp, bilgisayarınız oyun canavarı haline dönüşecek. Ancak bilgisayarınızı yeniden başlattığınızda bu ayarlar tekrar eski haline dönerek, sisteminiz normal performansında çalışmaya devam edecek. Bu yazılım her ne kadar harika bir buluş gibi dursa da yalnızca sisteminizin elverdiği ölçüde performans sağlayacağını aklınızdan çıkartmayın.

Hitman Pro

www.surfright.nl/en

Yeni bir güvenlik yazılımıyla tanışmaya hazır mısınız? Üstelik tamamen ücretsiz!

Ünlü aksiyon oyunundan adını alan Hitman, bilgisayarınızı korumaktan ziyade kurtarmak üzerine programlanmış diyebiliriz. Kurulumu ihtiyaç duymadan çalışabilen Hitman, USB belleklerde rahatlıkla taşınabiliyor. Virüslerin yanı sıra güncel zararlılardan rootkit ve malware gibi programlara karşı oldukça etkili olan yazılım, sisteminizi (diskinizin boyutu ne olursa olsun) 5 dakika gibi bir sürede tarayabiliyor. Sistemi yormadan ve yavaşlatmadan çalışan Hitman Pro 3.5'i elinizin altında bulundurmanızı ama tek başına güvenlik yazılımı olarak kullanmamanızı öneriyoruz. Sınırsız süreli tarama imkânı sunan yazılım, 30 gün boyunca bulunduğu zararlıları da temizleyebiliyor.

Online Armor Free

www.online-armor.com

Güçlü ve basit kullanımlı bir güvenlik duvarı arayanlar mutlaka denemeli.

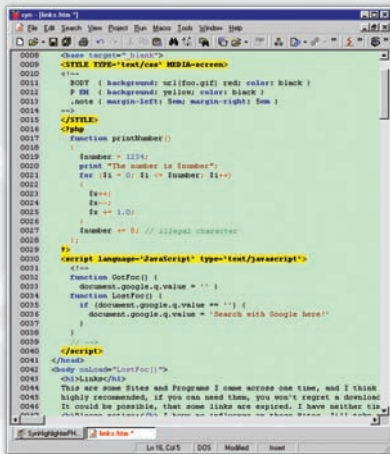
Oldukça hızlı kurulan ve kolay kullanılan bu güvenlik duvarı (firewall) uygulaması sayesinde bilgisayarınızı internet üzerinden gelebilecek tehlikelere karşı koruyabilirsiniz.

Güvenlik duvarı uygulamaları virüs ya da benzeri yazılımlara karşı sisteminizi tarayıp koruyamasa da bu tarz zararlıların sisteminizden veri kaçırmaya ya da hacker'ların sisteminize izinsiz giriş yapmasına engel olabiliyor. Bu nedenle güvenlik yazılımlarının yanı sıra bir güvenlik duvarı uygulaması kullanmanızda fayda var. Basit yönetilen bir firewall arayanlara bu ücretsiz yazılımı öneriyoruz.

Syn

<http://sourceforge.net/projects/syn/>

Oldukça gelişmiş ve bir o kadar da sade arayüzlerle hazırlanmış, işlevsel bir kod editörü.

PHP, HTML ve Java gibi önde gelen 30'a yakın geliştirme diline sözdizimi renklendirme desteği sunan Syn, açık kaynak yapısıyla hemen her gün geliştiriliyor. Oldukça sade arayüzlerle hazırlanmış olan Syn, basit, hızlı ve az sistem kaynağı

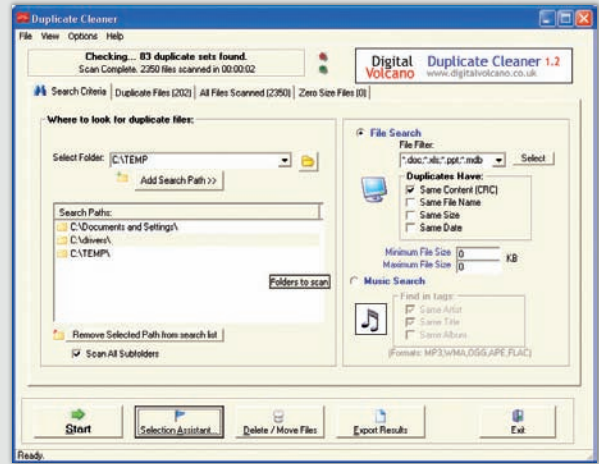
tüketen bir kod editörü arayanlara ilaç gibi gelecek diyebiliriz. Oldukça hızlı çalışan yazılım, muadillerine göre sadeleştirilmiş diyebileceğimiz bir araç çubuğuyla karşımıza geliyor. Kod tamamlama özelliği de bulunan Syn, aynı zamanda FTP protokolü üzerinden çalışmalarınızı sitenize aktarabiliyor.

Duplicate Cleaner

www.digitalvolcano.co.uk

Sisteminizde aynı olan dosyaları temizleyip yerden kazanmaya ne dersiniz?

Sabit diskler büyüdükçe, kullanılmayan dosyaları ayırıp silerek yer açma ritüelleri de yavaş yavaş tarihe karışmaya başladı. Ancak yine de bazen bir dosyayı bulamayıp, aynınsı tekrar tekrar indirdiğimiz de olmuyor değil. Bu gibi durumları sıklıkla yaşıyorsanız Duplicate Cleaner adlı bu ücretsiz yazılım çok işinize yarayacaktır. Yazılımı çalıştırdığınızda sisteminizi tarayıp birbirinin aynı olan dosyaları listelemeye başlıyor. Ardından tek tıklamayla bu dosyaların kopyalarını sisteminizden kolayca temizleyebilirsiniz. Alet çantanızda bulundurmanızda yarar var.

Power Data Recovery Free Edition

www.powerdatarecovery.com

Veri kurtarmadaki küçük yardımcınız sayesinde veri kaybına son verin.

Bilgisayar kullanıcılarının en büyük dertlerinden birisi de kuşkusuz veri kaybıdır. Yanlışlıkla silinen veriler, bilmeden formatlanan disk bölümleri ya da harici kartlar en büyük kâbusların

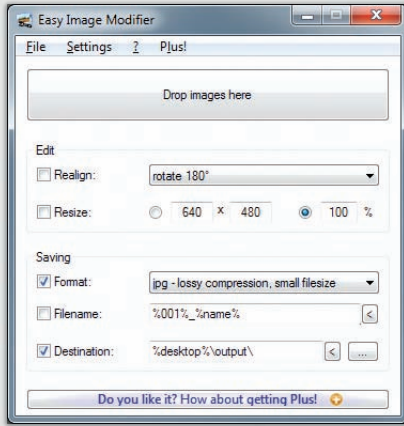
kaynağı oluveriyor. Ancak MiniTool Power Data Recovery Free Edition bu dertleri sona erdiliyor. Sabit diskler ve RAID destekli disklerden veri kurtarma yapabildiğiniz bu araç, aynı zamanda optik medyalardan, parmak belleklerden ve SD/MMC kartlardan da veri kurtarılmasını sağlıyor. Tamamen ücretsiz olan bu yazılımı alet çantanızda bulundurmanızı öneriyoruz.

Easy Image Modifier

www.inspire-soft.net

Resim dosyalarınızı bir çırpıda ve topluca düzenlemek için basit bir çözüm.

Easy Image Modifier, imaj dosyalarınızı topluca yeniden boyutlandırmak, döndürmek, isimlerini değiştirmek ya da formatını dönüştürmek için kullanabileceğiniz portatif bir yazılım.

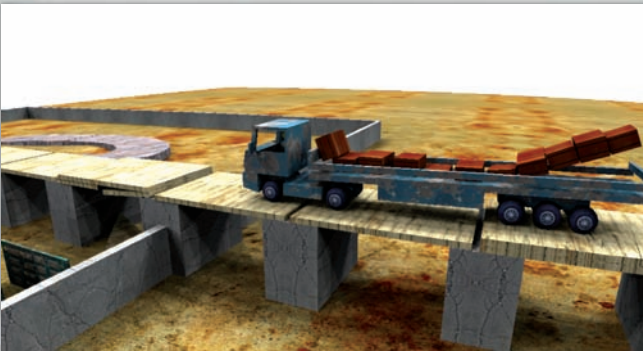
Resimlerinizi

yazılımın penceresine sürükleyip bıraktıktan sonra dilediğiniz seçenekleri düzenlemeniz yeterli. JPEG, PNG ve BMP biçimlerini destekleyen Easy Image Modifier kurulum gerektirmemesine rağmen tercihlerinizi hatırlayabiliyor. Programın Türkçe çevirisi çok kötü olduğundan, biraz İngilizce bilginiz varsa Ayarlar > Dil menüsünden İngilizce'yi seçmenizi öneriyoruz.

Tricky Truck

www.gravitysensation.com/trickytruck/

Oyundan ibaret de olsa kamyon şoförü olmanın zorluklarını göğüsleyin.

Zorlu diyebileceğimiz bu oyunda amacınız, 10 farklı seviyede doğru manevraları yaparak kamyonunuzu park etmek. Gerçekçi fizik motoru, kamyon üzerindeki hâkimiyetinizi azalttığı gibi bu devasa araçların ne kadar zor kontrol edildiğini gösteriyor. Giderek artan zorluktaki 10 seviye, kolay ve zor modlarda oynanabiliyor. Dilerseniz o bölümde nasıl hareket etmeniz gerektiğini görmek için bölüm demosunu da izleyebilirsiniz. Farklı kamera açıları arasında geçiş yapabildiğiniz oyun henüz tamamlanmamış, dolayısıyla web sitesini kontrol ederek yeni bölümler içeren yeni sürümleri indirebilirsiniz.

Shutdown Timer

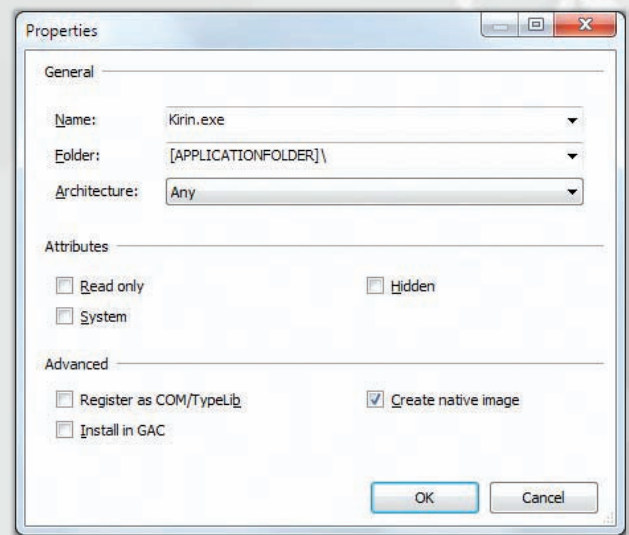
www.sinvise.net

Bilgisayarınızın kapanışını zamanlayın ya da istediğiniz an, istediğiniz programı çalıştırın.

Virüs taraması ya da büyük dosyaları indirme gibi birtakım işlemlerin siz bilgisayar başında değilken yapılmasını isteyebilirsiniz. Bu durumda, Shutdown Timer'ı kullanarak bilgisayarınızı

belli bir saatte kapanmaya ya da yeniden başlamaya programlamanız mümkün. Saat dışında, örneğin "indirme hızının 5 dakika boyunca 100 kbps'nin altına düşmesi" ya da "CPU kullanımının 10 dakika boyunca %90'ı aşması" gibi kurallar da belirleyebilirsiniz. Shutdown Timer, bu gibi koşullar gerçekleştiğinde bir program, dosya ya da web sayfasının açılmasını da sağlayabiliyor.

Kirin

<http://pmcchp.com/kirin/>

Windows üzerinde geliştirme yapan okurlarımızın çok işine yarayacak bir araç.

Windows kullanıcıları MSI uzantılı kurulum dosyalarını çok yakından tanırlar. Genellikle sistem dosyaları ya da sürücülerle karşımıza gelen bu kurucular, şimdilerde tüm Windows tabanlı yazılım geliştiricilerinin gözdesi hâline aldı diyebiliriz. Siz de hazırladığınız yazılımları MSI uzantılı olarak dağıtmak istiyorsanız Kirin adlı bu ücretsiz yazılım sayesinde kolayca kurulumlarınızı hazırlayabilirsiniz. Birkaç tıklamada yazdığınız program kodlarını MSI uzantılı kuruculara sahip hale getiren bu başarılı yazılımı elinizin altında tutmanızda yarar var.

Online iletişimde bir adım öteye:

Windows Live Messenger 2011 beta

Dünyanın en sevilen anlık mesajlaşma uygulaması, şimdi de online iletişiminizin merkezi olmak niyetinde.

Selim ŞUMLU / selim@PCnet.com.tr

ŞÜPHE SİZ Windows Live Messenger (eski adıyla MSN Messenger) hem dünyada hem de Türkiye’de en çok kullanılan ve sevilen anlık mesajlaşma yazılımı. Bugün Messenger ağına bağlanıp arkadaşlarınızla mesajlaşmak için muhtemelen Windows Live Messenger 2010 sürümünü kullanıyorsunuz. Ancak Microsoft’un birkaç ay önce duyurduğu yeni Windows Live Temel Parçalar paketine dâhil olan Windows Live Messenger 2011, mesajlaşmaktan çok daha fazla yeteneğe sahip.

NASIL KURULUR?

Windows Live Messenger 2011 beta, yeni Windows Live Temel Parçalar beta paketinin bir parçası olarak geliyor. Ücretsiz indirmek için <http://explore.live.com/windows-live-essentials-beta> adresini ziyaret edebilirsiniz. Henüz Türkçe sürümü çıkmamış olsa da İngilizce ya da diğer mevcut dillerdeki sürümünü Türkçe Windows’unuza kurabilirsiniz. Temel Parçalar kurulumunu çalıştırdığınızda varsayılan olarak tüm Temel Parçalar yazılımlarını kurmayı önerecektir. Temel Parçalar 2011, Windows XP ve önceki sürümleri desteklemeyeceği için en azından Windows Vista kullanıyor olmanız gerekiyor.

Görünümü tamamen değişerek yenilenen WLM 2011, artık sosyal ağları birleştiren bir uygulama görevi görüyor. Bunun anlamı şu: İnternette sosyal ağ, mikro blog, video paylaşım gibi amaçlarla kullanılan ve çok da başarılı olan siteler zaten mevcut. Üstelik bunları siz de büyük ihtimalle kullanıyorsunuz. Microsoft bunları sıfırdan inşa etmeye niyetli değil. Onun yerine, en sevdiğiniz sosyal ağları ve paylaşım sitelerini Windows Live Messenger’da bir araya getirerek hepsine tek bir noktadan erişmenizi sağlıyor!

Sosyal merkeziniz Messenger

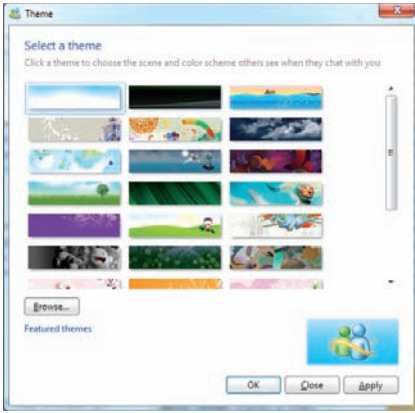
Windows Live Messenger’ın ilk etapta hayata geçirdiği ortaklıklar Facebook, MySpace ve LinkedIn ile. Messenger’ı sevdiğimiz kadar Facebook’u da sevdiğimiz kesin. MySpace de ülkemizde bir türlü yeterince popüler olamasa da dünyanın en popüler 2. sosyal ağı. LinkedIn ise iş dünyasında sıkça kullanılan bir sosyal ağ. Ayrıca Microsoft’un zaman içinde başka sosyal sitelerle de ortaklıklar kuracağını tahmin ediyoruz.

Bu sosyal ağlardaki arkadaşlarınız sürekli olarak durum iletileri, videolar, fotoğraflar vs. paylaşıyor. Messenger’daki arkadaşlarınız da fotoğraflarını ve durum iletilerini değiştiriyor. Tüm bunları hiçbir siteyi ziyaret etmeden, tek bir ekrandan takip etmek istemez miydiniz? İşte

Highlights başta olmak üzere “sosyal” görünüm, arkadaşlarınızdan haberdar olmak için birebir.

bu noktada Messenger Highlights devreye giriyor. Messenger Highlights, Windows Live Messenger 2011’in varsayılan arabirimi. Dolayısıyla artık Messenger’ı açtığınızda küçük bir arkadaş listesi yerine geniş bir pencerede arkadaşlarınızdan gelen her şeyle karşılaşıyorsunuz. Üstelik bu ekran tamamen interaktif. Yani arkadaşınızın Facebook’ta paylaştığı bir fotoğrafa tıkladığınızda o fotoğrafı veya albümü tam ekran görebilir, dilediğiniz paylaşımlara yorum yazabilir, paylaşılan YouTube videolarını ve Flickr galerilerini de doğrudan Messenger üzerinden görüntüleyebilirsiniz. Eğer Hotmail kullanıyorsanız, Hotmail’inize gelen fotoğraflar bile Highlights ekranınıza eklenbiliyor! Üyesi olduğunuz sosyal ağları Messenger’a bağlamak için Messenger penceresinin sağ alt köşesindeki “Add” düğmesine tıklamanız yeterli. Tüm bu güncellemeler Highlights ekranını karmakarışık bir çorbaya döndürür diye düşünüyorsanız, bu konuda da bazı optimizasyon ilkeleri belirlenmiş. Sık gö-

Menü > Personalize > Change your theme komutuyla yeni bir tema seçebilirsiniz.

rüşülenler (favorites) listenize eklediğiniz arkadaşlarınızdan gelen güncelleme ve paylaşımlara her zaman öncelik veriliyor. Öncelik vermek istediğiniz arkadaşlarınıza sağ tıklayıp sık görüşülenlere eklemeniz yeterli. Daha sonra Messenger, paylaşımların türüne, yorum sayısına ve güncelliğine bakarak bir öncelik sıralaması yapıyor ve sizin için en ilginç olabilecek paylaşımları ekranın üst kısmına getiriyor. Ayrıca, durum güncellemesi ve link paylaşımı gibi içerikleri pencerenin sol yanına dizerken fotoğraf ve video tarzı medya içerikleri de sağ tarafta sıralanıyor. Ayrıca sosyal ekranınızda yalnızca son paylaşımları, kendi paylaşımlarınızı, fotoğraf ya da video paylaşımlarını görüntülemeniz de mümkün. Açıkça söylemeliyiz ki Highlights ve sosyal ekranlar özelliği PCnet editörleri tarafından WLM 2011'in en sevilen ve en çok kullanılan yeniliği oldu.

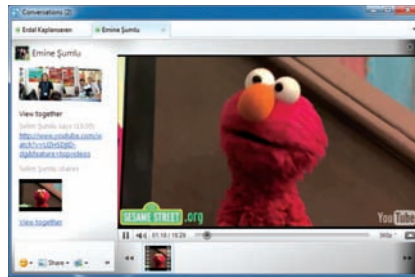
Daha rahat resim ve video paylaşımı

Messenger'ın önceki sürümleri, mesajlaştığınız kişiyle sabit diskinizdeki resimleri paylaşmanıza izin veriyordu. Ancak daha pek çok yerde, paylaşacak çok şey var! Mesela tatil fotoğraflarınızdan Facebook'ta bir albüm oluşturmuş ya da yüksek çözünürlüklü fotoğrafları-

nızı SkyDrive'da saklamış olabilirsiniz. Şu anda her iki servis de WLM 2011'de destekleniyor. Bu albümlerinizi anında paylaşmak için konuşma penceresinde Share > Photos from online album komutunu verip albümü seçmeniz yeterli. Arkadaşınız albümdeki fotoğrafları tek tıklamayla gezebilirken pencerenin sol yanında sizinle yazışmaya da devam edebiliyor. Hatta fotoğraflarınızı slayt görüntüsü olarak izlerken görüntülü sohbet bile başlatabilirsiniz.

Bugüne kadar Messenger'da video paylaşmak mümkün değildi. Örneğin YouTube'da beğendiğiniz bir videonun linkini arkadaşınıza göndermeniz ve o izlerken sizin beklemeniz gerekirdi çünkü yazışma penceresi büyük ihtimalle videonun üzerine çıkacağı için sizinle yazışmıyordu. Ama artık popüler video sitelerinden birine ait bir linki arkadaşınıza gönderdiğinizde Messenger bunu otomatik olarak tanıyor ve video görünümüne geçiyor. Şimdilik desteklenen siteler YouTube, Vimeo, DailyMotion, Break.com ve Wat.tv. video görünümünde, arkadaşınızın paylaştığı video otomatik olarak Messenger penceresi içinde yükleniyor. İsterseniz "Birlikte izle" (View together) komutuyla videoyu eş zamanlı izlerken sol tarafta yazışmanız da mümkün!

Görüntülü sohbet daha kaliteli

Şimdilik internet tabanlı sohbetin son noktası, karşınızdaki kişiyi hem görebilmek hem de duyabilmek; yani "görüntülü sohbet". Messenger bu özelliği zaten uzun süredir sunuyordu. Hatta son açıklanan verilere göre ayda 230 milyon görüntülü görüşme yapılıyor. Kaliteli bir sohbet için bağlantı kurma süresi, görüntü kalitesi, kare oranı, ses kalitesi, görüşmenin tamamlanması gibi pek çok şeyin optimize edilmesi gerekiyor. Beta aşaması boyunca kullanıcılarından pek çok veri toplayan Microsoft, video performansını artıracak bazı teknik geliştirmeler yapmış. Sonuç olarak yeni Messenger'da daha

kaliteli video görüntüleri daha az işlemci gücü harcayarak oluşturuluyor. Görüntülü görüşme ekranı da tamamen yenilenmiş. Ekranın tamamı görüştüğünüz kişiye ayrılıyor ve dikkat dağınıcı diğer nesneler ortadan kaldırılıyor. Kendi görüntünüzü de ekranın bir köşesinde küçük bir şekilde izleyebilirsiniz. Elbette istediğinizde kolayca fotoğraf, video vs. paylaşmanız mümkün. Ayrıca görüntülü görüşmeyle ilişkili animasyonlar, geçiş efektleri ve webcam ayarları da geliştirilmiş.

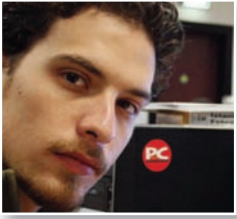
Daha neler var neler!

Windows Live Messenger 2010 Beta ile ilgili diğer yenilikleri ve püf noktalarını da kısa notlar hâlinde paylaşalım:

- Artık ana menüye sağ üstte yer alan, adınızın yazılı olduğu düğmeyle erişiliyor.
- Çevrimiçi görünmek istemediğiniz kişileri artık tek tek seçerek yalnızca onlara "çevrimdışı görünmeniz" mümkün. Bunun için dilediğiniz kişiye sağ tıklayıp "Appear offline to this person"ı seçin.
- Çok da umurunuzda olmayan ve nezaketen sosyal ağınıza eklediğiniz birileri varsa ve Highlights ekranında onları görmek istemiyorsanız, herhangi bir paylaşımlarının üzerine geldiğinizde sağ üstte beliren çark simgesine tıklayın ve "Hide (isim)'s updates"i seçin.
- Yeni Messenger'da Facebook Chat entegrasyonu var. Sağ üst köşedeki adınıza tıklayıp "Facebook Chat"i işaretlerseniz Facebook'ta çevrimiçi olan arkadaşlarınızı görebilir ve onlarla Messenger üzerinden sohbet edebilirsiniz.
- Windows 7 kullanıyorsanız göre çubuğundaki Messenger simgesinin üzerine gelerek ve sağ tıklayarak çeşitli kısayollara ulaşabilirsiniz.
- Sosyal görünümün ilginizi çekmiyorsa sağ üst köşedeki "kompakt görünüm" düğmesine tıklayarak eski görünüme geri dönebilirsiniz. ❖

Yatırımcı gözüyle Türkiye interneti

İnternette “yatırım” sözcüğüyle birlikte akla gelen ilk isimlerden biri olan M. Cem Sertoğlu ile Türkiye internetinin bugünkü durumu üzerine sohbet ettik.

A. Kivanç TANRIKULU
kivanc@PCnet.com.tr

BEN Mezrich'in geçen yıl yayımlanan kitabı The Accidental Billionaires (Kazara Milyarder), Mark Zuckerberg'ün Facebook'u kurma öyküsünü anlatıyor. Bu kitaptan uyarlanmış olan The Social Network (Sosyal Ağ) adlı film de geçtiğimiz günlerde dünyanın birçok yerinde vizyona girdi. Filmin tanıtıcı cümlesi şöyle: “Birkaç düşman yapmadan 500 milyon arkadaş edinemezsin”.

Dışarıdan bakıldığında hayli karizmatik görünüyor; birkaç yıl içinde milyonlarca kişi tarafından kullanılan bir sosyal ağa imza atmış, milyarder olmuş gencin öyküsü. Oysaki, elbette Mark'ın 500 milyon tane arkadaşı yok. :) Üstelik milyarlarca dolarlık değeri de tek başına oluşturmuş değil.

İnternet ortamında iyi fikirler, fikirleri gerçeğe dönüştürmekte kararlı liderler ve “diğer gerekli kaynaklar” bir araya geldiğinde işler akıl almaz boyutlara varabiliyor. Google'da, YouTube'da, GittiGidiyor.com'da olduğu gibi...

Siz bakmayın filmin afişinde Mark Zuckerberg'ü oynayan gencin tek başına milyonlarca arkadaş edinmiş gibi gösterildiğine... Facebook'un bugünle gelmesinin ardında biraz da “diğer gerekli kaynaklar” meselesi yatıyor. 13 farklı

şahıs ve şirket tarafından içeriye akıtılan 836 milyon dolarlık yatırımdan bahsediyorum!

Elbette yatırımcıların girişimlere kattıkları tek şey para değil. Girişimin hangi aşamada olduğuna bağlı olarak yatırımcılar paranın yanında çoğu zaman daha değerli olan bilgi birikimleriyle, deneyimleriyle gelebiliyor.

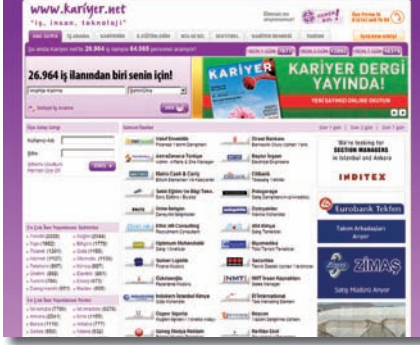
M. Cem Sertoğlu, Türkiye internetinin perde arkasındaki önemli şahsiyetlerden biri. YemekSepeti.com, Kariyer.net, GittiGidiyor.com gibi zirvedeki internet şir-

ketlerinin başarı öykülerinde rolleri var. Teknoloji ve özellikle de internet odaklı yatırımlarının sayısı gün geçtikçe artıyor. Merkezi Amerika'da bulunan Grou.ps ve son günlerde adını iyiden iyiye duyuran grup satın alma sitesi Grupanya da Cem Sertoğlu'nun yatırımcı olarak dahil olduğu işlerden. Sertoğlu, geçtiğimiz yıllarda iLab Ventures ve Golden Horn Ventures gibi tanınan yatırım organizasyonlarında görev aldıktan sonra Young Turk Ventures'u kurdu. Geleceğine inandığı teknoloji şirketlerine çeşitli aşamalarda yatırım yapabildiği gibi, daha büyük miktarlarda yatırıma ihtiyaç duyulan durumlarda yurt dışı kaynaklı fonları da organize edebiliyor.

Kendisiyle Türkiye internetinin mevcut durumu üzerine sohbet ettik. İlk sorularımdan biri, benim gözümde hak ettiği kârlılığa ulaşamayan içerik siteleri üzerineydi. M. Cem Sertoğlu, paranın reklam verenlerden çıkıp yayıncı sitelere ulaşana kadar kat ettiği yolun uzun olması sebebiyle olumsuz sonuçların doğduğunu düşünüyor. Elle tutulur reklam bütçeleri olan büyük şirketlerin harcamaları, yayıncılara ulaşana kadar birçok aracı şirketin süzgecinden geçiyor. Bir diğer sorun da az sayıda büyük bütçeli reklam verenin reklamlarının yine az sayıda siteye dağılıyor olması. Bu durum yüzünden içerik yayın-

çılığı yaparak para kazanmayı hedefleyen web sitelerinin sayfa gösterimi büyüklüğü bakımından ilk 100'de kendilerine yer bulmaları gerekiyor. Sertoğlu'nun görüşü yine de kullanıcı tarafından oluşturulan içerik üzerine doğru planlar kuran web girişimlerinin başarıya ulaşacağı yönünde.

Yatırımcı açısından Türkiye internetinin nasıl görüldüğünü anlamak açısından sordum soruysa, bugünlerde hangi alanların öne çıktığıydı. Bu soru biraz "meslek sırrı" kapsamına giriyor olsa da kendisinin samimi şekilde yanıtladığını düşünüyorum: Grup satın alma, özel alışveriş ve oyun. Oyun kulvarının her zaman değerli olduğu bir gerçek. Facebook'taki kullanıcıların yarısının oyun oynadığı düşünülürse, önümüzdeki dönemde sosyal ağlarla kol kola ilerleyen oyun projelerinin sayısının çoğalacağını öngörebiliriz. Elbette bunların içinde gelir modellerini sağlıklı şekilde çalıştıranların hızla büyüyeceğini tahmin etmek de güç değil.

Grup satın alma ve özel alışveriş kulvarlarıysa daha farklı, yeni heyecanlar getirdi internet sektörüne. Her iki kulvarda koşan web sitelerinin de ilk sınavlarını başarıyla verdiğini düşünüyorum. E-ticarete farklılık getiren bu oluşumlar hem sevildi hem de belirli bir güvenilirliği kazandı şimdiden. Tüketicinin online ortamda da gerçek hayatı gibi hayli kırılgan olduğunu unutmamak gerek. Bu yüzden çok büyük indirimler sağlarken (ya da vadederken) güven ilişkisini korumak pek kolay değil. Limango, Markafoni ve Grupanya gibi şirketlerin bu anlamda çok çok iyi başlangıçlar yaptığını düşünüyorum ben.

M. Cem Sertoğlu, Grupanya'nın kullanıcı için indirim sağlayan bir iyilik meleği olmasının yanında "önerici olma" özelliğinin de çok önemli olduğunu altını çir-

zıyor. Yani Grupanya gibi grup satın alma modelini işleten web siteleri yalnızca bir ürünü/hizmeti yarı fiyatına almanızı sağlayan yerler değil. Bu siteler aynı zamanda kullanıcılarıyla değerli bir sadakat bağı kuruyor ve sundukları öneriler nitelikli talebe yön verir hale geliyor.

Son olarak Sertoğlu'na sorduğum, benim için en ilginç olan sorunun yanıtını sizlerle paylaşmak istiyorum. Kendisine GittiGidiyor ve YemekSepeti.com gibi yıldız şirketlerin ileride ciddi rakiplerle karşılaşma olasılığını sordum. Sertoğlu, bu sitelerin kendi kulvarlarında doğal tekeller olduklarını söylüyor ve zorlayıcı rakiplerle karşılaşma olasılıklarının düşük olduğu görüşünde.

Bana sorarsanız, yüz yıllık alkolsüz içecek pazarında Coca Cola ve Pepsi gibi devlerin karşısına çıkıp pastadan anlamlı bir dilim almayı başaran Cola Turka örneği gözümün önünde dururken internet gibi genç bir sektörde doğal tekellerin o kadar da güçlü olması mümkün değil. Türkiye'de kendi operasyonunu başlatmak yerine mevcut pazar liderini satın almayı tercih eden eBay'i unutmamış değilim. Fakat belki de 2020 yılının farklı dinamikleri söz konusu olsaydı, eBay bambaşka bir karar alacaktı...

M. Cem Sertoğlu ile Young Turk Ventures ofisinde yaklaşık bir saat süren keyifli sohbetimizde öne çıkan konular bunlardı. Yeri gelmişken kendisine sıcak karşılması için teşekkür etmiş olayım. İnternet sektörünün gelişimiyle ilgilenenler ve bu deneyimli yatırımcıyı takip etmek isteyenler için Sortipreneur adlı blog'unun adresini de eklemek istiyorum: csertoglu.typepad.com. Kimi dönemlerde çok sık zaman ayırmasa da M. Cem Sertoğlu bu blog'da internetle ilgili kısa ve öz, "nokta atışı" çıkarımlarını paylaşıyor. ❖

AĞA TAKILANLAR

DÜNYA HABER HARİTASI

www.newsmap.jp

Bu adreste anlık olarak güncellenen bir haber haritası var. Haritadaki renkler; iş, teknoloji, spor gibi farklı haber kategorilerini simgeliyor. İsterseniz ekranın alt kısmındaki düğmelere tıklayarak yalnızca seçtiğiniz kategorilerin gösterilmesini sağlayabiliyorsunuz.

IPHONE 4 ACEMİLERİNE

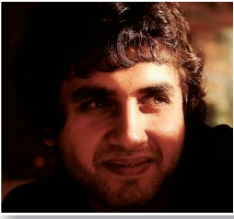
www.acemiphone.com

Operatörler tarafından satılan iPhone 4'ler leblebi gibi tükenmişken, iPhone acemileri için hazırlanmış bu web sitesini önermeden geçemedim... Bu site sayesinde teknolojik oyuncağınızın tadını daha da fazla çıkarabilirsiniz.

Eski güzeldir

Gündelik kullanım için her zaman son model bilgisayarlara ihtiyacımız olduğundan ne kadar da eminiz. Oysa bazen 1998 model bir dizüstü bilgisayar bile yeterli olabiliyor ve “o kadar para harcamaya pek gerek yokmuş” dedirtebiliyor.

Serdar CEVHER
serdar@PCnet.com.tr

GEÇTİĞİMİZ ay yakın arkadaşlarımdan birinin evine hırsız girdi ve tüm çalışmalarının bulunduğu dizüstü bilgisayarı da beraberinde götürdü. Arkadaşımdan maddi durumu da bu aralar pek iyi olmadığı için kendine yeni bir bilgisayar satın alamadı ve bana “idare edebilecek” bir bilgisayar bulabilip bulamayacağımı sordu. Bir bilgisayara ihtiyacınız varsa ve yeni bir bilgisayar alacak maddi gücünüz yoksa ne yapabilirsiniz? Eski bilgisayarlara tekrar ilgi göstermeme neden olan soru işte buydu.

22 TL'ye dizüstü bilgisayar

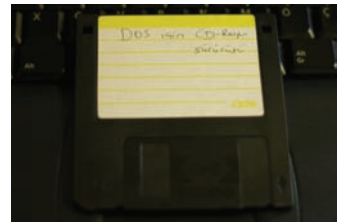
Araştırmalarıma doğrultusunda 150-200 TL aralığında Pentium III işlemcili ve 256 MB bellekli dizüstü bilgisayarlar bulunabildiğini gördüm. Ancak amacım bu işi daha ucuza halletmekti ve araştırmaya devam ettim. Sonunda bir açık artırma sitesinde 20 TL'ye sonuçlanmak üzere olan 12 yaşında bir dizüstü bilgisayar gördüm. Pentium II 233 işlemcili, 32 MB dâhili bellekli, 4.5 GB sabit diskli ve tek USB portlu bir HP Omnibook 2100 idi bu bilgisayar. Bu konfigürasyonla neler yapılabileceğini iyi kötü düşündükten sonra satın almaya karar verdim ve Omnibook'u 22 TL'ye aldım (kendisi hayatımda satın aldığım en ucuz dizüstü bilgisayar oldu ve sanırım çok uzun bir süre için bu unvanı koruyacak).

22 TL'lik Omnibook 2100

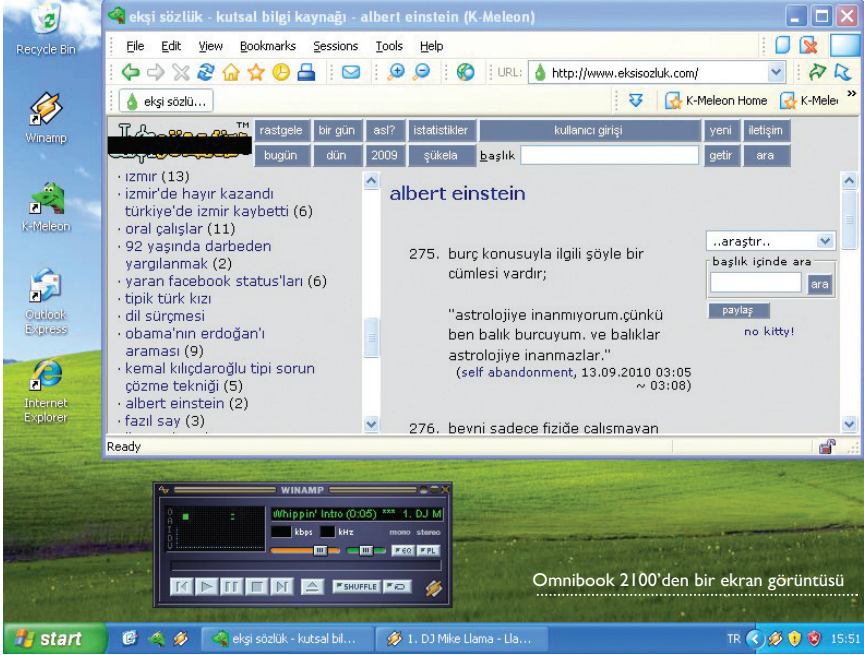
Yaklaşık 40 TL'lik bir ilave masrafla, bu bilgisayara 2x128 MB SD RAM ve PCMCIA arayüzünden bağlanan bir ağ kartı ekledim. Eski bir bilgisayardan çıkardığım ve bir kenarda işlevsiz durmakta olan 20 GB'lık bir sabit disk de mevcut 4.5 GB'lık diskle değiştirdim. 288 MB bellekli ve 20 GB diskli canavar hazır!d!

Windows 98 SE artık gerçekten eski ve uyumsuz kalmış bir sistem olduğu için en azından Windows XP kurmamın gerekli olduğuna karar verdim. Ancak bilgisayarda optik sürücü ve USB'den boot seçenekleri bulunmadığı için sistem kurulumu konusunda işim biraz zor olacaktı. Neyse ki bu aşamada yardıma 9 yıl önce almış olduğum Yamaha marka USB CD-RW sürücüsü koştum. Bir şekilde bu sürücüyü DOS'a tanıtmayı başardım ve gerekli BIOS güncellemesinin ardından Windows XP kurulumunu başarıyla tamamladım. Ardından gerekli Windows güncelleştirmelerini yaptım, Winamp, Office XP, K-Meleon web tarayıcısı ve Windows Live Messenger kurulumlarını gerçekleştirdim.

USB CD-ROM'u DOS'a tanıtmının yolu

Sonuç ne mi oldu? Yaklaşık 65 TL'lik masraf sonucunda arkadaşım son derece sessiz, yeni gibi bir dizüstü bilgisayar kullanarak tekrar Word belgeleri üzerinde çalışabiliyor, müzik dinleyebiliyor, web'de gezinip e-postalarını kontrol edebiliyor, MP3 çalarına yeni müzik dosyaları aktarabiliyor ve dahası, USB 1.0 portu üzerinden bağladığı Avea 3G Jet Mobil Modem'le 3G bağlantısı kurabiliyor! Tabii durumu abartmamak da lazım: Bu bilgisayarla Flash içeriği görüntülemek ve video izlemek imkânsız, ayrıca üç-dört işi aynı anda yapmak için de sabır taşı olmak gerekli. Ancak yine de, bu örneği “artık işe yaramaz” denilerek bir kenara atılmış bilgisayarlarla nelerin yapılabileceğini göstermek için anlattım. 1998 model bir bilgisayarla bunlar yapılabiliyorsa, satın alınmasının üzerinden henüz iki veya üç yıl geçmiş bilgisayarların artık işe yaramayacağını söylemek, aslında yazılımlardan kaynaklanan sorunları donanımın üstüne atmak oluyor.

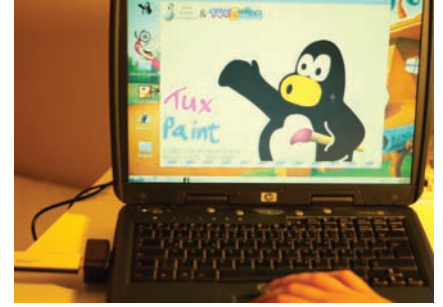
Pentium III'ün gücü

12 yerine 7-8 yıllık bilgisayarlarla yapılabilecekler çok daha geniş bir listede toplanabilir. İkinci örneğimin konusu da 2001 Mayıs'ında satın alınmış, Pentium III 850 işlemcili, 128 MB bellekli ve 20 GB sabit diskli bir HP Omnibook XE3. İlk dizüstü bilgisayarım olan bu makine, bir süre babam tarafından kullanıldıktan sonra içindeki Windows 98 SE işletim sistemiyle birlikte birkaç yıl önce emekliye ayrılmıştı.

Omnibook XE3'ün işlemcisi Flash içerikler ve DVD'lerin oynatılması da dâhil birçok işlem için yeterliydi, ancak 128 MB bellek artırılmalıydı. Elimde bulunan 128 MB SODIMM belleklerden birini de Omnibook XE3'e ekledim. 20 GB diski ise birkaç yıl önce bir arkadaşımın üzerine sıvı döküldüğü için kullanılamaz hâle gelmiş bilgisaya-

rından çıkarttığım ve sağlam olduğundan emin olduğum 80 GB'lık diske değiştirdim. Son olarak, PCMCIA slotuna dört tane USB 2.0 portu sunan bir kart ekledim. USB arayüzünden bağladığım kablosuz ağ aygıtı sayesinde kablosuz internete bağlanmak da mümkün hâle geldi.

Bu bilgisayarı da Windows XP ve GNOME yerine LXDE ile gelen bir Ubuntu sürümü olan Lubuntu ile değerlendirmeyi düşündüm; ancak Lubuntu sisteme o kadar iyi oturdu ki Windows kurulumu gereksiz kaldı. Lubuntu kurulumunun ve yazılımsal/donanımsal ayarlamaların ardından, bilgisayarın yeni sahibi olacak olan 7 yaşındaki kardeşim için GCompris eğitim paketini, Tux Boyama yazılımını ve birçok ücretsiz oyunu sisteme ekledim. Sonuç, atıl durumdaki bir makineden muhteşem bir eğitim ve eğlence bilgisayarının ortaya çıkarılması oldu.

Eğer sizde veya bir yakınınızda da bu tip kullanılmayan bir bilgisayar varsa, ona sizin "işe yaramaz" muamelesi yapmayın. Bu bilgisayarla yapabilecekleriniz genellikle sandığınızdan çok daha fazladır. Eğer çok yüksek performansa ihtiyacınız varsa elbette yeni bir bilgisayara "gerçekten" ihtiyacınız olabilir; ancak size tavsiyem durumunuzu ve ihtiyaçlarınızı iyi değerlendirmenizdir. Bilgisayar kullanıcılarının %80'inden fazlası, şu an yaptıkları işlerin hemen hemen hepsini 5-6 yıllık bilgisayarlarla da eksiksiz bir biçimde yerine getirebilir. Bu yüzden, mutlaka yeni bir bilgisayara ihtiyacınız olduğunu ve eski bilgisayarların işe yarayacağını dikte eden reklamlara ve şirketlere aldanmayın: Eski güzeldir! ❖

ESKİ BİLGİSAYARLARLA UĞRAŞANLAR İÇİN

- Plop Boot Manager

CD-ROM veya DVD-ROM gibi optik sürücüsü bulunmayan, BIOS'unda USB'den boot seçeneğini de barındırmayan bilgisayarların USB'den kurulum yapabilmesine olanak tanıyan bu harika araç tek bir diskete sığabiliyor. Yazıda bahsi geçen 1998 model Omnibook 2100'e dahi bir USB diskle Linux kurabilmemi sağlamış olan Plop Boot Manager'ı www.plop.at/en/bootmanager.html adresinden indirebilirsiniz.

- DOS'a USB CD-ROM tanıtmak

Elinizde bir USB CD-ROM veya DVD-ROM bulunuyorsa, uygun bir disket oluşturarak bu sürücüyü DOS'a tanıtabilir ve DOS altından gerekli kurulum dosyalarını kopyalayarak Windows XP kurabilirsiniz. Bunun için www.bootdisk.com/usb.htm adresini ziyaret edin ve bahsi geçen metodları uygulayın. İçlerinden biri büyük olasılıkla çalışacaktır.

- 2.5 inç IDE USB sabit disk kutusu

Eski bir dizüstü bilgisayara hiçbir şekilde veri aktaramıyorsanız, içindeki 2.5" IDE sabit diski bir USB sabit disk kutusuna takabilir, başka bir bilgisayardan gerekli kurulum dosyalarını içine aktarabilir, daha sonra bu diski eski bilgisayara geri takıp bir başlangıç disketiyle boot ettikten sonra kurulumu başlatabilirsiniz. İhtiyacınız olan, <http://tinyurl.com/38qdond> adresindeki ne benzer bir sabit disk kutusu.

SEÇ, TASARLA, SATIN AL!

Kendiniz ya da sevdikleriniz için
özelleştirilmiş ürünlere sahip
olmanın yolu internetten geçiyor.

A. Kıvanç TANRIKULU / kivanc@PCnet.com.tr

ÜZERİNDE adınızı ya da şirketinizin logosunu taşıyan bir kupa, desenini Photoshop'ta kendiniz tasarladığınız bir tişört, duvarlarınızı süsleyecek yapıştırmalar... Artık bütün bunları internet üzerinden hayata geçirmek mümkün. Gerçekten "size özel" ürünler edinmenizi ya da sevdikleriniz için gerçekten özel hissettirebilecek hediyeler hazırlamanızı sağlayan online servisleri bu yazıda bir araya getirmeye çalışacağız. Fakat öncesinde, bu tür sitelerde uygulama ya da alışveriş yaparken nelere dikkat etmeniz gerektiğinden biraz bahsedelim.

Çözünürlük önemlidir

Tişört, kupa ya da yastık gibi bir ürünün üzerine, sizin sağladığınız bir resmin

basılmasını istiyorsanız, kullanacağınız resmin bu işe uygun olduğundan emin olmalısınız. Resminizin bilgisayarınızın ekranında güzel görünüyor olması, tişörtün ya da kupanın üzerinde de güzel görüneceği anlamına gelmiyor. Baskıda en iyi sonucu almak için kullandığınız resim mümkün olduğunca yüksek çözünürlüklü olmalı. Başka bir deyişle, küçük bir resmi Facebook'ta profil fotoğrafı olarak kullanırken görüntü gayet düzgün olabilir ama aynı resmin bir tişörtün ön yüzüne basılması söz konusu olduğunda çözünürlük yetersiz kalabilir. Bu işi yapan online servisler genellikle resim yükleme sırasında kullanıcılarını uyarıyor. Fakat böyle bir uyarı almaz ya da uyarıya rağmen düşük çözünürlüklü resmin kullanılmasında

ısrar ederseniz, sonuç elinize gelince hayal kırıklığına uğrayabilirsiniz.

Referanslara göz atın

Alışverişin hemen her türünde olduğu gibi, internet üzerinde kişiselleştirilebilir ürünler satın alırken de önceki müşterilerin deneyimleri büyük önem taşıyor. Baskı ve kesme uygulamaları yapan çoğu ciddi firma, web sitelerinde daha önceki müşterilerinin elde ettikleri sonucu gururla sergiliyor. Bu referanslara göz atmanızda fayda var. Muhatap olduğunuz firmanın ciddiyetini burada görebileceğiniz gibi, sizin yapmak istediğinize benzer çalışmalarını daha önce yapmış olan müşterilerin nasıl sonuçlar aldığını da inceleyebilirsiniz.

www.tish-o.com.tr

Tişörte yazı yazdırmak, fotoğraf bastırmak, desen çizdirmek gibi konular konuşulduğunda ilk akla gelen sitelerin başında Tish-o var. Beyazıt Öztürk, Tolga Çevik gibi kimi ünlülerin de tercihi olan Tish-o'da tişört hazırlayıp satın almanın yanında kullanıcılar kendi tasarımlarıyla mağaza açarak tasarladıkları ürünleri geniş kitlelere ulaştırabiliyor. Tish-o'da oldukça eğlenceli hazır tasarımlar

da bulunuyor. Örneğin sevgilinizle Romeo-Juliet tişörtlerinizi giyerek dolaşmak fikri eğlenceli olabilir... Siteden daha önce ürün alanların fotoğraflarını çekip gönderdiği bölüme mutlaka göz atmalısınız. Siparişiniz elinize geçtikten sonra belki siz de fotoğrafınızı Tish-o'ya gönderebilir ve Tish-o ailesine katılabilirsiniz. Tish-o, toplu alımlarda belirli indirimler uyguluyor.

www.desenle.com

Size özel bir dizüstü bilgisayarınız olsun istiyorsanız ya da MP3 çalarınızın sevdiğiniz müzik tarzını yansıtmak istiyorsanız Desenle.com size göre. MP3 çalar, dizüstü bilgisayar, cep telefonu, oyun konsolu için özel tasarımı yapışkan “skin”ler, Desenle.com’un uzmanlık alanı. Siteye girdikten sonra kullanıcı adı oluşturarak e-posta adresinizle üye oluyorsunuz. Ardından belirttiğiniz e-posta adresine gelen şifreyle siteye giriş yaptıktan sonra cihazınızı seçiyorsunuz. Seçtiğiniz cihaz için dilerse önceden tanımlı yapıştırmaları seçebileceğiniz gibi, kendi tasarımınızı da oluşturabilirsiniz.

Kendi deseninizi oluşturmak için öncelikle bilgisayarınızda Flash eklentisinin yüklü olması gerekiyor. Kısa bir yükleme sürecinin ardından karşınıza kullanımı oldukça kolay bir arayüz çıkıyor. Burada seçtiğiniz cihazın hem önü hem de arkası için farklı bir skin tasarlamanız mümkün. Burada seçtiğiniz bir fotoğrafın, yazdığınız bir yazının hangi açıda, hangi büyüklükte duracağını istediğiniz şekilde ayarlayabiliyorsunuz. Skin’inizi oluşturduktan sonra bu deseni diğer Desenle.com kullanıcılarının

kullanımına açmak isteyip istemediğiniz soruluyor ve desen kaydediliyor. Bir süre kaydetme işlemini bekledikten sonra istediğiniz adedi de belirterek ödeme kısmına geçiyorsunuz.

www.duvarsticker.com

Duvarlarınızın boş durmasından rahatsız oluyorsanız duvarsticker.com adresindeki web sitesine göz atmak isteyebilirsiniz. Çeşitli kategorilerdeki ilginç sticker’larla duvarınızda uygun fiyatlı ve kolay uygulanabilir tasarımlara yer verebilir, evinizi renklendirebilirsiniz. Dilerseniz hazır olarak sunulan tasarımlardan seçebilir ya da kendi seçtiğiniz bir fotoğrafı yollayarak ve sticker’a döndürülmüş hâliyle duvarınızda kullanabilirsiniz. DuvarSticker’da yer alan “büyüme

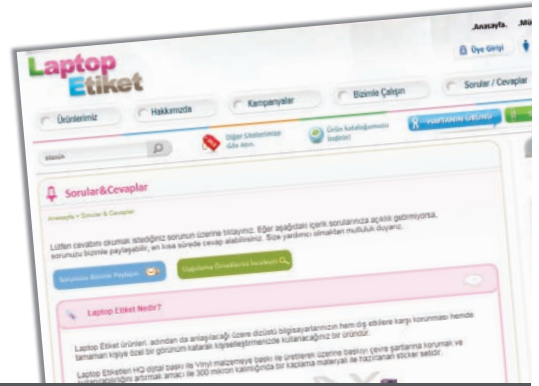
ölçümü” yapıştırmalarıyla çocuğunuzun gelişimini takip edebilir, duvar resimleriyle duvarınıza boydan boya yapıştırmaya kaplayıp, odanızın çehresini tamamen değiştirebilirsiniz. En ilgi çekici ürünlerden biriye hiç şüphe yok ki farklı şekillerdeki aynalar. Örneğin kelebek şeklindeki onlarca ayna, evinize gelen misafirlerin ilgi odağı olabilir. Üstelik tüm bunlara alt limit sınırlaması olmadan ücretsiz kargo hizmetiyle sahip olmanız da mümkün.

www.laptopetiket.com

Dizüstü bilgisayarınızın sıradan bir elektronik cihaz gibi görünmesini istemiyorsanız, farklı boyutlardaki ekranlara sahip dizüstü bilgisayarlara uygun sticker’lar üreten laptopetiket.com’a uğrayın. Yüz kadar farklı yapıştırmaların yer aldığı Laptop Etiket’te kendi sticker’ınızı oluşturmak istediğinizde, e-posta yoluyla dilediğiniz bir fotoğrafı göndermeniz yeterli. Sitede yer alan çeşitli kampanyaları

da takip ederek, uygun fiyatla dizüstü bilgisayarınıza yeni bir görünüm kazandırabilirsiniz. Üstelik bu etiketleri dilediğiniz zaman iz bırakmadan çıkarmak da yapıştırmak kadar kolay. Laptop Etiket’ten verdiğiniz sipariş, adresinize ulaştığında, zarfın içinden üç adet yapıştırma çıkıyor. Bir tanesi dizüstünüzün kapağı için, diğer ikisiye touchpad’in her iki yanına. Dikkatle uygulayın! :)

www.yastikadam.com

Sizi yansıtan, hatta size benzeyen ve hatta tam olarak sizin yüzünüze sahip bir yastığınız olsun isterseniz Yastık Adam’a başvurmalısınız. Bu sitede gönderdiğiniz birkaç fotoğrafınız kullanılarak size özel yastık adamınız hazırlanıyor. Yastık Adam, “motosiklet üzerinde oturan bir yastık adam” talebini bile geri çevirmemiş ve yaratıcı şekilde hayata geçirmiş. Yastık Adam ailesi henüz o kadar büyük olmasa da göreceği ilginin hızla artacağını tahmin ediyoruz. Siteye üye

olduktan sonra yapmanız gereken tek şey fotoğrafınızı yükleyip, sipariş formunu tamamlayarak göndermek. Sipariş formunu doldurduktan sonra bir ila dört hafta içerisinde yastık adamınıza kavuşabilirsiniz. Burada dikkat etmeniz gereken ayrıntılar; gönderdiğiniz fotoğraflarda yüzünüzün önden ve net bir şekilde görünür olması ve ayrıca yastık adamınızda yer almasını istediğiniz takılarınızı veya diğer aksesuarlarınızı da belirtmeniz.

www.cizimim.com

Çizimim.com, gönderdiğiniz resimleri kullanarak çiziminizi yapan ve isterse- niz bu çizimi kupa, nikâh şekeri veya çikolata gibi ürünler üzerine basarak size ulaştıran ilginç bir web sitesi. Çi- ziminizi böyle bir ürüne bastırmak ye- rine yalnızca avatar olarak kullanmak için bile yaptırmak isteyebilirsiniz. Forumlarda, sosyal ağlarda kullanabi- leceğiniz şekilde hazırlanan avatarınız onay için e-posta adresinize teslim ediliyor. İsterseniz küçük rötuşlar için iki kez düzeltme isteme hakkınızı kul- lanabiliyorsunuz. Onayınız alındıktan

sonra satın aldığınız ürün ya da resim adresinize teslim ediliyor. Burada dikkat etmeniz gereken iki önemli konu var: Öncelikle gönderdiğiniz fotoğrafların yüksek çözünürlüklü ve net olmasının ortaya çıkacak sonucun kalitesine etki edeceğini aklınızda tutmalısınız. Bir diğer konuyla, Çizimim.com üzerinden satın aldığınız ürünlerin ödemesini PayPal üzerinden gerçekleştirebiliyor olmanız. Yani [Çizimim.com](http://www.cizimim.com)'dan herhangi bir ürünü satın almaya karar verdiğinizde, PayPal hesabınızın olması şart.

www.basmatik.com

Basmatik.com'da tişört, anahtarlık, kupa, hatta kitap ayrıca bile tasarlama- nız mümkün. İsterseniz hazır olarak su- nulan desenleri de kullanabiliyorsunuz. Bu konuda oldukça fazla çeşit sunan Basmatik.com'da, alışverişlerinizi de üye olmadan gerçekleştirebiliyorsunuz. Basmatik.com'un bir diğer özelliği- se Greenpeace, Komikaze, Bedük, Penguen gibi markaları da bünyesinde barındırıyor olması. Greenpeace'i des- tekliyorsanız ya da Penguen dergisinin okuyucusanız, ilginizi çekebilecek

ürünleri burada bulabilirsiniz. Siteden yaptığınız her alışveriş size puan kazandırıyor ve bu puanlar başka alışverişlerde kullanılabilir. Basmatik.com'un Facebook sayfasını beğenerek puan toplamaya hemen başlayabilirsiniz. Basmatik.com'un bir başka güzel özelliği de beğenmediğiniz bir ürünü sebep göstermeksizin değiştirebiliyor ya da iade edebiliyor olmanız. Tabi bunun için ürünü kullanmamış olmanız gerekiyor.

www.kendipolonutasarla.com

U.S. Polo Assn. markasına ait sitede ken- di polo tişörtünüzü oluşturabiliyorsunuz. Artık bir klasik haline gelmiş olan polo tişörtleri, sizin birkaç adımda tasarladığı- nız şekliyle adresinize gönderiliyor. Herhangi bir üyelik işlemi yapmadan tişörtünüzü tasarlamaya başlıyorsunuz. Ürünü satın almaya karar verdiğinizde doldurmanız gereken üyelik formu ne yazık ki pek kısa değil. Tasarlayacağınız tişörtün kime göre ol- duğunu (bayan, erkek, kız-erkek çocuk) seçtikten sonra, tişörtün şeklini, ardın- dan rengini, U.S. Polo Assn. armasını, sağ ve sol koldaki desenleri seçiyorsunuz

ve işleminiz tamamlanmış oluyor. Artık ödeme sürecini de tamamladıktan sonra ürünün adresinize teslim edilmesini heyecanla bekleyebilirsiniz. Ancak Kendipolonutasarla.com'da kullana- bileceğiniz desenlerin oldukça sınırlı oldu- ğunu belirtmekte fayda var. Zira sağ kola sadece bayrak veya rakam koyabiliyor, sol kola da yalnızca belirli karakterleri kulla- narak yazı yazabiliyorsunuz. Öte yandan Kendipolonutasarla.com, tasarımın her adımında diğer kullanıcıların oluşturduğu istatistikleri sizlerle paylaşıyor. Böylece seçtiğiniz rengin, logonun yüzde olarak kullanım oranını öğrenebiliyorsunuz.

YURT DIŞINDAN İLGİNÇ ÖRNEKLER

www.twobros.com/CustomShop

Bir motosiklet tutkunuyusanız ve yalnızca sizin motorunuzda bulunan bir egzozla sahip olmak istiyorsanız, Twobros.com tam size göre. Sitenin kullanıcıları renk, desen ve dokusu- nu detaylı bir şekilde seçtikleri egzozlarını adreslerine teslim alıyor. Ancak burada dikkat edilmesi gereken önemli bir ayrıntı var. Web sitesi fiyatı pek düşük olmayan bu ürünü yurt dışından göndereceği için, teslim almadan önce gümrük işlemlerini yaptırmanız gerekebilir.

www.elementalthreads.com

Bu ilginç web sitesi, kadınların çanta konusundaki hayalle- rini gerçeğe dönüştürüyor. Sitede seçilen çanta modeli, deseninden tutun da astarının rengine kadar özelleştirilebili- yor. Tasarımınızı yaparken en çok zorlanacağınız nokta geniş desen yelpazesi içinden birini seçmek olsa gerek.

Sosyal ilişkilerin geleceği

Günümüzün sosyal ilişkilerin reddedilmez bir parçası da internet. Peki gelecekte internetin rolü ne olacak?

Selim ŞUMLU
selim@PCnet.com.tr

İNTERNET artık sadece bilgi almak amacıyla tek taraflı kullanılan bir sistem değil. E-posta, sosyal ağlar, çeşitli yazılım ve servisler sosyal ilişkilerimizi de internet üzerinden gerçekleştirebilmemizi sağlıyor. Peki internet gelecekte sosyal ilişkilerimizi nasıl etkileyecek olabilir?

Pew Internet adlı kâr amacı gütmeyen ve internet üzerine araştırmalar gerçekleştiren kuruluş, birkaç ay önce “sosyal ilişkilerin geleceği” konulu bir araştırma raporu yayımladı. Pew ve Elon Üniversitesi tarafından 895 internet uzmanı ve deneyimli kullanıcı üzerinde gerçekleştirilen araştırma, internet profesyonellerinin geleceğe nasıl baktıklarına dair sonuçları ortaya koyuyor. Bu ay bu rapordan bazı kesitleri sizinle paylaşmak istedim.

Araştırmaya katılanlardan 2020 yılına dair tahminlerde bulunmaları isteniyor. Katılımcılar, internetin bir iletişim aracı olarak hem olumlu hem de olumsuz yanları olduğunu kabul ediyor ama katılımcıların büyük çoğunluğu internetin sosyal ilişkileri geliştirdiğini ve 2020’de de geliştirmeye devam edeceğini düşünüyor. Katılımcıların %85’i şu ifadeyi kabul ettiğini belirtiyor: “2020’de dünya geneline baktığımda ve kişisel arkadaşlıklarımı, evliliğimi diğer ilişkilerimi değerlendirdiğimde, internetin sosyal dünyam üzerinde büyük ölçüde pozitif bir güç olduğunu görüyorum; ve gelecekte bu gücün değeri daha da artacak.” Bunun tam tersini ifade edenlerin oranıysa %14.

Çoğu katılımcı, internetin şu anda bile sosyal iletişimde çok faydalı olduğunu belirtiyor. Başka bir ortamda tanıştığınız kişilerle sosyal ilişkilerinizi devam ettirmek için bile internet kullanılabilir. Bazı katılımcıların, internetin aslında faydalı olan yanlarının zararlı şekilde kullanılabilirliğine de dikkat çekiyor. Örneğin e-posta ve sosyal ağların getirileri tartışılmaz. Ancak internette geçirilen

zaman, önemli yüz yüze ilişkilerinizin zamanından çalabiliyor, internette büyüyen ilişkiler genellikle sığ oluyor, sosyal ağlar kişisel bilgilerinizi gereğinden fazla ortaya çıkarabiliyor, ve internet insanların kabuklarına çekilmelerine yol açabiliyor.

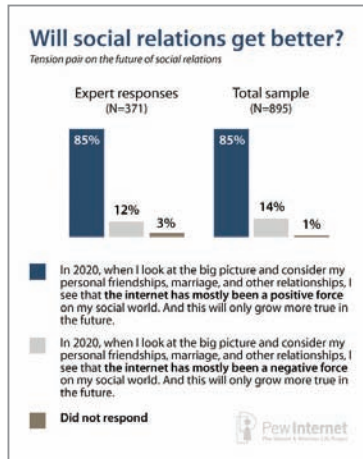
İnternetin pozitif bir güç olduğunu söyleyenlerse iletişim için daha az zaman ve para harcadığını, böylece ister zayıf ister kuvvetli olsun, çok daha fazla sosyal ilişki kurulabileceğini belirtiyor. Coğrafi uzaklığın engel olmaktan çıkması pek çok kişi için olumlu bir nokta.

Bazı katılımcıların daha ilginç noktalara dikkat çekiyor; sosyal ağlarda büyüyen gençlerin düşünsel farklılıklarına. Bu kişilere göre gelecek yeni “ilişki kategorileri” ve “politika sanatları” ile karşılaşacağız. Ayrıca “anlamli ve kaliteli ilişki sahibi olamadan kaynaklanan depresyon türleri” ve “yeni dünya toplumu”nun yol açtığı bazı psikolojik ve tıbbi rahatsızlıklar ortaya çıkacak.

Elbette teknolojik gelişmelerin online sosyal ilişkileri değiştirmesini bekleyenler de var. Örneğin holografik görüntüler veya telepatik aktarım gibi gelişmeler çok yakın zamanda mümkün görünmese de radikal değişimlere yol açabilirler.

Son olarak, pek çok katılımcı, kullandığımız araçların çok hızlı değişmesine rağmen insan doğasının bunlara daha yavaş biçimde ayak uydurabildiğini söylüyor.

Peki küçük yaşlardan beri internet kullanan ve sosyal internetin gelişimine tanık olan biri olarak ben ne düşünüyorum? Çoğunluğa katıldığımı söyleyebilirim: Bence de internet sosyal ilişkiler için büyük ölçüde faydalı. Ancak internet sosyal ilişkilerin tek ve temel yolu olmamalı ki günümüzün psikoloji uzmanlarının söylediği de bu. İnternetin yol açacağı hastalıklara da kesinlikle inanıyorum ve bugünkü çocuklar büyüdüğünde maalesef bu tarz problemlerle karşı karşıya kalabileceklerini düşünüyorum. Raporun tamamına ulaşmak isterseniz <http://git.pcnet.com.tr/397> adresini ziyaret edebilirsiniz (İngilizce).

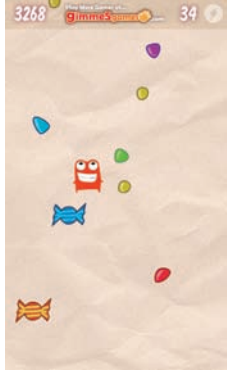

HERKES BUNLARA TIKLIYOR

AYIN OYUNU

Şeker avı

<http://git.pcnet.com.tr/395>

Sevimli bir canavarı kontrol ettiğiniz oyun oldukça basit: Mümkün olduğunca fazla şeker yemeniz gerekiyor. Sağ üst köşede şeker gücünüz yer alıyor. 100'e ulaştığınızda farenizin sol

tuşuyla zıplayabilirsiniz. Şeker gücünüz azaldığında ise düşmeye başlıyoruz. PCnet editörlerinin 29.214 puanlık rekorunu kırın, rekorunuzun ekran görüntüsünü selim@PCnet.com.tr adresine gönderin, bir sonraki sayımızda PCnet editörlerini en büyük farkla yenen okurumuzun adını yayımlayalım. Geçen ayın rekortmeni 40.536 saniyeyle Erdal Kanal oldu. Tebrik ederiz!

AYIN GRUBU

Terk-i Alem

www.terkialem.com

Terk-i Alem, İstanbul sokak müziği kültürünü kendi çalışmalarına yansıtıyor. 2003'te Adana'da kurulan ve bugün İstanbul'da etkinliğini sürdüren grup, cura, bendir, erbâni, marakas, harmonika, klasik gitar, akustik gitar, saz-ı cümbüş gibi etnik yapıda enstrümanlar kullanarak doğu-batı

sentezli etnik müzik yapıyor. Grubun müzikleri www.terkialem.com adresinden online dinlenebildiği gibi, Dem İstanbul adlı son albümleri de aynı siteden ücretsiz indirilebiliyor.

KISA FİLM

Bay Önemsiz'in Mühim İşleri

<http://git.pcnet.com.tr/396>

Bay Önemsiz, evinde saraylarda verilen davetler gibi bir davet vermek istemektedir. Eski güzel günlerin bu davetle yeniden evinde yeniden hayat bulacağına inanır. Davetlileri ise sokakta davetiye dağıtarak güler yüzlü ve mutlu insanlardan bizzat kendisi seçecektir. Davetin güzel olabilmesi için her şey plana göre olmalı ve her şey tek tek yazılmalıdır.

AYIN VİDEOLARI

Efsane Maraton diyalogları

<http://git.pcnet.com.tr/398>

Maraton programı sadece bir futbol programı değil, aynı zamanda bir talk show'dur. Erman Hoca'mızın Maraton'da sarf ettiği efsanevi diyalogları bu videoda toplanmış.

Kart fırlatma ustası

<http://git.pcnet.com.tr/399>

Bir deste iskambil kartıyla neler yapılabilir? Metrelerce uzaktan kart fırlatıp balon patlatabilen bu Japon arkadaşımızdan izleyin.

Sus bi' ya!

<http://git.pcnet.com.tr/400>

Dünya Halter Şampiyonası'nda yarışan Sibel Özkan adlı haltercimiz kaldırışını yapacakken yandan gelen seslere sinirlenerek tepkisini gösteriyor.

Şaşıran Darth Vader

<http://git.pcnet.com.tr/402>

Geçtiğimiz ayların çok paylaşılan videolarından "şaşıran kedi" videosunu hatırladınız mı? İlgüzar bazı arkadaşlarımız onun Darth Vader'lı versiyonunu çekmiş.

İLGİNÇ SAYFALAR

Komedi çöplüğü

<http://funnyjunk.com>

Funnyjunk adlı bu sitenin çöplük gibi karmaşık bir tasarımı olmasına rağmen pek çok komik resim ve videoyu

bu sitede bulmanız mümkün.

Nefes kesen dijital çalışmalar

<http://git.pcnet.com.tr/403>

Marek Okon adlı Polonyalı sanatçının elinden çıkan dijital sanat eserleri gerçekten büyüleyici. Bu sayfadaki 38 fantastik ve bilim kurgu çalışmasını mutlaka beğeneceksiniz.

Reklamcı zekâsı

<http://git.pcnet.com.tr/404>

Reklamları çok sevmeyiz ama bazen öyle reklamlarla karşılaşırız ki, o reklamı akıl eden kişiye hayranlık duymamak elimizden gelmiyor. İşte bunlardan 30 tanesi.

Geleceğin bisikletleri

<http://git.pcnet.com.tr/405>

Asya ülkelerinde bisiklet kullanımı oldukça yaygın ki olması gereken de bu. En sağlıklı ulaşım aracının gelecekteki sürümleri için de tasarım çalışmaları devam ediyor. İşte 15 örnek.

Piri Reis'in Seyir Defteri

Piri Reis, 16. yüzyılda yaşamış ünlü bir Türk amiralidir. Piri Reis haritaları, 1929 yılında Topkapı Sarayı'nda yapılan araştırmalar sırasında bulunmuştur. 1818 yılında keşfedilen Antarktika kıtasının detaylı anlatımının 1513 yılında yapıldığı sanılan bu haritalarda bulunması, pek çok tarihçiye şaşırtmıştır. Daha da şaşırtıcı olanıysa, Grönland Adası'nın iki ayrı adacık halinde gösterilmesidir. 1966 yılının Ocak ayında yapılan sismik araştırmalarda bu ada parçacığının gerçekte iki parça olduğu anlaşılmıştır. Bu haritalar, yapıldığı dönem dikkate alındığında hayret verici bir doğruluğa sahip olup, günümüzde bile sırlarını korumaktadır.

Biz de bu sayfalarda interneti keşfetmeye çıkıyoruz. Bu sayfalarda yer almasını istediğiniz web sitesi ve blog adreslerini PiriReis@PCnet.com.tr adresine gönderebilirsiniz.

A. Kivanç TANRIKULU / kivanc@PCnet.com.tr

www.ozdembilgi.com

Bilgisayarla ilgili çeşitli konuları videolarla anlatan ve kendi videolarınızla da katkıda bulunabileceğiniz bir site. Bilgisayar parçalarının tanıtımından programlama dillerine, Windows kullanımından grafik işleme programlarına kadar birçok konu mevcut.

www.paymag.net

Paymag.net; Google, Yahoo!, Microsoft, Facebook, Twitter gibi popüler sitelerle ilgili haberlerin yanı sıra teknolojideki gelişmeleri de bildiriyor. Gündemdeki haberleri takip edebileceğiniz sitede özellikle geliştiricilere yönelik haberler yer alıyor.

www.rq7.org

Transferiyle büyük sükse yaratan Ricardo Quaresma'nın Türkiye'deki hayranları rq7.org'da buluşuyor. Quaresma ile ilgili haberler, fotoğraflar, videoların yanı sıra forumuyla da Quaresma'nın futbolundan zevk alan herkesin ilgilenebileceği hoş bir fan sitesi.

www.d3niz.org

Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde okumakta olan Deniz; blog'unda gördüğü, duyduğu, beğendiği konuları yazıyor. Bu blog sayesinde haberdar olmadığınız sosyal sorumluluk projeleriyle tanışabilirsiniz.

BLOG

www.teknoveled.com

Mehmet Şimşek 2005 yılında başlayan internet hayatında, içinde yer aldığı birkaç projeden sonra kendi blog'unu açmış ve şimdi "aklına ne gelirse" paylaşıyor. Mehmet, blog'unda müzikten oyuna, sinemadan spora ilgi duyduğu her şeyi yazıyor.

BLOG

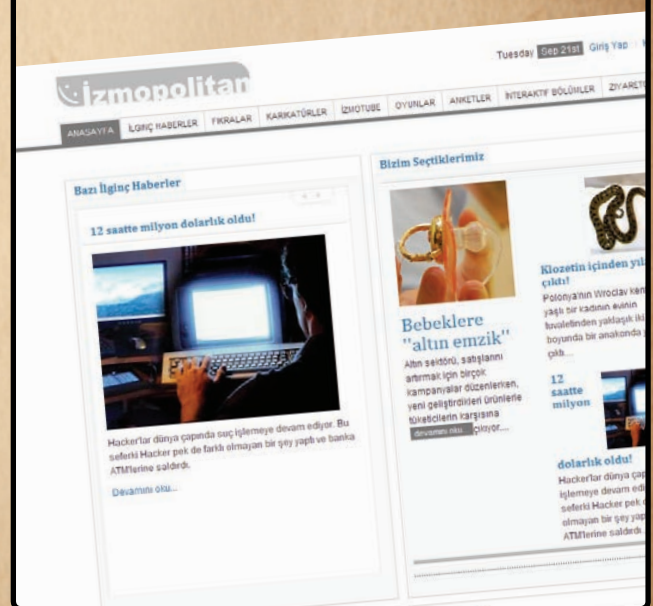
www.pekyakinda.net

Sinemaya meraklıysanız, film fragmanlarına kolaylıkla ulaşabileceğiniz, şık bir arayüze sahip olan PekYakında.net tam size göre. Eski yeni birçok filmin fragmanını bulabileceğiniz sitede filmler hakkında yorumlarınızı da paylaşabilirsiniz.

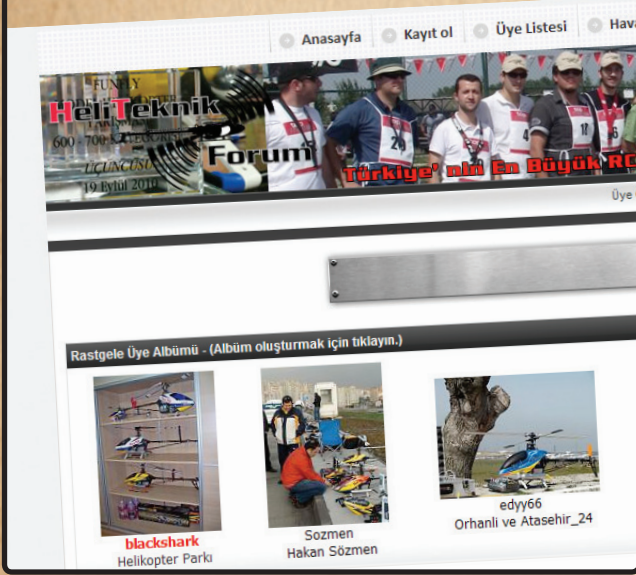
www.izmolipolitan.com

İlginizi çekebilecek enteresan haberler, ilginç fotoğraflar, çeşitli fıkralar, ünlü karikatüristlerin karikatürleri, videolar, oyunlar ve daha neler neler... Eğlenceli vakit geçirmek istiyorsanız İzmopolitan'a uğrayabilirsiniz.

www.heliteknik.com

Model helikopterlerle ilgileniyorsanız ya da bu işe nasıl başlamak gerektiği konusunda bir fikir ararsanız HeliTeknik forumlarında size yardımcı olabilecek birçok başlık yer alıyor.

www.muzisyeniz.biz

Klasik müzikle ilgili her türlü bilginin yer aldığı sitede, notalar, müzik türleri hakkında bilgiler, müzikle ilgili güncel bilgiler ve tüm bunları tartışabileceğiniz bir forum yer alıyor.

www.ormanika.com

Doğal varlıkların korunması, erozyonla mücadele gibi konulara dikkat çekmek isteyen ve bu konular hakkında çeşitli oyunlarla daha fazla kişiye ulaşmaya çalışan bir oyun sitesi.

www.nuriavci.com

PHP ile ilgilenen Nuri Avcı'nın kişisel sitesinde PHP, web tasarımı, HTML ve bilgisayar dünyasıyla ilgili çeşitli konularda yazıları yer alıyor. Ayrıca kendisinin daha önce yaptığı işler ve yürütmekte olduğu projelere yine bu siteden ulaşabilirsiniz.

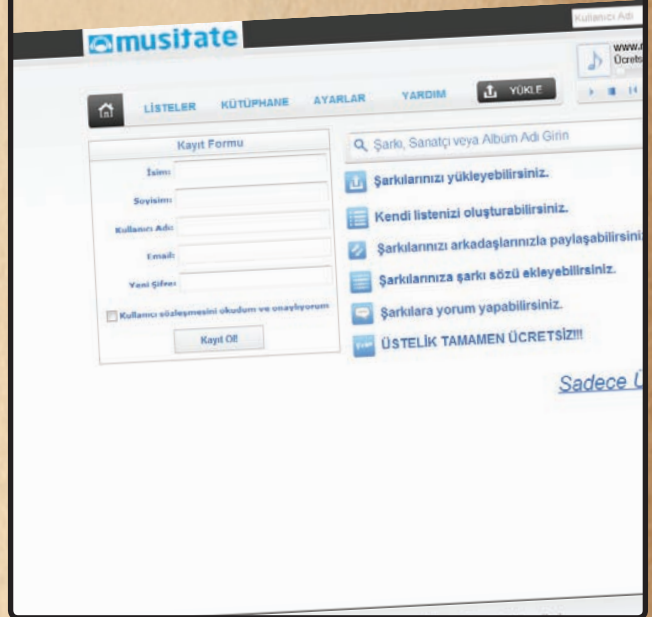
www.jgam3.com

Oyun dünyasından en son haberler, oyun hileleri, en son çıkan oyunların videoları, çeşitli oyunlara ait eklentiler ve yamalar jgam3.com'da yer alıyor. Oyun incelemeleri bölümünde, incelenen oyunları ekran görüntüleriyle birlikte inceleyebilirsiniz.

www.musitate.com

Musitate.com'a üye olarak ücretsiz şarkı dinleyebilir, kendi listenizi oluşturabilir, dilediğiniz şarkıyı yükleyebilirsiniz. Üstelik şarkılar hakkındaki yorumlarınızı da diğer kullanıcılarla paylaşmanız da mümkün.

www.toyoyun.com

Çeşitli Flash oyunlarının yer aldığı Toy Oyun'da bulmaca çözebilir, macera oyunları oynayabilir, el becerinizi, refleksinizi test edebilirsiniz. Sitede birbirinden farklı yüzlerce oyun bulunuyor.

ehl-iblog.blogspot.com

Ehl-i Blog, yeni bir blog oluşturmak ya da var olan blog'unu geliştirmek isteyenlere rehberlik yapıyor. Blog kullanıcılarının işine yarayabilecek şablonlar, çeşitli ipuçları, internetle ilgili dikkat çekici bilgiler sade bir dille anlatılmış.

BLOG

radio.etu.edu.tr

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi öğrencilerinin hazırlayıp sunduğu radyoda 24 saat online yayını dinlerken, forum sayfalarında tartışılan çeşitli konuları okuyabilir ve kendi fikrinizi dile getirebilirsiniz.

garipbiryer.blogspot.com

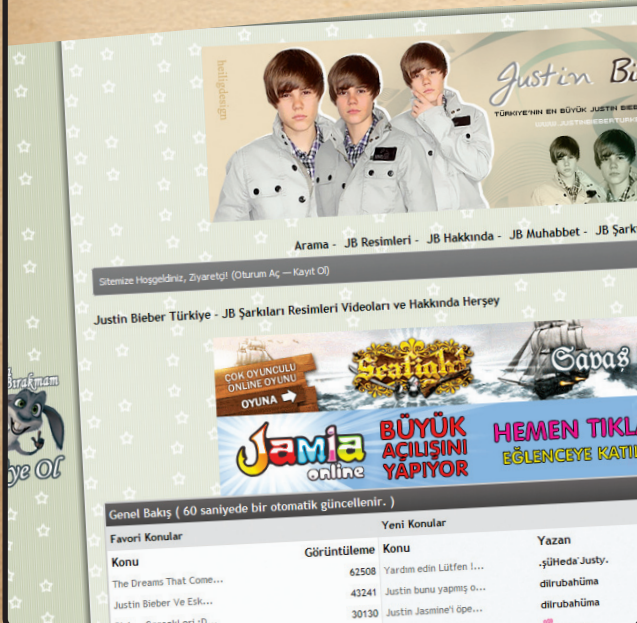
Film ve dizilerdeki şarkıları çok beğendiğiniz ve adlarını merak ettiğiniz oluyorsa garipbiryer.blogspot.com size yardımcı olabilir. Henüz çok fazla içeriğe sahip olmasa da dizi ve filmlerde farkına varmadığınız ilginç noktaları yakalayabilirsiniz.

BLOG

www.justinbieberturkey.tk

Justin Bieber'ın Türkiye'deki hayranlarının bir araya gelerek oluşturduğu forumda, Justin Bieber'a ait fotoğraflar, videolar ve haberler kullanıcılar tarafından paylaşılıyor.

heryerdeturkvar.blogspot.com

Yabancı bir kitapta İstanbul adının geçtiğini gördüğünüzde ya da yabancı bir filmde Türkçe konuşan bir karaktere rastladığınızda bir heyecan duyuyorsanız bu site tam size göre. Dilerseniz siz de fark ettiğiniz detayları burada paylaşabilirsiniz.

Her Yerde Türk Var

Gözden kaçan Türk izlerini sürüyorum.

Ana sayfa RSS ile takip edin

True Blood'da Sabahat Akkiraz söylüyor: Beni Beni

21 Eylül 2010

HBO'nun ünlü vampir dizisi *True Blood*'ün 2. sezon, 4. bölümünden bir sahne. Tera ve Marilyn mutfakta konuşuyor.

Biraz dikkat ederseniz fonda (radyodan geliyor gibi yapmışlar) tanıdık bir ses duyacaksınız.

Türk Halk Müziği sanatçımız *Sabahat Akkiraz* söylüyor: **Beni Beni**

Arama

Katkıda bulun

Merhaba, ben Ersan ilginç Türk izlerini t...
çalışıyorum. Siz de
izine rastlarsanız e
nokta net adresin
göndererek beni h
edebilirsiniz. Şimdi
teşekkürler!

Paylaşın

Share / Save

Kategoriler

Dizi (7)

İnternet (1)

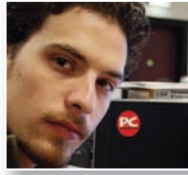
Kitap

M...

BLOG

Sürücü derdini DriverMax'e bırakın

Sürücülerin kurulması, güncellenmesi ve yedeklenmesi işlerini DriverMax ile kolayca yapabilirsiniz.

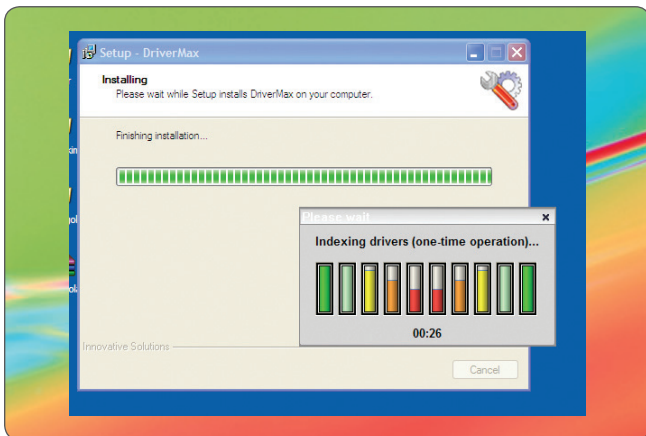

A. Kıvanç TANRIKULU
kivanc@PCnet.com.tr

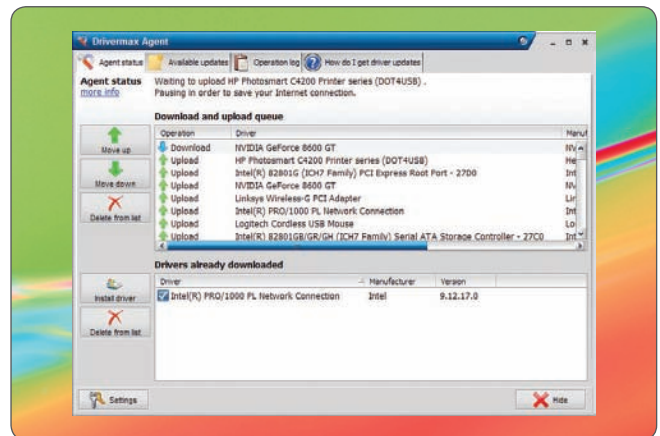
YAKIN zamanda satın almış olduğunuz, Windows 7 ile çalışan bir dizüstü bilgisayar kullanıyorsanız; yüksek ihtimalle donanım sürücülerini yüklemek veya güncellemek gibi bir derdiniz yoktur. Oysaki daha eski işletim sistemleriyle eski donanım ürünlerini kullananlar ve sistemini sıkça formatlamak durumunda kalanlar için sürücüler halen ciddi bir dert. Her formattan sonra sürücülerini tekrar indirmek, kurmak ve her seferinde Windows'u yeniden başlatmak; saatler süren çileli bir iş. Sürücülerini kurmak meselesi, yalnızca yeniden başlatma ritüelleri yüzünden bile bilgisayar kullanıcılarını çıldırtabiliyor. Uzun yıllar önce satın alınmış, üreticisi tarafından artık sağlıklı şekilde desteklenemeyen ürünleri kullanıyorsanız işiniz daha da zorlaşıyor. Yıllar önce bir diskette elinize ulaşmış olan sürücüyü halen saklıyor olmanız çok düşük bir ihtimal. Saklamıyorsanız da başınızın ağrıyacağı aşikâr!

Neyse ki, DriverMax adlı başarılı yazılım sürücülerle ilgili neredeyse tüm dertlere çare getiriyor. www.drivemax.com adresinden ücretsiz olarak indirip sisteminize kurabileceğiniz bu yazılım; sisteminizin ihtiyacı olan sürücülerini kolayca keşfetmenizi, eksik sürücülerini indirmenizi, güncellenmesini ve isterseniz kurulu bulunanları yedekleyerek harici bir depolama aygıtına aktarmanızı sağlıyor.

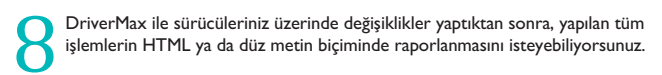
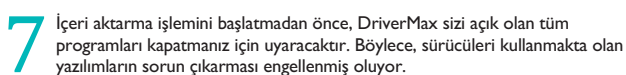
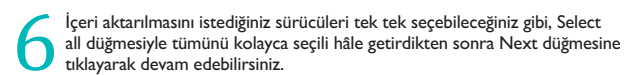
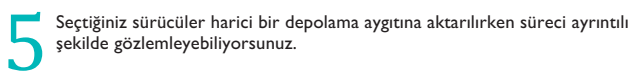
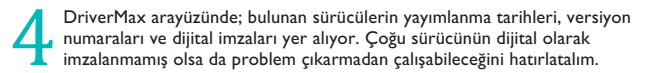
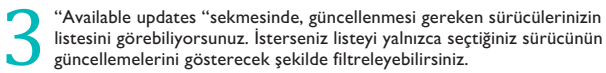
DriverMax'in en önemli özelliklerinden biri de sürücülerin kurulması ve güncellenmesi sonrasında tek bir yeniden başlatmanın yeterli olması. Programı sisteminize kurduktan sonra ücretsiz olarak kullanmaya devam edebilmek için pencerenin sol alt kısmındaki bağlantıya tıklayarak online kayıt işlemini tamamlamanız gerekiyor.

1 Drivermax, kurulumunun hemen sonrasında sisteminizde kurulu olan sürücülerini indekslemeye başlıyor. Bu aşamada sürücülerde herhangi bir değişiklik yapılmıyor.

2 Programın DriverMax Agent adlı bölümü, sisteminizdeki sürücülerini diğer kullanıcılar için sunucuya yüklemeniz ve ihtiyacınız olanları indirmeniz için tasarlanmıştır.

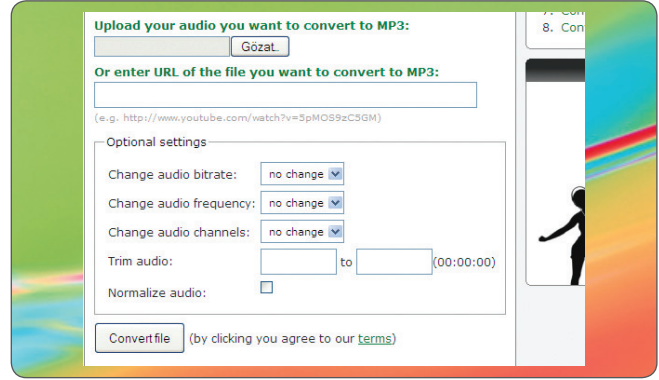
Dosyalarınızı online ortamda dönüştürün

Elinizdeki içeriği farklı dosya türlerine dönüştürmek için online-ConVert.com adresini kullanabilirsiniz.

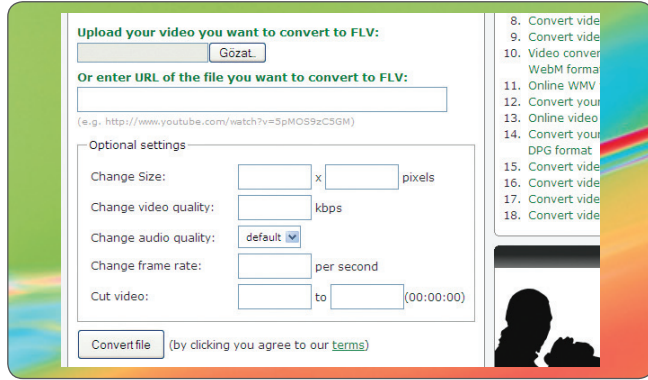
A. Kıvanç TANRIKULU / kivanc@PCnet.com.tr

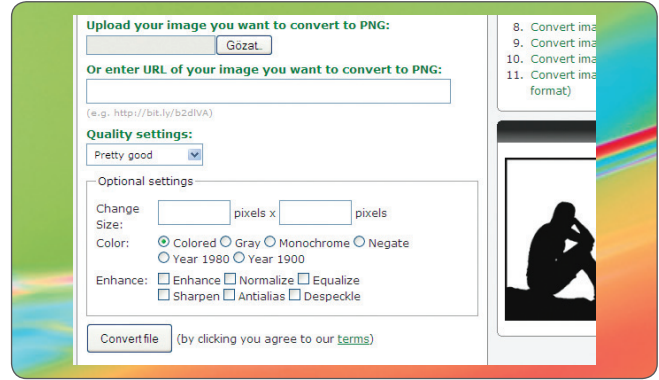
1 www.online-convert.com, bilgisayarındaki ses, video, resim, belge ve e-kitap dosyalarını farklı türlere dönüştürebiliyor.

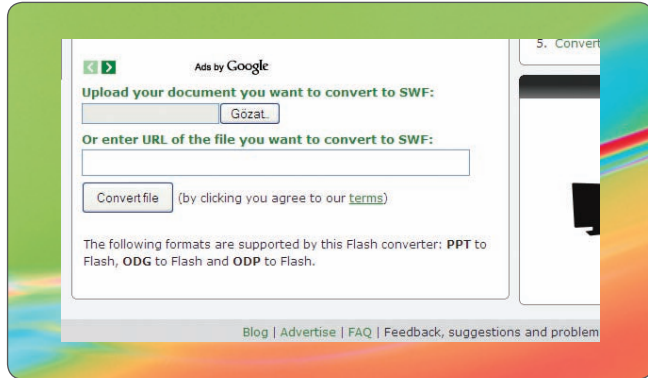
2 Ses dosyalarının türünü değiştirirken bit oranı ve frekans değerlerini değiştirmenin yanında dosya süresini de ayarlayabilirsiniz.

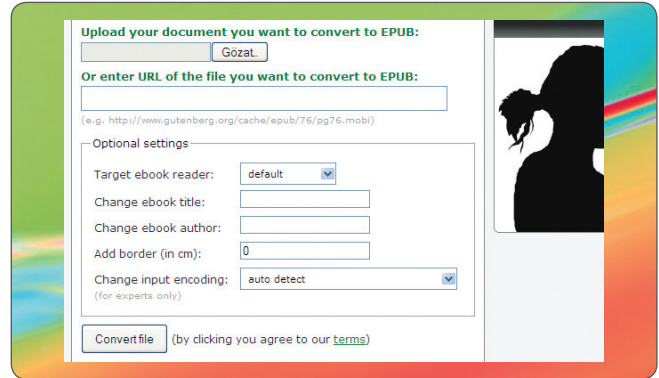
3 Video dönüştürme sırasında görüntü boyutunu değiştirmek, kaliteyi belirlemek, ses kalitesini değiştirmek ve videonun süresini ayarlamak gibi seçeneklerin var.

4 online-ConVert.com, resim dosyalarını değişik türlere çevirmenin yanında siyah-beyaz döndürmek ve eskitme efektleri gibi ilginç seçenekler de sunuyor.

5 PowerPoint benzeri sunum hazırlama yazılımlarında oluşturulmuş dosyaları Flash biçimine dönüştürebilmek hayli ilgi çekici bir özellik.

6 online-ConVert.com sayesinde ayrıca elinizdeki e-kitapları farklı e-kitap okuyucularında sorunsuz şekilde görüntülenebilmeleri için dönüştürebilirsiniz.

Vikipe'di'de kolayca kitap oluşturun

Özgür ansiklopedinin içeriğini kullanarak kendi kitabınızı oluşturabilir, isterseniz basılıp size ulaşması için sipariş verebilirsiniz.

A. Kivanç TANRIKULU / kivanc@PCnet.com.tr

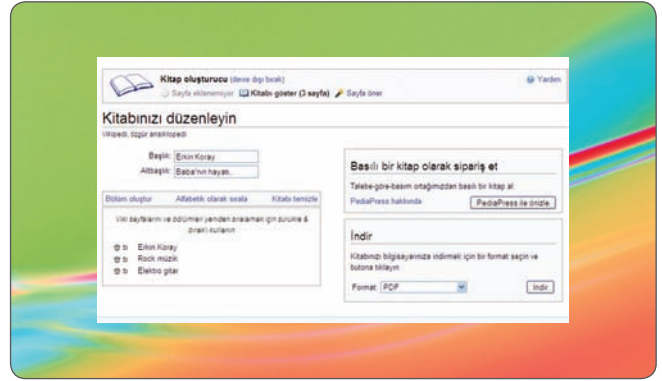
1 Vikipe'di'de herhangi bir maddenin içindeyken ekranın sol tarafında bulunan bağlantılardan "Yazdır/dışa aktar" başlığı altındaki "Bir kitap oluştur" ifadesine tıklayın.

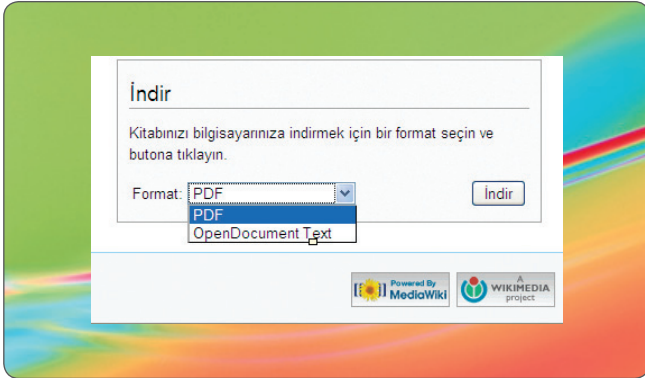
2 "Kitap okuyucuyu başlat" ifadesine tıkladığınızda, gezdığiniz sayfaların üst kısmında e-kitabınıza ekleme yapmak için kullanılabileceğiniz küçük bir bölüm beliriyor.

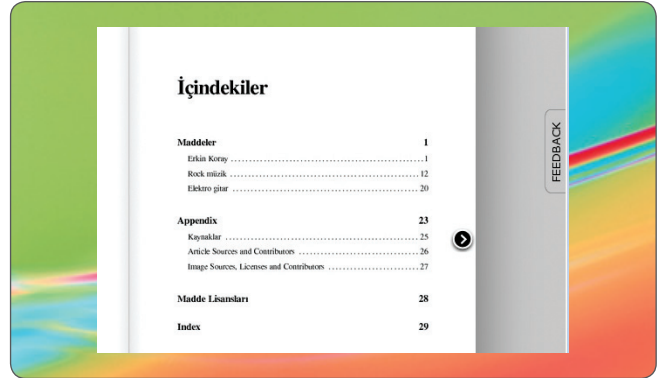
3 E-kitabınıza bir sayfa ekledikten sonra "Sayfa öner" bağlantısına tıklayarak Vikipe'di'nin size ilgili sayfaları önermesini sağlayabilirsiniz.

4 "Kitabı göster" bağlantısına tıkladığktan sonra sayfanızın başlığını ve alt başlığını istediğiniz gibi düzenleyebilirsiniz.

5 Yine aynı sayfada kitabınızı PDF ya da OpenDocument Text biçiminde bilgisayarınıza indirmenizi sağlayan bölüm bulunuyor.

6 PediaPress adlı uygulama sayesinde, kredi kartınızla ödeme yaparak kitabınızın fiziksel olarak basılıp size ulaştırılmasını da isteyebilirsiniz (Türkiye'ye gönderim yapıyor).

PC'niz bu oyunu çalıştırır mı?

Yeni çıkan oyunlar ilginizi çekiyor, fakat PC'nizin onları oynamak için yeterli olup olmadığını bilemiyorsanız çözüm burada.

A. Kivanç TANRIKULU / kivanc@PCnet.com.tr

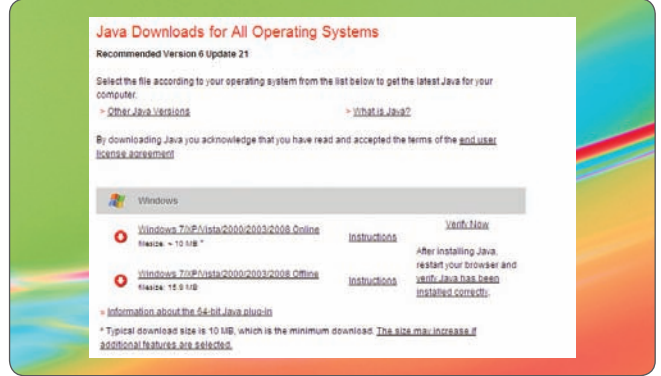
1 www.yougamers.com adresine girdiğinizde, tüm güncel oyunların kutu resimlerini elinizin altında bulacaksınız.

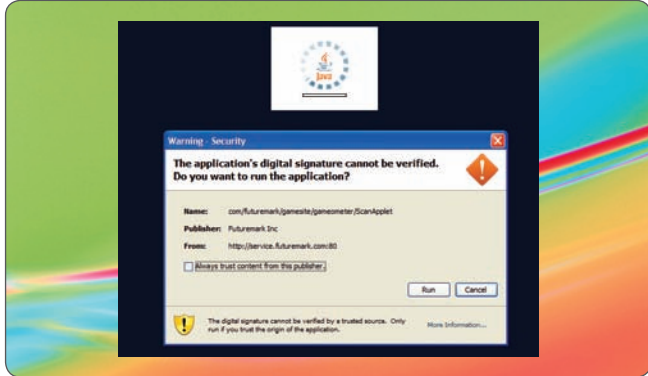
2 İlginizi çeken bir oyuna tıklayarak ayrıntılı bilgilere ulaşabiliyorsunuz. Fakat daha güzel, bu sitenin bilgisayarınızın performansını inceleyerek bu oyuna uygun olup olmadığını ölçmesi.

3 System Requirements sekmesine tıkladığınızda, oyunun sistem gereksinimleri görüntüleniyor ve burada ayrıca testi başlatmak için kullanacağınız düğme yer alıyor.

4 Uygulamayı çalıştırmak için sisteminize daha önce kurulmamışsa Java eklentisini yüklemeniz gerekiyor.

5 Java eklentisini yüklemenin dışında, uygulamanın çalıştırılabilmesi için ayrıca izin vermeniz gerekir.

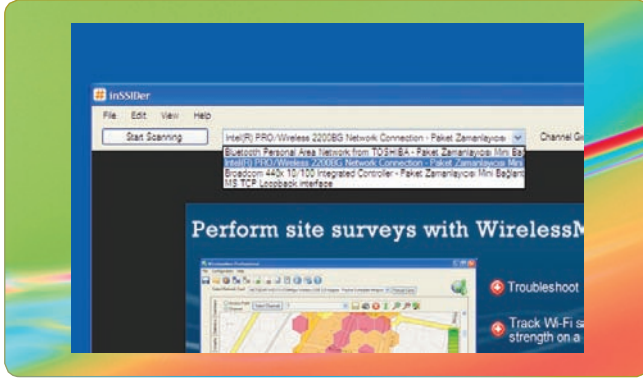

6 Game-o-Meter adlı uygulama işini tamamladığında, sisteminizin oyunu oynamak için yeterli olup olmadığını açıkça görüntülüyor.

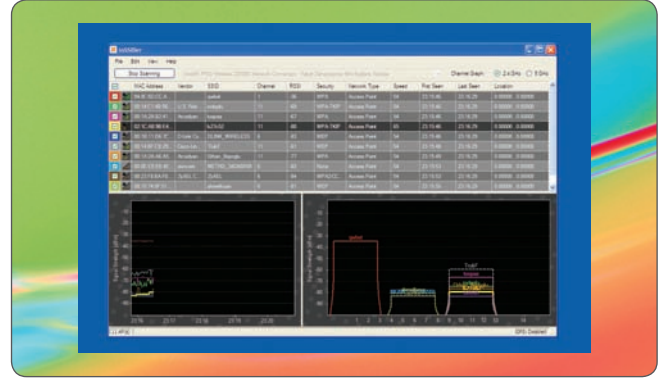
Kablosuz ağlar mercek altında

inSSIDer sayesinde evde, işte ya da okulda erişebildiğiniz kablosuz ağların performansını ayrıntılı şekilde inceleyebilirsiniz.

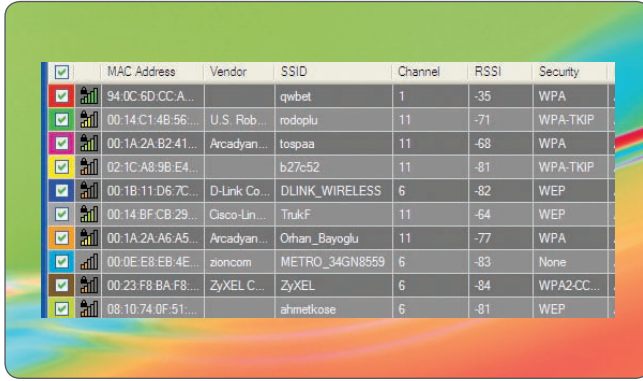
A. Kivanç TANRIKULU / kivanc@PCnet.com.tr

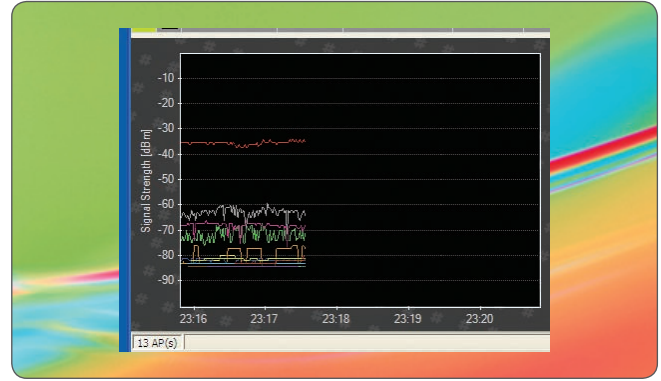
1 git.pcnet.com.tr/360 adresinden indirebileceğiniz açık kaynak kodlu bir yazılım olan inSSIDer, çevredeki kablosuz ağları yakından tanımanızı sağlayabilir.

2 Kullanmakta olduğunuz kablosuz ağ adaptörünü seçip Start Scanning düğmesine bastığınızda erişilebilir olan tüm kablosuz ağlar listeleniyor.

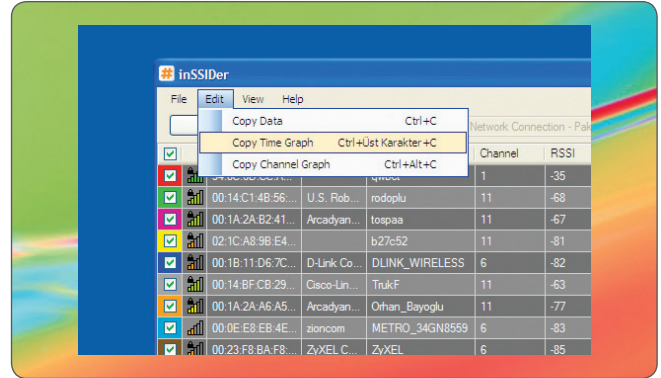
3 inSSIDer arayüzünün üst kısmında yer alan tabloda, kablosuz ağların özelliklerini ayrıntılı şekilde görebiliyorsunuz.

4 Ekranın sol alt köşesinde yer alan grafikte, programı çalıştırdığınız andan itibaren ağların performansı farklı renklerdeki eğriler halinde çizilmeye başlıyor.

5 Sağ taraftaki grafikte ise çevrenizdeki ağların sinyal güçlerine göre gruplandırılan farklı bir bakış sağlanıyor.

6 İsterseniz menüdeki Edit seçeneğini kullanarak inSSIDer'in anlık gözlemlemeyle biriktirdiği verileri kopyalayabilir, bir rapor oluşturabilirsiniz.

GÜNE BAŞLARKEN ZİYARET ETTİĞİNİZ WEB SİTELERİ NELER?

PCnet editörleri, her ay ortak bir soruya kendilerine has yanıtlarını veriyor.

Erdal KAPLANSEREN / Yayın Yönetmeni

Gözüm her an sosyal ağlarda

Evde, dışarıda ve işyerinde bilgisayarımı açar açmaz ilk işim, web tarayıcısını açıp yer imleri çubuğundaki 6 siteye tıklamak

oluyor. Gmail, Twitter, FriendFeed, Facebook, Tumblr ve Last.fm oluyor bunlar. Tarayıcıda sürekli açık duran sekmeleri oluyor. Bir gün boyunca yüzlerce siteye türlü sebeplerle girip çıkıyorum. Sosyal ağlarda aktif bir kullanıcı olarak, her an bir şeyler okuyorum, izliyorum, yazıyorum. Hâl böyle olunca, bir ekranda sadece bu “lifestream” siteleri açık duruyor. İnternet benim için tamamen televizyon gibi. Anlık güncellenen siteler bu televizyonun kanalları. FriendFeed, Twitter ve Facebook ekranlarında akıp duran yazı, fotoğraf, video ve farklı kaynaklardan düşen feed’ler büyük bir karnavalı andırıyor. İnteraktiviteyi en yoğun haliyle sunan sosyal ağlarda zaman da su gibi geçiyor. :) İşimin yüzde 60’ı e-posta yazmak ve okumak olduğundan, tüm hesaplarımı yönettiğim Gmail’i de her an açık tutuyorum.

Selim ŞUMLU / Editör

Google Reader tek vazgeçilmezim

Sabah işe gelip bilgisayarımı açtıktan sonra ilk işim tarayıcımı ve Outlook’u açmak oluyor. Outlook e-postalarımı indirirken tıkladığım tek site (aslında servis) ise Google

Reader. Google Reader çok başarılı bir RSS okuyucu ve takip ettiğim 70 siteden gelen tüm haberleri bana tek bir ekrandan ulaştırıyor. Dolayısıyla Google Reader, gün boyunca açık duran ve sürekli güncellenen tek sekmem.

Google Reader’dan sonra Hurriyet.com.tr’ye bir göz atıyorum çünkü Reader’la herhangi bir gündem sitesini takip etmiyorum. Ardından Facebook’a bir göz gezdirerek gereksiz sayfa/grup/etkinlik davetlerini reddediyorum ki bunlar hemen hemen hepsi oluyor.

Gün içinde mutlaka ziyaret ettiğim sitelerden biriye Digg.com. İngilizce bir “sosyal haber” sitesi olan Digg’de en eğlenceli ve ilginç haberlerle web sayfaları, üyelerin oylarıyla üst sıralara çıkıyor. İstatistiğe vurursak, en çok gezdiğimiz siteler arasında Google, Facebook, Wikipedia ve IMDb yer alıyor olmalı.

Pamir KIZILTUĞ / Donanım Editörü

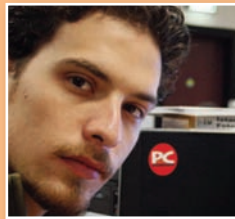

Önce Google

Öncelikli olarak halletmem gereken bir iş yoksa, ilk adresim her zaman Google.com.tr oluyor. Boş zamanlarımda yine birçok kişi gibi Facebook müdahavimlerindenim.

Çalışma sırasında online müzik ihtiyacımı karşılayan Fyzy.com sürekli açık ve ayrıca gün içerisinde RSS okuyucuma düşen haberlere göre birçok site ziyaret ediyorum. Forum sitelerinde çok aktif olarak mesaj yazan birisi olmasam da teknolojiyi ve paylaşılanları sürekli olarak takip ediyorum. Bilinmeyen birçok yönü ve kullanıcıların yorumlarını ilk ağızdan öğrenebilmek için forum ve sosyal medya ortamları oldukça başarılı. Vakit buldukça gezindiğim diğer siteler yeni çıkan programlara dair Download.com, SoftPedia.com ve indir.com gibi devler. Hâlihazırda kullanmakta olduğum programların yeni sürümleri çıkınca mutlaka kısa süreli bir deneme gerçekleştiriyorum ve terfi edip etmeme kararını ona göre veriyorum. Apple’ın uygulama sitesi App Store da bolca vakit kaybettiğim yerler arasında.

A. Kıvanç TANRIKULU / İnternet Editörü

Önce sanal sonra gerçek gündem

Hemen her gün ofise varmadan önce FriendFeed’e göz atmış oluyorum. Bu, ben uyurken yapılmış hararetli bir tartışmayı ya da sabah olmadan gündeme

düşmüş önemli bir haberin etkilerini fark etmemi sağlıyor. FriendFeed’deki hesabım belki de bana haber sitelerinden daha eğlenceli bir içerik sunduğu için ilk tercihim oluyor. Elbette günün iyi/kötü haberleri de bu ortama yansıyor, fakat yine de takip ettiğim kişilerin komik ve şaşırtıcı keşifleri FriendFeed’i güne başlarken en iyi seçenek haline getiriyor. Ofise ulaşım masama oturduktan sonra dizüstü bilgisayarım açılana kadar masaüstüyle Hurriyet.com.tr ve Bigpara.com’u taramış oluyorum. Hemen her sabah yönettiğim sitelerin performanslarına göz atmak üzere Google Analytics’e uğruyorum. Kimi sabahlar işlere dalmadan önce kahve keyfimi Ekşi Sözlük ile uzattığım da olabiliyor. E-posta hesaplarımı kontrol ederken Facebook’tan gelen arkadaşlık tekliflerini görsem de elim bir türlü bu siteye gitmiyor...